

UNIVERSITÉ SORBONNE NOUVELLE

ED 622 : Langage et Langues
EA 2288 Didactique des langues, des textes et des cultures

Thèse de doctorat en Didactique des langues et des cultures

Marija APOSTOLOVIĆ

*L'enseignement et l'apprentissage du romani en
Serbie : entre politiques linguistiques, représentations
des acteurs éducatifs et pratiques de classe*

Vol. II

Thèse dirigée par :

Valérie SPAËTH
Ksenija DJORDJEVIC LÉONARD

Soutenue le 13 décembre 2023

Jury :

Ksenija DJORDJEVIC LÉONARD, codirectrice
Maître des conférences, HDR, Université Paul Valéry – Montpellier 3

Emmanuelle GUERIN, présidente du jury
Professeure des Universités, Université Sorbonne Nouvelle

Emmanuelle HUVER, rapporteure
Professeure des Universités, Université de Tour

Valérie SPAËTH, directrice
Professeure des Universités, Université Sorbonne Nouvelle

Sylvie WHARTON, rapporteure
Professeure des Universités, Université d'Aix-Marseille

Note liminaire

La thèse est présentée en deux volumes. Le Volume I comprend le corps du texte et la bibliographie générale, les annexes constituent le Volume II. Cette séparation vise, entre autres, l'optimisation de la lecture afin que soient conjointement accessibles le texte principal et la documentation afférente.

ANNEXES

Tables des annexes

ANNEXE 1 : DEMANDES D'AUTORISATION DE RECHERCHE ET FORMULAIRES DE CONSENTEMENT	11
Demande d'autorisation de recherche dans l'établissement scolaire	11
Demande d'autorisation de continuer la recherche à l'École	12
Formulaire de consentement de directeur d'établissement	12
Formulaire de consentement d'enseignante de romani (observations de classe)	13
Formulaire de consentement d'acteurs (entretien)	14
Formulaire de consentement parental	15
Coupon de réponse	16
ANNEXE 2 : CORPUS PRINCIPAL DE 2018	19
Retranscription de l'entretien avec Samir (Ent_Samir)	20
Observations de classe : prise des notes	35
Cours 1_2018	35
Cours 7_2018	36
Cours 10_2018	38
Cours 12_2018	39
ANNEXE 3 : CORPUS PRINCIPAL DE 2019	42
Observations de classe : prise de notes et retranscriptions des interactions	43
Cours 3_2019	43
Cours 6_2019	46
Cours 7_2019	47
Cours 9_2019	48
Retranscriptions des entretiens individuels	48
Retranscription de l'entretien avec l'enseignante de romani Danijela (Ent_Danijela)	48
Retranscription de l'entretien avec professeure des écoles Sonja (Ent_Sonja)	67
Retranscription de l'entretien avec la professeure des écoles Ljubica (Ent_Ljubica)	76
Prise de notes : entretien avec la professeure des écoles Nevena (Ent_Nevena)	82
Retranscription de l'entretien avec Jana (Ent_Jana)	88
Retranscriptions des entretiens de groupes avec les élèves	93
Retranscription de l'entretien de groupe 1 (EdG 1)	93
Retranscription de l'entretien de groupe 3 (EdG 3)	100
Retranscription de l'entretien de groupe 4 (EdG 4)	110
Retranscription de l'entretien de groupe 6 (EdG 6)	120
Retranscription de l'entretien de groupe 7 (EdG 7)	130
Retranscription de l'entretien de groupe 8 (EdG 8)	144
Retranscription de l'entretien de groupe 9 (EdG 9)	156

Retranscription de l'entretien de groupe 10 (EdG 10).....	168
Dessins réflexifs	180
Dessin Aldijana (4 ^e classe)	180
Dessin Dajana (4 ^e classe).....	181
Dessin Mirveta (4 ^e classe)	182
Dessin Elvira (2 ^e classe)	183

Annexe 1 : Demandes d'autorisation de recherche et formulaires de consentement

L'annexe 1 comprend les documents relatifs à la recherche de terrain : la demande d'autorisation de recherche dans l'établissement scolaire et les formulaires de consentements des acteurs pour participer à la présente recherche.

Demande d'autorisation de recherche dans l'établissement scolaire

Марија Апостоловић

Ул. Светозара Марковића, бр. 44, Београд

Мејл : marija_apostolovic@yahoo.com

Директору ОШ _____

**Предмет : Молба за обављање истраживања о настави ромског језика у
Вашој школи**

Поштовани директоре _____,

Обраћам Вам се са молбом да ми дозволите истраживање о настави ромског језика у Вашој школи.

У оквиру своје докторске дисертације *Настава и учење ромског језика у основним школама у Србији* (радни наслов) коју обављам на Универзитету Нова Сорбона – Париз 3, лабораторија Дилтек, у Паризу, под менторством професорке Валери Спает (Valérie Spaëth), потребно је да извршим истраживање у основним школама у Србији. Предмет истраживања је предмет „ромски језик са елементима националне културе“, његова имплементација у школе и перцепција ромског језика од стране ученика и наставника.

Истраживање се састоји из опсервације часове и усмених интервјуа (индивидуалних или групних) са ученицима узраста од 8 до 10 година и наставницима/учитељима и обавило би се у периоду октобар-децембар 2018.

У циљу овог истраживања биће примењена етичка правила која се односе на емпиријска истраживања. То значи да ће бити затражена експлицитна дозвола, уз писану сагласност, од стране свих учесника у истраживању и њихова анонимност ће бити загарантована и сачувана путем псеудонима. Ученици узмају учешћа у овом истраживању искључиво уз писану сагласност својих родитеља.

На основу горе наведеног, упућујем Вам молбу за дозволу за наставак истраживања у Вашој школи.

У Београду, _____

С поштовањем,

Марија Апостоловић

Demande d'autorisation de continuer la recherche à l'École

Марија Апостоловић

Ул. Светозара Марковића, бр. 44, Београд

Мејл : marija_apostolovic@yahoo.com

Директору ОШ _____

Предмет : **Молба за наставак истраживања о настави ромског језика у
Вашој школи**

Поштовани директоре,

Обраћам Вам се са молбом да ми дозволите наставник истраживања о настави ромског језика у Вашој школи.

У оквиру своје докторске дисертације *Настава и учење ромског језика у основним школама у Србији* (радни наслов) коју обављам на Универзитету Нова Сорбона – Париз 3, лабораторија Дилтек, у Паризу, под менторством професорке Валери Спает (Valérie Spaëth), потребно је да извршим истраживање у основним школама у Србији. Предмет истраживања је предмет „ромски језик са елементима националне културе“, његова имплементација у школе и перцепција ромског језика од стране ученика и наставника.

Истраживање се састоји из опсервације часове и усмених интервјуа (индивидуалних или групних) са ученицима узраста од 8 до 10 година и наставницима/учитељима и обавило би се у периоду октобар-новембар 2019. Ученици би, поред усмених интервјуа, узели учешћа у изради цртежа.

У циљу овог истраживања биће примењена етичка правила која се односе на емпиријска истраживања. То значи да ће бити затражена експлицитна дозвола, уз писану сагласност, од стране свих учесника у истраживању и њихова анонимност ће бити загарантована и сачувана путем псеудонима. Ученици узмају учешћа у овом истраживању искључиво уз писану сагласност својих родитеља.

На основу горе наведеног, упућујем Вам молбу за дозволу за наставак истраживања у Вашој школи.

У Београду, _____

С поштовањем,
Марија Апостоловић

Formulaire de consentement de directeur d'établissement

**Пристанак заменика директора да школска установа учествује у
истраживању**

Наслов пројекта : *Настава и учење ромског језика у основним школама у Србији* (радни наслов)

Име и презиме истраживача : Марија Апостоловић

Име и презиме ментора : Валерија Спает (Valérie Spaëth)

- Упознат сам са информацијама које се тичу природе и сврхе истраживања које су ми претходно објашњене. Разумем природу и сврху истраживања и пристајем да моја школа учествује у истраживању.
- Познато ми је да могу да одустанем од учешћа у истраживању кад год пожелим и да то неће утицати на мој статус ни сада ни у будуће.
- Познато ми је да подаци добијени овим истраживањем могу да буду објављени, али тако да имена свих учесника остану у тајности. Само ће истраживач имати приступ листи учесника.
- Познато ми је да ће часови бити опсервирани и снимљени диктафоном и да ће се обавити индивидуални или групни расговори са ученицима и наставницима школе уз њихову експлицитну дозволу да учествују у истраживању.
- Познато ми је да ће визуелни идентитет школе, учионица и наставног материјала бити фотографисани.
- Познато ми је да ће подаци бити сачувани само у сврху истраживања. Приступ подацима имаће само особе које су укључене у процес истраживања.
- Познато ми је да могу да контактирам истраживача или ментора ако пожелим додатне информације о истраживању. Поред тога, биће ми омогућено да се обратим институцији која стоји иза овог истраживања ако желим да поднесем жалбу на процес истраживања.

Име и презиме директора : _____

Потпис : _____

Датум : _____

Контакт : _____

Истраживач : Марија Апостоловић

Институција : ДИЛТЕК, Универзитет Нова Сорбона – Париз 3 (Université Sorbonne Nouvelle – Paris 3), Париз

Email : marija_apostolovic@yahoo.com

Telefon : +381644564319

Ментор : Валерија Спает (Valérie Spaëth)

Мејл : valerie.spaeth@sorbonne-nouvelle.fr

Formulaire de consentement d'enseignante de romani (observations de classe)

Пристанак наставника да учествује у истраживању

Наслов пројекта : *Настава и учење ромског језика у основним школама у Србији* : *дидактички изазови*

Име и презиме истраживача : Марија Апостоловић

Име и презиме ментора : Валерија Спает (Valérie Spaëth)

- Упознат сам са информацијама које се тичу природе и сврхе истраживања које су ми претходно објашњене. Разумем природу и сврху истраживања и пристајем да моји часови буду опсервирани и снимљени диктафоном у сврхе истраживање.
- Познато ми је да могу да одустанем од учешћа у истраживању кад год пожелим и да то неће утицати на мој статус ни сада ни у будуће.
- Познато ми је да подаци добијени овим истраживањем могу да буду објављени, али тако да имена свих учесника остану у тајности. Само ће истраживач имати приступ листи учесника.
- Познато ми је да ће учионица и наставни материјал бити фотографисани.
- Познато ми је да ће подаци бити сачувани само у сврху истраживања. Приступ подацима имаће само особе које су укључене у процес истраживања.
- Познато ми је да могу да контактирам истраживача или ментора ако пожелим додатне информације о истраживању. Поред тога, биће ми омогућено да се обратим институцији која стоји иза овог истраживања ако желим да поднесем жалбу на процес истраживања.

Име и презиме наставника : _____

Потпис : _____

Датум : _____

Контакт : _____

Истраживач : Марија Апостоловић

Институција : ДИЛТЕК, Универзитет Нова Сорбона – Париз 3 (Université Sorbonne Nouvelle – Paris 3), Париз

Email : marija_apostolovic@yahoo.com

Telefon : +381644564319

Ментор : Валерија Спает (Valérie Spaëth)

Мејл : valerie.spaeth@sorbonne-nouvelle.fr

Formulaire de consentement d'acteurs (entretien)**Pristanak ispitanika da učestvuje u istraživanju**

Naslov projekta : Nastava i učenje romskog jezika u osnovnim školama u Srbiji : didaktički izazovi

Име и презиме истраживача : Marija Apostolović

Име и презиме ментора : Valerija Spaet (Valérie Spaëth)

- Upoznat/a sam sa informacijama koje se tiču prirode i svrhe istraživanja koje mi je prethodno objašnjeno. Razumem природу и сврху истраживања и пристајем да учествујем.
- Poznato mi je da mogu da odustanem od učešća u istraživanju kad god to poželim i da to neće uticati na moj status ni sada ni u budućе.
- Poznato mi je da će podaci dobijeni ovim istraživanjem mogu da budu objavljeni, ali tako da moje ime i moj identitet остану u тајности.
- Poznato mi je da ću tokom intervjuа biti sniman/a diktafonom.

- Poznato mi je da će podaci biti sačuvani samo u svrhu istraživanja. Pristup podacima imaće samo osobe koje su uključene u proces istraživanja.
- Poznato mi je da mogu da kontaktiram istraživača ili mentora ako poželim dodatne informacije o istraživanju. Pored toga, biće mi omogućeno da se obratim instituciji koja stoji iza ovog istraživanja ako poželim da podnesem žalbu na proces istraživanja.

Ime i prezime ispitanika : _____

Potpis ispitanika : _____

Datum : _____

Kontakt : _____

Istraživač : Marija Apostolović

Institucija : DILTEK – Univerzitet Nova Sorbona – Pariz 3 (Université Sorbonne Nouvelle – Paris 3), Pariz.

Email : marija_apostolovic@yahoo.com

Telefon : +381644564319

Mentor : Valerija Spaet (Valérie Spaëth)

Email : valerie.spaeth@univ-paris3.fr

Formulaire de consentement parental

Пристанак родитеља да његово дете учествује у истраживачком пројекту

Наслов пројекта : *Настава и учење ромског језика у основним школама у Србији : дидактички изазови*

Име и презиме истраживача : Марија Апостоловић

Име и презиме ментора : Валерија Спает (Valérie Spaëth)

A) Информације за учеснике

1. Циљ истраживања

Овај пројекат има за циљ разумевање перцепције предмета „ромски језик са елементима националне културе“ од стране ученика и наставника.

2. Учешће у истраживању

За ученике, учешће у истраживању се састоји у следећем :

- Изради цртежа
- Усменом интервјуу

3. Поверљивост података

Све добијене информације ће остати стриктно поверљиве. Ниједан учесник у истраживању неће бити ословљен својим стварним именом и презименом, само ће главни истраживач имати приступ листи учесника. Идентитет учесника ће дакле остати у тајности и бити сачуван путем псеудонима.

4. Предности учешћа у овом истраживању

Учешће у овом истраживању ће омогућити развој сазнања у области наставе мањинских језика, у овом случају ромског језика, у школама. Тиме што бисте допустили Вашем детету да учествује у овом истраживању, допринели бисте, дакле, развоју сазнања о настави ромског језика и о перцепцији ученика о ромском језику у школи, а самим тим и предлога за побољшање наставе ромског језика у школама.

5. Одустајање од учешћа

Учешће у овом истраживању је на потпуно добровољној основи. Слободни сте да повучете учешће Вашег детета у истраживању кад год пожелите, без потребе да правдате Вашу одлуку. У случају да пожелите да повучете учешће Вашег детета у истраживању, о томе можете обавестити истраживача путем телефона чији ћете број наћи на последњој страни овог документа. Уколико одлучите да повучете Ваше дете из овог истраживања, сви дотада лични и други подаци који буду били прикупљени, биће уништени.

Б) Пристанак родитеља

Изјављујем да сам упознат са свим горе наведеним информацијама и да сам добио одговоре на сва своја питања о учешћу мога детета у истраживању и да разумем циљ, природу и предности овог истраживања.

После довољно датог рока за размишљање, одобравам да моје дете учествује у овом истраживању. Знам да могу да га повучем из истраживања у сваком тренутку без обавезе да правдам своју одлуку.

Ја, доле потписана, Марија Апостоловић, изјављујем да сам објаснила сврху, природу и предности овог истраживања и на најбољи могући начин одговорила на постављена питања.

Датум : _____

Потпис истраживача

За свако питање у вези истраживања или одустајања у истом, можете се обратити Марији Апостоловић (докторанд) било кад путем мејла : marija_apostolovic@yahoo.com и/или, у периоду до 30. новембра 2019. године, путем телефона : 064/456 43 19.

Coupon de réponse

Пристанак родитеља

Основна школа _____ 2019/2020. године

Студија о ромском језику!

Ученици основне школе „_____“ су позвани да узму учешћа у овој студији.

Ученици ће моћи да учествују у изradi цртежа и у интервјуима.

Како бисте омогућили да Ваше дете учествује у овом истраживању, молим Вас да потпишете Ваш пристанак.

Име и презиме Вашег детета _____

Одобравам да моје дете учествује у овом истраживању.

Име и презиме родитеља : _____

Потпис : _____

Annexe 2 : Corpus principal de 2018

Le corpus principal de 2018 est constitué d'un entretien réalisé avec Samir et d'observations de classe à l'École. Il est à noter que la retranscription de l'entretien est basée sur les conventions présentées dans le tableau 2 (cf. *infra*, p. 20). Quant aux observations de classe, je n'ai pas été autorisée à les enregistrer, elles se présentent donc sous forme de notes. J'ai sélectionné les notes que j'ai jugées pertinentes pour le phénomène étudié.

Le tableau suivant donne un aperçu du corpus de cette annexe.

Observations de classe de romani	Entretiens
Cours 1_2018 (3 ^e classe)	Ent_Samir (acteur impliqué dans la standardisation et l'enseignement du romani)
Cours 7_2018 (2 ^e et 6 ^e classe)	
Cours 10_2018 (2 ^e et 6 ^e classe)	
Cours 12_2018 (2 ^e classe)	

Tableau 1 : Récapitulatif du corpus principal de 2018

Signe	Indication
MAJUSCULES	Forme d'insistance et intonation marquée dans la verbalisation.
/	Marque la fin d'un segment sémantique, valeur équivalente à la « virgule » ou au « point final » dans les productions écrites standard.
„passage” (en serbe) ; « passage » (en français)	Citation d'un discours rapporté, citation d'un personnage public ou d'un produit culturel par son appellation (officielle ou usuelle), (ex. titre d'une émission de télévision...).
<i>Mot/passage</i>	Marque un mot ou un passage en romani.
(passage)	Explication d'un référent qui n'est pas visible sur la retranscription car occurrence antécédente à l'enregistrement ou explication d'une donnée contextuellement implicite, non verbalisée. Descriptions du gestuel et des données contextuelles.
?	Marque la valeur a priori interrogative d'un énoncé, établie d'après les autres données discursives et extra-discursives (expressions faciales...) mais également d'après l'intonation hésitante, en attente de validation.
!	Marque une valeur a priori exclamative d'un énoncé, établie d'après les autres données discursives et extra-discursives (expressions faciales...) mais également d'après l'intonation animée et vive.
< ? passage >	Passage peu clair, souvent peu audible et dont la retranscription ne peut être qu'hypothétique. Il s'agit donc uniquement d'une suggestion de retranscription.
XXX	Coupure dans l'énonciation ou passage indéchiffrable.
}	Marque l'occurrence conjointe, quasi instantanée d'interventions de différents locuteurs
...	Courte pause effectuée dans l'énonciation
eh... / euh...	Marques d'hésitation ou de reformulation dans l'énonciation, suivie d'une courte pause.
hmm mmm...	Onomatopée d'une marque d'acquiescement ou de la bonne compréhension de ce que vient de dire le co-énonciateur.
[...]	Marque des interventions supprimées.

Tableau 2 : Conventions de retranscription

Retranscription de l'entretien avec Samir (Ent_Samir)

Date : le 27 août 2018

Statut : acteur impliqué dans la standardisation et l'enseignement du romani

Lieu : à Belgrade, dans un café

Durée d'enregistrement : 1h11'35''

1. Chercheuse : šta možete da mi kažete o nastavi romskog u srbiji ?
2. Samir : uopšteno ?
3. Chercheuse : jeste vaše mišljenje / šta možete da mi kažete ?
4. Samir : pa / ja mislim da je srbija jedna od prvih zemalja koja je pokrenula to pitanje / još od vremena prošlog veka osamdesete godine prošlog veka je pokrenuto pitanje učenje romskog jezika kao nastavnog predmeta / kao ustavnog / zakonskog / i kolektivnog prava roma / aaa na kosovu osamdesetih / onda je u / vojvodini to nastavljeno i još uvek to postoji / ali na celoj teritoriji srbije nije to bilo pokrenuto / to je bila više inicijativa i od pre dve tri godine / dakle projektno / kao projektna aktivnost je u celoj srbiji pokrenuto pitanje učenja romskog jezika / ono je bilo u više faza / aa prvo su u državi tražili da li ima plan i program za ovaj predmet / pa smo tamo krajem 95/96 krajem prošlog veka / uradili plan i program / ali onda je zbog političkih pritisaka bila ćirilica pa... ali sa tim programom je u vojvodini bili pokrenuto / onda negde do 2006/7 do 2008 sam radio plan i program za romski jezik / ovde u ministarstvu / ovde u zavodu za unapređenje obrazovanja i vaspitanja / da bi sada došla u procesu novi plan i program koji se zove nastavni program i učenje sa ishodima / i na tome sada radim / to je bio prvi element da se uvede romski jezik / onda je traženo da se anketiraju romska deca po školama / i tražili su standardizaciju romskog jezika / pošto u srbiji je ta prava oko standardizacije / oko jezika oko informisanja i kultura ima nacionalni savet romske manjine / takvih saveta ima 21 / onda je na moju inicijativu doneta odluka o standardizaciji / pre svega na učenjima dr Rajka Đurića / to sam ja jednostavno stavio u neki paket i postignuti su bili uslovi da se pokrene nastava / međutim država nije to / krenula je / pa je stala / pa su trebala sredstva / oni su krenuli sa filološkim fakultetom da uče nastavnike koji hoće da budu nastavnici romskog / da sve rome koji su završili neki fakultet / međutim stali su na tome i onda zahvaljujući tome svim elementima koje sam ponudio kao projekat evropskoj uniji / evropskoj delegaciji / oni su odlučili da finansiraju taj projekat i projekat je trajao od 2016 2017 / mi smo na celoj teritoriji srbiji proizveli pedesetak nastavnika romskog jezika / maksimalno smo proučili broj dece koja su pozelela da uče romski jezik / a mada je to još uvek mali u odnosu na postotak dece u školama / tako da sada imamo tri hiljade učenika koji hoće da uče romski jezik u dvadesetak / ne / u četrdeset tri opštine / u osamdesetak škola i / ono što je paradoksalno u vojvodini se uči ali nije bilo udžbenika / ovaj projekat je pokrio i taj deo / izrada udžbenika za prvi / drugi / treći i četvrti razred / te knjige su urađene i one će od ove godine / ministar je potpisao / u katalogu udžbenika za 2018/2019 da će biti ti udžbenici / i mi ćemo kao centar za edukaciju roma koji je sproveo ovaj projekat podeliti te knjige po školama / koje su iskazale zainteresovanost / e sad otprilike / škole su u bujanovcu / u vranjskoj banji / u vranju / u leskovcu / u nišu / u pirotu / zatim imamo u / kragujevcu u / kostolcu / beogradu / onda imamo u mionici / i imamo u beočinu / zrenjaninu / novom sadu / subotici / u vojvodini ima mnogo više zato što su ranije pokrenuli tako da / imamo dosta tih opština / kao što je i vrnjačka banja / kao što je i kraljevo / kruševac koji su zainteresovani / koji su pokrenuli to pitanje / i očekujemo / dakle / da se systemske mere preduzmu od strane države kako bi to ušle u potpuno legalne / tokove / u systemske tokove / jer vidimo da je to samo bila volja direktora / ako to neće / ako to ne želi i tako dalje / i ovo je dobra stvar da preko budžetskog sistema finansiranog <razvoja ?> omogućimo romskoj deci njihovo ustavno i ljudsko pravo da uče svoj jezik / da biraju svoj jezik kao maternji jezik koji će učiti dva časa nedeljno / time se otvara mogućnost da se zaposle nastavnici / koji ako imaju sedam odeljenja po

- petnaest učenika mogu da imaju pun fond časova / time dakle jednu socijalnu podršku / aktivizaciju integraciju činimo / romskih intelektualaca / nastavnika / mogućnost da se zaposle i time daju jedan doprinos očuvanju identiteta / jezika i kulture roma / i njihovog ravnopravnog tretmana u školi i njihovog / (cherche le mot) sprečavanje bilo kakve diskriminacije / bilo kakvog stereotipa prema romima / i mogućnost da dete shvati da je njegov jezik / ravnopravan sa drugim / da nije strašno govoriti romski / i da to prihvataju kao za sve druge manjine / normalno / romi kao manjina su NAJveća manjina u Srbiji sa NAJmanje tih mogućnosti da uče romski jezik / jednostavno se tretiraju kao socijalna kategorija / kao siromašna kategorija / kao socijalni slučajevi / a ne da se rešava njihovo pravo kao što se rešava za sve druge manjine / to je želja i ovog projekta i ovih intencija i ovog celog jednog pokreta / koji se u državi radi oko / integracije roma u društvo /
5. Chercheuse : mhm / rekli ste mi ćirilica / kada je pokrenut / to jest kada je uveden romski jezik u vojvodini / bilo je problema u vezi ćirilice / je li možete nešto ?
 6. Samir : TO je JEdan od problema /
 7. Chercheuse : jedan od problema /
 8. Samir : dakle / ja sam pisao taj plan i program / a onda sam dao Trifunu Dimiću koji je bio čuveni / sakupljač narodnih pesama / u vojvodini ga drže kao nekog Vuka Karadžića / normalno on je / završio samo bravarsku / školu / mnogo je radio / al / malo je svakako znao / aaa / kad sam mu dao ta plan i program / on na pritisak države / oni su to pretvorili u ćirilicu / da bi kao lakše / to su tendencije svake države da bi / to nije normalno / najveći problem / najveći problem je bilo što nije bilo udžbenika / što je uzet / milatovićev bukvar / srpski / i jednostavno preveden na romski / uzeti su potpuno neadekvatni tekstovi / neadekvatni za decu sedmogodišnjake prvake / i to su narodne pesme / udaja / o ženidbi i takve gluposti koje nisu za decu / jednostavno ilustracije su / kao što su nam rekli / zagaravili su decu / i to je jedina knjiga koja izašla / sve neke druge knjige su bile neki bilteni / neki udžbenici koji nisu bili adekvatni / nisu prošli kroz proceduru usvajanja u ministarstvu / i normalno / tamo je u vojvodini mogao da radi nastavnik sa srednjom školom / što ovamo u ovom drugom delu države ne dozvoljavaju i ima tu dosta manjkavosti / ali eto / ta ćirilica je dosta zakomplikovala život / aaa / ovo je dakle prvi put da se pojavljuju knjige / nešto je u Rumuniji urađeno / i to je to / sve druge zemlje imaju možda neku knjigu / knjižicu / ali je ovo prvi put da imamo / četiri knjige koje su u nekom standardu koje su bez neke diskriminacije / bez nekih tema koje su tako uvrežene vezane za romsku zajednicu / sasvim normalne knjige koje / će zahtevati normalno jednu obuku nastavnika da se pripremi za takvo gradivo i da ... oni su u skladu i duhu nastavnog plana i programa / u duhu svega onog što zavod za unapređenje obrazovanja radi i ministarstvo prosvete /
 9. Chercheuse : rekli ste ćirilica je zakomplikovala život /
 10. Samir : da /
 11. Chercheuse : u kom smislu / na šta ste tačno mislili ?
 12. Samir : pa zato što su ta slova / slova koja su data tamo / činila / pošto je latinično pismo romsko to je onda zakomplikovalo kako da se nešto napiše / ima neka slova čak koja su ponuđena kojih nema ni u ćirilici / nešto kao neki / glas između a i e / ili o i u i to je zaustavilo / proces da se to malo populariše zato što je u svim drugim zemljama latinica i onda nisu mogli da se koriste to i u nastavnom planu i programu stoji da je to latinica / tako da smo mi / da bi nekako kompenzovali tu razliku između dva pisma / uveli da se romsko pismo uči u drugom razredu / da ne bi učeći dete ćirilicu da ne komplikuje sa latinicom / a onda kad u drugom razredu uči latinicu / srpsku / da uči latinicu romsku / i opšte je poznato / oko svega možemo / da se ne slažemo / ali oko pisma je jedinstven stav da je to latinica / to smo posle saznali da je to bio pritisak vrha da to bude ćirilica i

- čovjek je to prihvatio misleći samo eto da se pokrene to pitanje međutim / nije to glavni problem / ali jeste problem /
13. Chercheuse : a ko je uradio tu ćirilicu / na ćirilici ?
 14. Samir : Trifun Dimić / on je samo prebacio slova na ćirilici / ona slova koja nije mogao / on je izmislio neka crkvena slova š / eng ili / još nešto / tako da je on jednostavno to prebacio / ako je dobio plan i program gde stoji da je romsko pismo latinica /
 15. Chercheuse : a recite mi šta mislite zbog čega je bio pritisak ministarstva da se / pismo uvede / na ćirilici ?
 16. Samir : zato što j to izgledalo verovatno / ne znam / verovatno izgledalo / jednostavnije / da mogu knjige ako srpske i tako / ne znam / opet kad razmišljam ne znam šta bi bio cilj / ali tendencija je ono što Marsel Kurtijade ima muke / po državama / je to što države / bilo koja država gura svoje pismo kao zvanično pismo romskog jezika / kod nas je resimo ćirilica / u bugarskoj je isto ćirilica / u hrvatskoj latinica / rusi će sigurno tražiti ćirilicu / recimo / i tako dalje / ovi će nemci tražiti njihovo pismo / pa imamo ona slova sch i tako dalje tako dalje / dakle jednostavno svaka država misli da bi time imala neki uticaj / ne znam uticaj / ono ovo / i / zato / mislim da je to ideja / da ne bih sad / nešto mnogo oko toga pravio neke / ne znam /
 17. Chercheuse : kada ste rekli da je država krenula kada je država krenula s uvođenjem romskog / znači kada je već uveden u vojvodini / pa je stala / zašto mislite / da li samo / naveli ste samo finansijske probleme ili mislite da je / mislite još nešto ?
 18. Samir : oni su / znate / ovo pitanje / da malo / to je pokrenuto jezika po pokrajinama / dakle prvo je bilo na kosovu / pa dakle ako može da bude na turskom / na albanskom i nekom drugom / zašto onda ne i za rome / i tako je to pokrenuto i u prizrenu / gnjilanu / prištini i peći su bila odeljenja gde su deca koja su učila na srpskom / učila i romski jezik / ili na albanskom su učila i romski jezik / ali bilo je više dece koja su / ali je bilo bez obzira da li uče na srpskom ili albanskom su učila i romski jezik / taj talas je nastavljen i u vojvodini /ako može na rusinskom / slovačkom / mađarskom / rumunskom / zašto ne i na romskom / i to je bila čisto jedna improvizacija toga / nije to bio ozbiljan zahvat / ali eto pokrenuto je / i / kad sam mislio da je država krenula / ne tada / tada je to ostavila tako to pitanje pokrajinama / nego je sada pod našim pritiskom nacionalnog saveta da se uvede sistemski reši pitanje učenje romskog jezika / ministarstvo je prvo tražilo od nas eto da li ima nastavni plan i program / to smo uradili / pa da li ima standardizacija / pa smo to / da li ima ankete tome / ima / i onda po tim pritiskom / oni su pokrenuli jedan seminar na filološkom fakultetu / gde će Romi koji imaju fakultete da uče romski jezik / i oni su preko Milena koja je bila neki nastavnik / doktor iz srpskog jezika i zna romski / to uradili / i oni su tako spremili dvadeset i tri nastavnika / od toga je osamnaest bilo angažovano / ali su onda / pošto treba svake godine da se prati / onda su stali / nisu to nastavili / od tih osamnaest / možda je par ostalo da radi jer / znate / direktor škole angažuje po broju dece / i on smanjuje na deset ili dvadeset posto / čisto nastavnici nisu zainteresovani da za pet šest hiljada ceo mesec idu tamo-vamo po školi / nisu zainteresovani i onda to propada / pogotovu što nemaju ni nastavna sredstva / ni udžbenike ni program ni podršku / kada su ti elementi / to je dakle bilo 2014/2015 / onda u 15 su stali / samo jednu godinu su to radili / tako meni se i uklopilo da u tom momentu meni naiđe ovaj projekat i ja sam se / jednostavno sam zamenio ulogu države / ja sam preuzeo to / i / imali smo više od šezdesetak / više / sto dvadeset su bili zainteresovani / šezdeset sedam je ušlo u užu krug / od toga pedeset petoro je polagalo i završilo je četrdeset sedmoro / na celoj teritoriji Srbije / dobili su sertifikate / filološkog fakulteta / uključeni su bili kao profesori / Rajko Đurić / Marsel Kurtijade / Milena tek tada / JA sam bio predavač i još dva nastavnika roma / koja su imala praksu / jedan direktor škole koji je rom i predsednik tada nacionalnog saveta Vitimir Mihajlović koji

je dugo bio nastavnik predmeta / i onda kada je država shvatila da to može da bude ozbiljno / sada kada se završio projekat / oni se opet povlače / ali bez svake godine pozivanja na seminar / bez podrške da se završi / jer ove knjige se ne bi nikad završile da nema projekta / sad se daje to nacionalnom savetu / nacionalni savet ne znam da li će nastaviti to dalje da radi / dakle bez jedne sistemske podrške države i bez onoga što mi imamo dosta problema i oko afirmativnih mera / nama se svako neko pojavi da je rom da bi upisao fakultet / vidi se da nije rom / onda se u školama / osnovnim pojavljuje veliki broj / dece koja se izjasne da su romi da bi upisali željenu srednju školu / a to važi samo za rome / ali time onda kršite sve / ja sam tražio onda da se od prvog razreda dete izjasni kao rom i da samo deca uživaju ti afirmativnu meru samo ako se izjasne za izborni predmet romski jezik / tada smo sigurni da pomažemo romima / a ne svima / ne svim siromašnim ili svima kojima se ukaže potreba jer onda ne postizemo cilj / tako da mi / sada je recimo stavljeno direktorima da proceni ko je rom i da bi im dao taj papir da bi upisali željenu školu tako da smo mi ranijih godina upisivali sedamsto osamsto učenika / roma / a prošle godine / pretprošle je bilo dve hiljade trista učenika / jer direktor daje to svakom detetu koje se rasplače sa roditeljima i onda mu daju / i onda ovi iz ministarstva ne shvataju / kažu to vam ne odgovara / kažem pa kako da nam odgovara / da nam fiktivno raste broj / a mi od toga nemamo ništa / dakle u domove / studentske domove / u učeničke domove ulaze deca koja nisu romi / na fakultete se upisuju / jednostavno vi idete sad u opštinu i kažete da ste rom i on vam da papir / mislim / mora stroža kontrola toga i dok to država ne shvati i sistemski ne uredi te stvari teško ćemo se mi pokrenuti / normalno / ovde je veliki problem finansijske prirode / kada vi imate mnogo dece koja hoće da uče romski jezik / je 1 i realno imate veliki procenat dece u školama koja su romi / vi znači treba da angažujete 400 / 500 nastavnika koji će uzeti platu iz budžeta to im ne odgovara / znate / ne primete vi NOve radnike / ali kad vam se izbac i predmet na primer ruke u testu / kad vam se izbace maštarije / kad vam se izbac i šah i ubacuje se romski jezik / i te pare sad ne dajete tim VAšim Miljenicima nastavnicima nego dajete nastavniku romskog jezika / to im ne odgovara / mi sad imamo samo 7 do 10 posto učenika koji su angažovani koji hoće da uče romski jezik / pazite / ni deset posto / a već sa deset posto mi smo NAJveća manjina dece koja uče manjinski jezik u školama / NAJveća sa deset posto / druge manjine imaju obuhvat 90 posto / 100 posto / mi imamo samo manje od deset posto / ako bi došli do četrdeset posto / to bi značilo veliki trošak na državu / zato ne možemo da radimo / eto to je onako prosto / jednostavno /

19. Chercheuse : recite mi zašto državi ne odgovara da se uvede da kažem romski jezik ?
20. Samir : uslovno ne odgovara /
21. Chercheuse : a da se izbace da kažem /
22. Samir : znate onda / sve veće rastu potrebe / dakle sve više dece će videti da je to šansa da će koristiti afirmativne mere / da može da uči svoj jezik / da mu pojmovi budu jasniji / znate dete romsko koje uči / a koje govori romski / on često / i kad je pre pametno i inteligentno / on mnoge pojmove uči napamet na srpskom / i ne razumeći suštinu pojmova / onda nauči napamet / nema koga da konsultuje / pa on nauči napamet / potrebno je da dve tri godine prođe / da shvati suštinu nekog pojma / ako dakle / raste taj broj dece / onda će rasti broj nastavnika / a time će izaći na videlo i otvorena diskriminacija mnogih nastavnika / mnogih direktora prema romskoj deci i onda se država prosto plaši jedne takve brojke / nama se dešava i ovo da mađari idu i plaćaju romske roditelje PArama da njihova deca uče mađarski / rumuni uzimaju našu decu da uče rumunski jezik jer nemaju decu s kojom bi ostvarili nastavu / česi / u beloj crkvi ima čeha / uzimaju romsku decu da uče češki da bi ostvarili svoj program jer nemaju DEcu / time dakle se zakomplikuje mnogo oko tih stvari / ta borba jednostavno oko

roma u svakoj državi / ako je to na kosovu / onda bi oni vukli za albance / ako su srbi / onda bi oni vukli za srbe / ako je u bugarskoj / onda bi vukli za bugare / jednostavno shvataju da kada bi krenuli punim kapacitetom / to bi bilo zastrašujuće za njih / za razliku od zapada koji je onako ovako rešio pitanje manjina / gde ima dosta problema / gde isto romi i dalje lutaju / ovde je problem što je koncentracija roma velika i što imaju kapacitete / što završavaju škole / što se pojavljuju da rade / mi imamo problem da zaposlimo čistačicu / ali imamo još veći problem da zaposlimo roma doktora / da zaposlimo ROMA koji je završio istoriju / ja sam imao devojkicu koja je imala prosek devet četiri na fakultetu / direktor je rekao neće meni ciganin da drži istoriju / imamo devojkicu koja je završila medicinu / mislim imamo ovu operisku pevačicu / neće da je prime na posao / zamislite sad kad ne možete te ljude da zaposlite kako ćete onda ove neke / tako / to dakle jednostavno / vi time otvarate jedan poseban sektor da se romi osećaju komotno / hoće da uče svoj jezik / imaju nastavnika / zamislite sad nastavnika roma i njegovu ženu koji rade u prosveti / uče decu / jednostavno će taj kapacitet da raste na samosvesti / identitetu / kulturi / jeziku / bez straha da se to krije / to je dakle MNOGO DUBLJI problem nego što bi mogli sad ovako / to je mnogo dublji problem /

23. Chercheuse : a rekli ste da postoji otvorena diskriminacija ne samo prema učenicima nego prema nastavnicima}
24. Samir : sa}
25. Chercheuse : romskog /
26. Samir : da /
27. Chercheuse : u kom smislu / je li možete dati neki primer ?
28. Samir : pa evo recimo ovako / direktor je u pirotu / pod tim utiskom u razgovoru sa mnom da će onda dobijati još projekte / onda je on dozvolio da ova nastavnica naša upiše i bilo je devedeset učenika / devedeset učenika koji su izrazili želju da uče romski jezik / on je dobio valjda / iz ministarstva neke direktive / onda je on shvatio da je pogrešio jer će to značiti da ovog nastavnika / tu devojkicu da angažuje skoro sto posto sa platom / onda je on prvo što je uradio / rekao da je izgubio anketne listove / međutim / mi smo ja sam savetovao tu devojkicu da te anketne listove potpisane od strane roditelje kopira i pošalje meni / kad je on rekao da nema te anketne listove / ja sam joj vratio kopije / ona je pokazala direktoru / direktor je prihvatio / ali onda je prebacio u sedam uveče da radi / tada joj je smanjio broj učenika / ne može dete da dođe u sedam sati uveče na nastavu romskog jezika uveče / sva deca / deca prvi / drugi razred u sedam uveče / onda joj je smanjio drastično tako da je njoj opao fond na dvadeset učenika / to znači da ona za deset petnaest posto plate treba da radi ceo mesec / i kada je rekla da se JAVILA nama / prijavila to / on je rekao / direktor je rekao / kakva IZDAJICA si ti / i ona više ne radi / to je javljeno u ministarstvu / to smo rekli u ministarstvu / tako da ima mnogo / to je jedan / sve mogu da nabrojim takve pritiske / koje postoje / problem je u tome što vi / kao direktor / kada ubacujete u program / to je jedan poseban program / koji ide u ministarstvo / zove se program dositej / kada vi ubacite koliko imate zainteresovanih učenika / recimo za bilo koji predmet / pa i za romski / vi AUTOMATSKI po toj proceni možete da angažujete nastavnika i da ga platite / dakle vi odlučite direktan uticaj u budžetska sredstva / smanjujući nekom drugome dajući romu / onda su shvatili oni da će tu da naprave veliku grešku jer će da uključe veliki broj roma / izbaciće svoje ljude iz nastave / to je problem / jer / često se dešava da sekretar škole / bibliotekar škole / ne znam koji svako / radi neki predmet i dobija dodatne PARE / pa kad njega da maknu / biće problem / e pa / to je to / to je onako plastično tebi objašnjeno / inače jeste mnogo složeniji problem / ali to je to / i onda kad sam JASHTATIO da preko dositej programa može da se uradi to / ja imam neke direktore koji su bili voljni / ali su isto tako vezani / i rekli su mi / hoćemo da uradimo to / iako nisu bili vezani / ali da li možemo da

zaposlimo ovoga baš / dakle on hoće neku prijateljicu svoju / tako je recimo u vrnjačkoj banji / tako je (silence il cherche le mot) / blizu niša i nastavnici rade / ali to je tako / privatizacija tih odnosa / kao robovlasništvo / ja hoću tebe / ako ne / ovu neću / e / to je / ali eto / opet pokazuju neku dobru volju / da kažem skraćeno / ali dobru volju / to znači zavisi od njih / i kad su oni shvatili da je to VELIKI problem i kada je evropska unija stala iza ovog projekta / oni su se prepali / ove rezultate koje prikazuju u svojim izveštajima prema briselu / to je sve što sam ja uradio / a ne oni / a oni dobijaj OGROMna sredstva / i SAD imaju ogromna sredstva u ministarstvu koja NE KORiste ili se koriste za nešto drugo / za edukaciju svih nastavnika / pa možda malo roma i tako dalje i tako dalje / ja sam rekao odmah na početku tebi da li ima neke podrške finansijske ovo što radiš da bi ovo / da ne bi prekinuli ovo / ako prekinemo ovo i nastane pauza / to mora posle ponovo ispočetka /

29. Chercheuse : a recite mi / nastavnici primaju platu iz budžeta /
30. Samir : da /
31. Chercheuse : i oni se vode kao ostalo nastavno osoblje}
32. Samir : da da da / to njima ne odgovara / oni bi rado prihvatili nastavnika ako bi to bilo projektno / ja sam projektom ponudio sistemsko rešenje / kao što sam i ranije išao sa pedagoškim asistentima / sa medijatorima u zdravlju / u zdravstvu / ali to je / to su / ti medijatori / pedagoški asistenti to su pomoćna sredstva / jer ne možete vi da svedete sve na medijatore gde je on odgovoran zdravlje roma / on je samo posrednik / medijacija / da ceo sistem uključi te roma u sekundarnu i tercijarnu zaštitu / lečenje i svega što drugi građani uživaju /
33. Chercheuse : a je l možete nešto da kažete o položaju nastavnika / osim / pomenuli ste plate / kako da kažem / fondu časova koji je mali / pomenuli ste nešto i o rasporedu / da li je raspored njihovih časova / uglavnom svih nastavnika malo specifičniji u odnosu na ostale / kako su organizovani ti časovi / da li su svi uveče ili /
34. Samir : ne to je bilo specifično s toga u sedam / ali se često dešava dakle da / ako u školi imate više učenika različitih razreda i napravite kombinovano odeljenje /ali to kombinovano odeljenje onda zavisi / koje dete / ide koju smenu / prvu drugu smenu / dakle ovaj koji je u prvu treba u dvanaest / IDEalno bi bilo da u dvanaest / u jedan da bude mesto susretanja / da ovi koji završe i ovi koji krenu da se tu nađu / međutim direktori / i nekad možda i objektivno / ne mogu da izađu u susret / možda da ne ulazimo u to / ali često se to lomi tako da to bude poslednji čas nečega to znači da kad ovo dete koje je došlo mora da sačeka sve do kraja / ne bih da pravim sada oko toga / ali možda je to često neodgovarajuće / možda može bolje da se sagleda / to nije glavni problem / glavni problem je što se ne inicira na svu decu / to kada pitate roditelje DA li hoće romski / oni sačekaju za to poslednji dan u školi / kada dele radnu knjižicu / oni daju taj papir / ne razgovaraju posebno sa romskim roditeljima da to nije ništa strašno / da će dete učiti romski JEzik / učiće svoju kulturu / upoznaće bolje druge predmete / međupredmetnu kombinaciju će imati / shvatiće pojmove na srpskom / na romskom / sa romskog će bolje da mu se objasni i tako dalje / to ne postoji / pre samo par godina / bio je jedan mali papirić gde se roditelj potpisuje / sada smo mi pokrenuli inicijativu za sve nacionalne manjine da postoji jedan pravi format papira gde se nabrajaju manjinski jezici / i tu se sad ministarstvo osetilo malo ugroženim jer vi ne možete da uporedite maštarije i ruke u testu sa ustavnim pravim o maternjem jeziku / ne možete sad da kažete e sad je on uzeo ovo / a romski često ne razumeju / ili su pravili kombinaciju sa istim papirom / na ovoj strani su štampali izborni / a na onoj drugo su AKTivnosti / pa onda roditelj ne znaj / pa potpiše to kao aktivnost / to nije aktivnosti / to je izborni predmet / mislim RAZNE RAZne kombinacije / znate da čoveka tamo da povraća / sve u duhu da to / ovaj / znate sad kad bi direktor reko / slušajte / ovaj roditelji / moći će da koriste

svaku afirmativnu meru ko se sad u prvom razredu izjasni da je romske nacionalnosti / i ko hoće i izrazi želju da uči romski jezik / tada biste imali OOOgroman broj dece / mi sad recimo imamo sto šezdeset jednu školu / od toga je birano pedeset škola koje će imati pedagoškog asistenta / SAda direktori kada odgovara da će dobiti pedagoškog asistenta koga plaća ministarstvo direktno i projektno će biti / oni su dali sve procenete / ja sam u komisiji i pitao sam ovu ženu iz ministarstva / odakle vam SADA podaci ? / oni čute / odakle vam ? kako sad direktor tačno sve zna u procentu koliko roma ima ? / pa to su nam oni javili / a ONI su / KAD mi pitamo koliko ima romske dece ? / on kaže pa ne znamo / to mi ne pitamo to / a kad im treba za projekte i ovo / sve znaju u procenete / tako da u nekim školama imamo osamdeset posto dece / nigde manje od petnaest / dvadeset posto / NIGDE / NIGDE MANJE / to je OGROman broj / sad kad bi se TO pokrenulo to bi značilo dakle / više udžbenika / bolji raspored časova da se organizuje u školama / angažovanje nastavnika / publikovanje knjiga / svašta nešto i oni to ne žele < ? rade> IAKO ima sredstava / IAKO se puštaju ogromna sredstva za pitanje / ali eto to je ne možemo da rešavamo /

35. Chercheuse : kad smo već kod roditelja koji BIraju taj predmet ili NE biraju kakav je njihov stav uopšte o učenju romskog jezika u školi ?}
36. Samir : ne shvataju oni zato što ste vi dugo godina bili potiskivani znate nemoj to za cigane (d'une voix douce) / u školi učite ciganin hvali svog konja u jednom negativnom kontekstu / onda učite bajka o belom konju / ciganin u negativnom kontekstu i onda deca izbegavaju to / pogotovu roditelji koji su stariji i koji su još prestrašeniji oko te teme / i onda kažu nemoj to (d'une voix douce) / ono se vidi da je to romsko dete / ali on neće da se izjasni / i sad roditelji su u tom strahu / pa često su dali onu antologijsku rečenicu / pa šta će on kao da uči romski / zna kući / pa i srpska deca znaju srpski / pa uče srpski / znaš rade svakakve gluposti zato što je ta diskriminacija učinila da oni imaju potpuno jedan mimikrijski stav / da se prikriju / sakriju / ali kad bi im se / dakle / kroz školsku godinu / objasnilo šta to znači / koje oni benefite imaju / šta to znači da se dete ne plaši da ovaj / znate / malo je nezgodno da kad mi ovaj kao normalni / imamo sve uslove da se dete školuje ovo ono i da dete od direktora i nastavnika bude dete drugačije tretirano / moje dete dođe iz škole i kaže / tata zašto se ja ne zovem uroš ? zato što ga neko pritiska tu sad / razumete / a zamislite sad za onu decu koja čak nemaju / koja izgledaju prljavo / koja nemaju ko da im pomogne / šta se sa njima dešava / dakle jednostavno roditelji su bili šokirani / s tim što u južnim delovima gde postoji tradicija govora / jezika je mnogo bolje nego ovde gore u beogradu / ali tada je bilo / recimo pre našeg projekta / u bujanovcu od osamsto učenika u jednoj školi / samo jedanaestoro je reklo da hoće da uči romski jezik / posle ovog projekta / mi ih imamo dvesta osamdeset / ali sada prave pritisak na nastavnika da on to smanji / pa neće ovo / pa ne odgovara raspored i tako dalje / razne tu kombinacije što objektivne što neobjektivne utiču na to da / a inače kad bi to dekretom ministarstvo uvelo jednim sistemom organizovanja nastave da kažete znate šta ovaj je izborni predmet i morate da budete tu / to bi bilo drugačije
37. Chercheuse : mislite na status predmeta ?
38. Samir : mislim i na status predmeta i na status cele procedure kako se / vrši anketa za učenje jezika / ne možete vi da date taj papir poslednjeg dana u školskoj godini / to je jedno / drugo / svaki nastavnik mora da razgovara sa roditeljem / on mora da sakupi roditelje rome posebno / ili druge koje ima već / ta procedura mora da bude mnogo bolja / da duže traje / da objasnite šta znači / koji su benefiti ako dete kaže rom / da direktor ne može naprasno da u sedmom razredu nekog proglasi da je rom zato što hoće da upiše medicinu / razumete / tu su razni principi gde vi morate jer ako to ne radimo onda mi džabe što donosimo posebne strategije za rome / onda mi džabe radimo to zato što / evo

sad imamo mnogo studenata koji su opet upisani / nisu romi / oni su platili / oni su napravili spisak / koji je neko rom naučio neko od roma da idu u opštinu i da se izjasni za roma / da dođe u junu sa tom potvrdom da je u < ?poseban> birački spisak roma i da se upiše / vi ne možete ništa da uradite njima ako on vama pokaže papir da je rom / mi smo imali do sada u državi jake zloupotrebe po tom pitanju / ja nisam dozvoljavao / ja pitam jeste vi rom / jeste / kažite mi neku reč / pa ne znam / kako ne znate ? a je l zna baba ? pa ne zna / ali su nekome dali hiljadu dve hiljada evra da upišete medicinu / < ?ja reko ne možete> / onda me zove zaštitnik građana pa znate ne možete da pitate ko je šta je / pa dobro / zašto onda država kaže strategija za rome ? zašto se dokument zove strategija za rome ? o čemu mi sad pričamo ? hoćete vi onda da branite ovaj kriminal što neko prodaje to ? on je stao ovako radnik za zaštitu građana / o čemu pričate ? nemojte onda da napravite ovaj cirkus od ovih dokumenata i tako dalje / normalno / dok sam ja to vodio / to je bila strategija za rome / sada se zove strategija za rome i romkinje / jednostavno kao rodna ravnopravnost / ali to onda individualizuješ etničku jednu nacionalnu zajednicu romi i romkinje / ali ajde kaži mađar i mađarice / pa gde to ide srbi i srpkinje ? mislim to je dokument države / romi kao etnos / kao nacionalna skupina / a ne romi i romkinje / to su gluposti / da /

39. Chercheuse : a deca / je l su motivisana da uče romski jezik / šta mislite ?
40. Samir : pa / deca su ZATEčena / imaš tu decu koja / govore romski i njima je to interesantno / interesantno to / to je / mi smo faktički celu jednu školsku godinu radili bez knjiga / nastavnici su / dajući im ja / šaljući im časopise / koristeći neku literaturu imali neku nastavu / od ove godine će to biti ozbiljnije / to su oni uspeli da opstanu / znate ako imate samo 20 posto plate / niste baš nešto mnogo motivisani / aaaa / videćemo kako ćemo to / ali ja više nemam sredstava da bi kontinuirano nastavio da PRAtim taj proces / ako bi u ministarstvu dali neke podrške ko što sada recimo država organizuje seminare za nastavnike da prate nove tehnologije / nove kompetencije / nove ishode / nove planove i programe / to će morati i za rome / ako vi samo kao nešto provlačite i ostavite ih tamo nekome / onda neće biti napretka / nit će biti bolje / a + još uvek mislim da romska deca ne razumeju taj značaj / ja znam po sebi / kad vi idete u školu i kad dođe lekcija neka lekcija gde su romi prikazana / vi i ne dođete taj dan u školu / mislim kako objasniti recimo ovo gde ciganin hvali svog konja gde jovan jovanović kaže to što kaže u pesmi / u umetničkoj formi / ali dalje u analizi teksta / autor čitanke nastavlja sa terminom ciganin / zašto cigaNIN ? ili ovaj u stevana raičkovića / on / sada autor teksta čitanke / ostavi sad umetnika i autor čitanke budala / kaže zašto cigani vole slobodu ? mislim i zamislite sad dete koje to čita cigani vole slobodu / drugi niko ne voli slobodu / samo cigani vole slobodu da lete tamo / zamisli kako on stvari sliku o ciganinu / mislim potpuno mu je / pogotovu (b ?)ranka a ciganka će te ukrasti / kući o uči / ovamo dođe ovaj ciganin bije konja / ta predstava to ostane negde tebi u glavi i teško je da se to menja / i zato i deca kad dođu u školu / oni su prestrašeni / ROMI sami su prestrašeni da kažu oni sad da su romi / nisu oni su / dok je bilo dobro albanci su bili / sad nisu alb(anci) / sad su aškalije / sad su srbi / < ?opet> crni srbi / dobro redu u redu / razumete / to je proces / ne možete to da za godinu da menjate / to mora desetak godina / pa da se vidi šta smo postigli /
41. Chercheuse : a rekli ste interesantno im je da uče ovi koji uče jezik / u kom smislu ?
42. Samir : zato što on ide kući i kaže da je kući naučio tu reč / a oni govore drugačije kući / ili govore srpsku reč / ili iskvarenu reč / neku / iii / to je interesantno deci / recimo tamo / ovaj / u rečniku gavran na romskom se kaže garvan / to je u stvari permutacija slova / ništa to i to piše u rečniku garvan i to mi je nikolić / gradonačelnik kragujevca / došao je čovek iz brisela / da vidi tu nastavu i tako dalje / romsku / visok zvaničnik (il s'adresse à moi en me promettant de m'apporter des revues et des livres en romani) /

gde su tako napisali / to što / garvan gvrn / jednostavno naučili iskvareno malo i oni misle da je to njihova reč / tako da dete koje dođe / a govori romski kući / ono se upoznaje sa rečima / dobije neki tekst prvi put da ga vidi na romskom kako to izgleda / i samim tim mu raste želja / mogućnost da tog nastavnika bez straha pita šta znači skup / da mu na romskom objasni skup / presek u matematici ili neki simbol ili neku reč na srpskom koju on ne može da razume / on izdeklamuje napamet / ali on ne razume tu reč tako da je bilo dosta interesanata da se to / da deca uče / tamo gde su deca / potpuno / onako / u zdravoj atmosferi / bez toga da li su romi < ?jer oni ne znaju da su Romi a govore romski > / imamo interesantne situacije sa porodicama koje se vraćaju sa zapada / tamo odu i onda sad nemaju sad pritisak da uče srpski / nemaju vremena da uče francuski ili nemački / oni govore romski / kada dođu ovamo / oni govore romski / srpski malo razumeju i to je problem / nešto nemački ili francuski / ali ne dovoljno / u stvari sad im ne treba ni francuski ni nemački / sad im treba ovde srpski / srpski ne znaju / oni znaju samo romski i vrlo dobro govore romski / i imamo porodice koje su jako lepo razvile to i sad ne mogu da govore na srpskom i da objasne detetu nešto na srpsko u nemačkoj kad im srpski neće biti potrebna pomoć / ono mora da meša sa nemačkim ili da govori na romskom / i to je interesantno / a to nisu izdvojeni slučajevi / to su hiljade ljudi koji su išli i koji se nalaze u toj situaciji / oni su recimo jako zainteresovani da uče jezik

43. Cherchouse : da da }
44. Samir : jako su zainteresovani recimo ovi ljudi koji su u mešovitim sredinama jer im je to izgovor znate šta ne navijam za vas / mi učimo romski brate da ne budu ni albanci ni srbi ako što je bujanovac / medveđa / preševo / jug srbije i tako dalje / ili u vojvodini / srbi / mađari u nekom kontekstu nekih interesa / znate mi učimo romski / to je onda izgovor da se pobegne / ali će se to shvatiti suštinski da vi je najbolje da vi upoznate vaš jezik / kad znate vaš jezik / elemente jezika pri čemu će vam to možda u školi ili kasnije u zanimanju trebati / jer veliki je broj roma koji je u srbiji / broj roma / vi možete da razvijete / mi smo uspeli da na filološkom fakultetu otvorimo tu grupu za romski jezik / to su sad procesi / MI samo sad ovo na sve strane da se rastakne / ali može svašta da se uradi ako znate taj jezik /
45. Cherchouse : rekli ste da je otvorena grupa za romski jezik / da li ima interesanata da tako kažem / zainteresovanih ?
46. Samir : nije / pa ja sam / na žalost sad ovo pošto ne ide nigde u javnost / ja sam na žalost / meni se desilo / dakle da jedinog čoveka dakle kompetentnog koga imam iz sfere romologije / je Rajko Đurić koji je bolestan / aa / ja sam završio politikologiju / nemam kvalifikacije za to / nisam nastavio studije / bio sam ovde najbolji student na beogradskom univerzitetu / život je uradio drugačije da ne idem dalje na školovanje nego sam se bavio odmah nečim što je značilo / da mogu da / izdržavam porodicu / i onda smo angažovali Milenu koja je nastavnik u višoj pedagoškoj za romski jezik / da deca / ovaj / vaspitači uče i romski jezik / ona je magistrirala / a te godine i doktorirala je srpsku književnost / dečije pesme romske / ali srpsku književnost / na je doktorirala srpsku književnost / jako je slaba / jako je slaba / to je profesor pred svim tim ljudima reko / ali mi sad nemamo druge / a ovi su na filološkom / ne na filološkom nego politički neki ljudi su / dakle ljudi su od mene tražili da nju angažujem / ja tada još nisam znao da ću dobiti projekat / ja sam reko bez Rajka Đurića ne možemo to da radimo / Rajko je bolestan / tako da su oni prihvatili Rajka i nju / ali kako Rajko ne dolazi na predavanja jer je bolestan / onda je ona ostala da radi / međutim ona nije bila uopšte zainteresovana da okupi studente nego je projektno radila sa grupom građana da uče romski jezik / pa kaže ja ne mogu da stignem / kad mi je DEKanka javila da ONA ne drži časove studentima / nego grupi građana / onda su je izbacili / inače TA grupa je doneta odlukom

na upravnom odboru filološkog fakulteta da u sklopu katedre za bibliotekarstvo i informatiku postoji grupa za romski jezik / NORmalno / DA smo MI imali sredstva / već se bilo razgovaralo sa Marselom / Marsel bi došo ako bi ga neko platio / država to neće da plaća / a ne može čovek da dođe za lepe oči / ja sam reko dajte mi projekat / XXX a svi mi ako je neko zainteresovan / koji ima osnovne studije / zna romski / ići će na postdiplomske studije / i na doktorate i mi ćemo za par godina imati doktore nauka / ali za sada / moram da angažujemo / ako Rajko ne može / formalno da bude tu / ali da nastavu Kurtijade / profesor doktor / da ovaj iz rumunije profesor doktor ili ovaj iz bugarske koji radi u nemačkoj / tako dva / nama je potreban dva profesora / jedan ili dva profesora / možemo jednog profesora iz opštih predmeta doktora / pedagogija / psihologija koji je na srpskom / ali je to materija koju mora svako da zna / ali normalno / zato niko nije hteo da da sredstva / i onda posle godinu dana / ovu su izbacili / ja nisam mogao bez para da zovem čoveka da dođe ovde svake druge nedelje / i to je stalo / normalno da to uvek može da se pokrene ako imamo sredstva /

47. Chercheuse : a da li ima uopšte zainteresovanih studenata / nastavnika i nekih drugih profila da postanu / da budu nastavnici romskog jezika ?
48. Samir : IMA / ima / znate / tu mora malo institucija i država da rade / znate / mi imamo / finansiramo studente / dajemo im stipendije / mi kažemo sada jesmo upisali sada četiri studenta na filološkom fakultetu / bilo koji drugi jezik / zovemo ih na razgovor / vi ćete slušati romski jezik / on ako recimo bude dobar student i završi romski jezik / on ima odmah mogućnost da se zaposli jer nema drugih ljudi koji rade to / tako da je u njihovom interesu recimo da rade na fakultetu / mi smo imali pet šest devojaka koje su završile filološki fakultet / francuski / italijanski / engleski / i oni bi bili radi da nastave ako bi im to omogućilo da će oni za narednih četiri pet godina da rade kao profesor romskog jezik jer nema drugih / i tu je taj interes / njima je to interes jer će jednostavno da znaju da će sve više da raste pogotovu dokumenti koji su vezani za manjine za ovo za ono da budu prevedeni na romskom / da ti budeš kvalifikovan da radiš to i kao prevodilac / u strazburu recimo u tim komisijama za romska pitanja / jedan od jezika je romski / pa LJUDI idi i prevode i oni za tri dana uzimaju / da ne preteram / skoro godišnju platu nekog nastavnika ovde / oni ŠESTO evra dobijaju za jedan dan / za tri dana / to je hiljadu dve hiljade evra / dve hiljade evra je ovde / ako je dvesta dvesta pedeset / to je šest sedam meseci plate / postoji interesanata / to treba dakle studiozno da se sistematski da se razgovara sa njima / Milena nije imala vremena za to zato što je dobijala malu PLATU / 15 000 / njoj ne odgovara i kad dođe ne može da se snađe / dođe taksijem / ode taksijem i potroši malog boga jer nije bila zainteresovana / znači mogla je da kaže / kod dekanke da ode molim vas / koji su studenti upisani na ovom fakultetu primenom afirmativne mere / ona kaže ti ti ti / zovi te studente i kažite / znate šta / vama je u interesu da izrazite želju da učite I romski jezik / hoćemo da vas pratimo / stipendiraćemo VAS i eto / nije to velika filozofija / ja bih to sve nekako drugačije postavio / razmišljam ili malo ima kao ja / ja sam bio u državi / ali to je tad bilo drugačije / ja sam bio diktator / to se vi tako postavite JER ne može drugačije / morate da budete diktatorski prema romima da SHVATE u čemu je suština / i red i rad / a i državi da se ne tretiraju ljudi samo kao siromašni BALAst / a onda kad sam video da to više ne mogu / ja sam ostavio posao / nisam hteo ni drugi posao iako sam bio stalno zaposlen u ministarstvu / ja sam reko hoću da se bavim romskom problematikom / interesuju me pritvorenici / zatvorenici / ljudska prava drugih grupa / razumete / ALI onda ima dosta roma koji ćute i sede tamo / ne smeju da se bune i onda u stvari kao radimo za rome / a u stvari ništa ne radimo / i stavljamo da vode poslove roma neki potpuno / nesposobni ljudi / neke koalicioni partneri / neke partije koje su dobili saglasnost roma pa onda oni stave nepismene / ili poluedukovani ili nesposobni ljudi tako da druge manjine vode romska

- pitanja / nažalost / jer znate / ajde da popunimo sa manjinama i onda stave tako nekog hrvata / nekog mađara / nekog / makedonca da vodi to / romska pitanja / onda čovek se uopšte ne razume /
49. Chercheuse : a recite mi da li znate možda da li ima dece koja ne poznaju baš dobro romski ili ne vladaju dobro / u dovoljnoj meri / ili ne poznaju uopšte / da li biraju predmet ili ne ?
50. Samir : da / ima želja / ovako / imamo / dakle grupu koja uopšte ne zna romski / a znaju da su romi / ima grupa koja nešto zna / ima grupa koja potpuno zna / NAJbolje interesovanje pokazuju oni koji potpuno znaju / OVI koji su na polovinu / tako / ovi koji nisu / nikako i neće / kad oni uvide da ima benefita od toga / svakako / dakle to je proces / vi ne možete ABRAKADABRA da sad otvorite ovome oči koji se krije / on je muzičar / on svira violinu / imaju para / JEsu crni / ali oni su srbi / i ne možete vi to da menjate ovako / ali kad kasnije dođe njegovo dete da upiše muzičku akademiju / on se seti da je ciganin i dođe tamo onako skrušen pa ja sam / je l znate romski ? ne znam brate / evo rumunski znam / ostavi rumunski / ZNAŠ romski ? ja imam sukob sa ovim / čak među ovim našim aktivnostima koji su ti rumunski romi / pa nije važno jezik / pa čekaj / o čemu se ovde radi ? ako TRAŽimo pedagoškog asistenta ROma moramo pa nemojte to / pa ne ne / pa moramo da mu tražimo da poznaje romski jezik / AKO je pedagoški asistent za rome / on mora da poznaje taj jezik / kako ćemo da ga zaposlimo ? mogu da pričaju sa srpskim / razumete ? to su stvari koje / TO su procesi / to ne može / to ne može /
51. Chercheuse : a recite mi koji je vaš stav pošto se / standardni romski uči u školi / ova ostala deca koja znaju romski jezik}
52. Samir : dobro}
53. Chercheuse : koji je vaš stav prema dijalektima ?
54. Samir : kao što je u srpskom / dakle vi nećete u vranju / vi nećete tretirati da deca govore vranjanski / je l tako ? / vi ćete tražiti da govore standardni / ako ON u školi kad vam dođe kaže VA (il écrit le mot sur le papier) ili kaže (il écrit le mot sur le papier) VAS a vi kažete da je u stvari pravilno VAST (il écrit le mot sur le papier) / ono mora da nauči da je to VAST (il écrit le mot sur le papier) / ako ON kaže OJI (il écrit le mot sur le papier) ili kažu VOJ (il écrit le mot sur le papier) / ti kažeš da je VOJ (il écrit le mot sur le papier) / on mora da popravi / dakle to je STANdard / ako on kaže čher (il écrit le mot sur le papier) / ako kaže kjer (il écrit le mot sur le papier) / ako kaže čhje (il écrit le mot sur le papier) / vi morate da mu kažete da se pravilno kaže kher (il écrit le mot sur le papier) / ne možete vi za druge jezike da tretirate to & pa drugi dijalekat & a za rome ne / sad će on svoj dijalekat / AKO je nacionalni savet ovlašćen da je PRIhvatio ovu formu / standardnog jezika / onda vi morate to u školi da govorite / vi MOžete da govorite na njihovom dijalektu / ali da objasnite šta je pravilno / ne možete vi sad vas zato što roditelji hoće svoj jezik / KOJI svoj JEzik ? (d'un ton fâché) ako hoćete da rešavamo to / to je to tako / znate / imali smo recimo u vojvodini / oni kaži za miša (il écrit le mot sur le papier) šimijaku / i traže to / a TO je u stvari obrnuta reč od miša (il montre sur le papier le mot) / miš / ali on je šimijako DA NE bi u duhu tradicije i običaja / miš je špijun koji špijunira rome / i sad da oni spominju njihovo ime kao miš nego šimijako / deminutiv / oni ga tako nazivaju i tako je ostalo / ali to nije uopšte romska reč / razumete ? Ili mi imamo više ovo recimo / neko kaže GRA (il écrit le mot sur le papier) / neko kaže GRAS / pravilno je GRAST / jer kad tražite od njih od ovog konja množinu / onda će svi pravilno da kažu GRASTA / ako je grasta množina / ne može jednina da bude gra / mora da bude GRAST / to su pravila koja su jasno definisana u knjizi / JASNO PRECIZNO DEFINISANA uz različite pojave objašnjava zašto se tako kaže / ako se KAŽE / ako je pravilno da se kaže (il retourne le papier pour écrire

- le mot) tikno / ne možete vi da kažete cikno / ovo C na početku se pretvara u T i pravilno je tikno / razlika između / imate dva velika super dijalekta gde je slovo O (il écrit cette lettre sur le papier) i slovo I (il écrit cette lettre sur le papier) i to je razlika / ali ima mnogo DIJAlekata i narečja gde se osnovna razlika vidi kako se izgovara reč / kuća / ali indijsko romsko se kaže KHER / ovamo se kaže kher (il écrit le mot sur le papier) kaže se gomo (il écrit le mot sur le papier) / kaže se guru (il écrit le mot sur le papier) i kaže se GAV / razumete / ne možete to / nastavnik bi moro / dakle / da uči to / mi smo napravili OGROmnu knjigu / uputstvo za nastavnika romskog jezika gde smo objasnili fonološki okvir jezika / istoriju samog jezika / nisam VAMA ništa dao / nisam ?
55. Chercheuse : uzela sam ja /
56. Samir : uzela EEE / dobro / to je to / nemojte vi sad pričate sa nekim A NE on govori nekim / pa čekajte / pa nećemo valjda sad dijalekat gde pola srpskih reči upotrebljavano / razumeš ? to su gluposti / zato postoji STAndard / kao što i u srpskom / nećete da dozvolite vi da vam / ne znam / prizrensko-vranjanski govor koji je kata(strofa) DA MU GA DAM / DA GU KOJEM da vi tolerišete u školi / AKO I NAstavnik tako govori / dobiće otkaz /
57. Chercheuse : je l isto onda tako i za romski / nastavnici / u suštini / kako da kažem / kada prolaze obuku / oni uče standardni romski ?
58. Samir : tako je / on polaže standardni jezik / on dobije knjige na standardnom / <bukvar dobije na standardnom ?> / tamo piše kako se upotrebljava / mi MORamo sa njima da imamo seminare i dalje / ali to je to / on može i sam iz knjiga da vidi šta je intenca te standardizacije / standardizacija koja prati normalizaciju / kodifikaciju i standardizaciju / to su procesi / mi mnogo puta volimo da POjdemo slova / u Vojvodini se JEdu slova / samoglasnici / pa je nemoguće napisati to što kaže / a negde se UMEtne uvek između M i N neko slovo / pa imaš / recimo / mi kažemo / pravilno je ĆURI (il écrit le mot sur le papier) / JA recimo dodajem K / ne znam zašto i kažem ĆURIK (il écrit le mot sur le papier) / ako je dakle to nepravilno / mora da se kaže ĆURI / ja kažem K / dodajem / ne znam zašto / naš dijalekat recimo dodaje ĆURIK / nekako nam logično padne / ne znam zašto }
59. Chercheuse : da da }
60. Samir : ali ne može to / ako ja kažem pogrešno / pogrešno / moj dijalekat ima dosta turskih reči / dosta turskih reči / ovde ima dosta srpskih reči / i onda očistite to / ja kad sam predao tamo u Pedagoškom zavodu Vojvodine knjige / onda onaj ko je bio angažovan za Rome / on nije ni analizirao pedagogiju / didaktiku / psihologiju < ? knjige > nego pita me nepoznate reči / ja kažem dobro / kako ćeš reći priroda (il écrit le mot sur le papier) ? / ona je stala / kaži mi kako ćeš reći biljka (il écrit le mot sur le papier) / ona stala / kaži mi kako ćeš reći nebo ? (il écrit le mot sur le papier) / ona stala / AJDE KAži mi ti / ja ću da pišem / a je l logično onda da uzmemo indijsku reč / ili nije / kaži mi ? / evo / hoćeš prirodu da stavimo prirodu / pa da nam se svi smeju ? / razumete ? / ali / to je / jezik je proces / ako bi rekli / recimo / (il écrit le mot sur le papier) pereca / svako će reći da je to srpska reč / to nije srpska reč / to je latinska reč / razumete ? SABOTAŽA (il écrit le mot sur le papier) / svako će reći E / PA DA / srpska reč / sabotaža je od one OBUće / na francuskom / holandanin je to su stavljali da se zakomplikuje mašina / SABOT i sabotaža / tako se izgrađuje jezik / mi ćemo uzeti internacionalne reči / neke reči koje su SUŠTINSke / koje su osnovne / koje se / najbolje da uzmemo iz indijskog ako smo ih izgubili / to je to / evo JA vidim iz / u pesmi brandorbuških roma / pesma koja je nastala u logoru / kaže NEBO / i onda ti odmah znaš u stvari prema jeziku / dakle TI LJUDI su pre toga živeli u srbiji / kao što imamo da rumuni kažu važno / država / odgovorno i to u švedskoj znači da su ovi ljudi / ili ovi romi koji su ubeđivali da oni nisu bili na balkanskom poluostrvu / nego su išli preko

sicilije u italiju / kažem dobro / kažite mi kako se kaže za / grin / kaže zeleno / ja kažem pošto je zeleno / onda STE BILI na BALkanu / zeleno je zeleno na srpskom jeziku / tako da iz tih reči koje su onako problematične vi / u stvari / evo vidiš (il me montre le poème de Roms où il est mentionné le mot nebo) / kaže (il lit en romani) i onda evo prevod}

61. Chercheuse : da da}
62. Samir : da je NEBO / ODAKLE ti nebo ? uzeo si iz srpskog / hoću da kažem dakle / i to ovi u holokaustu ovi romi koji su odvođeni u logore i tako dalje / i to je to / TO nemoj da te BUNI ako si sa bilo kim razgovarala / dakle / kao svaki jezik / normalno da mi to ne možemo danas za sutra da rešimo / to je godinama proces / ali mi moramo da postavimo postavku kako dalje idemo / i kojim putem idemo / aaa / standardizaciju je napravio / aa standardizaciju je napravio / ovaj / je ponudio Marsel / međutim / on je pokušao i pokušava da obuhvata evropski nivo standardizacije što je malo bezveze / on poznajući MNOGO dobro jezik / on nam stavlja neka slova koja kod nas / koji smo učili logiku / jedan / jedno slovo jedan glas / nas zbunjuju ta slova / ova slova <il écrit sur le papier les lettres suivantes : Ä, Y, Ë> / zbunjuju nas zato što se iskazuju / zbunjuju nas mi koji smo učili srpski / to je jedno / drugo / zbunjuju nas neka 8 <il écrit cette chiffre sur le papier> razumete / ili zbunjuje nas da on uspe preko nekog glasa da spoji različite izgovore / recimo / neko kaže amenda / oni kažu ameta / da bi spojio to / međutim / to je mnogo komplikovano / vi morate prvo da napravite u određene nacionalne okvire jezik / da biste posle toga to podigli na viši nivo i napravili evropski / bez toga VI ne možete / to može da se napravi u zemljama gde nema mnogo roma / nemačka / francuska / gde nije izgrađen taj duh / španije i tako dalje / pa vi NAMetnete kako hoćete / ali tamo gde ima govornika / teško ćete to / i sad sve više govornika i u nemačkoj ovi naši koji tamo guraju / ja sam razgovarao i sa sintima / sa romima u nemačkoj u švedskoj / finskoj / francuskoj / JAKO JAKO slabo znaju JEzik / jako je to slabo / vi njemu lako možete da nametnete kako hoćete / ali nama koji već govorimo / to je baš / morate da nam OBjasnite zašto je to tako /
63. Chercheuse : je l imate još nešto da dodate što vas nisam pitala ?
64. Samir : ne znam /
65. Chercheuse : nešto uopšteno još vezano za nastavu / razmislite /
66. Samir : mi ćemo ovde godine dakle / da podelimo te knjige / po ovim odeljenjima odnosno školama / očekujem da ćemo dakle da sa nastavnicama da uspostavimo neki kontakt / kako dalje da radimo / možda se desi da u narednom periodu postoji neki oblik projekta da to nastavimo zato što je to sistemsko / i održivo rešenje / dakle time u neku ruku zapošljavamo ljude / i mislim da bi to moglo da bude interesantno da vidimo koliko su nastavnici spremni da prihvate ovaj materijal i koliko su spremni da sednu i uče to što piše u knjigama / imamo jako lepe / ovaj i priče i jedan potpuno drugačiji koncept u odnosu na kad su u pitanju romi / da uvek ne damo neke stereotipe nego da damo normalne ovaj / knjige / zainteresovanost je velika / ceo region se interesuje / za desetak dana mi i dolaze iz bosne / u makedoniji nas je primio premijer / hoće to da rade crnogorci hoće / slovinci hoće / romi njihovi / imamo kontakte / hoće da na ovome < ? sednu> / oni su dosta para bacali uludo / nisu zadovoljni kako je to rešeno i jedna delegacija / evo sada 18. / 19. dolaze ovde na razgovore da vide šta možemo u regionu jer mi pripadamo istom nekom konceptu jezika / i grupa roma tako da će se to sigurno razvijati / ali bez obzira kako ovo ide dalje / ovo će biti istorija / dakle ovo je istorija bez obzira u kakvom obimu i kako će se sve to urediti / istorija zato što su to prvi udžbenici i verujem da ćemo u nekim mestima gde ima dosta roma da PORadimo na tome jer ima čak više od deset posto roma / da vidimo da li možemo da uradimo nešto više pogotovu sa onim nastavnicima koji imaju završene fakultete / imamo jednu

devojkicu koja je onaj primer koji sam naveo / dakle / romkinja / crna / koja ne zna romski i tako dalje / završila / sad je na doktorskim studijama / radi kao nastavnik / STO DVAdeset posto ima platu / ona je odmah pokazala interes sada za rome / kroz školovanje je tretirana kao romkinja iako devojkicu završava škole / ne može niti da se zaposli / onda je shvatila da je ovo njena šansa / ona je primljena kod nas kao nastavnik / ne zna romski / ona je onda počela brzo da vadi sve ono što je čula kući / da radi i da se edukuje / ona će vrlo brzo da doktorira na učiteljskom fakultetu / obezbeđeno joj je mesto u školi / može i neki drugi predmet da predaje / tako da to otvara jednostavno / mi imamo u valjevu / mionici dečka koji je završio informatiku / nema gde da radi / on zna romski / on radi / on i njegova žena / njegova žena je pedagoški asistent / njemu je to u interesu / svaki intelektualac koji će videti da tu ima para / njemu je svejedno / ako već mene tretirate kao roma / onda što bi se ja krio / mislim zašto bi to / u TOM kontekstu će ići ovaj proces / tako da ja očekujem svakako bez obzira DA LI ćemo imati još pomoć ili ne da će taj proces biti nezaustavljiv i / da će u NEkom obliku postajati učenje romskog jezika /

67. Cherchouse : samo još da vas pitam za kraj šta mislite na koji način bi mogla da se poboljša ta nastava ? šta je neophodno ? nastava romskog jezika ?
68. Samir : pa nastava može da se poboljša tako što bi postojali redovni seminari / treninzi za nastavnike / to znači da kada nastavnik koji / muku uči sa dijalektima / muku muči sa temama / muku muči sa prevodima / muku muči sa realizacijom plana i programa / da dođe na seminar / da tako stiče kompetencije kao što svi drugi stiču kompetencije / da to postoji stalni kontakti i saradnja tih svih nastavnika na nivou cele srbije / to bi značilo jedan podstrek i normalno da se rade u narednom periodu i knjige za peti / šesti / sedmi i osmi razred / da i oni imaju udžbenike / da imaju dodatna pomoćna nastavna sredstva i da dobiju redovno svoju platu /
69. Cherchouse : a sada ne postoje seminari za nastavnike ?
70. Samir : normalno da ne postoje / normalno da ne postoji / XXX eto sad ne postoji / iako postoje sredstva koja su ubačena u ministarstvo / milioni su u pitanju / evropska unija je ubacila / oni ne mogu ništa da realizuju / ne to su pare koje idu u ministarstvo finansija / ne možemo tamo / ne možemo vamo / pa čekajte / kažem/ ako ne napravite izveštaj / ako ne napravite predmet / ako ne napravite projekat / vi te pare nikad ne možete ni da izvučete / recimo ponudite seminar za 68 nastavnika romske nacionalnosti na divčibarama / pa tražite sredstva koja su data četiri miliona evra je dato već godinu i po dana / data je svetska banka / 56 miliona / sredstva stoje već dve godine je za izgradnju vrtića / a osnovna intencija tih vrtića je bila da se poveća broj romske dece u tim vrtićima / e sad oni kažu NE SVIH / dobro al ajde opet da ne napravite vrtić ceo i da nemamo opet Rome / morate da tražite da polovina dece budu romi / jer ako je to bila intencija / ako to nije bila intencija / nego DRŽAVA OPET HOĆE da gradi / pravi pare na ime ROMA / EVO PRAVITE PARE i vrtića na ime roma / pa kad romi opet ne budu XXX / jednostavno nisu spremni na sistemski rešenja / DRŽAVA i ŠKOLA su spremne samo sa kad su projekti u pitanju / kad dođete vi sa projektom da im kupite kompjutere / da im kupite opremu / da im sredite školu / da im okrećite ovo / ODMAH će da nađu < ? broj> oma i tako dalje / međutim kad se sve to završi (vi ispadnete magarci) / ovde vi kroz ove projektne aktivnosti angažujete i omogućujete / tim ljudima da država njih i dalje plaća / e onda to država ne želi / država ne želi / zato što kad smo to otkrili / to je bila državna TAJNA VELIKA da direktor može da / nije to pitanje / novog zapošljavanja / to je pitanje zainteresovanosti dece za neki predmet vi platite čoveka u okviru onog budžeta koji vi dobijete / AKO će vam se smanjiti predmet maštarije / šahmat / dečje igrarije / povećao se broj nastava predmeta romski jezik sa elementima nacionalne kulture / onda pustite čoveka / umesto da plaćate ove / ja mislim zaista da je

ljudski / humano / civilizovano da vi dozvolite tu manjinu podignete malo / da uče svoj jezik / običaje / tradiciju / kulturu / književnost / a ne da uče nešto što će moći da uče bilo gde / a ovo nemaju gde da uče /

71. Chercheuse : hvala vam puno / hvala vam najlpeše na razgovoru /

Observations de classe : prise des notes

Note : L'enseignante de romani recourt à l'alphabet latin et cyrillique en cours. Ainsi, dans mes notes, on trouvera une alternance entre ces deux alphabets.

Cours 1_2018

Date : le 15 novembre 2018

Classe : 3e classe

Cours : 5e (11h40 – 12h25)

Thème : révision des noms

Prise des notes :

Après avoir annoncé le thème, Danijela pose la question à toute la classe : « Qu'est-ce que ce sont les noms ? ». Elvira cite la définition par cœur :

„Именице су речи које означавају имена бића, предмета и појава”.

Danijela propose de faire un tableau au tableau où ils vont noter les noms désignant les êtres, les objets et les phénomènes. Elle demande aux élèves de leur dire les noms en romani. Elle a également affiché une affiche d'alphabet cyrillique en romani. Les enfants peuvent s'en servir pour donner des noms en romani.

Au tableau :

Бића	Предмети	Појаве
Кани – кокошка Марија Чаво – дете Башно – петао Сап – змија Лала – биљка Граст – коњ	Астали Удар – врата Канљи – чешаљ	боршим – киша балвал – ветар ив – снег љубав

Intéactions en classe autour des noms :

Danijela : Kako se kaže dete na romskom ?

Učenici : Čavo.

Danijela : Šta je bašno ?

Danijela : Kažite mi neke predmete.

Učenici u glas nabrajaju predmete na srpskom : sveska, tabla, stolica, zid.

Danijela : Kako vi kažete čaša ?

Učenici : Čaša.

Danijela pokazuje na poster romske azbuke (romsko pismo na ćirilici), slovo T i sliku čaš :

Danijela : Vidite da se ovde ne kaže čaša nego je na T (taxtaj).

Nastavnica ne zapisuje ovu reč već pita :

Danijela : Kako kažete češalj ?

Učenici : *Kanlji*.

Danijela : Ajde napisaćemo to.

Posle obnavljanja imenica i beleženja na tablu, nastavnica izvodi decu na tablu da oni zapišu neku imenicu koja označava biće, predmet ili pojavu.

Danijela : Ko će da piše imenice ovde ? One koje nismo napisali.

Danijela : Kako se kaže zec ?

Au tableau :

Шошoj

Џућел (пас)

Свеска

Јеш (јеж)

Корњача

Мачка

јабука

књига

тренерке

киша

Cours 7_2018

Date : le 22 novembre 2018

Classe : 2e classe

Cours : 5e (12h30 – 13h15)

Nombre d'élèves : 8

Thème : Parties du corps

Prise des notes :

Данијела : Шта су делови тела ?

Једна девојчица се јавља и показује тело и каже „све“. Наставница потврђује и додаје : руке, глава, ноге итд.

Данијела : Како кажемо на ромском делове тела ?

Ученици : Манушеско трупo.

Данијела пише на табли :

Манушеско трупо.

Данијела : Како се глава каже на ромском ?

Ученици : *Шеро*.

Наставница пише поред **шеро** и у загради ставља значење на српском – глава.

Показује на очи и пита ученике како се кажу очи на ромском.

Ученици : *Јаћа*.

Наставница пише на табли **јакх** и прецизира ученицима да је то множина, у загради пише да то значи „**око**“, а да је множина „**јакха**“, у загради – очи.

Данијела : Како се чело каже на ромском ?

Ученици : *Чикат*.

Наставница пише **чикат** и у загарди ставља значење на српском – чело.

Потом показује на косу и пита ученике : „Шта је ово ?“

Ученици : *Бала*.

Наставница им каже да се правилно каже **бал** и пише поред косе **бал** и у загради значење на српском – коса.

Данијела : Како се каже нос ?

Ученици : *Нак*.

Наставница пише на табли и у загради пише на српском значење.

Данијела : Ја не знам како се кажу обрве. Је л’ знате ви како се кажу обрве ?

Ученици : *Пова*.

Наставница пише на табли поред обрва „**пова**“ и поред значење на српском.

Данијела : Је л’ знате како се кажу образи ?

Ученици : *Чамја*.

Наставница потом бележи на табли како се кажу образи – **чамја** – и пише значење на српском.

Данијела : Како се кажу уста ?

Ученици : *Вушта*.

Наставница каже да су то усне, а не уста. Потом каже да се уста кажу ученици **муј** и пише на табли **муј** и превод на српски.

Данијела : А како кажемо прст ?

Ученици : *Нај*.

Наставница бележи на табли **нај** и пише значење речи на српском, потом пише **наја**, за множину, и пише значење на српском – прсти.

Данијела : А као се каже рука ?

Ученици : *Васт*.

Наставница на то коментарише : „Ми кажемо исто руке“.

Једна ученица је прокоментарисала : „Наставници је чудно што они то не говоре“.

Данијела : Како се каже стомак ?

Ученици : Вођи.

Данијела пише на табли реч и у загради ставља значење на српском – стомак.

Данијела : А како се каже „нога“ ?

Ученици : Про.

*Данијела пише на табли као се каже нога – **про** – и пише поред превод на српском.*

Данијела : А како се каже колено ?

Ученици : Чанг.

*Данијела бележи на табли како се каже колено – **чанг** – и пише значење на српском у загради.*

Cours 10_2018

Date : le 27 novembre 2018

Classe : 2e et 6e classe

Cours : avant les cours de l'après-midi (13h15 – 13h50)

Nombre d'élèves : 14

Prise des notes :

Danijela a donné la tâche suivante aux élèves de 6e classe : ouvrir les « manuels » à la page de 36 (il s'agit d'un magazine) et recopier le poème *Amari čhib* en romani et le traduire en serbe. S'ils ne savent pas un mot, elle va les aider. Un garçon regarde le poème et dit à enseignante : « Šta je ovo nastavnice ? Ovo nije romski ! »

L'enseignante montre aux élèves de 2e classe le manuel (bukvar). Elle ouvre le manuel à la page où est indiqué la lettre A. Elle demande aux élèves : Koje je ovo slovo ?

Učenici : A.

Danijela : Na slovo A, šta ima nacrtano ?

Učenici : Avion, auto.

L'enseignante montre la poire.

Danijela : Šta je ovo ?

Učenici : Kruška.

Danijela : Kruška, kažemo *ambrol*.

Učenici : Nije tačno, kruška, kažemo *kruška*.

Danijela : Ovi ljudi sto su pisali ove knjige, onu znaju samo romski, nemaju srpskih reči.

L'élève qui recopie le poème constate à haute voix « Nije to naš jezik ». Il demande à l'enseignante ce que signifie « *droma* ».

Danijela : Pa put. Kako kažete put ?

Učenici : Drom.

Enfin, l'enseignante lit et traduit le poème entier. Elle s'arrête et demande de temps en temps cet élève la traduction. Mais en fait, c'est elle qui traduit le poème.

L'élève constate : Nije ovo kao naše reči.

Cours 12_2018

Date : le 29 novembre 2018

Classe : 2e et 6e classe (mais les élèves de 6e ne sont pas venus)

Cours : avant les cours de l'après-midi (13h15 – 13h50)

Groupe : les élèves en 2e classe

Nombre d'élèves : 10

Prise des notes :

L'enseignante distribue aux élèves des livres et leur dit qu'ils doivent écrire leurs noms et prénoms sur la page de garde.

Elle dit aux élèves d'ouvrir les cahiers à la page où il y avait la première leçon.

Danijela : Šta je ovde ?

Elle montre et dit :

Danijela : Na prvoj strani je selo. Kako vi kažete selo ?

Učenici : *Gav.*

Danijela : A ovo je grad. Kako kažete grad ?

Učenici : *Grado.*

Danijela : Ovde je *diz.*

Danijela : Šta ima sve u selu ?

Danijela : Kako kažete trava na romskom ?

Učenici : *Čher.*

Danijela : Koje sve drveće imamo u selu ?

Jedna učenici : Isimen phabaja, isimen tresnje, isimen kruske.

Danijela : A je l' ste videli trešnju ? Kako izgleda trešnja ?

Les élèves décrivent en romani les cerises.

Danijela : Ovo je bilo selo. A šta imamo s druge strane ?

Une fille (toujours la même) répond en romani : *Isimen stop.*

Danijela : Kako kazemo *stop* ? Semafor.

Danijela : Koje boje imamo ?

Učenici : Loli, zeleno, žuto.

L'enseignante continue de travailler sur l'image de ville et demande aux élèves.

Danijela : Šta vidimo ovde ?

Učenici : Auto, zgrada, semafor.

Danijela dit aux élèves d'ouvrir les cahiers de romani est d'écrire. Elle fait un tableau afin d'y écrire tout ce dont ils ont parlé.

Гав (село)	Градо (град) (У књизи не пише градо већ диз и то латиницом).
Данијела : Шта имамо у селу ? Ученици : Дрво.	Фабрика (термоелектрана)

<p>Данијела : Како кажемо дрво на ромском ?</p> <p>Ученици : Каш.</p> <p>Каш (дрво)</p>	
<p>Граст (коњ)</p>	<p>семафори</p> <p><i>Данијела црта семафор и пише боје</i></p> <p>Данијела : Која је прва ? Како пишемо црвена ?</p> <p>Ученици : <i>Лоли.</i></p> <p>лоли</p> <p>жуто и зелени</p>
<p>Трактори</p>	<p>Зграда</p>
<p>лулуди (сунцокрет)</p>	<p>Ворда</p>

Annexe 3 : Corpus principal de 2019

Le corpus principal de 2019, présenté dans cette annexe, comprend les observations de classe, les entretiens individuels, les entretiens de groupe et les dessins réflexifs. Les observations de classe prennent une forme écrite qui consiste en la prise en note et en la retranscription des interactions. Les entretiens oraux, quant à eux, sont entièrement retranscrits. Pour rappel, la convention de retranscription figure au tableau 2 (cf. *supra*, p. 20). Toutefois, un entretien, celui avec la professeure des écoles Nevena, n'a pas été enregistré, mais pris en note, sa présentation suit donc les règles des productions écrites standard.

Le tableau récapitulatif du corpus de 2019 figure ci-dessous.

Observations de classe	Entretiens individuels (enseignantes)	Entretiens de groupe (élèves)	Dessins réflexifs (élèves)
Cours 3_2019 (4 ^e classe)	Ent_Danijela (enseignante de romani)	EdG 1 (2 ^e classe) Selma ; Sejdo	Dessin_Aldijana (4 ^e classe)
Cours 6_2019 (2 ^e classe)	Ent_Sonja (professeure des écoles)	EdG 3 (2 ^e classe) Elvira ; Samir	Dessin_Dajana (4 ^e classe)
Cours 7_2019 (4 ^e classe)	Ent_Ljubica (professeure des écoles)	EdG 4 (4 ^e classe) Dajana ; Šaban	Dessin_Mirveta (4 ^e classe)
Cours 9_2019 (2 ^e classe)	Ent_Nevena (professeure des écoles)	EdG 6 (2 ^e classe) Marijana ; Sanela	Dessin_Elvira (2 ^e classe)
	Ent_Jana (élève de 2 ^e classe)	EdG 7 (4 ^e classe) Anita ; Remzija ; Mirveta ; Dijana	
		EdG 8 (2 ^e classe) Nafija ; Edvin ; Marvin	
		EdG 9 (4 ^e classe) Leontina ; Elizabeta ; Anabela	
		EdG 10 (4 ^e classe) Semran ; Aldijana	

Tableau 3 : Récapitulatif du corpus principal de 2019

Observations de classe : prise de notes et retranscriptions des interactions

Cours 3_2019

Date : le 4 octobre 2019

Heure : 13h15 - 13h50

Classe : 4^e

Nombre d'élèves : 8

Thème : Automne

Extrait 1 avec les notes :

L'enseignante discute avec les élèves sur le temps en automne.

Danijela : zimu kažemo na romskom „jevend” je l tako ?

Élèves : (en cœur) daaa !

Danijela : ajde napišite naslov JESEN / na romskom se kaže *ANGLO JEVEND* / *anglo jevend* / to znači ispred zime nam je jesen / je l znate svi da pišete ?

Élèves : (en cœur) DAAA !

Elle note au tableau :

АНГЛО ЈЕВЕНД (ЈЕСЕН)

Danijela : šta znači ovo ? (enseignante lit une phrase en romani) *anglo jevend isi jekh kotare štar godišnja doba* ?

Élèves : XXX (ils répondent à la question)

Danijela : znači / jesen je jedno od četiri godišnjih doba / od tri ili od četiri ?

Élèves : od tri /

Danijela : od ČETIRI godišnja doba /

Danijela : imamo jesen / zimu / proleće i LE...

Elèves : leto /

Danijela : kako se kaže leto ?

(Les élèves ne répondent pas)

Danijela : *nilaj*

Élèves rebondissent : *nilaj / jevend...*

Danijela : ali mi sad radimo jesen / ajde napišite ovu rečenicu što ću ja sad da napišem na tabli /

Extrait 2 avec les notes :

Danijela : kakvo je vreme kada je jesen / šta smo rekli ? isi šudro ?

Élèves : daaa !

Danijela : ajde to ćemo da napišemo !

L'enseignante écrit cette phrase au tableau :

Кана иси англо јевенд и врјема иси шудро.

Danijela : je l znate svi ova slova ?

Élèves : (en cœur) daaa ! da !

Danijela traduit ensuite : kada je jesen nama je vreme hladno / ili hladno je /
 Une élève : hladno /
 Danijela : šta pada ?
 Aldijana : sneg /
 Danijela : u jesen nam nikako ne pada sneg / nego ?
 Leontina : nego boršim
 Danijela : KIŠA
 Danijela : boršim se kaže ?
 Élèves : da !
 Danijela (en s'adressant à moi) : vidiš / oni kažu kiša boršim / a mi kažemo bršano /
 Danijela : a duva vetar ?
 Élèves : balval /
 Une élève : pudela balval /

L'enseignante note au tableau : Перела боршим, пурдела балвал.

Danijela : duva vetar / pada kisa i.. ? šta se dešava sa životinjama ? šta leti na nebu ?
 Anabela : šudro im je /
 Danijela : bravo ! šta imamo na nebu ? ptičice / je l tako ?
 Élèves : daa!
 Un élève : da !
 Danijela : i gde odlaze kada je jesen ?
 Élèves : XXX
 Un élève : u toplije
 Danijela : oni idu u toplije krajeve jer kod nas se već sprema zima / pa ćemo da napišemo „чирикља нашел котаре” / kako kažete toplije krajeve ? *tate krajeve...*
 Une élève : XXX
 Danijela : ptičice nam odlaze u toplije krajeve / kako ćemo to da kažemo ?

L'enseignante note la phrase au tableau.

Чирикља џан анде тате крајура.

Extrait 3 avec les notes :

Danijela : KOje životinje skuplju hranu za zimu još ?
 Élèves : veverica...
 Danijela : kako ćemo da napišemo „veverica skuplja hranu za zimu” ?
 Élèves : (en cœur) i veverica ćerela hrana /

L'enseignante note au tableau :

И веверица ћерела храна.

Danijela : jeste videli vevericu ?
 Elèves : DAAA !
 Elève 1 : ja sam videla ježa}
 Elève 2 : i ja sam videla nastavnice ježa}
 Elève 3 : a ja sam videla hrčka}
 Danijela : hrčka ? dobro / IMAMO još neke plodove u jesen / neko voće i povrće /
 koje voće jedemo kada je jesen ?
 Elève 1 : *drakha* }
 Elève 2 : *trešnje* }

Elève 3 : drakha / phabaja}
 Elève 4 : kruške}
 Elève 3 : kruške /
 Danijela : bravo / to ćemo da i napišemo /

Elle écrit au tableau et prononce à voix haute la phrase :

Исимен бут воћа хем поврће.

Danijela : a od povrća ? znači / jabuke i grozđe su voće / a šta imamo od povrća je l se kaže < ?akhor> za orah ? »
 Elèves : akhorA / akhorA /

Danijela note au tableau :

Исимен бут воће хем поврће (дракха, пхабајам акхора – орах).

Danijela : sad ćemo da napišemo neko povrće / ovo je voće / a sad ćemo povrće / kupus ? SA ?
 Elèves : saha /
 Une élève : saha /
 Élève 1 : voće bostani /
 Élève 2 : a bostani /
 Danijela : pa dobro Leontina lubenica se jede više kada je leto /
 Une élève : da /
 Danijela : sad jedemo grozđe / šta imamo još ? paradajz / paprike
 Elèves : paradajz / paprike / krastavice /
 Un élève : paprike
 Danijela : ajvar

Danijela note au tableau : шаха, паприке, краставици

Une élève : da / ajvar
 Elèves : ajvari / cvekla}
 Leonora : cvekla
 Danijela : e sad ćemo još jednu rečenicu da napišemo / a vi mi recite da li ste razumeli /

Au tableau : Кана чхаве чанки школа вон инђарен е кишобран.

Extrait 4 :

Les élèves discutent de la phrase « Перела боршим, пурдела балвал ».

Leontina : akaval < ? kamaraj > „purdela” pisine / samo dodaje „r”/ „pudrele / PUDELA” /
 Elizabeta : PUDELA BALVAL /
 Danijela : da / ali ovako se pravilno piše / ovako se piše pravilno /
 Anabela : KOD nas se}
 Danijela : vi KAŽETE „Pudela balval”/ a mi kažemo „PURDELA”}
 Anabela : kod nas se}
 Danijela : nije MI / NEGO TO tako u romskom jeziku /
 (les élèves parlent en cœur) XXX
 Danijela : PA vi NAPIŠITE kako vi kažete /

Anabela : e tako ! (zadovoljno)}
Elizabeta : pudela balval /
Danijela : dobro / to jedno slovo manje-više /
Elizabeta : da !

Extrait 5

Danijela : a na času kad pričate romski / je l više učiteljica ?
Leontina : daaa !
Nekoliko učenica u glas : DA / da !
Danijela se obraća istraživaču : A TO JE po meni pogrešno zato što oni pričaju kući romski i ako pričaju u školi sa svojim drugarima / NEKA pričaju / šta ima veze /

Cours 6_2019

Date : le 15 octobre 2019

Classe : 2^e

Nombre d'élèves en classe : 10 élèves

Thème : Travail sur la lecture d'un poème en serbe

Descriptif :

Avant que le cours ait commencé, Danijela m'a dit : « Učiteljica Sonja mi je rekla da im dam da čitaju. »

Danijela dit aux élèves qu'elle va écrire un poème au tableau qu'ils vont ensuite recopier. Elle note le poème au tableau. Après avoir noté quelques vers, elle vérifie la manière dont les élèves écrivent.

Danijela : vase učiteljice su mi rekle da slabo znate da citate tako da moramo da naucimo da citamo / kako ste sad lepo naučili da pisete tako morate i da citate /

Danijela dit aux élèves qu'ils doivent apprendre à lire, non pas à lire une lettre après l'autre, mais deux par deux. Elle leur dit de recopier le poème, puis ils vont lire ensemble. Un élève lit le poème. Il a tendance à lire une lettre après l'autre. L'enseignante l'incite à lire les lettres deux par deux.

Danijela : ako ne naučite sad / svaki čas ćemo da vežbamo čitanje ako treba / da vide vaše učiteljice da ste naučili /

Danijela note au tableau la deuxième strophe.

Danijela : Mi ćemo na romskom uvek ovako da vežbamo šta treba.

Cours 7_2019

Date : le 17 octobre 2019

Début de cours : 13h15

Classe : 4^e

Nombre d'élèves en classe : 14

Thème : « Gelem gelem », hymne rom

Extrait 1

Danijela leur demande de recopier d'abord l'hymne, puis de faire la traduction en serbe.

Danijela : ovo je romska himna naša / prvo pisite na romskom ovako / ovo svi romi moraju da znaju / i pisaćemo na srpskom / da vam prevedem da vidimo šta znači /

Danijela écrit l'hymne au tableau.

Danijela : šta znači to *kali* ?

Élèves : crna crna /

Danijela : vidite da znate /

Un élève : pa mi smo romi /

Danijela : pa jesmo / pitajte učiteljicu Ljubicu je l zna ona romski /

Une élève : zna /

Anastasija : nastavnice / onaj put kad je brojala rekla je « jekh / duj / štar /

Une autre élève : umesto da kaže « jekh / duj / trin / kaže }

Danijela : pa dobro / vi ispravite učiteljicu /

L'enseignante continue d'écrire l'hymne au tableau. Les élèves recopient.

Un élève : a šta je to legija ?

Danijela : neki mafijaši /

Danijela a fini l'écriture du poème au tableau.

Extrait 2

Danijela : je l može neko da mi prevede ovu pesmicu ?

Élèves : ne /

Danijela : šta znači ovo „đelem đelem” ?

Les élèves répètent « đelem đelem », mais ils ne donnent pas la réponse.

Un élève : učiteljice / šta piše onde ?

Danijela : vreme / vrijeme / đelem đelem znači idem idem ?/ a vi kažete kako “idem idem” ?

Élèves : džaje džaje /

Danijela : daje daje ili džaje džaje ili đelem đelem /

Un élève : nastavnice / daje daje / to znači ja idem / a džaja to znači XXX

Danijela : da / ali pošto je ovo naša romska himna / mi ne možemo to da menjamo / to je tako kod svih roma tako da se naša himna zove „đelem đelem” / mi imamo romsku zastavu / znate kako izgleda / ja ću da kopiram zastavu / da vam da / da

odštampam u stvari i da vam dam da bojite u stvari sledeći čas / a sad pišemo ovo / ovo je romska himna / i kad imamo test iz romskog / dva značajna obeležja kod roma su romska zastava i romska himna / to da zapamtite / znate da romska zastava ima onaj točak / to ćemo da pričamo sledeći čas / a sad ovu romsku himnu / ako vam neko pita ko je / kako se zove romska himna / vi kažete *đelem đelem* /
 Un élève : *đava đava* /
 Danijela : šta znači ovo „idem idem” / „*đelem đelem lungone drumenca*”
 Élève1 : *đava đava*
 Danijela : dobro idem idem / znači *đelem đelem* ili *đava đava* to znači idem idem /
 Ismet : učiteljice / a koji je ovo}
 Sanela : koje to}
 Danijela : ŠTA koje ? to je}
 Ismet : jezik}
 Danijela : ROmska himna}
 Ismet : da jezik}
 Danijela : pa to je ROmski jezik / ali vi ne pričate neke reči tako /
 Ismet : ja ne znam *đelem đelem* }
 Élève 2 : ja TO nisam ni ZNAO /
 Danijela : PA TAKO je kod svih roma / himna se zove *đelem đelem* / ne može *đava đava* kad je *đelem đelem* /

Cours 9_2019

Date : le 21 octobre 2019

Classe : 2^e

Début du cours : 11h40 – 12h25 (5e cours)

Nombre d'élèves : 17 élèves

Descriptif :

Cette classe de romani est consacrée à la pratique de l'écriture et de la lecture. En effet, l'enseignante a écrit deux poèmes au tableau. Elle a emprunté l'abécédaire de l'institutrice Nevena.

Les élèves recopient les poèmes du tableau. Danijela va d'un élève à l'autre pour vérifier s'ils recopient bien. Un élève ne sait pas bien écrire les lettres. Danijela lui propose de pratiquer des lettres isolées. Elle demande ensuite aux élèves de lire le poème à voix haute. Elle insiste sur la lecture des lettres deux par deux.

Retranscriptions des entretiens individuels

Retranscription de l'entretien avec l'enseignante de romani Danijela (Ent_Danijela)

Contexte : le 29 novembre 2019, dans la salle de classe, lors du 4e cours, puis lors du 6e cours du matin

Données sur l'interlocuteur :

Danijela : 29 ans ; 4 ans d'enseignement du romani ; profession : professeure des écoles

Spécificité de l'entretien :

À cause du transport, mon interlocutrice était en retard, on a donc fait l'entretien en deux temps, avant son cours et on l'a continué après son cours.

1. Chercheuse : evo ovako / ajde za početak da počnemo ovako / da mi kažeš ŠTA TE je podstaklo da postaneš nastavnica romskog ?
2. Danijela : pa pošto sam ja završila učiteljski fakultet... i tamo sam upoznala dosta svojih kolega koji su bili na vaspitačkom}
3. Chercheuse : mhm}
4. Danijela : i... oni su čuli od svojih profesora da se organizuje seminar za nastavnike romskog / pa je ova meni moja cimerka / pošto ona kod kuće i priča romski / ona me je / ajde da kažem nagovorila / AJDE da kažem / da krenem zajedno sa njom / mada sam ja sve rekla kako ja sve neću uspeti / kako za mene neće biti posla i to / ali ETO / ja sam krenula s njom / maltene mogu da kažem da me je ona najviše nagovorila da... krenemo zajedno na tom seminaru /
5. Chercheuse : mhm / je l možeš da mi kažeš nešto o tom seminaru / koliko je trajao / iz čega se sastojala obuka ?
6. Danijela : PA mi smo imali dva dela seminara / jedan je bio početkom jula / a drugi je bio krajem avgusta / pošto je to bilo u periodu odmora}
7. Chercheuse : mhm}
8. Danijela : pa su onda napravili neku pauzu / na divčibarama je bilo organizovano / bili su studenti / srednjoškolci iz različitih krajeva Srbije / iz braničevskog okruga sam bila samo ja}
9. Chercheuse : mhm}
10. Danijela : i bili su dosta predavači / među njima je bila i profesorka Milena koja na filološkom predaje romski jezik i profesor Rajko Đurić koji pisao dosta knjiga i izdao na romskom i romski rečnik / aa / bilo je dosta zanimljivosti / učili smo... Milena nam je dosta pričala o književnosti i o gramatici romskog jezika i o istoriji Roma / tradiciji / kulturi / bilo je dosta toga interesantnog / čak su dolazile i njene kolege / od profesorke Milena}
11. Chercheuse : mhm}
12. Danijela : da i oni isto slušaju / pošto su bili metodičari na nekim drugim predmetima / na primer didaktika / metodologija}
13. Chercheuse : da da}
14. Danijela : i bio je čak jedan profesor na filološkom koji je radio nešto vezano za biblioteku / pa nam je i on držao neke radionice vezano za ovo / za literaturu na romskom / kako ćemo mi nju da koristimo / kako će ona nama da bude značajna ovde u školi / i onda smo dobili svi tu literaturu / ja sam ovde kad sam počela da radim donela ovde u biblioteci i onda je sad koristim na časovima / videla si i ti nekih od tih knjiga / a ovde je bio i bukvar i čitanka na romskom i tamo su nam pokazivali kako šta da koristimo / dobili smo ovaj nastavne TEME i operativne planove i onda po tome radimo /
15. Chercheuse : dobro / je l možeš samo da mi kažeš kada je bio taj seminar / da li se možda sećaš / koje godine ?
16. Danijela : 2016 godine /
17. Chercheuse : dobro / a što se tiče romskog jez}
18. Danijela : 2016. godine /

19. Chercheuse : mhm / a što se tiče romskog jezika koji si tamo učila / je l možeš nešto da mi kažeš / o romskom koji ste tamo učili / šta ste učili ?
20. Danijela : PA bilo je dosta toga / na primer / jedan dan smo pričali o SAMOM jeziku / drugi dan smo pričali o romima kao narod / treći dan smo radili samo gramatiku jezika / mada / nije se to baš baziralo samo na romski jezik / bilo je tu dosta toga / bilo je to povezano sa ovim što maltene mi na učiteljskom radimo / u vezi nastave}
21. Chercheuse : da da}
22. Danijela : kako ćemo deci da održimo časove / ali što se tiče romskog / dosta smo toga naučili od profesorke i dosta toga ja ne bih znala da nisam krenula na tom seminaru
23. Chercheuse : da da /
24. Danijela : dosta smo učili o kulturi / o istoriji našeg naroda / o tome kako smo krenuli iz indije / kako nemamo svoju državu / pa smo onda bili pripadnici na svim teritorijama / krenuli smo / onda onaj točak na zastavi / to nam je profesorka dosta objašnjavala / da je taj točak mnogo VAŽan / da znači da su romi lutajući putnici / da su se kretali iz jednog mesta u drugim / pričala je ona / nije pričala samo na romskom}
25. Chercheuse : mhm}
26. Danijela : jer su bili neki koji nisu BAŠ razumeli romski / među njima sam bila ja / ovde se priča / kao štiti to znaš arlijski}
27. Chercheuse : mhm}
28. Danijela : a profesorka nam je pričala na taj GURBETSKI dijalekat}
29. Chercheuse : mhm}
30. Danijela : mada MOŽE mo mi to / ima reči koje može dosta toga da se razume / ima dosta sličnosti / čak su bili nastavnici koji su završili PRE JEDAN / pošto je bio seminar PRE ovog kad sam ja krenula bila // bio još jedan seminar}
31. Chercheuse : dobro}
32. Danijela : ali ja nisam bila na tome / nego sam krenula taj drugi deo seminara kad je bio / mada su oni ta predavanja iz početka držali / nisu ono nastavili / nego su ponovo}
33. Chercheuse : da da}
34. Danijela : i onda je neki učitelj / završio učiteljski / ali je predavao romski u školi / pričao kako ima dosta učenika koji su zainteresovani jer to je tad krenulo 2016 godine po školama / I JA SAM sve MISLILA da za mene nema posla / ja sam sve to negirala / međutim posle dva meseca su mene pozvali ovde iz ove škole i tako sam počela da radim / formirala sam grupe / dosta su nam na seminaru pričali za grupe / niko nije znao kako to}
35. Chercheuse : da da}
36. Danijela : je l to jedno odeljenje ili ovo / pa nam je rekao profesor / mislim tako je ministarstvo odredilo da za grupu minimalno petnaest učenika treba / a najviše trideset}
37. Chercheuse : da da...
38. Danijela : na primer / za dve grupe je dovoljno trideset učenika}
39. Chercheuse : DA DA / da bude minimalno petnaest}
40. Danijela : po petnaest... profesorka Milena nam je dosta pričala o gramatici romskog jezika i o tome... o slovima NAJviše / o aspiratima romskog jezika pošto to nismo mogli da / nismo se nikad susretali sa tako nešto / mi smo sve mislili da ima trideset slova / međutim}
41. Chercheuse : da da}
42. Danijela : kod nas u romskom ima ČAK trideset i osam slova}
43. Chercheuse : da da / ima više}
44. Danijela : i onda nam je pričala kako u školi to treba da prenesemo deci / kako će to njima biti interesantno što se i ISPOSTAVILO da i jeste}

45. Chercheuse : da da... mhm / dobro / ajde možda samo da se vratimo na literaturu koju ste dobili tamo / da kažem tamo na seminaru / iz čega se sastoji / šta ste / da kažem šta koristiš... rekla si da to koristiš u nastavi}
46. Danijela : dobro}
47. Chercheuse : je l možeš da kažeš šta koristiš u nastavi od nastavnog materijala}
48. Danijela : dobro}
49. Chercheuse : da kažem koja nastavna sredstva}
50. Danijela : paa / na tom seminaru smo dobili ČASOPIS koji je pisao Elvir / organizator seminara / tad je bilo samo deset časopisa / međutim posle u međuvremenu on je štampao još / u časopisu je romski / vezano za romski jezik / znači romska kultura / književnost i gramatika romskog jezika / tu se nalaze priče na romskom / basne / bajke / aaa... u jednom delu su isto slova / objašnjena je i gramatika / videla si to}
51. Chercheuse : mhm}
52. Danijela : posle nekolikog vremena}
53. Chercheuse : mhm}
54. Danijela : je on ištampao ono istorija romskog jezika / mislim da se tako}
55. Chercheuse : da da ono što si mi}
56. Danijela : knjiga ona}
57. Chercheuse : jeste}
58. Danijela : zove i onda je dosta toga ona sadrži}
59. Chercheuse : DA DA}
60. Danijela : u toj knjizi / onda smo dobili aaa... skoro bukvar na romskom jeziku za prvi razred / međutim pošto je to štampano latinicom / ja to radim i sa drugacima jer oni tek u drugom uče latinicu a u prvom mogu da pogledaju tako slike/ da im pročitam pesmice / da vide tako u uvodnom delu šta se nalazi / onda dobili smo nastavni list vezani za bukvar kako bi oni mogli da kad nauče da pišu povezuju slova/ da od nekoliko slova naprave reči / pa posle rečenice i sve tako / i dobili smo čitanku za treći i četvrti razred / to je skoro štampana}
61. Chercheuse : mhm}
62. Danijela : isto se nalazi na romskom jeziku / a sa druge strane mislim da čak ima i prevoda na srpskom jeziku}
63. Chercheuse : da da}
64. Danijela : sve što je pisano na romskom / ima na srpskom kako bi učenici mogli da ovo / kad im nešto ne bude jasno / da pogledaju šta koja reč znači }
65. Chercheuse : DA / na kraju knjige misliš}
66. Danijela : da}
67. Chercheuse : rečnik da kažem}
68. Danijela : NE jedna}
69. Chercheuse : misliš na tekst}
70. Danijela : knjiga je podeljena}
71. Chercheuse : aha okej / misliš ovde za čitanku za treći i četvrti}
72. Danijela : da da / mislim da je tako / sad opet... (tiho i nesigurno je rekla)
73. Chercheuse : aha / dobro / a ovaj šta ti KONKRETNO koristiš u nastavi / da kažem koristiš u nastavi / od svog tog nastavnog materijala da kažem / šta koristiš ti na času ?
74. Danijela : pa zavisi od nastavne jedinice / najviše koristim sa ovim manjima /pošto imamo od prvog do šestog / to znaš / ovim šestacima neće biti zanimljivo ako ja njima pokažem / njima je interesantno da vide bukvar}
75. Chercheuse : da}

76. Danijela : znaju to sve / tako da sa njima radim iz ove knjige istorija romskog jezika / a sa ovim manjima / radim bukvar / najviše koristimo bukvar / te radne listove i... čitanku / sa trećacima i četvrtacima}
77. Chercheuse : acima čitanku}
78. Danijela : svako ima svoju čitanku i to / ALI ISTO tako smo od Elvira dobili ove male lektire}
79. Chercheuse : mhm}
80. Danijela : gde ima posebno basne / posebno bajke na romskom jeziku / pa nekad i to ubacujemo / ISTO tako koristimo i ROMSKI rečnik / ja sam isto to dobila na poklon}
81. Chercheus : da da}
82. Danijela : kao i SVI nastavnici romskog / koristimo romski rečnik / tamo sad / romski rečnik sadrži 38 000 romskih reči ima prevoda na srpskom / po abecednom redu je napisano}
83. Chercheuse : da da}
84. Danijela : jasno je sve ono urađeno / ištampano / tačno učenici mogu} čak smo JEDAN ČAS posvetili tome / to je bilo prošle godine / ŠESTACI su radili / to im je dosta bilo interesanto / radili smo priču na romskom }
85. Chercheuse: mhm}
86. Danijela : onda su oni reči koje im nisu bile jasne zaokruživali i onda smo iz rečnika to...}
87. Chercheuse : da / gledali}
88. Danijela : DA / dobila sam isto romska slova ištampana kao PANO od profesorke Milene / to mi je poslala ovde u školi / ALI taj pano / pošto nemamo svoju učionicu za romski jezik / i urađena je nova fasada unutra / tako da ne bih mogla svuda da lepim / A BILO bi ovim učenicima čudno koji ne idu na romski NAŠA slova tako da to koristim na časovima kad radim / ALI ZNAŠ I SAMA da imamo kod nas veliki problem što se tiče pismenosti / čak su peti i šesti razred / a ne poznaju slova / ili dešava se da mešaju latinično i ćirilično pismo i onda MI MORAMO da koristimo azbuku ili abecedu jer neće moći lepo da pišu / mora da obrate pažnju na slova / jer neće moći lepo da pišu sastav i onda učiteljima predstavlja problem kad mešaju slova da / ne može da ih oceni / pa se dešavalo da ja na romskom jeziku ja napišem primer nekog sastava / kako bi to izgledalo / pa smo preveli na srpskom i onda su oni to napisali kad su imali pismeni iz srpskog / to su bili prošlogodisnji četvrtaci /
89. Chercheuse : da da...
90. Danijela : pošto smo dobili / ŠKOLA kao ŠKOLA je dobila komplet udžbenika / i to koristimo / ovde ja / ne dajem im da nose kod kuće}
91. Chercheuse : aha / komplet udžbenika za romski ?}
92. Danijela : da za ROMSKI jezik / to stoji ovde kod mene u ormanu / tako je rekao direktor / i onda to koristimo samo na časovima jer nema potrebe da oni to odnesu kući / ONI to ne bi više ni vratili / a potrebno nam je za sledeće generacije}
93. Chercheuse : DA DA}
94. Danijela : i onda to je upisano u školskoj biblioteci koliko ima ukupno / mislim da smo dobili trideset dve čitanke za romski ili trideset za treći razred i trideset za četvrti i po petnest bukvara i petnest nastavnih listova uz bukvar}
95. Chercheuse : da da / mhm / je l možeš / ajde da se vratimo malo / pomenula si za bukvar da koristiš / da je bukvar za prvi razred / je l tako ?
96. Danijela : da}
97. Chercheuse : da ga koristiš za drugi razred zbog latinice / je l možeš samo nešto malo da mi kažeš o tome ? da ga koristiš i sa drugacima zato što je latinica}
98. Danijela : PA / aaa..

99. Chercheuse : da li je bukvar / evo možda prvo / BUKVAR je predviđen za prvake / bukvar iz romskog}
100. Danijela : da / bukvar koji sam ja prvi put koristila ovde je bio pisan latinicom}
101. Chercheuse : dobro}
102. Danijel : pa je meni to JAKO zasmetalo jer DETE koje je prvi razred / zna se da se ovde uči prvo azbuka i onda ne može / ne mogu ja s njima na romskom da radim latinična slova AKO još nije naučio azbuku / onda će učiteljima to da predstavlja veliki problem / i onda su oni odštampali ovaj novi bukvar}
103. Chercheuse : dobro}
104. Danijela : ovo novo što smo sad dobili / on je napisan ćirilicom i prati ovaj bukvar što je vezan / što koriste deca neromske nacionalnosti / oni koriste kao prvaci na srpskom isto su tekstovi povezano / slova su lepo napisana / sve na ćirilčno / htela sam da kažem za stari bukvar što je bio na latinici}
105. Chercheuse : aaa / pomenula si za stari !
106. Danijela : da / al dobro / koristim nekad i njega jer mi se sviđa neki tekst / ilustracije i to / i on / to im je predstavljalo problem / drugaci / oni u drugom polugodištu uče latinicu / onda mi ni TAD POTPUNO ne možemo da koristimo / ali tad bi trebalo}
107. Chercheuse: misliš drugaci iz SRPSKOG uče latinicu u drugom polugodištu}
108. Danijela : da da}
109. Chercheuse : aa/ samo da ne / da dobro razumem / da te pitam / ovaj bukvar koji je sada dobijen / ajde da kažem NOVI / on je na ćirilici ?}
110. Danijela : da da}
111. Chercheuse : na ćirilici / a stari je bio na latinici ?
112. Danijela : da / da / ja pričam kad sam počela da RADIM / ovaj bukvar što smo dobili ovde / Ismail je prethodno radio / on je latinično pisan / a piše da je za prvi razred / to je nelogično / i onda smo sad dobili ovaj novi / aaa / i onda radimo iz toga i to je super / sa prvacima}
113. Chercheuse : mhm / je l možeš samo da mi kažeš zašto ti je NELOGIČNO da bude u prvom razredu ćirilica ono što si rekla da bude na latinici / aaa... da deca uče latinicu iz romskog / a ne}
114. Danijela : pa ZATO ŠTO ONI kad su prvi razred / knjige su im normalno / prvo se susreću sa bukvarom / to je njihova prva knjiga i uče ćirilčna slova}
115. Chercheuse : pričaš za srpski ?
116. Danijela : pričam za srpski}
117. Chercheuse : mhm}
118. Danijela : e / onda ne mogu ja iz romskog da koristim bukvar koji je pisan latinicom / onda bi se učitelji bunili i nije logično / i deca bi se zbunila /
119. Chercheuse : a je l možeš samo / zašto bi se učitelji bunili da mi kažeš ? Šta MISLIŠ ti ? samo da}
120. Danijela : pa o meni / ništa to njima ne bi smetala / neka slova su i ista / jeste da je romski jezik latinično }
121. Chercheuse : dobro}
122. Danijela : pismo / na romsko jeziku / ALI... pošto sam završila učiteljski / znam kako bi meni bilo kad bi neko radio sa decom / jer ja na primer ja kad bi radila sa decom slovom B sa njima /
123. Chercheuse : dobro}
124. Danijela : kao romsko slovo B / za njih bi to bilo slovo V za prvake}
125. Chercheuse : da da}
126. Danijela : tako da je malo nelogično}
127. Chercheuse : da da}

128. Danijela : tako da ja čekam / po ovim nastavnim jedinicama što smo sad dobili / po ovom novom programu / to se tek radi / latinica / latinični tekstovi radimo u drugom razredu / tamo pred kraj drugog polugodišta i onda nastavljamo treći i četvrti / a s prvacima i sa drugacima / radimo ovaj bukvar za romski jezik koji je sad skoro ištampan
129. Chercheuse : dobro / aaa... ajde možda da se vratimo / kad smo već kod knjiga }
130. Danijela : je l ja brzo ? }
131. Chercheuse : ne ne / super je / ništa ne birni ti / super je sve/ eto da kažem / da nastavimo / eto imaš bukvar / čitanku za treći i četvrti / šta misliš / da mi kažeš / koje je tvoje mišljenje o tim udžbenicima ?
132. Danijela : aaa / pa... (hésitation)
133. Chercheuse : znači baš tvoje mišljenje / prosto tvoje viđenje / kao nastavnice /
134. Danijela : aaa, svaka čast tim ljudima što su štampali / mislim da Elvir bio i još neke njegove kolege / lepo su oni to smislili / teško je da se sve to i treba dosta vremena / ali mislim da je mnogo natrpano / pretrpani su učitelji s tim / mnogo teksta ima / čak ima neke reči koje ni ja ne znam / a i ovde na primer / deca koja pričaju arlijski / ne razumeju dosta toga / i onda nastavnice šta ovo znači / šta ovo znači / i onda moramo da koristimo rečnik da prevodimo nešto i mnogo su / nelogični su i duži su nekako tekstovi / sva bih ja to njima skratila /
135. Chercheuse : da da / je l možeš da mi kažeš u kom smislu / malo još nešto da mi objasniš pretrpano / natrpano }
136. Danijela : da / suvoparno je nekako / samo piše tekst, tekst, tekst, tekst / na primer jedan / dve tri strane nekog teksta na romskom / i onda oni krenu / to ima po ulogama na primer kao/ Stefan / Sara / ovo kaže to / ovaj kaže to / ovaj kaže to i onda njima je / ne razumeju / ipak su trebali knjigu da podele / pola jedan dijalekat / pola drugi i to je to
137. Chercheuse : e / to sam htela da te pitam kakvo je tvoje mišljenje što se tiče }
138. Danijela : a i romski jezik upisuju više učenici koji su došli ovde sa kosova / naseljeni sa kosova / pričaju kod kuće arlijski dijalekat...
139. Chercheuse : mhm / pa kako se onda tebi čini / šta misliš o TOM jeziku kojim je pisana knjiga / ajde prvo to / pa ćemo onda da se vratimo i na arlijski / jezikom kojim je pisana knjiga / šta misliš o njemu ? kako ti se čini ?
140. Danijela : pa ti ljudi koji su pisali tu knjigu sigurno pričaju tim dijalektom }
141. Chercheuse : da / aha / je l možeš samo da preciziraš koji je }
142. Danijela : gurbetski naglasak / sigurno se koristi u VOjvodini / znam da dosta mojih kolega / ali pričala sam sa jednom kolegicom / i ona se isto slaže sa mnom da je mnogo bespotrebnih tekstova / nepotrebno je / mislim da su trebali... ne znam / da više stave naglasak na nešto / kao neki primeri iz života / pa da to prepričavaju / na primer ponašanje u kući / ponašanje za stolom / na romskom kako se kaže "dobar dan" / "doviđenja" / pa neki tekst da piše ispod toga na primer / "ponašanje u kući" / pa onda na primer za školu da bude neki tekst vezan nešto / pa za sport / pa za jezik recimo nešto / mogli su nešto da stave za srpski i romski jezik }
143. Chercheuse : da da }
144. Danijela : da predstave školu kao na više jezika/ nego oni su sve to više nekako koristili neku literaturu / ne znam / onda učenicima to nije interesantno/ ali dobro na časovima ne radim samo to nego nešto već smislim svoje i podelim / ali što se tiče na primer / sviđa mi se knjiga / povezana je sa gramatikom /
145. Chercheuse : mhm }
146. Danijela : na primer / ima tekst i ima izdvojeno na romskom imenice iz tog teksta }
147. Chercheuse : da da }

148. Danijela : pa ima neka slova naša romska / izdvojena su reči gde su upotrebljena romska slova / pa ima kako se izgovaraju / pa ono KH što ima / TH / KH / to su onda izdvojili / gramatički je sve to skroz okej}
149. Chercheuse : da da / tekstovi prate gramatiku}
150. Danijela : to mi se sviđa}
151. Chercheuse : a pomenula si samo na primer da predstave školu na više jezika / na koje jezike ? šta si mislila ?
152. Danijela : pa pošto se ovde uči i engleski i srpski i sad je... naša romska deca / vide svog učitelja koji priča na srpskom / svoje drugove kako rade na srpskom jeziku / pa što su onda mogli neki tekst da stave za učenike koji rade na srpskom i vezano za njih koji uče na romskom / da to njima postane skroz normalno / a ne da bude}
153. Chercheuse : razdvojeno misliš}
154. Danijela : da / razdvojeno / pa tako su MOGLI neke teme mogli da budu za njihov uzrast / a ne da budu za sedmi i osmi / po meni te knjige mogu da rade i osmaci / trebali su da skrate ili da budu dve knjige za treći razred / da su ištačili čitanku i da bude kao nastavni listovi / kao što su napravili za prvi / da su napravili nastavne listove vezano i da oni mogu da / ili da prepisu taj tekst / pošto im slabo ide pisanje / da prepisu neki tekst / mada njima ja to i dam / dajem im ove bele papire da prepisuju / ali to njima sve nekako postane suvoparno / još kad kažu „mi ne razumemo to što piše” /
155. Chercheuse : na koji način onda ti radiš sa njima kada oni kažu}
156. Danijela : mi ne razumemo / da da}
157. Chercheuse : mi ne razumemo /
158. Danijela : pa dešavalo se puno puta / čak i svojim učiteljima da kažu „mi ne znamo ovo / mi ne znamo ovo” / onda im ja objasnim da postoje dva dijalekta / da ti ljudi koji su pisali knjige da oni pričaju gurbetski / da ta reč na primer koja njima nije jasna / da im razjasnim / kad se dešavalo da ni ja ne znam / pa pogledamo u rečnik /
159. Chercheuse : da da / da li možeš još nešto da kažeš o reakciji dece / na koji način / kako prihvataju taj jezik ? da kažem koji se uči u školi ?
160. Danijela : pa videla sam na primer u nekom tekstu / da ima neka reč na njihovom dijalektu / i oni kad to razumeju / oni su SREĆNI i nastavljaju dalje da čitaju /
161. Chercheuse : da da /
162. Danijela : i NA PRIMER kad radimo dane u nedelji / mi smo učili na seminaru da ima od ponedeljka do nedelje se sve to drugačije kaže / međutim / oni to ne prihvataju / kod njih je to isto kao na srpskom od ponedeljka do nedelje / jedino nedelju kažu „kurko” isto /
163. Chercheuse : da /
164. Danijela : ovim svim / ove dane sve isto kažu / onda ja moram da se prilagodim njima jer ipak oni isto tako kući pišu / NAPIŠEM im JA kako TREBA na romskom / jer mi smo učili da je pravilan i NJIHOV dijalekat i taj / ne postoji ono STANDARDNO /
165. Chercheuse : da da}
166. Danijela : i onda ja pišem i na jednom i na drugom / oni to prepisu / malo se ono bune / ali opet pišu jer JA kad kažem da MORAJU da pišu / onda MORAJU da rade na času / ALI UPOREĐUJEMO / ne kažem im ja učite samo ovo / ovo vaše nije bitno / kažem „deco / pričajte kao kod kuće što pričate / ovo je isto tačno / ali malo obratite pažnju na ovo” / i onda tu postane neko upoređivanje / isto tako i sa drugim rečima / na primer kad radimo voće / povrće / vezano za predmete za školu / i sad većinom se kaže kao na srpskom kod njih / međutim za sve postoji reč na romskom / i onda ja njima kažem kako se kaže i na jednom i na drugom dijalektu / pa onda uporedimo neki drugi jezik kako bi ja njima sve zbližila /
167. Chercheuse : da da / i kako oni onda prihvataju ajd da kažem taj način rada kada i}

168. Danijela : PA IMA NEKI SE BUNE / ali ono / devojčice su uglavnom ono prihvataju / malo im je čudno / ali ipak znaš / ja sam ipak za njih nastavnica / ono što ja kažem / oni to prihvate i tako / ali bilo je malo teže na početku / ono 2016 kad smo krenuli / bilo je teško meni / bilo je teško njima / ali sad smo se već navikli jedni na druge / postalo je normalno... a i više sa njima pričam srpski...
169. Chercheuse : aha}
170. Danijela : više sa njima radim ovaj na srpskom / jer im posle predstavlja problem u školi da / jer oni već kod kuće pričaju samo romski / pa ne razumeju posle svoje učiteljice
171. Chercheuse : da da / ima svašta da se kaže}
172. Danijela : ovo im je samo nešto dodatno}
173. Chercheuse : da da / ajde ovako / svašta si pomenula}
174. Danijela : je l brzo ?
175. Chercheuse : NE NE / nego na svašta bih volela da možda malo još da kažem razvijemo / bune se / znači rekla si da devojčice / ajde da kažem / uglavnom prihvataju / neke ne prihvataju / bune se / zbog čega se bune ? je l možeš da mi kažeš ?
176. Danijela : pa zato što oni kažu "nastavnice / to nije NAŠ jezik / mi tako ne pričamo" i to je bilo tako / ja kažem to jeste romski jezik / to je jedan / drugačiji dijalekat / isto tako imamo i u nemačkom / objasnila sam im jer oni su bili i u Nemačkoj / isto im tako objasnim / primer neke reči / i onda je uvek to neko upoređivanje / jedan dijalekat / drugi dijalekat / i eto / po tome kažem da su pogrešili što nisu pisali / možda bi oni hteli više da čitaju na SVOM jeziku i da više ono / jer kad naidju / čitaju oni / al kad naidu na neku reč oni b (imitation de la réaction quand on ne sait pas lire un mot ou quand on le lit vite) i ne znaju da je pročitaju / i onda stanu /pa se smeju / ne razumeju / i onda nastane sve / kad je mala grupa i nekako ide / al kad je ono veća... onda}
177. Chercheuse : da da /
178. Danijela : niko nikog ni ne sluša / ali u suštini ovo / ja sam to rekla i direktoru / zna i Ivana pedagog / na primer mi / nastavna jedinica koja je predviđena / mogu MALO nešto da pričam i posle nastavljamo ono NAŠE / je l bitno je opismenjavanje / ja njih moram da
179. Chercheuse : aha naš / je l možeš sad nešto da mi kažeš o tome / rekla si da pričaš i srpski / da bi bolje naučili / da bi razumeli učitelje i opismenjavanje da kažem}
180. Danijela : PA KAO ŠTO ZNAŠ / ovde je romski jezik izborni predmet / i / da nemam dobru saradnju sa učiteljima / ništa od toga ne bi bilo jer ipak učitelji MORAJU da ti naprave raspored i da ti daju jedan od svojih časova / to je uglavnom peti čas / i da isto tako da pričaju roditeljima da njihovo dete MORA da ide / međutim roditelji kažu „moje dete zna romski / njemu treba srpski” / i pošto sam ja završila učiteljski / onda mi pričamo roditeljima i učitelji i ja da ja sa njima radim i srpski i romski / onda upoređujemo ta dva jezika jer oni na primer / dešavalo se da jedna mala devojčica svoju učiteljicu / kad dođu u prvi razred / ONI NIŠTA NE RAZUMEJU}
181. Chercheuse : da da}
182. Danijela : učiteljicu / al ipak je ovo srbija / nastava je na srpskom / romski jeste / ali to je izborni predmet / sve ostalo je na srpskom}
183. Chercheuse : da da}
184. Danijela : tako da na primer kad bude nastavna jedinica moja škola / mi pričamo na srpskom / pa posle pričamo na romskom / ili obrnuto romski / pa srpski / kako je njima lakše}
185. Chercheuse : da da}
186. Danijela : nekad se prilagodjavam njima / nekad oni mene i eto / u SUŠTINI / ne mogu da kažem / dobra su deca / nemam nikakvih velikih problema / slušaju me / redovni su / budu nekad kad im kasni autobus / kad je loše vreme / pa ne dođu na vreme / ali uvek

- se jave / i još jednom što je dobra saradnja sa učiteljima što su on strogi sa njima i oni njima kažu „morate da pohađate časove romskog / to vam je isto obavezno” / i oni isto dolaze}
187. Chercheuse : da da}
188. Danijela : ima nekih što ne dolaze zbog moranja nego što hoće / a ima neki što dolaze samo da ih ne bih upisala i eto tako }
189. Chercheuse : da da} aha / znači pomenula si da imaš dobru saradnju sa učiteljima}
190. Danijela : da i sa učiteljima i sa RODiteljima}
191. Chercheuse : da / i da isto / aaa... samo da vidim / da i da je isto problem pismenosti i opismenjavanja}
192. Danijela : DA DA}
193. Chercheuse : i šta onda možeš da kažeš samo još / kako onda radiš / šta radiš sve onda na časovima ? kakvu imaš saradnju sa učiteljima i to baš u oblasti nastave / ajde da kažem ?
194. Danijela : pa... svaki učitelj radi sa romskim učenicima po POSEBNOM programu ili smišljaju / ne mogu da kažem poseban program pošto oni malo sporije rade}
195. Chercheuse : prilagodjen}
196. Danijela : oni se prilagode njima i onda svaki učitelj zna do kog slova je stigao sa njma / ima podeljeni su na grupu A i B / grupa B su ovi dobri učenici koji redovno prate gradivo / a grupa A su učenici romske nacionalnosti / nisu oni IZDVOJENI / ali tako je}
197. Chercheuse : da da / to je prosto prilagođeni program / idu svojim ritmom / ajde da kažem}
198. Danijela : e TO / i onda u saradnji sa učiteljima / pre nego sšo počnem čas na romskom / odem kod učitelja i onda mi oni kažu šta ja sa njima da radim danas / daju mi bukvar / čitanku / neki tekst / ako su radili slovo F onda im ja na romskom / na času romskog pišem im tekst koji sadrži reč na slovo F i oni tako prepisuju u svojim sveskama i onda posle tako čitamo /
199. Chercheuse : aha / ti tekstovi i slova su na srpskom ?
200. Danijela : da da}
201. Chercheuse : znači uvežbavate srpski / da kažem /
202. Danijela : pa na primer / ako je slovo F / oni posle neku reč na romskom / ja im posle kad završimo / samo problem je što su spori dosta i taman imamo vremena da napišu i da vidim šta je ko uradio / ali ne dozvoljavam da mi sede na času i ništa ne rade / mnogi se vade da ne donose sveske / to kod mene nema / moraš da pišeš šta se radi danas / što bi jedan pisao / a ti da sediš gledaš u nebo / moraš da radiš bilo šta}
203. Chercheuse : da da jeste / znači da kažem radite i na srpskom ?}
204. Danijela : da da / radimo i na srpskom i na romskom / prilagođavamo se i jednom i drugom jer ja ipak moram da pratim gradivo i od učitelja / A IMAM nekad kad radim i samo svoju nastavnu jedinicu vezanu za romski jezik JER NE MOGU ONI samo da PREPISUJU tekstove / i njima je to nekad dosadno /
205. Chercheuse : da da / a je l se dešava / da li radiš samo srpski ili se dešava još da neki pojam ili neki predmet da kažem im pomogneš na času romskog ? znači ako ti kažu učitelji / ne samo u vezi srpskog i pisanja slabije nešto poznaju}
206. Danijela : na romskom da pišu}
207. Chercheuse : ne samo na ROMSKOM nego u vezi nekog drugog predmeta / da li je ako...
208. Danijela : ako im slabije ide}
209. Chercheuse : JESTE}
210. Danijela : matematika / svet oko nas}

211. Chercheuse : da da / da li i to možda radite na času ili...
212. Danijela : pa / sa višim razredima sam radila / sa četvrtacima prošlogodisnjim / ali sada ove četvrtake na primer što radim po planu i programu sve što imam vezano za romski jezik jer odrasli su / veliki su i TI UČITELJI su ih naučili i da PIŠU i da ČITAJU / a ovi drugi / drugi razred sa njima radim već ono što učiteljice kažu i malo dodajemo već nešto iz romskog
213. Chercheuse : a učiteljice kažu samo nešto što je vezano za srpski ili postoji jos nešto / to sam htela da kažem}
214. Danijela : pa učiteljice mi kažu da radim / NORMALNO / na srpskom}
215. Chercheuse : aha / na srpskom / a da li vezano samo za srpski kao PREDMET ili postoji još nešto što radiš sa njima što ti one kažu ?
216. Danijela : pa ne / one mi samo kažu ovo da prepisuju}
217. Chercheuse : uglavnom za srpski}
218. Danijela : NAJviše se baziraju na pisanje i čitanje tekstova jer to ženama i treba jer one ne mogu da ih ocene ako oni to ne savladaju}
219. Chercheuse : da da }
220. Danijela : mada ja posle ubacim i nešto da pričaju /
221. Chercheuse : da da / i šta misliš o tome}
222. Danijela : EVO NA PRIMER TEKST / dešavalo se da taj tekst na srpskom napišem na tablu i oni to prepisu / i ja kažem „ajde prepričajte šta se radi u tom tekstu” / jedna mala kaže „nastavnice / meni je lakše da prepričam na romskom” / i ja kažem „izvoli}
223. Chercheuse : da da}
224. Danijela : slobodno prepričaj” / i onda mi taj tekst u vezi tog rođendana što je bilo pisano / ona prepričala na romskom jeziku /
225. Chercheuse : da da / znači radite tako i na romskom i srpskom}
226. Danijela : da da /
227. Chercheuse : i ŠTA MISLIŠ o tome / da kažem / što na času romskog im pomažeš da rade i srpski / da pišu i... da nauče da pišu i da čitaju / što pomažeš učiteljicima /
228. Danijela : pa na neki način pomažem ja njima / ali dosta pomažu i oni meni / i ta saradnja je mnogo bitna}
229. Chercheuse : da da}
230. Danijela : e sad}
231. Chercheuse : ali šta misliš što na času romskog ti radiš srpski nekad / ne samo romski ? / šta misliš ti ? tvoje mišljenje ?
232. Danijela : pa ako ćemo po pravilu da pričamo nekom / ako je romski jezik / trebalo bi rom / i NASTAVNICA koja predaje engleski / ne priča non-stop na engleskom}
233. Chercheuse : da da}
234. Danijela : ona priča na srpskom / e sad / moje mišljenje je da bi trebala ja malo više da radim sa njima romski / ali PROBLEM je što ne znam ja baš tako njihov dijalekat /
235. Chercheuse : da da / al mislila sam}
236. Danijela : AL NEMAM NIŠTA PROTIV što radim sa njima i na srpskom /
237. Chercheuse : da / što radiš BAŠ da UČE da čitaju / ŠTO NA SVOM ČASU / što koristiš svoj čas / ajd da kažemo / čas romskog}
238. Danijela : ZA NEŠTO DRUGO}
239. Chercheuse : da radiš / da uče / čitaju i pišu na srpskom
240. Danijela : nemam ništa protiv jer ja ništa ne radim što nije za njihovo dobro / TO je za njihovo dobro / posle kad to NAUČE mogu da rade i romski jezik}
241. Chercheuse : da da}
242. Danijela : jer ako ne nauče da čitaju i da pišu kod svojih učiteljica / onda neće znati ni da mi napišu na romskom}

243. Chercheuse : da da /
244. Danijela : ako nauče latinicu kod učitelja / onda će znati i na romskom da prepisu / isto kao što se to ispostavilo u praksi / ovi četvrtaci sadašnji / nema veze / kod bilo koje učiteljice / dobro znaju i da čitaju i da pišu / i onda oni mi posle pročitaju i na ROMSKOM tekst i napišu mi / dešavalo se da imamo diktat na romskom / uradili su ga stvarno bez greške / VEĆINA }
245. Chercheuse : da da }
246. Danijela : e sad / između romskih učenika / ima onih koji još slabije znaju i onda oni recimo rade samo SLOVA
(zvonilo je za kraj časa, Danijela je otišla po prvake koji imaju naredni čas romski. Posle tog časa nastavljamo intervju)
247. Chercheuse : ajde da se onda vratimo na bukvar koji koristiš u drugom razredu / zbog LATINICE si / jer možeš nešto o tome da kažeš ?
248. Danijela : pa... bukvar na romskom jeziku je pisan latinicim slovima i onda ne mogu da ga koristim u prvom razredu jer prvaci još nisu / tek uče azbuku / a bukvar za romski koristimo tek krajem / ajde da kažem u drugom polugodištu drugog razreda
249. Chercheuse : je l možeš da objasniš malo zašto
250. Danijela : pa zato što slova su pisana latinicom / i onda će to bolje drugaci da rade i da razumeju jer već kod svojih učiteljica rade latinicu / a prvaci tek pišu / rade ispočetka (kihnula je) }
251. Chercheuse : NAZDRAVLJE! }
252. Danijela : rade azbuku / i onda / neće da razumeju / tekstove / TEKSTOVI su svi PISANI latinicom / što je PREMA MENI skroz nelogično }
253. Chercheuse : dobro / neću te pitati da objašnjavaš pošto si rekla / je l važi ?
254. Danijela : pa možda su oni mislili / ti iz romske organizacije / da... se... više razreda uče iz bukvara / znači prvi ciklus }
255. Chercheuse : da da }
256. Danijela : znači od prvog do četvrtog / što u nekim školama to i rade }
257. Chercheuse : u zavisnosti od škole }
258. Danijela : da da / jer ranije nije bilo romskog jezika i nisu učenici mogli da se susreću sa takvim knjigama / tako da je na primer nekom iz četvrtog razreda interesantno da pogleda knjigu / da uči iz nje /
259. Chercheuse : da da / početno pisanje da kažem }
260. Danijela : da / ALI ONDA su trebali da napišu za sve razrede / a ne samo za prvi }
261. Chercheuse : za sve razrede / u kom smislu samo je l' možeš samo da }
262. Danijela : prvog ciklusa / na knjizi ovoj / piše samo za prvi razred }
263. Chercheuse : aha / knjiga je samo za prvi razred /
264. Danijela : da / a trebali su da pomene da može više razreda da koriste }
265. Chercheuse : da da }
266. Danijela : kad su već TAKO ŠTAMPANE /
267. Chercheuse : da da / dobro / možda da se vratimo samo / pomenula si teškoće / tvoje teškoće oko dijalekata / ovde pošto radiš ovde u školi sa decom koja pričaju drugi dijalekat / je l možeš nešto da mi kažeš o tome ?
268. Danijela : pa... nisu deca kriva / oni tako pričaju kod kuće / e sad to što smo na tom seminaru učili da postoje različiti dijalekti / evo ni ja čak nisam znala dok nismo krenuli na seminar / iii... NE ZNAM / što se tiče u školi / kad nešto bude tako na gurbetskom / ja im prevedem da bude na njihovom ili ih pitam „kako vi to kažete ?” i onda se prilagođavam njima / da bi oni to razumeli što radimo / jer ja ako bih radila onako kako mislim da treba i kako smo mi učili na tom seminaru / onda učenici stvarno ništa ne bi razumeli i onda sledeće godine možda ne bi ni upisali romski jer bi rekli njihovi roditelji

- „šta vi tamo učite ?” tako da ja ipak moram da se konsultujem sa njima da ipak/ kao što sam rekla da se prilagodim na tom dijalektu na kojim oni pričaju /
269. Chercheuse : mhm / a šta misliš zbog čega bi roditelji rekli "šta vi to tamo učite ?" to što si mi rekla, samo malo da OBJASNIŠ / tačku gledišta /da kažem/ roditelja
270. Danijela : pa... prilikom upisivanja / izjašnjavanja za romski jezik / roditelji se neki bune / neki HOĆE da upišu svoju decu / a neki se BUNE/ „šta će njima romski kad znaju romski” / e sad / kako bi ja sad sebe pravdala / i normalno svaki roditelj / ne svaki / većina / pogleda svesku svog deteta i vide šta su radili i to i onda pitaju decu šta radite na času / i ako vide na primer ako sam ja pisala nešto što ni njima nije jasno / onda će oni da kažu „šta radite na romskom ?” / pa će te godine da ih puste / a SLEDEĆE VEĆ NEĆE /
271. Chercheuse : mhm / a zašto ? šta misliš zbog čega ne bi pustili sledeće godine ?
272. Danijela : PA ZATO ŠTO ONI ne shvataju suštinu romskog jezika / ŠTA JE ROMSKI JEZIK i da ima neka pravila / da ONI MORA DA SE ONI PRILAGODE / svi mi učimo onako / i srpski jezik / ne znam / pričamo srpski / ali opet / u školu nešto naučimo od svog nastavnika / E TAKO isto iz romskog / međutim / njima / takva im je svest da su oni u pravu / da je tako po njihovom / da je to / da oni znaju / NJIHOVA TRADICIJA je takva / oni to poštuju i onda tako gledaju i na jezik}
273. Chercheuse : da da}
274. Danijela : SVE ŠTO ONI KAŽU da je to tako tačno / MEĐUTIM / s druge strane kad pogledamo / to i jeste tačno na tom dijalektu kako se priča}
275. Chercheuse : da da / a hoćeš / misliš ne prihvataju ovaj drugi ?
276. Danijela : da da (kao iz topa / vrlo samouvereno) / to je za njih strano /
277. Chercheuse : da da / šta misle o tom dijalektu ? ajde da kažemo / šta misle o tom jeziku koji se uči u školi / roditelji ?
278. Danijela : PA ONI misle da to nije romski... ONI misle da to nije romski / ONI MISLE / ne znam / kažu „oa nije romski / ti njih ne učiš kako treba...” i eto}
279. Chercheuse : da da /
280. Danijela : zbog toga ja prilagođavam sve njima i na primer kad radimo neke imenice / ja kažem na srpskom / oni mi prevode na romskom / i ja to napišem kako oni kažu / jer recimo „čaša” se kaže „taxtaj” / a oni kažu „čaša”}
281. Chercheuse : da da
282. Danijela : dosta toga ima još / DOSTA oni koriste srpske reči / pa možeš i da razumeš / videla si / čula si i ti / razumeš šta kažu}
283. Chercheuse : da da /
284. Danijela : ima i sličnosti / ali ima i dosta RAZLIKE po dijalektima / ali dobro / moramo da se prilagodimo / tek smo krenuli / ovo je četvrta godina /
285. Chercheuse : da da}
286. Danijela : pošto je romski izborni predmet onda ja gledam / pošto su to uvek peti ili šesti časovi / gledam da ne bude ono uvek ozbiljno / samo rad / nego to se svodi na crtanje / pisanje / čak imamo i neke recitacije / sad kad se bliži onaj dan roma / mi tad isto spremamo neke / to imamo ovde u gradu / organizuje se / pa kao neka predstava / pa u vidu nekog njihovog folklor / prilagođavamo se njihovoj kulturi i tradiciji / oni imaju one timije kad imaju onaj folklor / pa slušaju DRUGAČIJU muziku od nas i sve}
287. Chercheuse : da da/ od vas / možeš samo da mi kažeš / da preciziraš /
288. Danijela : OD NAS ROMA }
289. Chercheuse : to da preciziraš}
290. Danijela : od gurbeta /
291. Chercheuse : dobro / dobro / a na nivou škole ?
292. Danijela : NA NIVOU ŠKOLE... msliš da l se nešto organizuje ?

293. Chercheuse : pa ajd da kažem pošto si pomenula}
294. Danijela : pa kad je bio dan škole / JA sam sa njima radila / bile su osmakinje samo : devojčice koje su osmi razred / one su meni pustili preko interneta to što su oni već uvežbali i igrali / pa su hteli ovde to za dan škole da predstave / ipak su ovde različite kulture}
295. Chercheuse : da da /
296. Danijela : i onda su imali jednu tačku i onda su igrali romski folklor / mislim da se zove „sao roma” pesma}
297. Chercheuse : da da / dobro
298. Danijela : imali su nekoliko tačaka / vežbali su / pa su imali onda generalnu probu / i tako}
299. Chercheuse : da kažem / postoji tradicija da oni izvode to ? / da kažem da učestvuju na dan škole isto /
300. Danijela : DA DA / postojalo je / bilo je i prošle godine i preprošle / a sad ove godine ne znam / videćemo / verovatno ćemo nešto da organizujemo / mislim HVALA nastavnicima / i oni su bili zainteresovani / pa su me pitali da li i ja mogu jednu tačku da smislim}
301. Chercheuse : da da}
302. Danijela : imamo ovde dosta talentovanih romskih učenika koji sviraju i pevaju / mislim da dosta / jedan veliki broj / možda su sad srednja škola / koji lepo pevaju / i devojčice i dečaci
303. Chercheuse : mhm / dobro / MOŽEŠ MOŽDA kad smo pomenuli roditelje / je l možeš još nešto da dodaš o njihovom stavu / kakav je njihov stav ili kako su prihvatili ovaj predmet / STAV o učenju romskog jezika u školi / PO TEBI / šta ti misliš ?
304. Danijela : mmm (okleva)}
305. Chercheuse : nešto si već i malo pominjala}
306. Danijela : pa zavisi od roditelja do roditelja / neki su prihvatili / „neka uči moje dete / što više zna / to bolje” / zavisi mnogo i od učitelja / one učiteljice koje su rekle šta i kako učimo / roditelji su prihvatili / a ima i od onih što kažu / ma neću ja da opterećujem svoje dete sa tim / to je izborni predmet / on zna romski kući / šta će njemu romski / to je to / neće ni da sasluša šta je i kako je / PA ČAK se dešavalo da taj isti roditelj koji neće svoje dete da upiše / aaa / njegovo dete želi da ide / on ne želi da pusti dete / pa tek sledeće godine me pita da li može da krene jer je čuo da je dobro / da deca ovde uče da radimo svašta nešto zanimljivo i bitno za njih i onda sam ja rekla da on mora da potpiše anketu / a ne tako kad on hoće}
307. Chercheuse : da da / uče nešto zanimljivo / bitno}
308. Danijela : menjaju se}
309. Chercheuse : aha / menjaju mišljenje / kad kažes uče zanimljivo i ono što je BITNO za njih / na šta tačno misliš ?
310. Danijela : pa na kulturu / tradiciju / na sam taj romski jezik}
311. Chercheuse : da da / mhm}
312. Danijela : kad će oni to kod kuće da uče ? oni kod kuće samo nešto MORAJU / a nešto dodatno da nauče i da znaju / jedino znaju u vezi svadbe}
313. Chercheuse : da da}
314. Danijela : i da MORAJU da se udaju / što je po meni skroz}
315. Chercheuse : da da / a rekla si da dosta zavisi od učitelja / je l možeš samo malo to da OBJASNIŠ / da malo objasniš / preciziraš da kažem /
316. Danijela : pa od UČITELJA / rekla sam i malo pre / svaki učitelj treba da kaže na roditeljskom sastanku šta je ROMSKI jezik / aaa / zašta se uči / da je dobro da njihovo

- dete / ako učitelj kaže da je dobro da dete pohađa romski / normalno da će svaki roditelj da pusti / i ja bih svoje dete isto tako / a ima neki učitelji čak i ne spominju to /
317. Chercheuse : da da / zavisi u suštini od učitelja do učitelja}
318. Danijela : DA / MNOGO zavisi od učitelja /
319. Chercheuse : mhm / ajde da se vratimo / to je možda bilo na početku / pomenula si da si govorila o romskoj abecedi / pismu / plakatu da kažem / da imaš / ali pošto nemaš svoju učionicu / nije zalepljen i čudno bi bilo učenicima koji ne koriste vaša slova / je l možeš nešto o tome da kažeš ? i za učionicu što nemate i što bi bilo čudno učenicima koji / drugim učenicima / ostalim učenicima / što bi im bilo čudna ta slova ?
320. Danijela : pa evo na primer / kao nastavnik veronauke što ima svoj kabinet / videla sam gore kad sam se popela / lepio je postere / ikone / pa bitno za svaku ikonu / pa pisali / pa su deca nešto pravili / dok MI to i što bi URADILI nemamo ni gde da zalepimo jer nemamo svoju učionicu za romski jezik / ja sam dobila ovu učionicu da držim čas / al ne bih smela tako da lepim dosta toga jer ima dosta nastavnika koji drže časove / pa gledaju ovde putem projektora /
321. Chercheuse : da da}
322. Danijela : e sad / ja imam dosta panoa / dobila sam od profesorke Marije / pa možemo čak i mi neki naš pano da pravimo / kao što su u onoj drugoj školi što radim / pravila/ i bez problema smo zalepili u učionici / ali tamo je mala škola i onda / tamo su prihvatili / e sad ovde / nisam pitala / ALI možda ne bi ni ovde pravili probleme / ali vidim da je novo / renovirana fasada / ne bi smeli tek tako da lepimo bilo šta / ovde ima / već je škola dobila one ištampane plakate za sve / možda bi ovde mogli da zalepimo / ali sad bilo bi nešto čudno ovde / neki učitelji / mi zalepimo naša slova ili tako / bilo bi čudno deci koja rade drugo nešto / latinično je / trideset osam slova / svi bi se pitali šta je ovo / MOŽDA grešim / MOŽDA ne bi nikom ni smetalo}
323. Chercheuse : pa da / pitam TEBE / prosto šta ti misliš / pošto sad nije tako / pošto sad nema toga / ali da tvoje misljenje}
324. Danijela : NAJveći problem je što nemamo svoju učionicu / da imamo nešto svoje / onda bi bili više opušteni / mogli bi onako dosta toga / pa da napišemo našu himnu / zastavu / dosta toga možemo da pravimo /
325. Chercheuse : mhm / možeš samo da se vratiš malo / što bi deci bilo čudno da imaju drugu / drugu / da vide okačeno drugu abecedu / drugo pismo
326. Danijela : pa ova srpska deca / ne romi / oni bi se pitali „ŠTA je ovo učiteljice ? kakva su ovo slova ?” / to ja pretpostavljam da bi pitali}
327. Chercheuse : da da}
328. Danijela : normalno / to i piše / i svaki učitelj bi rekao / to je romska abeceda / nemojte da gledate / ali ne znam da li bih ja sad njima pravila neki problem / da oni pogrešno nešto napišu / a sa druge strane / ja ovde vodim nastavu romskog tako da bi nešto i trebalo da imam zbog ove svoje dece / jer glupo je da ja svakog časa lepim na tabli}
329. Chercheuse : pa jeste da da / jeste jeste}
330. Danijela : NISAM ja pitala Mareta da li ja mogla da zalepim i to / MOŽDA ne bi bilo / ali opet...
331. Chercheuse : da da}
332. Danijela : ne verujem da bi imao nešto protiv / ali koliko vidim / ovde nema baš mesta za to / lepo je kad imaš svoje / kad nije zauzeto / kad imaš svoj ključ / mogu deca da ti dođu / da nešto bude napisano na tablu / da se ne obriše odmah / da to bude / da se radi i sledeći čas / ali sve je ovde drugačije}
333. Chercheuse : aha / drugačije / možeš da dodaš još nešto ?
334. Danijela : pa kad NEMAŠ / svoju učionicu / kad znaš da će sledeći čas da dođe neko drugi od nastavnika / ti to moraš sve da središ / da pripremiš / da bude čisto / uredno /

- stolice da središ / moraju oni svakako i da imamo svoju učionicu / svako svoju stolicu / da se zna red / ALI OPET je DRUGAČIJE / imaš neki svoj prostor gde možeš da radiš samo za sebe}
335. Chercheuse : da da}
336. Danijela : ovo moraš da žuriš / zadnji čas / nit si šta uradio / nit ništa}
337. Chercheuse : da da }
338. Danijela : ALI dobro / kad imamo pretčas / mogli bi isto dosta toga da radimo / pa PITALI SU mene učenici "nastavnice / gde ćemo da lepimo ?" / mi imamo već neke plakate urađene / ALI kad se škola sad renovirala / nemaš gde da lepiš}
339. Chercheuse : da da}
340. Danijela : možda ćemo da dobijemo neku svoju učionicu}
341. Chercheuse : da da}
342. Danijela : mislim da bi ona učionica za versku dobra nama bila }
343. Chercheuse : zato što nije / taman je / nije dovoljna / dovoljna je za sve djake}
344. Danijela : pa ne znam koliko ima / možda bi i bilo}
345. Chercheuse : da da / ima dosta stolica / videla sam kad sam ja bila / je l možeš}
346. Danijela : a i ODMA kad nešto da uradiš odma sa one strane da l ćeš da zasmetaš drugima}
347. Chercheuse : aha zasmetaš drugima}
348. Danijela : da l ćeš drugima / da l će da šteti drugima učenicima to što ti hoćeš / mada / to su samo obični plakati / ne bi to nešto bilo ne znam šta}
349. Chercheuse : u kom smislu da zasmeta drugima učenicima ?
350. Danijela : pa TO / zbog tih slova i to}
351. Chercheuse : da da / da ste}
352. Danijela : da im predstavlja problem u pisanju / dosta dece ne zna / pa pogleda}
353. Chercheuse : da da / hoćeš još nešto}
354. Danijela : mada / znaju svi učenici da ovde ima nastava na romskom i ne bi se oni bunili / ovde u školi je već drugačije / sve znaju}
355. Chercheuse : da da ... je l možeš još nešto da dodaš / da mi / o uslovima rada svojim u školi / šta misliš o tome / pomenula si za učionicu / možda za raspored / uopšte tvoji uslovi rada u školi / šta misliš}
356. Danijela : MA SVE JE OVAKO OKEJ / ne mogu da se požalim ni na šta / obezbedili su nam sve / opet nije naša učionica / ali opet imamo / evo možemo i projektor da koristimo za romski / preko prezentacija da im nešto uradim / kao što je i bilo prethodnih godina /imamo zelenu tablu /BELU / imamo prostora / dobili smo sve ovo za pisanje / to mi je reko Mare slobodno da koristim / ne mogu da se požalim ni na šta / raspored su prilagodili maltene meni... učitelji}
357. Chercheuse : aaa}
358. Danijela : učitelji / jedino za te plakate i to / NE BI MOŽDA ni to bilo neki veći problem kad bi ja to baš pitala}
359. Chercheuse : da da}
360. Danijela : mada dosta učenika treba da znaju azbuku prvo tako da evo im / u učionici}
361. Chercheuse : da da}
362. Danijela : ŠTO SE TIČE na primer kolega / nemam nikakvih problema / oni su mene u školi lepo prihvatili i saradnja sa njima je super
363. Chercheuse : a ovaj / šta misliš o tome što se / ajde kad si pomenula već kolege / ajde da vidimo koje VIDENJE učitelja i nastavnika predmeta romski jezik u školi / u VAŠOJ ŠKOLI/ kako su oni / te možda prihvatili / vide / kako / koje njihova percepcija / viđenje nastave romskog jezika BAŠ u VAŠOJ školi/ šta MISLE ONI o tom predmetu}

364. Danijela : pa... zavisi... većina njih nije baš za to / baš zbog toga što oni svojim jezikom remete njihov rad / aa / neki / nemaju ništa protiv}
365. Chercheuse : mhm}
366. Danijela : nemaju ništa protiv da ja sa njima radim ovaj vezano za školu / a i radim svoj romski jezik / čak su mi i raspored časova pravili i to / ali većina nije samo za romski jezik / romski jezik}
367. Chercheuse : aha / zbog čega misliš da nisu baš samo za romski jezik ? da većina tvojih kolega nije za}
368. Danijela : pa... vide ljudi kako oni rade na drugim časovima... niskog su nivoa znanja / ne radi se kod kuće / roditelji ih teraju na neku drugu stranu... šalju ih / ne teraju ih / šalju ih / ne znam ni ja kako to da opišem / PA ČAK i pedagoški asistent isto to kaže}
369. Chercheuse : šta ? je l možeš da mi kažeš}
370. Danijela : pa to da roditelji slabo}
371. Chercheuse : rade}
372. Danijela : rade / da ih puštaju u školu / neki ne dolaze / upišu se na romski / ne dolaze / i eto / NE MOGU SAD da kažem da SVI učitelji iz ove škole ne vole}
373. Chercheuse : da da}
374. Danijela : ali dosta toga je u plusu što sam ja završila učiteljski / a da sam ja sad nekom srednjom školom samo došla da radim kao nastavnik / mnogi bi se bunili / al kad su već čuli da ja imam učiteljski fakultet / onda su bez problema prihvatili jer znali su / pošto sam i dosta učiteljica menjala / onda su znali kako radim i šta /
375. Chercheuse : da da /
376. Danijela : i to je onda bez problema /
377. Chercheuse : da da / a pomenula si isto da / znači što se tiče nekih nastavnika / nekih kolega / ne samo nastavnika / možda i učitelja / pomenula si da deca svojim jezikom / da znaju / da prosto svojim jezikom remete njihov rad / je l možeš to samo malo da mi objasniš ? da kažeš šta si mislila ? u kom smislu ?
378. Danijela : pa rad učitelja iz srpskog iz svih predmeta}
379. Chercheuse : dobro}
380. Danijela : na primer kad učiteljica pita nešto}
381. Chercheuse : aha / remete rad učitelja}
382. Danijela : oni}
383. Chercheuse : NA SRPSKOM}
384. Danijela : da da / ne razumeju učitelje jednostavno / dešavalo se da mnogi odgovore na romski / pa učitelji ne znaju / pa oni sa te strane gledaju / pa uče / kod kuće pričaju / mi ih ovde učimo nečem drugom / a oni sad ovde još više da /
385. Chercheuse : aha / misliš / čekaj / čekaj da vidim}
386. Danijela : mi ih učimo srpski / trudimo se da znaju srpski / a oni još im dodatno nastava na romskom treba / pa da nam upropaste sve / razumeš ?
387. Chercheuse : da da / razumem / boje se u suštini / boje se da}
388. Danijela : drugačije bi bilo da oni pričaju dobro i srpski / a da pričaju i romski}
389. Chercheuse : da da razumem}
390. Danijela : to bi bilo potpuno normalno /međutim / dosta njih ne zna srpski}
391. Chercheuse : da da / razumem}
392. Danijela : ILI SE PRAVI da ne zna / sad ne znam /
393. Chercheuse : da da učitelji se / misliš / boje to da imaju i romski u školi / ugrožava njihov rad učitelja na srpskom da bolje savladaju}
394. Danijela : da da / neki učitelji misle tako / a neki ne... nekima je to potpuno super / mogu da nauče dosta toga o romskom jeziku / o kulturi tradiciji / o tim raznim dojalektima na romskom / pa čak im je interesantno bilo što imamo trideset i osam slova}

395. Chercheuse : da da}
396. Danijela : ALI ETO tako ti je to /
397. Chercheuse : a ŠTA MISLIŠ o tome što se baš romski jezik uči o ovoj školi ? u tvojoj školi ? što se romski jezik predaje u ovoj školi ? što se uči ?
398. Danijela : pa ovde i treba da se predaje zato što najviše roma ima ovde kod nas u osnovnoj školi / u celom braničevskom okrugu / ovde više od pedeset posto su romske nacionalnosti / tako da su / to je za školu još jedan plus da kažem}
399. Chercheuse : u kom smislu još jedan plus}
400. Danijela : pa još jedan plus što se tiče tih aktivnosti koje škola organizuje i još pošto je škola dobila projekat isto na osnovu romskog jezika / renovirali su / ugradili su kamere}
401. Chercheuse : aha / zahvaljujući tome što je romski jezik uveden}
402. Danijela : da / zahvaljujući tome što škola poseduje jezik nacionalne manjine
403. Chercheuse : da da}
404. Danijela : treba/ treba / ovde ima dosta učenika sa kojima treba da se radi / koji treba da znaju / evo sad kad je bio Elvir / ispričao im je dosta toga intersantno / oni nisu znali / on je reko „upišite romski / to se sve uči na časovima romskog”/
405. Chercheuse : da da / i kakva je reakcija dece ?
406. Danijela : jer nema niko od njih kući niko da uči o tome jer ni roditelji ne znaju}
407. Chercheuse : da da}
408. Danijela : to ja svom detetu mogu da kažem o tome nešto više jer znam / ja sam to načula / oni ljudi nisu naučili / ono što su naučili na ulicu / to je za njih kraj}
409. Chercheuse : da da}
410. Danijela : kao što je i za dete kraj to što im roditelj kaže /
411. Chercheuse : mhm / i kakva je sad reakcija / pričaš da je Elvir bio i ispričao im / kakva je sad reakcija dece na}
412. Danijela : pa sretali su me ovde na hodniku / da hoće da upišu / ali ne mogu oni sad ove godine / mogu tek sledeće godine}
413. Chercheuse : da da}
414. Danijela : da upišu i naučice to što im je on pričao}
415. Chercheuse : da da / i... kad si već pomenula i o školi i o /da kažem/ projektu koji su dobili zahvaljujući postojanju ovog predmeta / šta misliš o PODRŽANOSTI ROMSKOG jezika od strane škole ? kako je romski jezik / predmet znači / podržan ? na koji način je podržan / šta misliš o tome / po tebi /
416. Danijela : pa... svi direktori čekaju odobrenje od ministarstva / kad ministarstvo odobri da će i sledeće godine da se uči / oni meni bez problema odštampaju ankete / direktor i pedagog / svi su oni upućeni u to / i onda / dešavalo se da toga dana nisam bila u školi / pa su oni formirali grupu za romski / pitali su decu / znači da je sa njihove strane sve to okej / stvarno nemam ništa loše da kažem / podržavaju me u bilo kom pogledu / bio je direktor na času / svidelo mu se / to je ipak nešto novo za njih / Nisu SVI ZAINteresovani / ali većina jeste / i to je više niža nastava /
417. Chercheuse : a viša ?
418. Danijela : pa u višoj imam samo pete i šeste / e sad sedmi i osmi su me pitali / al to sad sve zavisi od direktora da li će on to sve da odobri jer ipak su oni veći i zainteresovani su za nešto drugo i imaju dosta obaveza /
419. Chercheuse : da da
420. Danijela : MADA oni ako to uče i u šestom / znaće to i u osmom}
421. Chercheuse : da da}
422. Danijela : kad budu osmi razred}
423. Chercheuse : aha / aha / misliš deca koja su već u šestom / i nauče nešto / znaće /
424. Danijela : da da}

425. Chercheuse : nema POTREBE da u osmom dođu na romski / je l si to htela da kažeš ?
426. Danijela : da da /
427. Chercheuse : zato što već znaju to / ne uče ništa drugo
428. Danijela : što se mene tiče zbog grupe može / ALI ono što ih je on pitao / da su došli i u nižim razredima / znali bi / nego nisu}
429. Chercheuse : da da / on je razgovarao sa sedmim i sa osmim}
430. Danijela : da da /što se tiče direktora i škole / to je sve podržali su romski jezik / podržavaju ga / čim ministarstvo to odobri / onda nema problema... odmah direktor šalje elektronskim putem svi učiteljima / oni štampaju ankete / popunjavaju se te ankete i te ankete se vraćaju meni / kad roditelj potpiše i ja imam sve to kod sebe /
431. Chercheuse : mhm / dobro / mmm je l bi nešto dodala što sam zaboravila da te pitam / nisam pitala / je l bi nešto još htela da kažeš na ovu temu ?
432. Danijela : pa.... aaa...}
433. Chercheuse : slobodno razmisli malo još}
434. Danijela : pa... htela bih da kažem da bi volela da više imamo materijala za rad / ja sam dobila od / svaki nastavnik je dobio bele papire za štampanje / dok nisam to dobila / ja sam sve to kupovala }
435. Chercheuse : mhm}
436. Danijela : i a... jednostavno deci treba bojice / flomasteri / sveske / kad ja njima kažem da mi to sve imamo ovde u školi / njih će to još više da podstakne da ovde dođu / da rade / a kad neki učenik dođe s jednom olovkom i nema svesku / ŠTA JA da mu radim ?
437. Chercheuse : da da}
438. Danijela : malo više trebaju ti iz romske organizacije koji su organizovali romski jezik da malo više daju ta sredstva za decu / a ne da uzimaju za njih / a Evropska unija finansira i treba da šalje / neka šalju nastavnicima / ja ću to da iskoristim i da stavim u ormar da deca imaju sa čim da rade / evo te plakate što bi mi radili / ja to moram da kupim sa svojim novcem}
439. Chercheuse : da da / a ŠKOLA ? mislim što se tiče dela koji škola finansira / da kažem / i ostalim nastavnicima}
440. Danijela : ŠKOLA finansira tako što daje te bele papire za celu godinu / jedan res / i daje flomastere / a sve ostalo ništa / tako je / nije samo MENI za romski / svim nastavnicima / sve to nastavnici kupuju / jer tako je / prošlih godina je bilo nešto malo / ali / na primer meni ako trebaju papiri u boji / škola to nema / to ja moram da kupim}
441. Chercheuse : da da}
442. Danijela : e sad / kad bi mi dobili ta sredstva / to bi sve drugačije bilo}
443. Chercheuse : da da / misliš na sredstva i materijal za rad / to je taj dodatni materijal /ne misliš na nastavna sredstva}
444. Danijela : NE NE / nastavna sredstva su okej}
445. Chercheuse : da da}
446. Danijela : više se nije ni štampalo / ali ovaj ta dodatna sredstva}
447. Chercheuse : misliš na dodatna}
448. Danijela : taj didaktčki materijali / da... i volela bi da TAJ romski jezik bude još dugo godina...DA SE}
449. Chercheuse : pa šta misliš}
450. Danijela : NIKAD NE UKINE}
451. Chercheuse : evo / za kraj / možda kad si već pomenula / o budućnosti romskog jezika u tvojoj školi ?
452. Danijela : da imamo još jedan seminar / nastavnici mi / na nivou srbije / da naučimo još nešto dodatno / da mi njih pitamo još nešto što bi trebalo jer smo već ušli u nastavu i onda možemo da vidimo šta nam fali /kako oni mogu da nam pomognu / da kažemo

- nedostatke u školi i da naučimo još nešto što bi trebalo / nije to dovoljno što smo mi učili / treba JOŠ nešto više i da budu još STRUČNA lica / i da dobijemo nešto na primer ELEKtronskim putem jer sad sva deca / ova inovativna nastava / to je sad interesantno / jer ti kad uzmeš kredu i to je njima ono / kad bi sad mogli nešto još / imamo projektor / kad bi sad nešto dodatno imala od materijala}
453. Chercheuse : da / od materijala}
454. Danijela : da / da oni vide to / da
455. Chercheuse : šta misliš o tome / da li postoji mogućnost da će toga biti / da li će se u tom smeru RAZVIJATInastava romskog jezika / seminari za nastavnike}
456. Danijela : pa ja se nadam da oni neće da stanu na to / važno je da su to pokrenuli i sad da stanu / nadam se da će to ovo / ali zavisi i od nastavnika / evo sad ovaj čovek što je bio ovde / on je rekao da mnogo nastavnici se ne trude / mnogi rade kao pedagoški asistenti / a zapostavili su romski jezik}
457. Chercheuse : da da}
458. Danijela : po školama}
459. Chercheuse : šta misliš zbog čega su zapostavili ?
460. Danijela : pa zbog toga što kao pedagoški asistent imaš odmah pun fond / ne moraš da juriš roditelje i ... kao}
461. Chercheuse : aha / misliš oni se bave}
462. Danijela : da potpisuju}
463. Chercheuse : samo su pedagoški asistenti / ne drže više romski ?
464. Danijela : da da}
465. Chercheuse : pošto sam ja razumela u isto vreme}
466. Danijela : KAD TI DRŽIŠ ROMSKI jezik / to ti je samo pet šest hiljada}
467. Chercheuse : jeste / da da}
468. Danijela : jer nema svuda puno romskih učenika kao ovde u školi}
469. Chercheuse : da da}
470. Danijela : e sada / ti kad radiš kao pedagoški asistent imaš trideset pet hiljada}
471. Chercheuse : jeste / puno kao}
472. Danijela : tako da im je bolje da rade za trideset pet nego sa pet}
473. Chercheuse : razumem / pošto nisam razumela / oni se opredeljuju da budu samo pedagoški asistenti / ne rade u isto vreme da su pedagoški asistenti i da su nastavnici romskog / nego se opredeljuju da budu pedagoški asistenti}
474. Danijela : da da / jeste}
475. Chercheuse : da da}
476. Danijela : ja sam isto htela da budem pedagoški asistent / ali na sedmom stepenu / ne bi mi se plaćalo / manje bi mi se plaćalo... a ovde ima učenika za romski jezik / jeste da mi je malo teško / nije da mi je TEŠKO / nego mislim da / po pravilu / ove godine / boŽE zdravlja / sad smo se dogovorili / krenemo ove godine ranije sa anketama / u maju / kad su učenici tu / jer mi zadnje nedelje juna / formiramo grupe i pravimo to / i dešava se da u školi da mnogi od učenika ne vrate te ankete / a ŽELE da idu na romski}
477. Chercheuse : da da}
478. Danijela : oni mi tek vrate u septembru / a mi već / ja MORAM ugovore da potpišem / da napravim grupe / tako da ćemo sad ove godine ranije da krenemo sa tim / mislim da ću ja da / mislim da će da bude sve da bude kako treba /
479. Chercheuse : evo / ako nemaš ništa više da dodaš / ja sam završila / hvala ti puno

Retranscription de l'entretien avec professeure des écoles Sonja (Ent_Sonja)

Contexte : le 28 novembre 2019, dans la salle de classe, lors du 5e cours de l'après-midi

1. Données sur l'interlocuteur :
2. Sonja : 45 ans ; 20 d'expérience ; 10 ans dans cette école ; professeure des écoles
3. Chercheuse : evo ovako / za početak možda da mi kažete / šta mislite o tome što se romski predaje u vašoj školi ? šta mislite o nastavi romskog jezika ?
4. Sonja : ovako / ja sam ti dvadeset godina u ovoj školi / radim / radila sam dugo i u SK deset godina / tamo je u početku bila veća populacija romske dece nego u centralnoj školi / oni tada nisu bili obuhvaćeni predškolskim programom / i nama je bilo jako teško u početku raditi s njima jer / eto/ ni mi nismo imali neki susret / znali ništa ni o njihovoj kulturi / jeziku / aaa sve smo same se dovijale /pitale / oa onda od neke starije dece beležile neke reči / šta znače / ne znam / osnovne boje / odlazak do toaleta / nama u početku bilo interesantno i zanimljivo maltene skupljale smo i pravile same}
5. Chercheuse : na romskom ?
6. Sonja : da na romskom / i pravile same svoj neki rečnik /pa smo jedna od druge kada je bilo potrebno dodavale / mada je i tu bilo nekih problema jer deca koja su dolazila iz različite sredine / ni romski jezik im nije bio isti / imali su te dijalekte / ne znam kako se kaže / dosta se razlikuje / kod jednih je jedno značenje / kod drugih drugo / i tako mi smo kao i smejale / zanimljivo prosto eto tako / ja imam tu svoju svesku koja mi baš/ i dan danas mi znači nekako / e onda s onom inkluzijom kako je krenulo i kada je krenulo sa tim dekadom roma / nekako smo se bolje upoznali i znali više i o njihovoj kulturi i samom jeziku / tako da / i to njihovo uključivanje u redovno školovanje je puno nama značilo jer su oni tada krenuli u predškolski program i bili spremniji za sam taj početak / znali su te neke osnovne stvari na srpskom / a što se tiče SAMOG romskog jezika / možda zahvaljujući Danijeli koja je tu / koja je nama još bolje približila nekako nama je / stvarno / oberučke smo je prihvatili i podržali / čak je i objasnila roditeljima i deci / ako već imaju svoj jezik / što ne bi deca koja žele / pohađala / eto malo / ovaj / rade sa nastavnicom koja je stvarno osposobljena za to i roditelji jesu / jesu podržali / mislim da iz mog odeljenja dvanaest učenika sada ide / ja bi čak volela sada / Danijela nam je par puta i čitala neke priče i pesme kada su oni stari / sada su oni drugi razred / pa imamo mi sada neke naše boljke oko jezika / savladavanje srpskog / ali dobro / nadam se / biće / i zaista podržavam to / i slažem se da bi trebalo što da ne / mi / svako ko ima svoj jezik zaslužuje da taj jezik i izučava i neguje / i kulturu i veru i sve što se toga tiče /
7. Chercheuse : mhm / a pomenuli ste da sada imate boljke oko savladavanja srpskog / pa možete nešto samo o tome da mi kažete pošto su mlađi sad ?
8. Sonja : pa ne / kad je drugi razred / ajde prvi i drugi razred / nije oni da ne znaju / nego nekako prosto kao da ne žele da vežbaju / oni GOVORE sprski / razumeju svi / ja nemam problema što se tiče / ali TAJ BAŠ književni jezik i kada je to potrebno znači čitanje neko / rad neki / možda gramatički sadržaji koji počinju / tu im je potrebna neka dodatna ta motivacija / pa da se to sa njima nekako razjasni šta to treba i kako / vidim da Danijela dosta dobro radi jer ona njima / kada imaju časove romskog jezika / ona njima OBJASNI na valjda na romskom / o tim nekim rečenicama / velikom slovu i onda neki ZAISTA znači lakše posle toga i shvate što se tiče srpskog /
9. Chercheuse : da da / aha ona im objasni na srpskom}
10. Sonja : ona im baš na romskom objasni}
11. Chercheuse : da da / objasni im to / ali u vezi srpskog jezika ?
12. Sonja : DA / ona na romskom njima sigurno objašnjava i na taj način pošto oni romski rade / koliko sam ja razumela / onda te neke svoje rečenice koje već znaju mogu da zapišu na romskom / onda i u romskom isto ide / na početku rečenice veliko slovo / na kraju tačku / ne znam / znak ili nešto / tako da vidim da HOĆE i da jedva čekaju kad je romski da odu / a iskreno rečeno / što se tiče srpskog / BOLJI su znači usmeno / a vidim i da razumeju

- mnogi gramatički sadržaj / sada ako na primer radimo imenice / radimo glagole / hoće / aktivni su / uključuju se / ali ima / generalno sva deca problem /
13. Chercheuse : problem ?
 14. Sonja : PROBLEM je / pa u toj nekoj motivaciji / prosto / njima se ne uči /
 15. Chercheuse : da da (nasmejala se)
 16. Sonja : ne mislim na romsku / mislim na svu decu }
 17. Chercheuse : da da razumem }
 18. Sonja : NJIMA se eto prosto ne uči / i tako nekad „jao je l to mora ? je l to treba ?” i to kao sve nešto bi uz neko teranje /
 19. Chercheuse : mhm / pomenuli ste na početku / ajde da se vratimo na to / da su roditelji podržali / je l možete da možda da mi kažete kakav je njihov / je l znate / stav o učenju romskog jezika u školi ? o XXX jeste u dodiru ?
 20. Sonja : pa roditelji ove dece koja su u mom odeljenju kada je bilo ono / i u prethodnoj generaciji / znači to je sadašnji šesti razred / kada se romski po prvi put pojavio / oni su ono kao u početku bili „pa dobro / znaju romski / što bi sad išli na romski dodatno da nešto uče ?” e onda / kada smo mi njima tada objasnili da je to u stvari : učice neke BITNE elemente romskog jezika / pa je tu Danijela objasnila / ne znam da čitaju / onda zbog priredbe koja je bila povodom dana roma i još zbog ne znam dana škole / i da imaju tu neku svoju tačku / jer nije tu bio samo romski / bio je tu u ponudi i vlaški zbog ovog kraja / onda ne znam / imali smo još neke / ali prosto nije bilo interesenata / ČAK i za romski nisu hteli svi / ali grupa roditelja je to BAŠ onako podržala i rekli su "što da ne / nek idu" / oni su na primer meni pokazivali kako oni pišu / ali je mnogo drugačije kada su krenuli sa Danijelom / valjda je ona to njima neko objašnjenje dala i onda su te udžbenike koje su naknadno dobili / pa je sve to nekako bilo i zanimljivije i interesantnije /
 21. Chercheuse : da da / a deca / kako ovaj / možda znate kako oni reaguju / kako su prihvatili ili koji je njihov stav o romskom jeziku u vašem odeljenju ?
 22. Sonja : aaa...
 23. Chercheuse : kako vam se čini da oni to }
 24. Sonja : pa znam da RADO odlaze / znači da rado odlaze / znam da su neka zajedno sa Danijelom savladala iščitavanje koja baš nisu znači znala su slova / prepoznavala srpsku azbuku / ali baš nisu to onako iščitavala / znam da su sa Danijelom to vežbali i savladali / sad ja ne znam BAŠ konkretno šta Danijela radi sa njima na romskom / onako iz te neke priče / ali znam da ona nama / pošto je isto učiteljica / on nama USKAČE / zna onako u periodu šta je potrebno i šta se radi i onda stalno njima kaže da je jako važno da oni slušaju to na časovima / da odrade kod kuće / da ne znam da je to vežbanje / da je to jako bitno i važno / vidim da ta deca koja redovno odlaze da stvarno su dobra / BAR u mom odeljenju / ja znam za moje odeljenje / a ovi koji neredovno dolaze u školu i koja neredovno pohađaju prosto / TU ZAVISI od porodice / ako PORODICA ih ne podržava i ne motiviše...
 25. Chercheuse : jeste jeste / a pomenuli ste da su sa njom iščitavali / samo je l možete da precizirate na kom jeziku / šta su iščitavali / šta su radili ?
 26. Sonja : iščitavanje /
 27. Chercheuse : aha iščitavanje }
 28. Sonja : ja mislim da je ona njima objasnila kako se iščitava na srpskom i to njihovo kada rade na romskom / jer ona ima svoj plan i program / tako je ona nama bar objasnila / znači svoj plan i program koja ONA MORA da ostvari / ali ona sa njima paralelno objasni i odradi i to što radimo mi na časovima srpskog u školi / na primer / nešto smo mi radili / a to im nije jasno / oni imaju tu slobodu da je pitaju i da ona njima to objasni / baš zato što / OPET PONAVLJAM / po struci je učitelj koji zna metodiku srpskog jezika / to početno čitanje i pisanje i stvarno puno znači /
 29. Chercheuse : znači }

30. Sonja : da}
31. Chercheuse : to sam htela da vas pitam / šta mislite o ajde da kažem efektu}
32. Sonja : napretku}
33. Chercheuse : u tom pogledu}
34. Sonja : u tom pogledu puno znači jer Danijela stvarno jeste stručna / sa te strane ona jeste stručna i kao kolega / metodičar / učitelj / a s druge strane i kao predavač tog romskog jezika / ja nisam baš kompetentna za romski da kažem nešto / ali znam da puno znači / mi smo i ranije imali / pre deset godina je u našoj školi počela da se drži ta korektivna nastava / ne znam da li je neka od koleginica rekla / i radio je s njima jedan romski / pa nije pedagoški asistent kao što je sada Ismail / on je tada / ne znam kako se zvao / da li je tada bilo zvanje pedagoškog asistenta / možda / Muhamed Hajrula je to radio i dva puta nedeljno je dolazio / sa učenicima prvog i drugog razreda / to je bilo najpotrebnije / to je bila generacija gde je još uvek predškolski program nije bio obavezan i onda je on njima tada zapravo pomagao na savladavanju srpskog jezika / gde je on čovek BUKVALNO sa romskog prevodio na srpski i sa srpskog na romski / i nama je stvarno puno značilo / on je baš bio neki autoritet / njega su onako baš i slušali i redovno dolazili / njegova deca su tada bila školska deca tog nekog možda starijeg uzrasta / on je čovek sada trenutno / ne znam da li uopšte znaš ko je to / on je trenutno baš tu u tim nekim visokim vodama se kotira / mislim da u toj njihovoj romskoj organizaciji i društvu i u opštini i ovako jer se zaista puno zalagao za.. ovaj... toj socijalizaciji / da sva deca budu obuhvaćena ovaj... obrazovnim sistemom / tako činili su tu neku edukaciju / on je K je bio u to vreme / bio u početku bio kao prolazna stanica / znači oni DOĐU / ne zadržavaju se / odlaze / međutim sada to više nije već evo zadnjih desetak godina / možda u početku da / a ovih desetak ne / i sada je stvarno drugačije / odlaze oni za inostranstvo / budu / vraćaju se / ali nekako nije tako teško kao što je bilo u početku /
35. Chercheuse : mhm / pomenuli ste korektivnu nastavu samo ako možete da objasnite koja}
36. Sonja : korektivna nastava / pojam korektivne nastave / to je u stvari kao DODATna dopunska nastava / pored redovne dopunske nastave / imali su tu dodatnu dopunsku nastavu gde su vršene TE KAO KOREKCIJE za u razumevanju srpskog jezika / znači on je nama bio maltene kao neki prevodilac / e tako / znači spona / ali nam je puno značilo : stvarno nam je značilo / znači on je imao neku grupu dece sa kojom je baš on radio / nije bilo u sklopu sa nama / jedan ččas je bio / jedan čas nije bio znači i možda je bilo tako nekako i lakše / nismo ometali drugi decu / deca koja su radila / normalno i pratili proces i poznavala srpski jezik / bilo je među njima i srpske dece koja su mogla da prate redovno nastavu / ali ta baš grupa dece koja nije / e onda je on radio sa njima i stvarno / mislim da je NAJMANJE dece koja su da kažem imala te neke poteškoće u učenju i da kažem nepismene dece ostala dok je on bio u školi i taj način korektivne nastave kakav je bio /
37. Chercheuse : a kako je sad / je li možete da napravite paralelu}
38. Sonja : kako je sada ? pa.. generalno / šta se sada dešava ? dešava se to što ima i dalje dopunske nastave / ali je jedan čas nedeljno / ima i dalje te kao mi držimo sa Ismailom ta korektivna / gde on dolazi / ali ova deca kao da prosto nisu zainteresovana za učenje / ta njihova neka motivacija / „jao šta nam to treba!” i svi pitaju kada će da uče latinicu / a to je valjda zbog njihovog pisma / zato što im je mnogo lakše nekako i tih telefona i svega i onda nekako ono smatraju da ćirilicu mogu i ne moraju da uče / mada i neki roditelji iskreno kažem „uciteljice / naučite vi njega latinicu / to njemu treba / nek to zna da čita i piše” /
39. Chercheuse : da da...
40. Sonja : ja opet se osvrćem na svoje odeljenje onako unazad / koju sam ja učila / evo sada znači sada šesti... odgovorno tvrdim da je iz tog šestog razreda / mog odeljenja prešlo bar dvoje/ troje učenika koji su SAVLADALI azbuku / ŠTAMPANA slova i koja su mogla da pročitaju TO što PIŠE / e sad da li je to bilo čitanje sa razumevanjem / ne verujem
41. Chercheuse : da da... da da / a sada sa nastavnicom Danijelom ?

42. Sonja : pa i Danijela / koliko je tu uključena / ona vidi i sama da li joj je lakše da je otpočetak / da ih uključimo od prvog razreda / pa sa njima imamo tu / zna ona šta se dešava / šta se radi / da imamo i tog / mislim da je logoped Milana po struci koja je uključena sa decom koja takođe imaju tih nekih poteškoća i mislim da je nekako sada / možda za nijansu veći broj dece obuhvaćen i možda je nekako taj BOLJA spona među nama / tačno znamo sa kojim detetom se šta radi / ali opet ako porodica ne saraduje i zataju / nemamo mi tu neku VELIKOG i nekih velikih mogućnosti baš /
43. Chercheuse : da da / a da li možda pored srpskog ovaj se dešava da pitate nastavnicu za neke druge pojmove / predmete da uskoči u pomoć sa decom }
44. Sonja : pa bilo je uglavnom za matematiku / i uglavnom kada Ismail / znači oni / predškolski program koji oni pohađaju / taj pripremni / puno toga oni odrade / sve zavisi da li su redovno pohađali ili nisu / neke osnovne pojmove za koje mislimo da oni to znaju / ispostavilo se da znaju / ali ne znaju na srpskom / i onda nam je Ismail uskako / tipa odrednice / gore / dole / iznad / ispod / levo / desno / mnogo toga je / bar kako je meni Ismail objasnio SLIČNO kao i na srpskom / ali se drugačije nešto to kao kaže / i onda on to njima kad objasni par puta / oni to posle znaju / znači šta se dešavalo / imali smo te neke prve slikovne kao kontrolne vežbice / i onda dečak / pa se ne znam nalazi sto / stolica iza / šta je na stolu vaza / i onda sad treba to / sve kao jasno / ali dete ne razume srpski / ne razume te neke osnovne pojmove /
45. Chercheuse : da / i onda na času romskog }
46. Sonja : ili na času romskog sa Danijelom ili kada Ismail kada on dolazi / kada imamo taj njegov čas pošto on i dalje dolazi / u prvom jednom nedeljno / u drugom jednom nedeljno / sa tom grupom dece znači gde vidi da ima poteškoća onda to prosto odradi
47. Chercheuse : da da / a na koji način se deca kod vas opredeljuju za romski jezik ? da kažem kojom procedurom ili kako se oni /
48. Sonja : kako ? pa prve godine kada se pojavio / mi smo roditeljima prosto objasnili / Danijela je došla / rekla / ispričala koje ona / koji je njen zadatak i onda su roditelji prosto sami odlučili da li hoće ili neće / i opet je tu bilo dosta / Danijela je u toj prvoj generaciji kada se pojavilo da drži te časove / dobila dosta fond tih časova / a mislim da sad deca znaju jedna od druge / braće od sestara i onako da je njima to već sada i zanimjivije i interesnije / mislim da čak ovo kako je škola i renovirana i opremeljena novih kabineta / novih nastavnih sredstava / projektora / svega toga / da ih je to još dodatno privuklo jer oni imaju mogućnost gledanja i prezentacija različitih koje im se pripremaju / pa je onda njima to tako interesantno / zanimljivo tako da kažem / vidim da rado idu i da uopšte / bar u K školi nije bilo problema / u mom aktivu mislim / nije bilo problema oko izjašnjavanja za romski / možda malo im bude nezgodno to što romski im dodje kao pretčas ili šesti čas zbog tog nekog prevoza i onda se oni razmišljaju / jer deca su tu uglavnom iz prigradskog naselja koja odlaze autobusom i onda da li će taj autobus da ode ili ne / da li roditelji imaju obavezu da ih doprate ili ne / ali to se nekako ono kao sredi sa nekim rasporedom časova tako da oni uglavnom mogu / ko želi može neometano da prati nastavu i da posećuje te časove /
49. Chercheuse : pomenuli ste ajde da kažem za taj neki početak i da je ona sakupila grupu / koja je bila reakcija / koja je bila vaša reakcija pri uvođenju tog predmeta u školu ? kako da kažem koji je bio vaš stav kad se uveo taj predmet u školu ?
50. Sonja : aaa..
51. Chercheuse : na početku kad se }
52. Sonja : generalno moj stav ništa nisam imala protiv jer ja potičem iz sredine sa juga srbije iz vladčinog hana gde sam živela u komšiluku gde su / maltene romi / samo je drugačiji (nasmejala se) romski nego što je ovde / nekako se njima išlo / jesu to pravoslavni Romi / sa njima smo išli i u školu i u komšiluk / nekakv tu petar gajić je tu bio / i onda ne znam / nekako / prosto se saživiš / sad ovde malo je drugačije DA / ovaj grad je višenacionalno

- ovaj mesto i što se ... / ALI nisam stvarno imala nikakvih ni dilema ni nečega mislim / PA ČAK ni kolege u školi nismo / ŠTO ako se u nekim drugim ako se Vojvodini uči mađarski / ako se u nekom delu uči rumunski / evo drugarica koja radi u Bosilevgradu / imaju i bugarski / što ne i ovde da bude i taj neki romski / nije to zavisilo od nas / ministarstvo je to valjda ponudilo / mi smo to kao škola ispoštovali / ponudili se svi ti neki jezici / ajde kao vlaški zato što ovde ima dosta tih Vlaha međutim bilo je valjda malo tih predavača / pa to je isto bilo kao za tu islamsku versku nastavu / u početku je postojala sve dok je bilo njihovih predavača / kasnije kada nisu / kada nije bilo adekvatnih predavača / onda njihova deca prosto ne mogu da pohađaju taj predmet prosto zato što nemaju tog predavača nije zato što škola ne želi / evo BAŠ je bilo tako znači NEMA / i onda / imali su jedne godine / MI SMO u stvari imali problem / postojao je PREDMET / deca su imala kao izborni predmet / nisu išla / onda ih nemaš gde / držiš ih na času građanskog / sede u učionici / mali su / pa onda da se ne dogodi nešto / a onda posle zbog nemogućnosti da budu ocenjeni / da mogu da završe razred / onda organizacija završnog ispita / i onda mislim iz beograda se dolazilo da bi se to završilo / znači samo bolja organizacija / ništa drugo }
53. Chercheuse : za }
54. Sonja : što se tiče islamske / inače ovo za romski / zašto da ne /
55. Chercheuse : mhm / dobro / da se vratimo / samo da vidim šta sam htela da vas pitam / kako biste opisali vašu saradnju sa / u oblasti nastave / sa nastavnicom romskog Danijelom / šta biste mogli da kažete /
56. Sonja : (uzdah) NEKAKO / u starijim razredima / mislim da je mnogo lakše / nama tek u četvrtom ako dođe / mada nama je sad ukinut / meni je jako žao / imali smo taj predmet narodnu tradiciju / gde smo mi na jedan jako fin način povezivali kulturu i pravili te neke veze između iz različitih naroda i narodnosti / pa onda smo povezivali kako je to običaj kod srba / običaj kod roma / običaji kod jevreja / kod bugara i drugih naroda i narodnosti i tako smo decu i približavali i kulturološki i jezički i sve / pa smo imali preko različitih tih radionica koje su bile povezano kako se proslavlja božić ili bajram / kako se slavi ovo ili ono / pa smo se na taj način nekako i zbližavali i otvarali / sada nam taj predmet PUNO NEostaje / projektna nastava jeste nešto novo / lepo / intersantno / ali opet nekako zasad.. možda sa Danijelom nisam ni probala / jer su takve neke nastavne teme i jednice vezane ponov da MORAM JA da ih odradim / ali nadam se da ću u nekom budućem periodu uključiti Danijelu za nešto jer ima na primer nekih interesantnih tekstova koje mi radimo iz... srpskog / a ti tekstovi postoje u tom romskom bukvaru ili čitanci šta već ima / pa možda bi onda nekad Danijela mogla da..UČIMO ih na srpskom / UČIMO ih na ENGLESKOM / PA ŠTO DA NE ČUTI I na ROMSKOM ili nekom drugom jeziku / uvek bude nešto tako zanimljivo i intersantno /
57. Chercheuse : da da / a kada ste pomenuli samo nastavne jednice sad da treba sami da odradite / mislili ste na ovu projektnu nastavu ? je l ste na to mislili ? nisam sigurna / koje su vezane baš za }
58. Sonja : pa da / one jesu vezane / date planom i programom / vezano / mi imamo to vezano uopšte / sada su jako / ZANIMLJIVE JESU / ali to su nastavne jedinice / trenutno imamo kao / GRAD / pa znamenitosti našeg grada / pa okolina / pa ne znam ko živi / pa.. vezano za kulturno-istorijske spomenike / pa onda imamo poseta biblioteci / A TO JE sve nekako vezano / nema mogućnost te korelacije }
59. Chercheuse : da da }
60. Sonja : tradicija nam je davala mnogo više mogućnosti / i stvarno / puno toga sam na taj način dok sam radila tih desetak / OPET ponavljam dvadeset godina sam u prosveti / možda tih nekih desetak - petnaestak godina preko tradicije mnogo toga sam i saznala i NAUČILA o kulturi i Roma i... neki pošto oni nisu / jedni su pravoslavni / drugi su drugačiju verosipovest / I KAKO oni slave slave i običaje i običaji prilikom rođenja jer su takve bile

- nastavne jedinice / krštenje pa pričamo šta je kod nas / šta je kod njih i OOO pravljenju različith na primer jela i slavljenju slava MNOGO MNOGO toga zaista interesantno i prosto mi nekad žao STVARNO mi je žao što mi nekako su nam uzeli / ne znam zbog čega eto /
61. Chercheuse : taj predmet i dalje postoji ili ne /
62. Sonja : on POs/ sada NE / mi idemo novi plan i program i nama je ubačena ovaj projektna / a postoji sada u trećem i četvrtom razredu sada ovi koji / oni imaju tradiciju /
63. Chercheuse : samo da vidim / pošto nisam sigurna da sam dobro razumela / sada na primer vi ste drugi / sledeće godine ćete imate ili ne ?
64. Sonja : NE ja NE /
65. Chercheuse : znači vi ste po NOVOM planu / oni koji su po starom }
66. Sonja : mi po novom planu / a sadašnji treći po starom / oni imaju }
67. Chercheuse : a oni koji su po starom / treći i četvrti / oni imaju / pošto znam da oni čini mi se još uvek imaju }
68. Sonja : e da da / oni imaju /
69. Chercheuse : da da }
70. Sonja : a mnogo je / ZAISTA je puno značilo }
71. Chercheuse : da da }
72. Sonja : tako je ona bila napravljena / tako su bile koncipirane nastavne jedinice da smo mi imali mogućnost i na taj način smo približavali deci jer kada živiš sa nekim u nekom okruženju / to je normalno znači da nešto više znaš i o kulturi / KAKO bi mogao da poštuješ komšiju / druga ako ne znaš ništa o njemu ?
73. Chercheuse : da da }
74. Sonja : tako se i predrasude na neki način.. }
75. Chercheuse : razbijaju }
76. Sonja : pa jeste / a to je jako važno / u početku je bilo jako teško u ovom gradu / naročito dve hiljad devedest devet nakon bombardovanja dve hiljadite progroma kada je bilo / naročito velika grupa je došla i sa kosova / i to ljudi koji su došli bez igde ičega / nužni smeštaj / jer ovde je jako bilo teško / bilo je teško i njima i ljudima koji su živeli i radili ovde / ja opet sebe smatram kao privremeno mesto boravka pa sam se tu zatekla zbog posla / ne zbog nečeg drugog / i možda baš i takav odnos imam baš zbog toga / što nešto lično me nije pogodilo / ali ima ljudi koji su bili BUČNI i protiv / dok je sada drugačije / sada stvarno situacija jeste /
77. Chercheuse : da da / a što se tiče jezika / ajd da kažem / deca / koje jezike pričaju u školi / na času ? }
78. Sonja : šta pričaju ? }
79. Chercheuse : da / koje jezike ?
80. Sonja : ja odgovorno tvrdim / i to može da se proveriti / ja ne branim deci da pričaju međusobno na romskom na primer ili drugarici da NEŠTO objasni ili kaže / naročito kada je to prvi razred / pa možda i drugi / to i nešto na romskom da međusobno razgovaraju meni to stvarno NE SMETA i znači ONO / ali se trudim da im kažem kada je čas SRPSKOG / čas MATEMATIKE / svet oko nas / da budu pažljivi / da to slušaju / zato što im je to važno da bi oni to razumeli / a inače onako kada su igre na primer na fizičkom / ako se izdvoje one na primer neka grupica i žele one da se igraju / SAMO one / neke devojkice / SVAKO ima pravo da se igra sa kim želi / to jeste / da ne ugrožavaju nekog drugog / mogu da pričaju na romskom / neke koleginice znam da to BRANE / ja NE / čak imam sad devojkicu koja je došla iz Švajcarske i devojkicu koja STVARNO NE ZNA srpski / sedi sa drugaricom / ja sam pitala ko želi da joj pomaže / da može devojkica i to malo da kaže na romskom to nešto treba i vidim dete da se trudi i da je baš fino / pa mislim što da ne / kako bi bilo meni ili bilo kome da ode negde u inostranstvo i da sada mora da se nađe tako da /

81. Chercheuse : da da / a šta mislite o tome da kažem što se BRANI neke vaše kolege da se priča romski na času ?
82. Sonja : PA MOŽDA JEDINO zbog tih nekih ružnih vulgarnih reči ili nekad zbog tih njihovih dečjih... DOŠAPTAVANJA što oni žele da sakriju da ja ne bih nešto razumela / mada ja dosta toga i razumem / ISKRENO / neke te najosnovnije stvari i naučis to već kad znamo / par puta ja kažem nešto na romskom / pa se oni smeju / to njima bude smešno / a ONDA već su sada naučili sada znaju / MISLIM stvarno / ja jesam JAKO OTVORENA što se toga tiče / i oni znaju / ja važim za strogog učitelja / to SVI znaju (nasmejala se) / ali ovako imam TE NEKE ŠIROKE VIDIKE i onda stvarno mislim da / I GENERALNO ja nemam te neke probleme ni sa roditeljima u tom nekom odvajanju / neodvajanju / zabrane / nezabrane / stvarno nikad / evo za dvadeset godina rada nisam imala neke probleme što se toga tiče / baš možda zbog toga što to na neki drugačiji način vidim
83. Chercheuse : a šta mislite možda za kraj o budućnosti romskog jezika u vašoj školi ?
84. Sonja : pa / ja sam se par puta našalila i kažem kako je migracija u ovom gradu / pošto sebe smatram stanovnikom ovog grada (nasmejala se) sve nekako izraženija ka požarevcu / beogradu možda / ovaj grad postaje grad penzionera / to jeste / sticajem okolnosti da ja imam puno do penzije / da u narednom PERIODU kao moraćemo svi da učimo romski jezik ako želimo tu da budemo (priča kroz smeh) / MADA ima ISTINE u tome / generalno da / jer... možda bi na neki način / da bi bolje razumeli jedne druge / mogli malo više i mi da.. da ZNAMO (priča kroz smeh) / PA STVARNO / evo znam da u Bujanovcu na primer imam neke drugarice koje su / jer sam ja u Vranju završila / neke koje rade dole na jugu Srbije u Preševu / one su na primer neke koje su htele da rade i da konkurišu / morale su da završe albanski i da su bez znači sa tim znanjem albanskog mogle mnogo lakše da dobiju posao u njihovoj školi da predaju}
85. Chercheuse : aha / u školama gde se uči na albanskom/ gde je nastava na albanskom}
86. Sonja : gde ima i MEŠANE / gde ima i srpskog i albanskog / da je MNOGO LAKŠE}
87. Chercheuse : da da / kao dvojezične}
88. Sonja : da kao dvojezične / mnogo je lakše dobiti posao jer je baš tako znači / tako da i ovde ne vidim neki poseban razlog /
89. Chercheuse : da da / ne mislila sam da kažem na budućnost romskog jezika u školi / nastave romskog kao predmeta}
90. Sonja : PA DA / mislim... mislim da će to neometano / ja Danijeli želim sve najbolje i volela bih da ostane kod nas da njoj i stvarno / par puta sam joj i predložila da pokuša / ipak ona vredi da ode u malo druge vode / jer zaista stvarno / divna je i neko ko je završio taj učiteljski fakultet da poradi još malo na sebi što da ne}
91. Chercheuse : mislite za učitelja da radi}
92. Sonja : pa da / ne mislila sam da proba tako da konkuriše u tim nekim i u ministarstvu su tražili znam da za te njihove saradnike ko zna romski i mislim da bi njoj to lakše bilo kao neko ko je završio fakultet i još zna romski jezik uz ta da može da doprinese / ali ko kod da dodje SIGURNO će da bude i od nas učitelja prihvaćen jer i nama olakšava posao s jedne strane /
93. Chercheuse : da da / je l možete samo u kom smislu olakšava posao / da precizirate malo
94. Sonja : pa zato što postoji ta medjusobna saradnja NAŠA sa predavačem romskog / a taj predavač romskog na jedan drugačiji način on ponovo kad deca vide nekog iz svojih redova vide nekog ko je sličan njima / nekog ko je eto uspeo / onda ipak povuče na neki / pa onda vole da budu tako eto kao učiteljica Danijela da i oni požele da / a ima / mi znamo neke koje su završili u našoj školi i koje su stvarno sad i medicinske sestre / zaista neki i bagersita neki / ne samo koji su završili četvrti stepen / koji imaju ovaj završenu tu višu u Požarevcu tu neku tehničku školu / MISLIM mislim da će romski (smeška se) }
95. Chercheuse : opstati}

96. Sonja : pa SIGURNO da /
97. Chercheuse : je l imate nešto da dodate što vas nisam pitala u vezi romskog jezika ili predmeta / da u vezi romskog kao jezika i predmeta možda o školi / nešto što biste voleli da dodate / nešto što sam zaboravila da vas pitam i što vas nisam pitala
98. Sonja : mislim da možda / u odnosu na broj dece / možda je malo jedan predavač
99. Chercheuse : u kom smislu ?
100. Sonja : pa na broj dece koliko njih romske dece ide / mislim da je malo jedan predavač / možda kad bi imali još jednog redavača / pa onda bi mogli lakše da organizuju neke... da kažem kao radionice nešto da postoji / Danijela ne može to sve da odradi da to bude na primer recitatorska / dramska sekcija / pa da se i u tom smislu nešto pripremi / odradi jer to na nivou grada / ajde grada / K možda i nije grad / na nivou opštine / oni su opet stručni ljudi / to stvarno treba neko ko zna i ko ume to da radi / a ljudi koji to rade u našoj školi / koji vode te sekcije niko od njih ne može to na romskog zato što je ... NEPOZNAVANJE jezika tako da bi Danijela stvarno bila RASTRZANA sa jedne i druge strane / ima te tačke gde je uključuje nastavnica muzičkog / gde ne znam nastavnica gde je trebalo nešto za dan škole / pa smo uključivale nešto nastavnica koja vodi dramsku sekciju / ali mislim da to starija deca imaju važnu ulogu / možda i Danijela / ne znam / ne mogu da kažem nešto / ali ovako / možda bi bilo zanimljivo / interesantno ovako neka neka radionica tog tipa da postoji / možda bi se oni više tako do jer jesu oni i muzikalni medju njima ZAISTA ima te neke eto tako da se još NEŠTO dodatno odradi /
101. Chercheuse : da da / kako reaguju ova druga deca da kažem uopšte na jezik na}
102. Sonja : pa MNOGO ZAVISI od učitelja / znači ako je učitelj TAJ koji POdržava / ODObrava... pokušava da ih povezuje / da ih upućuje jedne na druge i drži u odeljenju taj neki (smeje se) da kažem uravnoteženi poredak da su svi jednaki / onda je MNOGO lakše / oni VRLO BRZO primete ako toga NEMA / ako se NEŠTO FORSIRA / to se vrlo brzo vidi i onda nema toga u razredu i onda nastaje bude problem i što se discipline tiče i ovako uopšte dolazi i do sukoba sa roditeljima i sa svima / ja / glupo je da ČOVEK priča nešto o sebi / da kaže / ja kažem / mogu to i kolege da kažu i da potvrde / ja dvadeset godina sam tu / deset tamo / deset ovde / zaista većih problema / ima / bude tih sukoba zbog nečega / ali... nije bilo / ZAISTA čak ni roditelji da kažemo jedni ili drugi / NE ja to uvek tako kažem / tako i decu upućujem / kod mene deca sede (smeška se) da kažem srpska sa romskim / bolja sa slabijima / MEŠOVITO i to niko ne pita zašto / ja to njima na jedan fin način objasnim / dečak sa devojčicom što nikad / kod nekih neće to da sedne zajedno / na primer kod mene to bez pogovora sede / i nekako bude mi drago i ponosna sam na sebe kad OVA STARIJA deca dođu i kažu "Jao učiteljice / to ste nas naučili" / nekako mi PUNO SRCE / znate šta ste uradili / mnogo je manje važno ko će da bude kakav učenik i đak / MNOGO mi je VAŽNO da iz ove učionice izađu kao neki / kao DOBRI ljudi / da nauče šta je TO dobro u čoveku /da shvate ono da PREPOZNAJU šta je to loše / da znaju da to cene nekako / da budu na neki način iskreni i upućeni jedni na druge / to mi je mnogo važno / A BUDE tu problema u početku bude / iskreno bude / ALI}
103. Chercheuse : je l možete malo da precizirate / date možda neki primer / bude nekih problema u kom smislu ?
104. Sonja : pa PROBLEMA u smislu „što mora da sedi sa tim ili sa ovim ?” / ima tu neko / ja onda kažem „izvinite / vi ste u vašoj kući šef / u učionici ja odlučujem” / onda ja njima objasnim da je njima kuća njihov prvi dom / da je škola drugi dom / da je crkva ili džamija treći dom / i ja uvek to POTENCIRAM na taj način jer sam shvatila da mogu da imam obezbeđen DOBAR rad i tu neku disciplinu u odeljenju / hvala bogu / bude tu nekog ispada / imaju kod mene (smeje se) u dnevniku smanjena ocena iz vladanja / zna se zbog čega / ali ovako generalno / ljute se u početku roditelji pojedini / insistiraju nešto / ali vide / ja budem

- uporna / ja ne popuštam i onda kad oni shvate da su meni sva deca potpuno ista / a DECA su najbolje takva / otvore dušu i kažu / onda se posle i ne ljute /
105. Chercheuse : jeste hteli još nešto da dodate ?
106. Sonja : pa ne znam onako : sećam se kako iz ranijih generacija je to bila / sada se struktura sve više menja / ranije je bilo po trideset četvero učenika / pa onda od trideset četvero / možda je bilo dvadeset dvoje troje / pa ovo ostale romske / sada već više od šezdeset posto bude romske ove dece / ALI opet kažem sve zavisi kakav je učitelj / da li je porodica saradljiva i... onda i nema nekih velikih problema / ALI jednog trenutak ako primete da nisi dosledan / onda BAŠ nije LAKO / evo ja već učim decu svojih učenika / znači samo generacija u Starom K / kada sam ja otišla / to je dve hiljadite bilo / i već sam tada imala jednog mog bivšeg učenika / njegovog sina sam učila / znači divna saradnja evo i dečak isto onako jeste on bio i nestašan i sve / to je JAKO važno / to neko poverenje koje se izgradi / ALI SAMO TO neko POverenje / znači kada oni shvate da ste vi takav i kao čovek i dosledan i sve / onda hoće inače ovako (smeje se)
107. Chercheuse : teško}
108. Sonja : pa svuda bude teško / nigde nije lako / i biti učitelj u današnje vreme je jako teško / u bilo kojoj školi / to je generalno / u bilo kojoj školi / naročito zbog tih nekih zakona i.. zbog tih nekih ograničenja i ovlašćenja / mi svi znamo svoja PRAVA / a obaveza se NE pridržavamo / ali dobro /
109. Chercheuse : dobro / šta ćemo / tako je / hvala vam puno /
110. Sonja : ništa / hvala /

Retranscription de l'entretien avec la professeure des école Ljubica (Ent_Ljubica)

Contexte : le 28 novembre 2019, dans le bureau d'enseignants, avant les cours de l'après-midi (vers 13h20)

Données sur l'interlocuteur :

Ljubica : 35 ans ; 10 ans dans cette école ; professeure des écoles

1. Chercheuse : e ovako za početak/ je l možeš da mi kažeš šta misliš o uvodjenju romskog jezika u osnovnim školama ?
2. Ljubica : mislim da je to vrlo dobra ideja jer imamo dosta učenika romske nacionalnosti / pa shodno tome je poželjno ovaj da nauče tradiciju svog naroda i svog maternjeg jezika tako da je to definitivno dobra stvar /
3. Chercheuse : je l imaš jos nešto da kažeš UOpšteno znači na nivou da kažem /
4. Ljubica : pa... generalno mi se sviđa taj način rada / mada ponekad mislim da je PREviše jer većina romske dece vrlo slabo poznaje srpski jezik / shodno tome bi trebalo više pažnje da se posveti srpskom jeziku / da bolje njega nauče / ako izuzmemo tu činjenicu onda romski jezik ima te prednosti u vidu te NArodne tradicije / znači u vidu tog saznavanja / učenja / eventualno dopunjavanja te tradicije koju oni imaju kod kuće / ali jedina mana jeste to što oni slabo znaju srpski jezik / tako da shodno tome mislim da više pažnje bi trebalo da se posveti srpskom jeziku /
5. Chercheuse : a što se tiče / pomenula si narodnu tradiciju / a što se tiče jezika / učenje jezika ? pošto je to romski jezik sa elementima nacionalne kulture / znači uči se i jezik i tradicija /
6. Ljubica : i to je dobra stvar / mada oni već dosta toga znaju jezik tako da njima to dođe samo kao usavršavanje jezika / dobra je to stvar / sviđa mi se / generalno ideja je dobra / samo što u mom slučaju bi trebalo malo više da se posveti učenju SRPSKOG jezika / jezika države u kojoj žive / pa potom ovaj da se više posvete romskom jeziku / oni u svojim kućama oni samo romski jezik i pričaju / vrlo retko koriste srpski /

7. Chercheuse : a što se tiče srpskog / šta možeš da kažeš sad ?
8. Ljubica : vrlo slabo poznaju srpski jezik / generalno greše ovaj gramatički / greše u padežima / rodovima / polovima / to je veliki problem / znači koliko puta kad ih ja ispravljam / tad kažu kako treba / a onda posle nekoliko dana ili sati / svejedno / oni opet onako kako kod kuće čuju / jer i njihovi roditelji jako slabo pričaju srpski / verujem i njihove bake i deke i onda ovaj umesto da se usavršava znanje tog jezika / oni ga samo ovaj OSTAJE u stvari na istom nivou kao što je bilo / tako da bi po pitanju srpskog jezika trebalo malo više da se posveti i u kući i u školi / ja im lično branim da pričaju romski sem na času romskog jezika baš iz tog razloga da bi što više govorili srpski /
9. Chercheuse : je li postoji još neki način da kažem na koji se boriš da bolje da kažem da savladaju srpski jezik ?
10. Ljubica : eej / generalno na časovima srpskog uspešno se radi / kroz rad / kroz učenje novih pesmica / novih priča / kroz pisanje sastava / kroz usmeni razgovor / pa tako ne mogu da kažem da učimo / ali uvežbavamo / to su načini na koje uspevam koliko toliko da ih naučim /
11. Chercheuse : da da da /
12. Ljubica : oni su opet znaš kao ČETvrti RAZred / pa su iole već nešto i savladali /
13. Chercheuse : da da /
14. Ljubica : mislim da je veći problem kod učenika koji su tek upisali prvi ili oni koji će tek sledeće godine upisati /
15. Chercheuse : da da / znači nedostaje nešto na nivou škole što se tiče srpskog ?
16. Ljubica : DA DA / možda još neki ovaj / kao što eto je taj predmet romski jezik sa nacionalnim elementima / e tako bi trebalo znači dodatno nešto srpski jezik gde će ONI samo da uvežbavaju / eventualno i da uče ako su mlađji razredi /
17. Chercheuse : da / to je ujedno si rekla i za romski na nivou tvoje škole /
18. Ljubica : DA DA /
19. Chercheuse : a što se tiče / KAKO se deca opredeljuju za taj predmet kod tebe ?
20. Ljubica : ahaha < ? ovo > (elle rit silencieusement / on voit qu'elle hésite / elle est mal à l'aise / elle se demande quoi répondre à cette question) ovaj / da budem iskrena ili ne ?
21. Chercheuse : ja vas stvarno / pošto je svakako anonimno / samo bih volela da kažem viđenje prosto VAS / VAŠE viđenje}
22. Ljubica : dobro / evo ovako}
23. Chercheuse : vaše viđenje van romskog jezika / mislim nastave}
24. Ljubica : većina romske dece nisu / ovaj / zainteresovana za časove romskog jezika / kao razlog zašto / navode i oni i njihovi roditelji jeste to što oni već znaju romski jezik / i svidja mi se što su roditelji SVESNI TOG problema da njihova deca slabo govore srpski i smatraju da bi trebalo da se uči srpski /
25. Chercheuse : mhm /
(un élève entre dans la salle pour chercher une enseignante)
26. Ljubica : ovaj / tako da je vrlo mali broj zainteresovan iz tog razloga / međutim mi izlazimo u susret više nastavnicima Danijeli i onda pravimo dogovore kako bi što veći broj dece bio upisan kako bi ona zadržala normu / a da na časovima idu učenici samo koji su željni i voljni da rade tako da /
27. Chercheuse : a je li možeš još nešto da kažeš dodatno za njihov STAV o tom predmetu /
28. Ljubica : pa VEĆINI iz mog odeljenja je dosadno / monotono im je / i generalno često izbegavaju odlaske na te časove / verovatno si ti primetila da ih uvek nema brojčano onoliko koliko bi trebalo / to uvek bude jedna grupa dece i to je to /
29. Chercheuse : da da /

30. Ljubica : tako da njima definitivno jeste dosadno / nema to veze sa nastavnicom / nego valjda sa pojmom da oni to ZNAJU / tako da / mi imamo interni dogovor sa nastavnicom Danijelom da ona na tim časovima / pored naravno usavršavanja romskog / da vežba sa njima i ono što se radi na časovima srpskog /
31. Chercheuse : mhm /
32. Ljubica : tako da ujedno uče i romski i srpski jezik /
33. Chercheuse : mhm / šta možeš da mi kažeš o tome što ujedno vežbaju srpski jezik na času romskog ?
34. Ljubica : evo ovako / na primer ako mi danas radimo neku priču / nastavnica će sa njima to obraditi i na ROMSKOM i na srpskom / usput će iskoristiti ovaj korelaciju sa nekim drugim predmetima / možda sa likovnom kulturom / E JEDINO to njima (un enseignant entre dans la salle d'enseignants et salue mon interlocutrice) jedino to njima privlači pažnju / kada crtaju nešto / to sam primetila da im odgovara / E oni tako na taj NAČIN kroz crtanje i kroz rad onih poznatih tekstova usavršavaju i uče i zanimaju se za oba jezika /
35. Chercheuse : da da / znači u suštini srpski i romski }
36. Ljubica : da da / da bude tako korelativno /
37. Chercheuse : da da / da li se dešava ponekad / da li samo za srpski da kažem postoji taj dogovor sa nastavnicom ili u vezi još nekih pomoći }
38. Ljubica : ponekad i za matematiku / DA DA / znači uglavnom to bude u periodima kad oni na primer imaju neku kontrolnu vežbu i onda se dogovorimo da njima drži praktično korektivnu nastavu za vreme časa romskom tako da sa njima provežba to što smo radili/
39. Chercheuse : mhm / a korektivna nastava / je l možeš samo da mi objasniš pojam ?
40. Ljubica : pa to je kao vid dopunske nastave / ali na korektivnu nastavu mogu da idu svi učenici nezavisno od uspeha i savladavanje gradiva / tako da samo eventualno POboljšaju }
41. Chercheuse : da da / kao dodatan rad }
42. Ljubica : da da/
43. Chercheuse : da da/ a šta misliš o efektu njenog rada sa učenicima ? u vezi te pomoći ?
44. Ljubica : pa mislim da nema nešto puno efekta / zašto ? imalo bi da su časovi ovaj češći / ovo je jednom nedeljno što nedovoljno da se ista uradi / tako da u tom pogledu nije baš efektivno /
45. Chercheuse : da da... a što se tiče roditelja ? koji je njihov stav o ovom predmetu ?
46. Ljubica : pa kao što rekoh malopre / većina roditelja nisu za da njihova deca idu na časove romskog / NAJviše iz razloga što njihova deca već znaju romski jezik i roditelji smatraju da njihova deca nemaju šta da uče tamo i da praktično gube vreme na tim časovima / iz mog odeljenja prijavilo se dvanaestoro / dvoje do troje roditelja je bilo baš za nastavak da uče romski jezik kao izborni predmet / dok ostali pak ne / i onda tako / malo po dogovoru / pa im ja kažem da sam se ja dogovorila oko te saradnje oko korektivne nastave / onda se njima to dopada jer oni shvataju da njihova deca trebaju da uče srpski i ujedno predmete koji su im stvarno važni za školovanje / tako da je mali broj roditelja koji je zainteresovan / konkretno pričam za svoje odeljenje /
47. Chercheuse : da da / za tvoje / a deca / kako ona reaguju da kažem na taj način rada / da vezbaju na času romskog i matematiku da rade i srpski ?
48. Ljubica : pa iskreno da ti kažem / nešto mi previše i ne pričaju / ja kad ih pitam / oni samo odmahnu rukom / nekad neko samo kaže / bilo je okej ili bilo je dosadno / više povratnih informacija dobijem od nastavnice / nego od njih / to mi je još jedan dokaz koliko u stvari njima to baš nešto i nije zanimljivo /
49. Chercheuse : da da / aha / a što se tiče / koja je po tebi uloga nastavnice romskog sada u vašoj školi i pedagoškog asistenta ?

50. Ljubica : e ovako / nastavnica romskog je visoko obrazovana i to je njena velika prednost / završila je fakultet shodno tome da može decu da uči / zna koje metode i načine rada može da upotrebi / tako da je njena korist u našoj školi potpuno drugačija od pedagoškog asistenta / znači pored toga što ona uči decu romskom jeziku/ ona kao što rekoh pomaže nama i ono što je mi zamolimo / a pedagoški asistent / u našoj školi više služi kao terenski radnik / da prikupi podatke o učenicima koji ne dolaze ili pak... eto tako oko pomoći socijalno-ugroženoj deci / tako da je eto / znaš / ne može to previše ni da se poredi jer oboje rade sa marginalizovanom grupom / ali svako na različiti način /
51. Chercheuse : da da / u nastavi pedagoški asistent ima li}
52. Ljubica : kod mene lično pedagoški asistent ne dolazi u toku četvrtog razreda jer sam ga ja zamolila / direktor je zamolio da na našim časovima dođe pedagoški asistent / pa da pomaže deci / to ometa moj rad / ometa njihovo saznavanje/ njihovo gledanje šta radimo tako da smo se dogovorili da nema potrebe da dolazi / ide kod ostalih kolega i baš to radi / on sa njima vežba srpski / vežba matematiku / ali PONAVALJAM on je završio samo srednju školu / znači on može isto kao neki roditelj da sedne kod kuće i nešto im pokaže / ne može na isti način kao što može nastavnica romskog ili bilo ko od nas učitelja ili nastavnika / znači njegova pomoć / ali više za te neke terenske poslove / nego za sam kvalitet nastave /
53. Chercheuse : da da / a kada je / da kažem... kada se uvodio ovaj predmet / kakva je bila reakcija / kakvo je bilo VAŠE viđenje vaše škole / VAŠE škole na taj predmet ?
54. Ljubica : e ovako / naš kolega je bio kao „šta će nam još i to ?” s obzirom da veći deo dece čine deca romske nacionalnosti koja već znaju romski jezik / i baš nam je bilo onako pretrpano / i NAMA i DECI u tom nekom prvom kontekstu / međutim / kažem / putem dogovora / odlučili smo da se časovi ne fokusiraju samo na romski / nego i na ostale neke predmete / tako da nam sada to dodje kao dodatna podrška i pomoć / ali u tom prvom nekom kontekstu to je bilo „zašto ? čemu ?” to je kao da u školi gde idu sva deca mađarske nacionalnosti uče dodatno mađarski / čemu to ? kad oni to već žive / suživaju se s tim / tako da u tom kontekstu je bilo malo upitnih pogleda i čudne reakcije / ali to se ubrzo ispostavilo da je dobro /
55. Chercheuse : dobro u kom smislu ?
56. Ljubica : pa dobro eto u tom smislu da mi imamo nju kao dodatnu pomoć / nekad mi nešto ne stignemo ili možda ja lošije nešto objasnim / ona objasni bolje / i to je mogućnost / zašto da ne ? ovaj tako da znači / oni kod kuće jako retko vežbaju / vrlo su zapušteni vaspitno i socijalno / ugroženi su u više smisla / tako da svaki trenutak kada oni rade/ bilo to sa mnom ili njom / nastavnicom romskom ili sa bilo kojim nastavnikom je vrlo kvalitetno i poželjno / tako da TO JE DOBRO / što mi imamo nju sa kojom možemo lako da se dogovorimo jer oni sutra imaju kontrolnu vežbu / ona uvek izađe u susret / tako da to je vrlo kvalitetna stvar /
57. Chercheuse : da da / na taj način funkcioniše /
58. Ljubica : da da /
59. Chercheuse : a pomenula si kada se / ajde da kažem pojavio ovaj predmet/ da je PREtrpano / samo je l možeš da mi objasniš malo u kom smislu ?
60. Ljubica : pa ovako / deca danas imaju previše obaveza / neka deca imaju obaveze samo u školi / neka deca imaju i van škole / tipa vannastavne aktivnosti / hobi i slično / pre pet ili šest godina su uvedeni izborni predmeti / prvo je bio jedan izborni predmet / pa posle dve godine je uveden još JEDAN / tako da oni pored svojih šest obaveznih predmeta imaju još dva izborna / nakon toga je predloženo da se uvede i romski jezik / on je kao fakultativni predmet / ali OPET / još jedna... još jedna / jedna obaveza za decu / znači kad kažem to PREnatrpano / to se više odnosi na njih jer imaju previše obaveza

/ inače predugo bivaju u školi / gube svoju koncentraciju na / u toku času / ne mogu posle lepo da prate / bivaju po pet / šest časova ponekad u školi / znači to govorim o nižim razredima / o višim / oni tek ostaju duže / tako da u tom pogledu je to prenatrapano / i oni moraju da se fokusiraju na sve / srećom / ovo je fakultativni predmet / ne moraju svi da ide / ali opet se ocenjuje / bar u višim razredima / u četvrtom razredu niže nastave / tako da to zna da bude naporno / zato i mislim da deci biva dosadno i da nemaju želju da idu jer imaju OBAVEZU / imaju DODAtnu obavezu no što imaju pored osnovnih obaveza koje već rade tako da u tom kontekstu /

61. Chercheuse : da da / možemo samo da se možda vratimo na početak kad si pomenula }
62. Ljubica : mhm }
63. Chercheuse : da ne znaju dovoljno srpski pa da im ti sugerišeš da pričaju srpski / da ne pričaju romski / je l možeš još nešto da kažeš o tome malo ?
64. Ljubica : evo ovako / ja sam sa njima od prošlog septembra / oni su imali neku drugu učiteljicu / aaa kad sam ja došla / oni su sve vreme pričali na romskom / u redu sem konverzacije između nas / ALI među sobom i za vreme časova i na odmorima su pričali na romskom / ja sam ZApretila i njima i roditeljima da bi trebalo deca da sve vreme pričaju srpski jer jedino na taj način mogu da savladaju jezik / kao primer sam upotrebila / dosta njih ide u inostranstvo / Oni kada odu u Austriju ili Nemačku / oni neće pričati ni srpski ni romski / nego moraju da pričaju jezik države u kojoj se nalaze kako bi mogli da se integrišu prvenstveno u društvo / a posle i ostale stvari / roditelji su to prihvatili oberučke / aa / deca i danas / oni znaju / ukoliko neko pogreši / namerno ili slučajno čak izgovori nešto na romskom / većina obavesti / upozori "E trebalo bi da kažeš na srpskom / znaš da učiteljica kaže da ne bi trebalo tako" / međutim / kada su napolje / kada imaju fizičko / tada ajde malo ih pustim / i tada češće pričaju na romskom / jedino kada se meni obraćaju / onda pričaju na srpskom / u međuvremenu uglavnom koriste romski jezik / i ajde tad da im bar dam oduška kad na ostalim predmetima ne može / tako da to je to /
65. Chercheuse : da da / zašto samo na fizičkom ?
66. Ljubica : pa zato što se igraju / da / taj predmet inače služi eto tako za neku fizičku aktivnost / pa ujedno već / OPuste se / onda neka bar pričaju bar svojim jezikom /
67. Chercheuse : dobro dobro / A integrišu se / pomenula si da moraju da pričaju jezik države da bi se integrisali /
68. Ljubica : da / ja smatram to tako / zašto ? zato što ovaj većina njih su kvalitetni učenici koji mogu da nastave kasnije školovanje i samim tim bi trebalo dobro da znaju jezik / to je prosto jedna jednačina koja povezuje jedno sa drugim... i poznavanje jezika bi trebalo da omogući njihovu integraciju u društvo / jer ukoliko pričaju romski ili slabo govore srpski / kao što imamo slučajeve / prvo Srbi / jelte kao nacionalnost / će drugačije da ih posmatraju / nažalost to je istina / tu ima i dosta predrasuda / ali to je tako / tako da ja lično smatram da poznavanje dobro jezika države u kojoj žive omogućava im tu integraciju u društvo i nastavak bilo kakve budućnosti dalje /
69. Chercheuse : da da / a posmatraće ih u kom smislu ako ne govore dobro srpski jezik / da kažem ako pričaju samo romski ?
70. Ljubica : kod nas postoje predrasude / ovaaj... decu romske nacionalnosti / mnogi ljudi ovaj / kako da kažem / nije da ih omalovažavaju / nego ih prosto ostave sa strane / pa ja smatram lično JA kao roditelj /kao učitelj / da bi možda bolje funkcionisali u društvu ukoliko bi bolje znali jezik / češće bi se uključivali u nastavu / češće bi stupali u kontakt sa decom koja nisu romske nacionalnosti / shodno tome / verujem da bi to / ovaj / uticalo na povezanost obe nacionalnosti /
71. Chercheuse : a kako je u školi ?
72. Ljubica : između dece... ?

73. Chercheuse : pa da / uopšteno da kažem /
74. Ljubica : pa ima raznih slučajeva /
75. Chercheuse : ajde da kažem da li su oni integrisani u školi ?
76. Ljubica : pa ima dece koja i jesu integrisana / a ima dece koja i nisu / ja u svom odeljenju imam dva učenika / sestru i brata / koji na primer nisu nešto posebno povezana sa decom svoje romske nacionalnosti / tako da oni su jedan od ređih slučajeva / oni se uglavnom ajde da kažem dobro povežu sa svojim vršnjacima i USPEvaju koliko tolko da se integrišu /
77. Chercheuse : da da
78. Ljubica : ali to opet nije u istoj meri kao što deca srpske nacionalnosti /
79. Chercheuse : da da /
80. Ljubica : i to onda stvara problem /
81. Chercheuse : a da li je to onda samo problem jezik ili...
82. Ljubica : jezik i zapuštenost / kakva zapuštenost ? u svakom smislu te reči / vaspitno / socijalno / higijenski / jer oni na žalost potiču iz takvih porodica gde ne mogu na žalost da se drugačije uče / ako se nečemu nauče / oni se uče ovde / mi kao učitelji se prvenstveno trudimo da im objasnimo šta treba / koje su njihove obaveze / koja su prava / koje su odgovornosti / tako da kod kuće oni retko imaju tu podršku / retko imaju... RODitelji vremena da se posvete tj deci / da ih nečemu poduče / ne mislim samo na predmete u školi / nego generalno na ponašanje / na jezik / na disciplinu u svakom smislu / tako da ovaj / INTERESANTNA je situacija / VEOMA interesantna je / kod nas i dalje ima / nisam htela da kažem konkretno (elle pense à l'enseignant qui est entré dans la salle des enseignants, il est sorti après) / ima podištavanja od strane kolega prema deci koja su romske nacionalnosti / evo primer ti je odeljenje koje ja vodim /
83. Chercheuse : zato što je celo romsko ?
84. Ljubica : da da / tako da ovaj / ja sam nekako previše vezana za tu temu jer meni je to bolno / ja za sve godine koliko radim ovde viđala sam situacije ako urade istu stvar / SRPSKO DETE će biti okej / a ovo drugo neće / znaš za njega će uvek naći neku manu / a NAPROTIV baš za njega bi trebalo imati više razumevanja / jer potiču prosto iz takve sredine da nemaju uslova za mnoge stvari / a mi se naprotiv nekako više vežemo za onu decu sa kojom imamo više sličnosti /
85. Chercheuse : da da / šta misliš ajde da kažem o budućnosti romskog jezika u vašoj školi ?
86. Ljubica : pa iskreno ne znam šta da ti kažem / stvarno NE ZNAM / ja bih volela da ostane jezik / da se nastavi u školi iz više razloga / PRVENSTVENO zbog Danije / to je onako neki subjektivni osećaj / ALi koristi njima učenje jezika / imam utisak da se oni bar tad na tim časovima / mali nekako osećaju MOŽDA naprednije / BITNIJE / jer kao BAŠ ONI imaju ČAS sa svojim jezikom i kulturnom tradicijom / pa BAŠ to njima bude ZAnimljivije / na žalost ima u stvari dece koja su zainteresovana za predmet / ali oni odlaze na predmet iz drugih razloga / znaš / čisto da se druže / a trebalo bi malo da obrate pažnju na to što ona radi sa njima / je l ne može baš svaki čas da bude jel tako prijatan i zabavan / nekad je sve dosadno / ali sve radi se i postoji sa razlogom / tako da bi trebalo da se nastavi tradicija romskom jezika u našoj školi jer može da im donese dobro / znači pored samog učenja jezika i taj osećaj da su možda u nekom pogledu bolji /
87. Chercheuse : da da / to sam htela da se vratim / da su napredniji / BITNIJI / u kom smislu / samo da mi objasniš šta si mislia ?
88. Ljubica : pa / pošto inače /kao što malopre rekoh / bivaju omalovažavani od strane drugih učenika srpske nacionalnosti / od kolega pojedinih}
89. Chercheuse : da da /

90. Ljubica : ne od svih / naravno / pa onda / znaš/ pretpostavljam da im taj čas romskog jezika / gde im predaje nastavnica ROmskog jezika / koja je romske isto nacionalnosti / de GOVORE svoj jezik bez problema / bez uvijanja / gde mogu da pričaju / a da ja kao njihova učiteljica ne moram da kažem "NE PRIČAJ ROMSKI / GOVORI SRPSKI JER SI U ŠKOLI" (d'un ton sérieux / austère/ menaçant) i tako dalje / oni znaš u tom kontesktu / verujem da se osećaju bar MALO oslobođeni / OPUŠTENO /
91. Chercheuse : da da /
92. Ljubica : i oni idu / ONI RADE NEŠTO / da li se nekad igraju / da li nekad uče nesto novo / da li su nešto drugačije odradili no deca koja na primer ne idu na romski / iako su te nacionalnosti ili pak srpska deca koja nemaju takve predmete/ tako da u tom smislu ja doživljavam kao da se osećaju možda malo bitnije /
93. Chercheuse : da da /
94. Ljubica : za ove malo starije / to već ne znam / ali imam takav utisak i stičem za sve ove godine rada otkako je romski kod nas da im to nekako osećaj sigurnosti / okej / ima oni ovde dece romske nacionalnosti / ima i kolega / JA sam polu Romkinja na primer / ali ja ne znam romski jezik / ali eto ovaj / ovo im je kao neko utočiste gde su oni SVI SVOJI na svome / GOVORE SVOJ JEZIK / uče nešto dodatno eventualno o svojoj kulturi /
95. Chercheuse : da da / to je to / a je l bi imala nešto da dodaš što sam zaboravila ili nisam te pitala o romskom jeziku ili predmetu u vašoj školi ?
96. Ljubica : pa bre nema / ne znam / sad sam se opet ubedačila /
97. Chercheuse : zašto ?
98. Ljubica : pa zbog njih / setim se tako ovaj situacija i onda mi bude tužno kroz šta sve jadni prođu / ALi ne znam / to je to /
99. Chercheuse : dobro / hvala puno /

Prise de notes : entretien avec la professeure des écoles Nevena (Ent_Nevena)

Contexte : le 22 novembre 2019, dans un bureau, lors du 1er cours du matin

Données sur l'interlocuteur :

Nevena : 52 ans ; 24 ans dans cette école

1. Chercheuse : E, ovako da vas pitam, šta mislite o uvođenju romskog jezika u škole ?
2. Nevena : E, sad ovako, pričamo nas dve. Iskreno, to mi se uopšte ne sviđa, ako ćeš to da pišeš, ne sviđa mi se. Zato što, ako treba iskreno, iskreno ćemo da pričamo.
3. Chercheuse : Prosto vaše viđenje.
4. Nevena : Zato što... oni, romska deca ovde inače loše govore srpski, pa im to još otežava dobar deo.
5. Chercheuse : Otežava im...
6. Nevena : Otežava im učenje, pa im to još otežava dodatno kominukaciju jer ne rade na poboljšavanju srpskog jezika. Eto to.
7. Chercheuse : Je l' možete nešto da kažete nešto o njihovom srpskom jeziku ?
8. Nevena : Njihov srpski jezik, evo ovako : baš velika većina ove dece slabo govori srpski jezik, pa zato slabo govore i prate nastavu i uputstva nastavnika za rad. Takođe im to slabo poznavanje otežava i da iznesu naučeno i vode konverzaciju kako sa nastavnikom tako sa vršnjacima.
9. Chercheuse : Je l' možete da mi kažete onda nešto o vašem radu, s ovim poteškoćama s kojima se susrećete, kako se borite.
10. Nevena : Kako se borim... aha.. sugeriram roditeljima da govore na srpskom i van škole i van kuće sa svojom decom... savetujem deci da sa vršnjacima govore na srpskom što više kako bi bili što bolje prihvaćeni i u ravnopravnom položaju sa srpskom decom. Isto, kad

- god čujem da govore na romskom, upućujem na korišćenje srpskog i na času i u školi uopšte, gde god ih čujem da govore. I stvarno to radim. Sad sam ja na roditeljskom držala roditeljski i odjednom grupa Romkinja koje sede zajedno počinju na romskom da pričaju. I ja im kažem "A e pa nemojte tako (lepim tonom, ali direktno im se obratim) "Ja vas ne razumem, to nije lepo, ne razumeju vas ni ostali roditelji, govorite srpski jer ste u Srbiji. A znate, bili ste u azilu, a tamo ste koristili jezike zemalja gde ste bili. Ili niste mogli da komunicirate. I onda vidim, neprijatno im je. Znači sugestija i roditeljima da kada su u školi među sobom romski roditelji koriste srpski.
11. Chercheuse : Pomenuli ste kako bi da deca govore srpski što više kako bi bila prihvaćena i u ravnopravnom položaju sa srpskom decom. Je l' možete da kažete nešto više, da malo objasnite ?
 12. Nevena : oni jesu prihvaćeni... ovako... prihvaćeni u većoj meri, oni za sada jesu, ali u većoj meri.
 13. Chercheuse : U većoj meri ?
 14. Nevena : Što se tiče igre i pomoći u učenju od strane vršnjaka, srpske nacionalnosti koji su i bolji djaci. Pomogli bi, ali hoće da govore i na srpskom. To bi ih motivisalo.
 15. Chercheuse : Kako je sada ? Kada bi govorili srpski, bolji đaci koji govore srpski bi im pomogli, a kakva je sada situacija ?
 16. Nevena : To malo nedostaje, to malo ometa to njihovo vršnjačko učenje.
 17. Chercheuse : A šta mislite što se u vašoj školi predaje romski, što postoji.
 18. Nevena : mi smo prihvatili zato što, nama to uopšte ne treba. Roditelji imaju protiv, bune se. Što smo prihvatili ? Ja sam roditelje ubedila. Skoro svi su mi tamo. Danijela (nastavnica romskog) je završila fakultet, učiteljski, regularno. I meni takav saradnik treba. Lepo govori srpski, a sa njima može da se sporazume i dodatno radi sa njima ovo što mi učimo, a ne da im priča. Rekoh "Ti tamo vodi neke nastavne jedinice na romskom". Korisno nam je, a to se i roditelji u potpunosti slažu sa nama učiteljima jedino u tome što je učiteljica romskog Danijela, kompetentna, pa nam pomaže tako što veoma mali deo vremena posvećuje učenju romskog, a najviše se bavi opismenjavanjem, pravilnim govorom srpskog jezika. Ona nam čak i matematiku pomaže... i uvežbavanje delova programa za drugi razred koji oni teško savladavaju. Znači ona nama koristi u te svrhe. Da nisam tako objasnila... da nije tog objašnjenja roditeljima, oni ne bi prihvatili. Znaš šta su rekli i sami „Šta će njima romski učiteljice, vidiš da ne zna srpski”. „Šta će mu romski, neću da ga dam na romski”. E, to. Onda sam ja rekla „Ne brinite, pomagaće nam jer je učiteljica”, kad kažem prava, jer Ismail ima srednju mašinsku.
 19. Chercheuse : Da da, on je pedagoski asistent.
 20. Nevena : Dabome. Mada ja i njega zaposlim, zna on 12+4. Pa mu objasnim način sa zgradama, dopunjavanje i to, pa mu samo kažem nastavi i tako. Izvini molim te.
 21. Chercheuse : Roditeljima ste objasnili da je nastavnica završila učiteljski fakultet.
 22. Nevena : Pomoć u realizaciju programa drugog razreda gde oni imaju velike poteškoće sa usvajanjem. E, sad, problem kod ove dece nije samo što oni slabo govore romski, mi se to tako malo i vadimo.
 23. Chercheuse : Mislite srpski ?
 24. Nevena : Srpski. Nego su malo intelektualno neki nedovoljno razvijeni, mentalno, emotivno, bacanje na vratima, pa dođe mama... e šta još... problem u napredovanju ovih učenika je u izostajanju podrške roditelja u učenju kod kuće, a razlog tome je veliki broj nepismenih mladih roditelja romskih, a samim tim i nedavanju prioriteta obrazovanju. Samim tim jer on nije pismen, što je njemu škola važna ? Njemu je važno da se uda i trgovina da se ima para i da se ide u inostranstvo. Nije mu prioritet pismenost. Čak im ja i savetujem da se i mladi roditelji opismenjavaju radeći sa njima. „Pa imate bukvar, to vam je najstarije dete, pa imate i mlađu, pa sedite sad da se opismenite”. One se smeju, kao muž

- im ne da, ima i toga. Čim ne da ni mobilni kao da znaš da ne budu one da se povezuju sa drugim muškarcima tako da ih drže u neznanju, za sebe, totalno van ovog vremena, nažalost, ali eto. Retko mi i dodju. „Čekaj, što mi daješ očev telefon, da ga ja zovem na kop da mi on kaže da je u blatu do kolena, a dete se upišilo ili ima temperaturu. Šta će mi on kao saradnik ?” „Pa jeste.” „Pa čekaj, šta, kome da se obratim, leži dete dva sata na stolici dok sam nekako dojavila dok je zvonilo dok nije pošlo kući. Temperaturu ima, kome da javim ? Vi ste majka”. Ne da mi on telefon.” Znači za njih nije prioritet obrazovanje jer su i sami neobrazovani.
25. Chercheuse : Šta mislite, pošto ste pomenuli za nastavnicu romskog da radi sa njima dodatno, da im pruža pomoć, šta mislite o njenom radu ? O efektu njenog rada ? Da pogledate u odnosu na pre i sada kako je.
26. Nevena : Malog pomaka ima u napredovanju, u učenju, u usvajanju gradiva. I možda bi popravilo, ja mislim, situaciju ako bi se povećao broj časova njenog rada sa njima kao vrstu korektivnog rada sa njima, (d'une voix très douce) jer ona to i radi. Pazi ti koliko njih radi - ona radi s njima korektivni rad, to je samo nazovi romski jezik, zato sam ja uticala na direktora da joj napravimo ovalike grupe. Zato što nam ona treba. Takav pismen saradnik mi treba. A neka se zove romski, briga me, neka neko to nju plaća. Ne znam ko to nju plaća.
27. Chercheuse : Mislim ministrastvo.
28. Nevena : Al kažem ti ja u saradnji sa roditeljima sam to uspela tako i ubedila i ostale kolege jer sam shvatila značaj njenog rada sa njima zato što nemaju vremena i imaju druge prioritete u odnosu na obrazovanje. Ima malog pomaka, ali povećanjem časova korektivne nastave sa njom bi dao sigurno veće rezultate jer što nema nikakvog rada kod kuće. ne malo, nikakvog rada kod kuće.
29. Chercheuse : Koja je onda po vama uloga pedagoškog asistenta i nastavnice romskog ?
30. Nevena : Pa ona više radi s njima i pravilnije, on radi šta mu mi kažemo, (d'une voix très douce, silencieuse) pola i ne ide na časove da kažemo iskreno, KOD mene dolazi redovno, a kolege se žale na rad. Kako da ti kažem, vidi ovako. Nije da oni toliko ne razumeju, pa da on treba da im prevodi, takav slučaj nemamo. Nemaju bogat rečnik, kulturu izražavanja na srpskom, ali razumeju osnovna uputstva uz dodatno objašnjenje moje, učitelja. Tako da je njegova uloga veća u povezivanju sa roditeljima. Sad ću da dam objašnjenje. Pedagoški asistent nam je značajan u poboljšanju komunikacije sa roditeljima kada je u pitanju redovan dolazak njihove dece na nastavu. Osim što ih motiviše da dolaze zbog obrazovnog cilja (osnovne funkcionalne pismenosti jer oni neko više obrazovanje ne mogu da steknu više od toga), ja sam to sebi dala za cilj, do četvrtog samo to guram. Veruj mi da ono radi gramatiku, a ne zna slova, prepisuje u neznanju i kad će da ukapira ? Šta, zna tri pisana i deset štampana... sad mi završavamo, znači praktično, mi sad praktično u drugom do kraja će biti skroz cela godina razlike. U trećem će biti godinu i po. Do četvrtog već ima dve godine razlike. Ali znaš šta znači izbaciti pismenog do četvrtog ? To ti znaš jer se namučiš jer radiš na dva programa. E, izvini, kako si mi rekla ?
31. Chercheuse : U vezi pedagoškog asistenta, rekli ste osim što motiviše da deca dolaze zbog obrazovnog cilja..
32. Nevena : On ih upoznaje i sa zakonskom regulativom što se tiče njihove dece. Je l' znaš na šta mislim ? Jer će platiti kaznu ako njihova deca ne pohađaju u tom uzrastu nižem redovno školu i snošenje posledica eventualnoj od strane socijalne ustanove. Znači mogu da ti uzmu decu ako ti nit plaćaš kaznu nit. Ajde da se opet malo pozovem na njega. Takođe nam pomaže, mislim na pedagoškog asistenta u pronalaženju mesta adrese stanovanja pojedinih romskih djaka, a koje oni redovno menjaju a to ne prijavljuju institucijama zbog izbegavanja odgovornosti, bilo kakve. Znači kad krađu, ne možeš da ga nađeš, i kad hoće da prelaze granicu, deca moraju da idu u školu, na naše pozive zbog nekih problema onda ne možeš da mu uđeš u trag. Je l' treba još nešto ?

33. Chercheuse : A što se tiče nastave, koja je njegova uloga ?
34. Nevena : njegova uloga bi bila da prevodi deci romske nacionalnosti ako nedovoljno razumeju mene. Ali pošto toga nema... pravo da ti kažem, mi mu to nismo ni dali. On čovek tako došao i počeo "SO ćere so ćere", čekaj čekaj, reko, u čemu je problem ? Ono vidi na tabli da treba da sabere, vidi plus. Nema šta, ti možeš to da vežbaš. Ja ne koristim stručnu terminologiju, latinsku i ne znam koju ono ne razume. Ova deca se bolje izražavaju, ali razumemo se mi koliko koliko. Hajde molim te! Ma razumemo se mi tu ono osnovno. Njegova uloga bi bilo prevođenje sa romskog na srpski uputstva učitelja vezana za nastavu.
35. Chercheuse : Na času ?
36. Nevena : Da da. A kada to nije potrebno, i on se bavi pojačanim radom pre svega opismenjavanjem i čitanjem. U drugom razredu ćirilicnog pisma, azbuke i ćirilicnih tekstova.
37. Chercheuse : A sada uloga nastavnice romskom, po vama u vašoj školi u odnosu na pedagoškog asistenta. Šta biste mogli da kažete o njenoj ulozi u školi ?
38. Nevena : Ja ne znam šta su oni zamislili. Na primer, vidim kada ona napiše nastavnu jedinicu, to bude negovanje romskog jezika, romske kulture i običaja. Međutim, ja ti kažem iskreno šta ona meni više znači. To mi ne znači. Ona se znači bavi kroz realizaciju svog programa boljim poznavanjem romskog jezika i negovnjem njihove kulture i običaja. Smatram da je to potrebno, ali veći prioritet dajem njihovoj pismenosti i pripremanju za život. Baš im to treba, da zna da se ophodi, da se obrati, vežbanje komunikacije pravilne i kulturne, vaspitni faktor. Na primer, pazi ovaj moja uloga i njena. Znači uticaj na njih da se razvije svest o ličnoj i opštoj higijeni jer kod njih to izostaje. Poštovanju odraslih i vršnjaka, o pravilnoj ishrani, razvijanje ekološke svesti. Jer bukvano u stvari od dolaska u školu „dobro jutro” kako se kaže. Sad oni već jutros ne pitaj koliko njih je ušlo i reklo, znači napredujemo. Jedemo, nemoj da otvaraš usta, ne pričaj punih usta, ispada ti pljuvačka i pršti na sve strane. To prvi put čuju, pa se iskidali od smeha što ja pokažem (elle fait un geste de manger bouche fermée), pranje ruku i šta da ti pričam, vezivanje pertli i ostali i svašta nešto. Znači tu je naša uloga velika, koliko moja, toliko njena. Ja i to očekujem od nje, a zna ona to, tačno u hodu to radimo, kako da briše guzu, kako da pere ruke. ma ne znaju bre ništa; to se samo rodi, (d'une voix silencieuse) jedno, drugo, treće, četvrto, peto, ko to finansira pojma nemam. To se samo nakote i onda samo jelo. Znaš kako jedu tamo ? Činjenice su sad ovakve tamo (elle montre la taille des bols) , i oni četiri parčeta hleba i samo umaču, umaču, umaču, umaču i četiri parčeta hleba izumakalo je i na kraju skupi sve kašikom, ono se najelo, može da ne jede do večeras. A ova deca te ovako onako (elle montre comment d'autres enfants mangent, "brljave po tanjiru"). Znači naučili su da se najedu sa malo hrane SVI. Pa me onda više puta pitaju da ponesu kući braćama, sestrama, ne znam bananu. Ne znam, rekoh ne može da se iznese hrane, imali smo bube u školi i onda je stvarno dezinfekcija urađena, poštujuemo to kad god vidimo. Šta još da kažemo ? Slobodno me ti navodi.
39. Chercheuse : Pa više što se tiče nastavnice romskog i nejne pomoći u radu.
40. Nevena : Pomoć je višestruka. Sve što smo nabrojali, pa urednost, čuvanje pribora, školske imovine, ličnog pribora i učenje svega onoga što izostaje od strane roditelja u vaspitanju - učenje pravilne komunikacije, kako sa vršnjacima tako i sa odraslima u školi i van nje.
41. Chercheuse : Mislite na srpskom ?
42. Nevena : mislim na vaspitni deo i na srpskom, da, na srpskom. Smatram da je važno da se neguje romski jezik kod ove dece kao maternji jezik, apsolutno, ali da s obzirom da je škola na srpskom jeziku, ova pomoć oko srpskog nam mnogo znači radi što bolje njihove integracije.
43. Chercheuse : Aha, njihove integracije, je l' možete samo malo da pojasnite u kom smislu ?
44. Nevena : Aha (d'un air pensif et surpris).

45. Chercheuse : Šta ste mislili ?
46. Nevena : Pa mislila sam ono što sam malopre obrazložila, u smislu bolje uklapanje, druženja, praćenje nastave i snalaženja u svakodnevnom životu jer njima je srpski jezik neophodan. Pa da im ona na neki način poveže, aha, na romskom jeziku to i to. Pravljenje poređenja i korišćenje romskog kao pomoć, ona da koristi kao pomoć da bi objasnila i približila što bolje važnost pravilne komunikacije na srpskom. Eto to da koristi kao paralelu... tamo gde je potrebno, kad ono ne razume. Znaš na romskom ti je ovo, na srpskom ti je tako i tako. Jer ja njima kažem, pričamo recimo, oni su islamske vere, mi smo pravoslavne, kako u našoj veri tako i vašoj, mnogo dobrog se uči, samo treba poštovati to i vaša kultura je lepa i vaši običaji su lepi samo ih treba negovati na pravi način. Samo što oni ne poštuju to.
- (on a arrêté l'entretien parce que il a sonné, il était temps d'aller avec les enfants à la cantine)
- 2e partie de l'entretien : le 25 novembre 2020, lors du 5e cours**
47. Chercheuse : Kada ste pričali o romskom jeziku, pomenuli ste „Nama to uopšte ne treba”, pomenuli ste roditelje da se bune, da ne prihvataju... Je l' možete samo da precizirate na koge ste mislili kad ste rekli „nama” ?
48. Nevena : Meni kao nastavniku u školi jer moj cilj je da nauče što bolje nauče srpski zbog što boljeg usvajanja znanja, komunikacije. Iz istog razloga ni roditeljima. To smo mi. Jer oni su svesni, i nastavnici i učitelji i roditelji su svesni da njihova deca dovoljno dobro govore romski za svakodnevni život. Da kažemo iskreno - ali kada smo dogovorili zajednički da učitelj, učiteljica romskog pomogne u savladavanju programa, opismenjavanja i osnovnog računanja, oni su dali saglasnost. To je bio uslov. Jer su svesni da njihovoj deci to nedostaje i da oni ne mogu da im pomažu. Većina njih je nepismena ili polupismena, pa im je ta pomoć dobrodošla.
49. Chercheuse : Kad kažete oni su se složili, mislite na roditelje ?
50. Nevena : Roditelje jer su i oni svesni i zato su se usaglasili, ali pod ovim uslovom da se najmanjim delom bave na tim časovima romskim jezikom, negovanjem romske kulture, a više savladavanjem funkcionalne pismenosti.
51. Chercheuse : Znači vi ste se dogovorili zajedno sa roditeljima ?
52. Nevena : Jeste.
53. Chercheuse : Samo vi ili i ostali učitelji ?
54. Nevena : Svi svi u školi. To je nešto od ređeg da su shvatili pravilno i da hoće. Kako da kažem - jedna od manjih stvari gde smo se dogovorili i da shvataju zaista šta je prioritet inače ovako...
55. Chercheuse : Mislite na roditelje da su se usaglasili da je prioritet ?
56. Nevena : Da da. Oni su svesni da ne mogu mnogo da pomognu. Nit imaju navike, nit imaju znanja da prenesu znanje. Kažem, na žalost, veliki broj su mladi i nepismeni.
57. Chercheuse : Kada ste rekli da nastavnica romskog pomaže oko usvajanja pravilne komunikacije na srpskom i da mislite na vaspitni deo, možete li da objasnite šta ste mislili kad ste rekli pravilna komunikacija ?
58. Nevena : dobro dobro, kad kažem pravilna komunikacija, mislim bogaćenje rečnika zbog lakše komunikacije vrsnjačke i sa učiteljem i vaspitnog delovanja.
59. Chercheuse : Vaspitnog delovanja u kom smislu ?
60. Nevena : To je ono što smo prošli put pričali, pa smo rekli - kako to da lepo sročimo
61. Chercheuse : Aha, ne mislite na komunikaciju ?
62. Nevena : Pa dobro slušaj, usvajanja pravila ponašanja u druženju sa vršnjacima, u rešavanju povremenih vršnjačkih sukoba, znaš baš je onako tiha, staložena, lepo objašnjava jer oni se samo tuku, navikli su se na batine, onda ponašanja u školi, na času, u učionici. TO RADIM i JA. Znači pomaže u onom što radim i ja, što se tiče vaspitnog dela. Ona nam više znači kao učitelj, a ne kao učitelj romskog. Važno je da se nauče lepom ponašanju, kulturi u

- svakom smislu počevši od higijene. Ja to radim kad stanemo da jedu užinu, pa pričaj kad ide u vece, pa maramica, pa pranje ruku. NEMA TOGA. E sad vidim malo se uvodi. U tom smislu, znači više mi znači kao učitelj, nego kao učiteljica romskog. Meni u saradnji i kao pomoć da zajedno idemo ka istom cilju, da ostvarimo isti cilj.
63. Chercheuse : Kada ste pomenuli da nastavnici sa njima radi korektivni rad, da li možete samo da mi objasnite pojam ?
64. Nevena : Nastavnica koja je u biblioteci radi sa učenicima romske nacionalnosti korektivni rad od petog do osmog razreda, učiteljica koja radi u biblioteci ima dodatne časove korektivnog rada sa učenicima romske nacionalnosti koji nisu savladali čitanje i pisanje. I ona radi baš na tome.
65. Chercheuse : Korektivni rad je u suštini savladavanje čitanja i pisanja ?
66. Nevena : Korektivni rad je dabome ono što mi radimo, ali sa produženim vremenom, ali sa mnogo nižim zahtevima, prilagodjeno njihovim potencijalom, pazi biram reci, ali (ilisible, nižeg su intelektualnih kapaciteta ?), oni bi stvarno mnogo više postigli iako nije neki veliki potencijal u njima, mnogo više da imaju podršku. Ako ništa drugo, bili bi pismeni, znali bi da računaju, znali bi pojmove brojeva, pa će oni onda lako to da nadograđuju. Nego, to je stvar, čitanje, pisanje, to ide nekako do petog. Ja se trudim da ne izađe niko nepismen, a posle ovo drugo ako zna, formule i brojeve. Ne znam šta da ti kažem... ovako malo teže. Donekle, negde još pismeno sabiranje im ide, kad podvučemo, pa sabiramo, e to s njima radi (do besvesti ?). To sa trocifrenim brojevima radim s njima 2 meseca. I tek onda vidim znaju i osećaju se malo bolje u svojoj koži i u tom svom delu. Inače ovako, da ih integrišem, integrišem ih na taj način. Svet oko nas, nacrtaju, povežu, doctrtaju, oboje. Ponešto i kažu usmeno od osnovnih zahteva, prvi nivo. A da rade kontrolne njihove, nema pojma.
67. Chercheuse : Kako biste onda opisali saradnju u oblasti nastave sa nastavnicom romskog ?
68. Nevena : Saradnja je, da je kažemo korektna. Njena pomoć znači u tom smislu što radi, što pomaže učenicima u savladavanju prilagođenog programa napravljenog za njih kako bi lakše i bolje napredovali u realizaciji planiranog.
69. Chercheuse : Vi ste da kažem u stalnom kontaktu, ona je upućena u ono što radite ?
70. Nevena : jeste. U stalnom smo kontaktu. Razmenjujemo iskustva i dajemo sugestije jedna drugoj kada je to potrebno a vezano za očekivane ishode kod ovih učenika. Očekivani ishodi su na mnogo nižem nivou. Šta to znači, "Zna da pročita napisan tekst napisan štampanim slovima i razume pročitano" koje ja mislim da će da bude tek krajem godine. Zna da pročita i razume pročitano, to je baš nivo viši. Kad ću na pisano da pređem, onda kada mi.. evo tek sada mi petoro šestoro iščitava od šesnaestoro. Šta da ti pričam ? Ovi drugi znaju po neko. Šta ti je još ostalo ?
71. Chercheuse : Kada smo pričali o romskom jeziku, rekli ste da je važno da se neguje romski jezik kao maternji, šta ste mislili, u kom smislu je važno ?
72. Nevena : Ijao, što me to pitaš. Kad sam rekla da je važno, mislim da je važno, ali u onoj meri da koriste kod kuće, u okviru porodice i svog okruženja van škole kako bi ga što bolje poznavali i negovali jer to je njihov maternji jezik. Kako da ti kažem, znači prihvatam razliku, prihvatam... zato što se odnosimo prema njihovom jeziku njima sa poštovanjem. Da ga neguju tako što ga upotrebljavaju u svojoj porodici i svom okruženju van škole, a svrha je što poštujemo njihovu kulturu i jezik, zato tako mislim, uvažavamo ih, ravnopravni smo, ali prosto, ovde nam je zvanični službeni jezik srpski, pa se zalažem za to, ja lično i nastavnica romskog, da njega dovedemo na jedan viši nivo, da bismo se dovoljno sporazumevali, da bi bolje razumevali uputstva učitelja, pratili nastavu i bolje pokazali šta su naučili, pokazalo naučeno, kako umeju da se izraze. A naravno da će se tako poboljšati komunikacija i među drugovima jer tako iznose svoja osećanja, kako emocije, tako nesporazume, u igri se bolje snalaze, uče jedni od drugih, kako školskih primera, tako van škole, bolji timski rad u školi, grupni rad koji često primenjujemo, rad u paru, sve će bolje

funkcionisati ako poznaju srpski. A kažem romski u onoj meri koliko eto da se pokaže da nisi uvažavan jer definitivno ih je veliki broj, veliki ih je broj u našoj školi, to je činjenica, zato se mi tako i odnosimo prema njima.

73. Chercheuse : Samo još da se vratimo na roditelje, pomenuli ste već nešto, šta mislite kakav je njihov stav što se tiče učenja ovog jezika u školi ?
74. Nevena : Roditelji su u početku bili protiv toga jer bi deca duže jedan čas boravila u školi, na pretčasu ili na šestom času, mi svaki dan imamo pet. A svesni su koliko je veća potreba za boljim poznavanjem srpskog, a ne romskog i smatraju da je njihovo poznavanje romskog jezika njihove dece dovoljno. Da nema potrebe za učenjem gramatike romskog jer ja ne znam šta rade još (pitala me je da li sam bila na času romskog i šta rade). Ja sam Danijeli rekla, ti malo provuci to da znaju deca, pitaće ih neko, deca da znaju, neka kažu i roditeljima to. Mi to malo radimo, ali ovo više radimo jer to nam treba za školu. Jer ko će njih da pita kako poznaju romski, ko će njih da ocenjuje i kome je to važno ? Veruj mi. Ovde niko to nije radio. Mi smo čak ogorčeni kad se to pojavilo, a onda smo gledali čak da to prevedmo u korist deteta i njihovog učenja i napredovanja što se tiče našeg programa. Pa smo sa tom dobrom komunikacijom i saradnjom sa učiteljicom romskog uspeli svi zajedno i zato su roditelji zadovoljni inače ne bi, ne bi dozvolili, znaš ? Ovako sam ja objasnila, veruj mi, vidi sam kako je ovo teško. Da nije bio kontrolni, ko bi s njima mogao da uvežba ovo što je na tabli ? Jer ja moram da vežbam s njima non-stop. Oni izlaze malo na tablu, oni malo to proprate, pa onda i oni to izađu, pa im malo drug i drugarica pokažu, malo ja.. samo moraš da imaš vremena za njih. Zato ti kažem, sutra ću videti da ih uzmem malo ranije u utorak, sredu, oni dolaze, pa dolaze. Kad sam došla, samo ih pokupim u dvorištu. U četvrtak imamo dopunsku peti čas da radim sa ovom grupom gde isto ima nejasnoća, te dve grupe, oni ostaju u paketu, 15-16 deteta i ovde dva-tri deteta to je pogrešno. To radim na užtrb svog vremena al' oni dodju, al' sebi da olakšam život i njima da se što pre opismene, mogu drugom da ih naučim. Je l' ti treba još nešto ? Mislim da im se dopada to što im je to poznato, što je to nešto što oni poznaju. I što se tu dobro snalaze. Ali je većina njih svesna koliko im je potrebno bolje savladavanje srpskog jezika. Dovoljno je da čuju sebe i druge i da vide tu razliku. A još i ovako kad hoće nešto da mi objasne, baš se pomuče.
75. Chercheuse : Hvala vam puno.
76. Nevena : Nema na čemu.

Retranscription de l'entretien avec Jana (Ent_Jana)

Contexte : le 19 novembre 2019, dans la salle de classe, lors du 4e cours de l'après-midi (de 16h55 à 17h25)

Données sur les interlocuteurs :

Jana : fille de 8 ans, 1ère année d'apprentissage du romani

1. Chercheuse : je l možeš sad Jana da mi kažeš / da mi objasniš šta si to nacrtala ?
2. Jana : oblake}
3. Chercheuse : dobro}
4. Jana : sunce / tablu /školu /aaa/drveće/cveće i mene /
5. Chercheuse : dobro / je l možeš da mi kažeš šta si to nacrtala na tabli / šta si to napisala ?
6. Jana : ovde piše tabla / romski / srpsk/da srpski / enlgeski i nemački /
7. Chercheuse : zašto si to napisala ?
8. Jana : pa... volim te predmete i da pišem te predmete /
9. Chercheuse : aha / voliš te predmete / voliš te jezike / mhm / aaa/ dobro / šta si još nacrtala ? zašto si nacrtala školu ?}
10. Jana : pa dolazim u školi}

11. Chercheuse : školu i tablu ? mhm / dolaziš u školu ?
12. Jana : da / nisam mogla tebe zato što XXX
13. Chercheuse : dobro / dolaziš u školu šta da radiš ?
14. Jana : pa...ijoj / šta sam ja uradila! dobro / ajde ništa / dolazim u školu i učiteljica kaže ovo da pišeš}
15. Chercheuse : da pišeš / da učiš te jezike ?
16. Jana : da /
17. Chercheuse : dobro / šta možeš da kažeš za sebe ?
18. Jana : pa...
19. Chercheuse : kako izgledaš kad dolazis u školu da učiš ove jezike ?
20. Jana : pa / dobro / i...
21. Chercheuse : dobro / a je l možeš da mi kažeš / ovde si napisala znači učiš srpski / romski / engleski i nemački / to sve učiš u školi ?
22. Jana : pa da... i / nemački ne učim ovde}
23. Chercheuse : aha / nego gde učiš}
24. Jan : u... kod kuće /
25. Chercheuse : kod kuće učiš nemački / dobro / a koji jezik od tih najviše voliš ? koji je to jezik ?
26. Jana : romski /
27. Chercheuse : a zašto najviše voliš romski ?
28. Jana : pa OBOŽavam /
29. Chercheuse : a zašto obožavaš ?
30. Jana : pa...
31. Chercheuse : je l možeš da mi objasniš ?
32. Jana : pa mi smo aaa MI SMO romi i MI NE volimo romski /
33. Chercheuse : aha / vi ste romi i ne volite romski /
34. Jana : da / svi / i moja mama i moj tata / baka / deka / brat i jos jedan brat / ne obožavamo
35. Chercheuse : ne voliš ?
36. Jana : da /
37. Chercheuse : a zašto si onda rekla da OBOŽAVAŠ onda romski ?
38. Jana : A ROMSKI DAAA / zbunila sam se /
39. Chercheuse : a na koji si mislila da ne obožavate / da ne volite ?
40. Jana : engleski /
41. Chercheuse : ne voliš engleski / dobro / a romski voliš zato što si ti Romkinja ?
42. Jana : da /
43. Chercheuse : dobro / a koji jezik od ovih ne voliš da učiš ?
44. Jana : aaaa...
45. Chercheuse : koji ti se}
46. Jana : ENGLESKI /
47. Chercheuse : zašto ne voliš engleski ?
48. Jana : pa.. rekla sam / ne obožavam / tu samo radimo / bojimo i to je KATASTROFA
49. Chercheuse : što ?
50. Jana : NE volim /
51. Chercheuse : ne voliš da bojiš ?
52. Jana : pa ne volim da bojim / a da crtam da /
53. Chercheuse : a sta misliš o srpskom ?
54. Jana : o srpskom / BAŠ / ja ne znam SRPSKO / ja NAJvise znam romsko nego srpsko / i to je romsko moj najomiljeniji predmet / a SRPSKO baš nije najomiljeniji}
55. Chercheuse : baš nije najomiljeniji}
56. Jana : da / moj brat on to najviše voli / srpski

57. Chercheuse : on voli srpski / a zašto ti ne voliš srpski ? zašto ti nije bas omiljen predmet ?
58. Jana : NE volim / to je bas KATASTROFA /
59. Chercheuse : a šta ti je to katastrofa ?
60. Jana : TO / ja ne obozavam / neko zna / a nekome... TI znaš / a ja ne znam
61. Chercheuse : i ti zato ne voliš ?
62. Jana : da}
63. Chercheuse : zato što ne znaš ?
64. Jana : DA / i to meni ide to... ne volim BAŠ / ti ZNAŠ i meni to BUDE katastrofa
65. Chercheuse : što ja znam ti je katastrofa ili što ti ne znas ?
66. Jana : pa ti znaš / a ja ne znam /
67. Chercheuse : to ne volis / što ne znas ?
68. Jana : da /
69. Chercheuse : a romski ?
70. Jana : romski da /
71. Chercheuse : zato ga voliš ?
72. Jana : da / ja sada znam / a ti malo znaš /
73. Chercheuse : jeste / ja malo znam / eto vidiš /
74. Jana : so ćerea ?
75. Chercheuse : ništa /
76. Jana : *sar jan* ?
77. Chercheuse : *šukar* /
78. Jana : a XXX *pire* ?
79. Chercheuse : pa ne znam baš / rekla sam ti da malo znam / kao što si rekla malo znam
80. Jana : rekla sam da li si otišla da šetaš negde /
81. Obs : mhm (smeškam se) / dobro / a je l možemo sada da mi kažeš / da popričamo o romskom jeziku u školi ?
82. Jana : ajde /
83. Chercheuse : aaaa / šta možeš da mi kažeš o romskom jeziku koji učiš u školi ?
84. Jana : pa možemo svaki predmet / sve /
85. Chercheuse : a kod nastavnice Danijele ? je l učite romski jezik ?
86. Jana : pa da /
87. Chercheuse : šta možeš da mi kažeš o tom jeziku koji učite ?
88. Jana : pa mi UČIMO šta radiš / šta.. gde si ? jesi setala aaa /
89. Chercheuse : dobro : i taj romski koji učite / je l isti kao sto ti govoris kuci / sa drugarima ?
90. Jana : da /
91. Chercheuse : sve je isto ?
92. Jana : da / sta zna uciteljica Danijela /
93. Chercheuse : SVE je isto ?
94. Jana : da / SVE / nego uciteljica Danijela kada je navikla srpsko / navikla srpsko i sada ona priča srpsko i ne znam da li priča romsko ili...
95. Chercheuse : priča na času srpski ?
96. Jana : pa da /
97. Chercheuse : i šta ti mislis o tome ?
98. Jana : pa da je to istina /
99. Chercheuse : kako misliš istina ? je l možesš da mi objasnis ?
100. Jana : pa istina / ono sto zna romski i sve predmete / to je istina /
101. Chercheuse : dobro / mhm / a sta misliš o tome što možeš u školi da učiš romski jezik ? da izabereš predmet romski jezik ?
102. Jana : šta radiš ? mm.. ŠTA radis ?

103. Chercheuse : a šta misliš što možeš da izabereš / da BIRAŠ što možeš da ideš na romski jezik ? da ideš kod nastavnice Danijele ? šta misliš o tome što možeš da izabereš taj predmet ?
104. Jana : nemam pojma /
105. Chercheuse : šta te je PODSTAKLO da izabereš romski jezik ? da ideš kod nastavnice Danijele ? zašto si zelela / zašto si izabrala da ideš kod nje ?
106. Jana : pa ona je / kad je bila kod naše učionice / ja sam videla učiteljicu Danijelu što je dobra / i ja sam digla ruku i učiteljica Danijela može ona / ova / ova / ova /
107. Chercheuse : dobro }
108. Jana : i ja sam rekla "dobro / ja ću da dođem u romskom" / učiteljica Danijela je rekla "dobro / dođi svaki dan" / ama / aaa... posle podne moramo u 13h15 / ja sam danas kasnila u romsko / zato što moj brat / malo / nešto je uradio / u svim ulica sam bila da tražim / a kod naše ulice / kuća i auto ide / dođe i tako kasnila sam na romsko i rekla sam bratu svašta posle /
109. Chercheuse : dobro / dobro / a šta se tebi najviše sviđa na času romskog ?
110. Jana : pa sve /
111. Chercheuse : šta najviše voliš da radiš na času romskog ? šta ti se najviše sviđa ?
112. Jana : pa da pričamo /
113. Chercheuse : da pričate /
114. Jana : da /
115. Chercheuse : a na kom jeziku da pričate ?
116. Jana : pa na romsko /
117. Chercheuse : a zašto ti se to najviše sviđa ?
118. Jana : pa... OBOŽAVAM to NAJviše volim i ne mogu da < ? skinem > od toga / a SRPSKI bas / to je kata/katastrofa /
119. Chercheuse : katastrofa / a kako je na drugim časovima ? kod učiteljice ? kako pričate ?
120. Jana : na srpskom /
121. Chercheuse : na srpskom /
122. Jana : i sada ja malo znam / malo /
123. Chercheuse : mhm / a u nekim situacijama / kod učiteljice vase Sonje / jer pričate romski ponekad ?
124. Jana : pa da /
125. Chercheuse : kada ?
126. Jana : učiteljica kaže danas / malo pre smo rekli na odgovaranje tačno i to nije to tačno i učiteljica je rekla "šta sad prišate ?" mi na jednom času / na... na srpskom / rekli smo sve / pričali smo na romskom / i ja i Aldijaana i Elizabeta i sve sve /
127. Chercheuse : i šta kaže učiteljica ?
128. Jana : učiteljica kaže "šta je to ? šta pričate vi ?" i učiteljica je mislila šta pričamo od nje
129. Chercheuse : a da pričate o njoj ?
130. Jana : da / a učiteljica kaže "ne" mi kažemo "nije to tačno / mi ne prišamo od tebe" a učiteljica kaže "ma pričate / ćutite tu!" / učiteljica je rekla / posle mi je učiteljica rekla "vi samo pričate od mene" / mi i Adrijana smo rekli "a učiteljice "so ćerea ? sar jan ?" / ona kaže "šta ?" kaže na srpskom "dobro sam" /
131. Chercheuse : znači / razume vas /
132. Jana : da / MALO ona / nešto zna / "so ćerea ? sar si jan ? <ti jango ?> šukar / < ? ja su ro ja su tri >"
133. Chercheuse : dobro / znači kod učiteljice možete ponekad da pričate romski ?
134. Jana : ama učiteljica VRIŠTI /
135. Chercheuse : aha / viče : vrišti kad pričate romski ?
136. Jana : da /
137. Chercheuse : zašto ?

138. Jana : pa.. ona zna romsko / a mi pričamo... pričamo / i namerno pričamo romsko / i danas sto smo se zezali s učiteljicom / kaže nam ušiteljica "so ćerea ? < ?> so ćerea ?" to je ako XXX so ćerea /
139. Chercheuse : dobro dobro / a šta ne voliš na času romskog ? je l ima nešto sšo ti se ne sviđa ?
140. Jana : ne / i to ja volim sve sve sve /
141. Chercheuse : dobro / a kada bi imala čaroban štapic ili one čarobne moći / magične moći / i kada bi rekla "ćiri bu ćiri ba" šta bi promenila na času romskog ?
142. Jana : ništa /
143. Chercheuse : ništa / ostavila bi tako kako jeste ?
144. Jana : da / kao jedna šuma}
145. Chercheuse : NIŠTA ne bi promenila ?
146. Jana : kao učionicu /
147. Chercheuse : jesi sigurna ? razmisli slobodno malo
148. Jana : nee /
149. Chercheuse : a šta bi za tebe bio / kakav bi ČAS / je l možeš da mi opišeš NAJBOLJI čas romskog / kakav bi izgledao ? kakav bi bio ? kakav bi po tebi bio NAJLEPSI čas romskog jezika ?
150. Jana : sada što pričamo mi sa učiteljicom Danijelom / što pišemo to / to meni dobro /
151. Chercheuse : a šta pišete ?
152. Jana : pa sve smo napisali jednu knjigu /
153. Chercheuse : a na kom jeziku pišete ?
154. Jana : pa na SRPSKOM (kao da je to normalno / tako je izgovorila)
155. Chercheuse : a na srpskom pišete ?
156. Jana : da / ne znam da li imam ovde / nemam / nova sveska / kući mi je
157. Chercheuse : dobro /
158. Jana : i pisala jedna devojcica / jedna devojcica sto je ušla u jednu šumu / i vi ste bili tu / kad ste dali jedan papir /
159. Chercheuse : dobro / znači pišete i na srpskom / i šta ti misliš o tome što na času romskog pišete i na srpskom ?
160. Jana : (uzdahnula je duboko) ništa /
161. Chercheuse : pa je l ti se sviđa / ne sviđa / voliš ?
162. Jana : sviđa mi se /
163. Chercheuse : a što ti se sviđa ?
164. Jana : pa... rekla sam...
165. Chercheuse : ali što ti se sviđa da pišeš na srpskom ?
166. Jana : aaaa!
167. Chercheuse : da pišeš na srpskom na času romskog / kod nastavnice Danijele ?
168. jana : pa ona piše baš dobro / ja malo vrište / a učiteljica Sonja / da umrem /
169. Chercheuse : zašto ? zato što više ?
170. Jana : da /
171. Chercheuse : dobro / a kako se osećas to što možeš da pričaš na času romskog romski ?
172. Jana : svo / sve sve sve /
173. Chercheuse : a kako se OSEĆAŠ ?
174. Jana : pa dobro i moja glava ne razmišlja od srpskom /
175. Chercheuse : a ne razmišlja o srpskom /
176. Jana : da / što me bole oči od naočare /
177. Chercheuse : da / zato što ceo dan gledaš /
178. Jana : da /

179. Chercheuse : moraš malo da se odmoriš / dobro / i može samo poslednje pitanje još / ako bi na primer sledeć godine ti učiteljica Sonja i učiteljica Danijela ti kažu da nema više romskog / ne možete da idete na romski jezik / šta bi ti rekla ?
180. Jana : da budem tužna i da kažem učiteljici Danijeli zašto nema romski / i tebe /
181. Chercheuse : mhm / a zašto bi bila tužna ?
182. Jana : pa tužna/ zato što nema romski /
183. Chercheuse : a je l možeš da mi objasniš zašto bi bila tužna još /
184. Jana : zato što nema romsko / i tako ne dolazimo / idemo / samo u jednu učionicu sedimo
185. Chercheuse : a to što nema romskog / šta}
186. Jana : da}
187. Chercheuse : sta}
188. Jana : zato sšo nema romskog}
189. Chercheuse : zato što ne možeš da pričaš romski ili zato što }
190. Jana : učiteljica Danijela kad je bila ovde / pustila je da pričamo romski / srpski / a neko nije znao romski / i neko je pričao sve srpski / a ja i Adrijana smo pričali na... na .. pričali sve romsko /
191. Chercheuse : dobro / je bi htela jos nešto da kažeš u vezi romskog jezika ili časa romskog jezika u školi ? (odmahuje glavom) ništa / to je to /
192. Jana : da /
193. Chercheuse : hoćes da ideš kod učiteljice ?
194. Jana : da /
195. Chercheuse : dobro / hajde /

Retranscriptions des entretiens de groupes avec les élèves

Retranscription de l'entretien de groupe 1 (EdG 1)

Contexte : le 13 novembre 2019, dans la salle de classe, avant les cours (de 13h à 14h)

Données sur les interlocuteurs :

Selma : fille de 8 ans, 1ère année d'apprentissage du romani

Sejdo : garçon de 8 ans, 1ère année d'apprentissage du romani

1. Chercheuse : ko će da počne ? ko će prvi da kaže šta je nacrtao ? ajde Sejdo izvoli / hoćeš Selma da mu držiš da može da pokaže crtež / ajde reci nam Sejdo šta si nacrtao }
2. Sejdo : ja sam nacrtao sam mene}
3. Chercheuse : dobro}
4. Sejdo : i nacrtao sam srpski / engleski i... napisao sam moje ime
5. Chercheuse : dobro / dobro / a reci nam ovde / to si nacrtao sebe kako učiš koji jezik ? KOJI JEZIK učiš ?
6. Sejdo : matematika (brzo se ispravlja) ovaj bre (ne može da se seti kako se kaže) }
7. Chercheuse : šta učiš ?
8. Sejdo : srpski /
9. Chercheuse : mhm}
10. Sejdo : engleski i francuski /
11. Chercheuse : srpski / engleski i francuski / dobro / dobro / sad ćemo da vidimo / ovo si ti / je l tako / šta možeš da mi kažeš ? je l možeš da se opišeš ? kako izgledaš ti tu kad učiš ?
12. Sejdo : mmm / gledam sveske /
13. Chercheuse : gledaš sveske / šta je ovo ? šta si tu sve nacrtao ? ovde ?
14. Sejdo : knjiga /

15. Chercheuse : iz čega je ta knjiga ? (silence) koja je to knjiga ?
16. Sejdo : srpski /
17. Chercheuse : iz srpskog / mhm / znači to je knjga iz srpskog / a ovo ?
18. Sejdo : engleskog /
19. Chercheuse : to je knjiga iz engleskog / dobro / a je l možeš da mi kažeš zašto si nacrtao knjigu iz srpskog i knjigu iz engleskog ?
20. Sejdo : zato što na primer učim kući i ja čitam i znam < ? ovaj>
21. Chercheuse : aha / šta znaš ? šta je to ?
22. Sejdo : to je BRAT i seka /
23. Chercheuse : a na kom jeziku ? to je iz čega knjiga ?
24. Sejdo : engleskog /
25. Chercheuse : iz engleskog / znači tako / kući učiš / gledaš knjigu iz engleskog / a za srpski ?
26. Sejdo : čitam /
27. Chercheuse : čitaš / a gde čitaš ?
28. Sejdo : i prepisao sam to /
29. Chercheuse : aha / a gde čitaš ?
30. Sjedo : na svesku iz srpskog /
31. Chercheuse : iz sveske iz srpskog / a je l to isto čitaš / gde čitaš ? u kući / u školi ?}
32. Sejdo : kući }
33. Chercheuse : gde si se nacrtao to ? gde si to ?
34. Sejdo : u školi /
35. Chercheuse : u školi / dobro / a za engleski ?
36. Sejdo : kući /
37. Chercheuse : znači srpski radiš u školi / a engleski kući učiš / dobro / a koje još jezike učiš ?
38. Sejdo : francuski /
39. Chercheuse : i FRAncuski / znači učiš srpski / francuski i engleski / hvala / posle ćemo da nastavimo / je l možeš sad da držiš Selmi da nam ona kaže šta je nacrtala / izvoli Selma / šta si ti nacrtala /
40. Selma : mene /
41. Chercheuse : ti si nacrtala sebe / šta još ?
42. Selma : srpski /
43. Chercheuse : mhm / nacrtala si srpski / dobro / mmm... šta je ovo / je l možeš da nam kažeš ? (silence) šta si ovo nacrtala ?
44. Selma : XXX
45. Chercheuse : šta si nacrtala ? šta je ovo/ šta možeš da nam kažeš ?
46. Selma : sveska /
47. Chercheuse : koja sveska ?
48. Selma : iz srpskog /
49. Chercheuse : dobro / iz srpskog / a OVO ?
50. Selma : iz engleskog /
51. Chercheuse : sveska iz engleskog / dobro / aa / je l možeš da mi kažeš zašto si nacrtala svesku iz srpskog i iz engleskog ? zašto si to nacrtala ? (silence) zašto si nacrtala svesku iz srpskog ?
52. Selma : da pišem /
53. Chercheuse : da PIŠEŠ / znači pišeš u svesci iz srpskog / znači kad učiš / pišeš / dobro / a ovde ? iz engleskog ? zašto si nacrtala svesku iz engleskog ?
54. Selma : kad imamo da pišem /
55. Chercheuse : isto da pišeš / dobro / kada pišeš / znači je l možeš da mi kažeš / ovo si ti / to si rekla / šta možeš da mi kažeš o sebi / kad učiš srpski i engleski iz sveske / kako ti ovde izgledaš kad učiš ?

56. Selma : lepo /
57. Chercheuse : je l se osećas lepo /
58. Selma : lepo
59. Chercheuse : lepo / dobro / taj deo nam ne treba / samo ovaj deo/ a koje ti jezike učiš ? koje sve jezike učiš ?
60. Selma : srpski /
61. Chercheuse : srpski / je l ima još neki jezik ?
62. Selma : ROMSKI /
63. Chercheuse : učiš i romski ?! dobro / a zašto si izabrala da nacrtáš srpski i engleski ? (silence) zašto si izabrala da nacrtáš srpski i engleski ? kakav ti je jezik srpski i engleski ? šta misliš ?}
64. Selma : lepo /
65. Chercheuse : LEPO / srpski / kakav je srpski ? šta misliš o srpskom ?
66. Selma : lep /
67. Chercheuse : lep / a šta ti je lepo ? zašto ti je lep ? Je l možeš da nam kažeš šta ti je lepo u srpskom ?
68. Selma : pišemo /
69. Chercheuse : a da pišeš / voliš da pišeš ?
70. Selma : (klima glavom)
71. Chercheuse : a engleski ?
72. Selma : da učim /
73. Chercheuse : voliš da učiš engleski ? a zašto voliš da učiš engleski ? mm / zašto voliš da učiš ? kakav ti je to jezik ? razmisli malo /
74. Selma : lep /
75. Chercheuse : lep isto / a tebi Sejdo ? ti ovde si nacrtao srpski i engleski / zašto si nacrtao srpski i engleski kako učiš ?
76. Sejdo : da pišem /
77. Chercheuse : da pišeš / a kakav ti je to JEZIK srpski ? šta misliš o srpskom ?
78. Sejdo : mm / da čitam /
79. Chercheuse : da čitaš}
80. Sejdo : prvo da pišemo / pa... da čitamo /
81. Chercheuse : prvo pišete / pa onda čitate / a šta misliš o srpskom ?
82. Sejdo : o srpskom ?
83. Chercheuse : o srpskom ? kakav ti je srpski jezik ?
84. Sejdo : dobar /
85. Chercheuse : dobar / je l možeš da objasniš šta je to dobro ? je l ti se sviđa / ne sviđa / težak / lak / kakav ti je srpski jezik ? je l voliš da ga učiš ?
86. Sejdo : da
87. Chercheuse : VOLIŠ da ga učiš ? a zašto voliš ? mm / zašto voliš da učis srpski jezik ?
88. Sejdo : obučen sam lepo /
89. Chercheuse : obučen si lepo ?
90. Sejdo : da /
91. Chercheuse : dobro / a zašto voliš da učis srpski ?
92. Sejdo : pa da pišemo /
93. Chercheuse : da pišeš / a zašto voliš da pišeš ?
94. Sejdo : da bi naučio /
95. Chercheuse : da bi naučio da pišeš / da bi naučio da pišeš / dobro / a engleski ? zašto voliš da učiš engleski ?
96. Sejdo : znam engleski /
97. Chercheuse : znaš engleski /

98. Sejdo : ne <znam engleski ?>
99. Chercheuse : znaš ili ne znaš ?
100. Sejdo : ZNAM /
101. Chercheuse : engleski znaš / i kakav ti je to jezik ? šta misliš o engleskom ?
102. Sejdo : aaa učim engleski /
103. Chercheuse : isto učiš engleski / a je l voliš / ne voliš / je l ti se engleski sviđa / je l ti težak ?
104. Sejdo : sviđa /
105. Chercheuse : sviđa ti se / dobro / a reci mi Selma ti / ti si rekla da učiš srpski i romski / a je l možeš da mi kažeš na crtežu zašto nisi nacrtala romski / zašto nisi nacrtala romski ? zašto nisi nacrtala romski kako učiš ?
106. Selma : lepše mi je /
107. Chercheuse : lepše ti je da ne nacrtáš romski ? a zašto ? (silence) Sejdo / a ti učiš romski ?
108. Sejdo : da /
109. Chercheuse : a zašto ti nisi nacrtao ? zašto nisi ovde predstavio sebe kako učiš romski ?
110. Sejdo : < ? da crtam >
111. Chercheuse : ali zašto nisi nacrtao ? zašto ste nacrtali samo srpski i engleski ?
112. Sejdo : moramo i engleski ? ovaj bre...romski }
113. Chercheuse : zašto ste izabrali da nacrtate samo srpski i engleski ?
114. Sejdo : < ? znači ovo je > (Selma se smeje)
115. Chercheuse : Selma / ne smeješ se / zašto si izabrao samo srpski i engleski ? (Sejdo je kinuo)
Na zdravlje!
116. Selma : Na zdravlje /
117. Chercheuse : zašto si izabrao samo srpski i engleski ?
118. Sejdo : da učim
119. Chercheuse : da učiš / dobro / je l možemo sada malo da pričamo o romskom ? šta mislite o romskom jeziku ? kakav vam je romski jezik ?
120. Selma : lep /
121. Chercheuse : lep ti je / je l možeš da objasniš šta ti je to lepo / kakao je lepo ? kako ti je to lep jezik ? zašto ti je lep ?
122. Sejdo : učim /
123. Chercheuse : čekaj / čekaj }
124. Selma : tako mi je lep /
125. Chercheuse : lepo ti je / a ŠTA ti je lepo ?
126. Selma : da pričamo /
127. Chercheuse : voliš da pričate / a zašto ?
128. Selma : zato što znamo
129. Chercheuse : to ti je lepo / da pričaš na romskom zato što znate / dobro / a tebi Sejdo / šta misliš ti o romskom / kakav ti je romski ?
130. Sejdo : dobar /
131. Chercheuse : zašto ?
132. Sejdo : zašto... zašto XXX učimo romski
133. Chercheuse : a ti voliš da učiš romski ?
134. Sejdo : da /
135. Chercheuse : dobro / voliš da učiš romski / a šta misliš o tom jeziku ? kakav ti je taj jezik ?
136. Sejdo : romski ?
137. Chercheuse : da }
138. Sejdo : pričamo srpski /
139. Chercheuse : na romskom pričate srpski ?
140. Sejdo : da /
141. Chercheuse : a kakav ti je romski jezik ? Kad te pita neko / šta misliš o romskom jeziku ?

142. Sejdo : pričamo na primer engleski : i da pričamo francuski / i pričamo engleski
143. Chercheuse : jesi razumeo kad pitamo / evo Selma je malopre rekla da joj je lep romski zato što voli da ga priča / a kakav je tebi romski ? šta možeš da kažeš ?}
144. Sejdo : volim da pričam romski /
145. Chercheuse : voliš isto da pričaš romski / A ZAŠTO ?
146. Sejdo : zato što je LEPA romski /
147. Chercheuse : zato što je lep romski }
148. Sejdo : da /
149. Chercheuse : zato što je lep jezik / dobro / možemo da nastavimo (u učionicu je ušao dečak koji ide u boravak pre časova / pa je ušao u učionicu ranije i privikuo je pažnju mojim sagovornicima)
150. Petar : Jano tu ja sedim /
151. Chercheuse : dobro / sešćeš / ne moraš sad da se premestiš / sešće on (nastavljamo razgovor) / Sejdo jesi tu ?
152. Sejdo : da /
153. Chercheuse : da nastavimo o romskom jeziku ? a čas romskog jezika / kakav vam je čas romskog jezik ? kakav vam je čas romskog jezika ?
154. Selma : lep /
155. Chercheuse : Sejdo / a tebi ?
156. Sejdo : lep /
157. Chercheuse : a šta vam je to lepo ?
158. Selma : da pišemo /
159. Chercheuse : da pišete / šta pišete na romskom ? kad ste na času romskog / šta pišete ?
160. Selma : čitamo /
161. Chercheuse : dobro / na kom jeziku pišete rečenice ?
162. Selma : na srpskom /
163. Chercheuse : na srpskom / a zašto najviše voliš da pišeš rečenice na srpskom ?
164. Selma : tako mi je bolje /
165. Chercheuse tako ti je bolje / misliš / je l / kako da kažem / učiš bolje da pišeš / zato ?
166. Selma : (klima glavom)
167. Sejdo : učiteljice / ja volim na romskom da pišemo /
168. Chercheuse : da pišete /
169. Sejdo : učimo srpski /
170. Chercheuse : učite srpski /
171. Sejdo : i engleski /
172. Chercheuse : dobro / učite i englski na romskom ?
173. Sejdo : (klima glavom)
174. Chercheuse : dobro / a šta učite iz srpskog na romskom ?
175. Sejdo : učimo „šta radiš” na primer i to „sedi” < ? nemoj da pričaš >
176. Chercheuse : je l to učite na romskom ?
177. Sejdo : da /
178. Chercheuse : kako se kaže na srpskom ?
179. Sejdo : < ? rečenice >
180. Chercheuse : dobro / a zašto još volite ? zašto vam se još sviđa čas romskog jezika ?
181. Sejdo : da pričamo /
182. Chercheuse : da pričate na kom jeziku ?
183. Selma : na romskom /
184. Chercheuse : da pričate na ROMskom / a zašto to voliš ?
185. Selma : bolje mi je tako /
186. Chercheuse : bolje ti je tako ?

187. Selma : bolje znam nego srpski /
188. Sejdo : da /
189. Chercheuse : bolje znate nego srpski / dobro / volite da pričate na romskom ?
190. Sejdo : da /
191. Chercheuse : a kako je na ostalim časovima ? kako pričate na ostalim časovima kad niste na romskom ?
192. Sejdo : mmm... pričamo srpski
193. Chercheuse : pričate srpski / Selma ?
194. Sejdo : isto pričamo srpski
195. Chercheuse : na svakom času pričate srpski /
196. Selma : da /
197. Chercheuse : a je l postoji da u nekim situacijama pričate romski ?
198. Selma : (klima glavom) kada idemo na odmor /
199. Chercheuse : kada ste na odmoru / pričate romski /
200. Sejdo : da /
201. Chercheuse : a kad ste kod učiteljice ? ako biste pričali romski / šta mislite / šta bi ona vama rekla ?
202. Sejdo : da prestanemo da pričamo romski /
203. Chercheuse : da prestanete da pričate romski / a zašto ? šta mislite zašto ?
204. Sejdo : zato što pored druga / on ne zna šta je to /
205. Chercheuse : mhm / ne razume vas /
206. Samir : ne razume nas /
207. Chercheuse : dobro / ne razume vas/ Selma / Selma / kad vi pričate romski ili kada biste kod učiteljice pričali na romskom / šta bi ona vama rekla ?
208. Selma : ne možemo da pričamo /
209. Chercheuse : ne možete / a zašto ?
210. Selma : na romskom se ne priča / nemojte da pričate /
211. Chercheuse : nemojte da pričate / a zašto / šta misliš ?
212. Selma : srpski moraš da pričaš u školi /
213. Chercheuse : morate u školi da pričate srpski / dobro / a recite mi šta najviše volite na času romskog da radite ?
214. Selma : da crtamo /
215. Chercheuse : najviše voliš da crtaš / je l ima još nešto ?
216. Sejdo : da pišemo /
217. Chercheuse : da pišeš / šta da pišeš ?
218. Sejdo : rečenice /
219. Chercheuse : iz kog jezika ? na kom jeziku pišete rečenice ?
220. Sejdo : na romski /
221. Chercheuse : na romskom / dobro / a Selma / šta ti voliš najviše ?
222. Selma : likovno /
223. Chercheuse : a na času romskog ? šta najviše voliš da radiš ?
224. Selma : da pišem i da čitam /
225. Chercheuse : a na kom jeziku ?
226. Selma : na srpskom /
227. Chercheuse : na srpskom / a zašto volis da pišeš i da čitaš na srpskom ?
228. Selma : tako mi je bolje /
229. Chercheuse : tako ti je bolje / misliš / je l / kako da kažem / učiš bolje da pišeš i da čitaš / zato ?
230. Selma : (klima glavom)
231. Chercheuse : a ti Sejdo ? Šta ti najviše voliš da radiš na času romskog ?

232. Sejdo : da pišemo... ovaj bre... (ne može da se seti šta hoće da kaže)
233. Chercheuse : šta da pišete ?
234. Sejdo : na romskom /
235. Chercheuse : na romskom / a zašto to najviše voliš ?
236. Sejdo : XXX
237. Chercheuse : je l možeš da kažeš Jani ? je l to na romskom ?
238. Sejdo (en s'adressant à voix basse à Jana) : < ?da pisinava>
239. Jana : aaa / da PIŠE /
240. Chercheuse : da piše / to ja razumem / ali zašto ? zašto voli da piše ?
241. Jana : *So se te < ? mangato> pisine ? < ? sose>* (deca se smeju)
242. Chercheuse : zašto to najviše voliš ?
243. Sejdo : znamo romski /
244. Chercheuse : zato što znaš romski ? zato najviše voliš ? mhm / a šta vam se ne sviđa ? je l ima nešto što vam se ne sviđa ?
245. Selma : nema /
246. Chercheuse : sigurno ? nema nešto što/ je l ima nešto što ne voliš na času romskog ?
247. Selma : nema /
248. Chercheuse : dobro /
249. Jana : ja ne volim }
250. Chercheuse : ali tebe ćemo posle / sačekaj samo malo / to ćeš mi posle reći / je l može ?
251. Jana : da /
252. Chercheuse : da li na primer / zamislite sada da imate / ti Selma imaš čarobni štapić / znaš šta je čarobni štapić ? ovako možeš da "Ćiri bu ćiri ba" i promeniš nešto / a ti Sejdo da imaš neke čarobne moći kao u crtanim filmovima / šta biste vi promenili na času romskog čarobnim štapićem ? šta biste to promenili na času ? m ? je l Sejdo / šta bi ti promenio na času romskog ? je l ima nešto što biste promenili ? m ? ništa ? ti bi ostavio čas takav kakav jeste / je l ima nešto što biste voleli da radite ? (ulazi učiteljica Sonja u učionicu da ostavi stvari)
253. Sonja : Majo / izvini / ja po navici i ne kucam }
254. Chercheuse : ništa/ ništa samo vi / izvinjavam se }
255. Sonja : sedite vi i radite slobodno (obratila se svom učeniku)
256. Chercheuse : je l ima nešto što bi ti Selma volela da radiš na času romskog ?
257. Selma : da čitam /
258. Chercheuse : ti bi volela da čitaš na kom jeziku ?
259. Selma : na srpskom /
260. Chercheuse : na srpskom / a zašto bi najviše volela da čitaš ? (silence) što bi volela da čitas ?
261. Selma : da učim /
262. Chercheuse : da vežbaš malo / da učiš čitanje / dobro / Sejdo / a ti ? da li bi nešto promenio na času da imaš čarobne moći ?
263. Sejdo : stolove /
264. Chercheuse : i ti bi isto stolove / a je l ima neka aktivnost koju biste promenili / nešto da radite na času romskog što ne radite ?
265. Sejdo : da /
266. Chercheuse : jel bi ste voleli da radite nešto što ne radite ? je l možeš da mu prevedesh da li bi voleo nešto da radi / šta bi voleo da radi na času romskog / a ne radi ? koju aktivnost ? šta bi želeo da radi / a ne radi ?
267. Jana : na srpskom ?
268. Chercheuse : ne / je l možeš da mu prevedesh na romskom ? šta bi to želeo da radi / a ne radi ?
269. Sejdo : srpski /

270. Chercheuse : šta ? voleo bi da radiš srpski na romskom ?
 271. Sejdo : da /
 272. Chercheuse : a zašto bi to voleo ?
 273. Sejdo : da naučim /
 274. Chercheuse : da naučiš / dobro / je l može poslednje pitanje ? kada ne biste sledeće godine imali romski / kada bi učiteljica rekla / vaša učiteljica ili nastavnica romskog "Nema romskog seldeće godine" / šta biste rekli ? kako biste se osećali ?
 275. Sejdo : < ? da pričamo >
 276. Chercheuse : ne / kad ne bi više bilo romskog / šta bi ti rekao ?
 277. Sejdo : na romskom ? (Selma se smeje)
 278. Chercheuse : slušaj me dobro sad / učiteljica ti kaže i nastavnica romskog / "Nema sledeće godine romskog jezika" / šta bi ti rekao na to ? šta bi rekao ? kako bi se osećao ? ne možeš znači sledeće godine da učiš romski (silence) šta misliš ? rekli smo da nema ni dobrih ni loših odgovora / šta misliš / kako bi se osećao ? kad ti kažu "ne možeš da učiš romski" / Selma / šta bi ti rekla ? ti razmisli /
 279. Selma : ja bi bila tužna /
 280. Chercheuse : ti bi bila tužna / zašto ? zašto bi bila tužna ?
 281. Selma : lep romski /
 282. Chercheuse : zato što je lep romski / zato što ti se sviđa / dobro /
 283. Sejdo : i meni je tužno }
 284. Chercheuse : zašto ? }
 285. Sejdo : i lep /
 286. Chercheuse : šta je lepo ? lep je romski ? voliš da ideš na čas romskog / dobro / je l imate nešto da dodate / je l biste nešto rekli za čas romskog ili za romski jezik u školi ili za ? ili je to to ? ne želite ništa da kažete ? hvala vam puno /

Retranscription de l'entretien de groupe 3 (EdG 3)

Contexte : le 19 novembre 2019, dans la salle de classe, lors du 4e et 5e cours du matin

Données sur les interlocuteur :

Elvira : fille de 8 ans, 1ère année d'apprentissage du romani

Samir : garçon de 8 ans, 1ère année d'apprentissage du romani

1. Elvira : nisam razumela šta si me pitala /
2. Chercheuse : možemo ponovo / ja sam nacrtala /
3. Elvira : ja sam pisala koji jezik volim /
4. Chercheuse : dobro }
5. Elvira : volim švedski / volim engleski /
6. Chercheuse : a to voliš da učiš /
7. Elvira : da }
8. Chercheuse : a srpski / šta si napisala ovde „ja znam }
9. Elvira : i znam eng/ srpski jezik” }
10. Chercheuse : aha / učiš engleski i švedski i znaš srpski /
11. Elvira : i znam malo španski /
12. Chercheuse : mhm / je l učiš još neki jezik ?
13. Elvira : pa...
14. Chercheuse : ili je to sve /
15. Elvira : ja sam znala nemački / ali zaboravila sam / sad znam malo
16. Chercheuse : dobro / sad znaš malo / a šta u školi učiš ?

17. Elvira : engleski /
18. Chercheuse : samo engleski ?
19. Elvira : i srpski učim / pošto kad imamo engleski / ja samo engleski pričam / a kad imamo srpski ili matematika / samo srpski /
20. Chercheuse : i to je sve / je l učiš još neki jezik u školi ?
21. Elvira : učim... učim... ne / samo ovo /
22. Chercheuse : kući učiš engleski i švedski / a u školi engleski i srpski /
23. Elvira : da /
24. Chercheuse : dobro / i šta možeš da kažeš za sebe ovde / kako izgledaš kad učiš ?
25. Elvira : ja mislim da znam / ja kad idem u školu i mislim da sve znam i tačno znam sve i mislim da imam sve petice / i kad smo imali engleski / učiteljica me zvala / i pregledala mi je i ona mi je rekla da mi je dobro i ja sam dobila pet /
26. Chercheuse : dobro / a koji tu jezik najviše voliš da učiš ?
27. Elvira : engleski }
28. Chercheuse : koji jezik najviše voliš ?
29. Elvira : engleski volim najviše / a švedski volim onako i... srpski volim onako /
30. Chercheuse : mhm / a zašto najviše voliš engleski ?
31. Elvira : pošto ja znam MNOGO MNOGO engleski }
32. Chercheuse : mhm /
33. Elvira : sve znam da kažem i eto /
34. Chercheuse : dobro / a kakav ti je to jezik / šta misliš o engleskom /
35. Elvira : pa MISLIM / kad me pita NEŠTO nastavnica / ja DIGnem svoju ruku i ona mi kaže da SVE ZNAM / ne treba da učim / meni je rekla nastavnica da naučim Petra pošto on ne znam ništa / on ima dva od engleskog /
36. Chercheuse : dobro / a šta misliš o srpskom ?
37. Elvira : o srpskom / pa...
38. Chercheuse : kakav ti je to jezik ?
39. Elvira : dobro }
40. Chercheuse : kako ti se čini srpski ?
41. Elvira : dobro /
42. Chercheuse : a šta to znači ? je l možeš da mi objasniš kako je to dobro / zašto ti je dobro ? šta ti je dobro ?
43. Elvira : pa meni je dobro kad pita me nešto učiteljica... od srpskog / ja znam / razumem sve }
44. Chercheuse : razumeš sve }
45. Elvira : al romski baš...
46. Chercheuse : baš i ne }
47. Elvira : ne volim romski
48. Chercheuse : ne voliš romski ? a zašto ? šta ti se ne sviđa ?
49. Elvira : ne sviđa mi se... ona kaže nešto drugo i ja to }
50. Samir : ne znaš }
51. Elvira : i ja to...
52. Chercheuse : ti to ne razumeš i zato ti se ne sviđa
53. Elvira : mhm /
54. Chercheuse : dobro / a je l učiš ti romski u školi ?
55. Elvira : ne /
56. Chercheuse : ne ideš na romski ?
57. Elvira : ne / ja idem u romski }
58. Chercheuse : dobro / a je l učiš / je l učite romski u školi ? ne ? (klimaju potvrdno glavom)
59. Elvira : onaj put sam MALO pričala i vežbala i pričala romski / ali sad ne
60. Chercheuse : nećeš više da ideš ili ?

61. Elvira : neću da učim /
62. Chercheuse : zašto ?
63. Elvira : zato ŠTO JA ZNAM ENGLLESKI / mogu da pričam ENGLLESKI / moja sestra velika / zna i ona malo / ima šest godina / a velika ima dvanest godina /
64. Chercheuse : dobro }
65. Elvira : i pričam sa mojim sestrama i mojom mamom
66. Chercheuse : dobro / hvala Elvira / je l možeš ti sad držiš Samiru / Samire / je l možeš ti sad da nam objasniš šta si nacrtao ?
67. Samir : ovo je jedna zastava iz nemačke i moj brat tamo živi / ima dve sestre / i tamo imam je drugare / i najbolji su mi / kad ideš tamo u školu i kad dobije ocenu iz teksta / jedna petica kaže da je jedinica to /
68. Chercheuse : aha / petica tamo označava jedinicu }
69. Samir : da /
70. Chercheuse : dobro }
71. Elvira : da / a jedinica znači pet /
72. Chercheuse : je l tako ?
73. Samir : DA /
74. Chercheuse : dobro / i je l možeš da nam kažeš zašto si ti to nacrtao ? Zašto si izabrao da nacrtáš baš tu ZASTAVu /
75. Samir : pa tamo moj brat živi i ima dve sestre / jedna ide u školu / u osnovnu školu / a druga / a drugi moj brat ide u svoju školi / tamo ima dve tri učionice i tako /
76. Chercheuse : to te u stvari podseća na nemačku i školu /
77. Samir : da /
78. Chercheuse : jesi ti bio tamo ?
79. Samir : ne / sad ću za novu godinu /
80. Chercheuse : a za novu godinu ćeš da ideš }
81. Elvira : ja ću da idem u švedsku /
82. Chercheuse : dobro / i ti ćeš da ideš u švedsku / dobro /
83. Elvira : ja znam švedski i mogu da pričam /
84. Chercheuse : dobro / a je l učiš ti nemački ?
85. Samir : malo učim nemački/ a da bi išao na aerodrom / oni pričaju nemački i ja njih ne razumem / ponekad kad pričaju španski /
86. Chercheuse : dobro / a koje sve jezike još učiš ? je l učiš još neke jezike ?
87. Samir : ne /
88. Chercheuse : a ovde u školi šta učite ?
89. Samir : sprski /
90. Chercheuse : učiš samo srpski ? i šta možeš da kažeš da kažeš kakav ti je nemački jezik ?
91. Samir : super / i malo teže tamo kad / ima jedno slovo se zove "N"/ ali tamo / ali tamo ono znači da je "i" }
92. Chercheuse : aha izgovara se drugačije }
93. Elvira : DA / ja znam }
94. Chercheuse : dobro }
95. Elvira : na primer "n" nešto drugi }
96. Samir : i može da }
97. Elvira : "n" je "i" / a }
98. Samir : XXX }
99. Elvira : "N" je "I" a "I" je "N" }
100. Chercheuse : dobro / znači drugačije se izgovaraju slova }
101. Samir : da }

102. Chercheuse : znači drugačije se pišu / drugačije se izgovaraju glasovi / dobro / i je l možeš još nešto da nam kažeš za taj jezik ? kakav ti je ?}
103. Samir : ne}
104. Chercheuse : a srpski ?
105. Samir : srpski mi dobar / pričamo mnogo / mnogo puno / kad dolazim u školu / prvo operem ruke i XXX
106. Chercheuse : dobro / dobro / a je l ima nešto na šta te podseća taj jezik ? Šta bi reko o srpskom ?
107. Samir : ne /
108. Chercheuse : a je l učiš / je l idete / Elvira ti si rekla da ideš / je l ideš ti / je l učiš ti romski ?
109. Samir : da /
110. Chercheuse : i šta mis}
111. Elvira : ne / ne učim /
112. Chercheuse : ti ne učiš ?
113. Elvira : ne / ne učim / je l UČIŠ TI romski ?
114. Chercheuse : je l učiš ti romski ?
115. Samir : da /
116. Chercheuse : dobro}
117. Elvira : nisam znala /
118. Chercheuse : kako nisi znala ? je l vi idete zajedno na romski ili ne ?
119. Samir : ponekad pomalo}
120. Elvira : PONEKAD zajedno / ponekad ne /
121. Chercheuse : ponekad ne / dobro / i šta misliš ti Samire / je l možeš da mi kažeš za crtež / mogao si da nacrtáš za sve jezike koje učiš ovde / i nemački i srpski / romski / zašto si izabrao baš da nacrtáš nemacki ?
122. Samir : PA MENI TO to NEMAČKI NAJbolji je i to je vrhnost da kažeš neku reč /
123. Chercheuse : a je l možeš da mi objasniš šta to znači ?
124. Samir : to je vrhnost je reč kad kažeš nešto "alô" to te podseća na "halo"}
125. Elvira : halo /
126. Chercheuse : dobro / a ovaj / a romski ?
127. Samir : a romski / znam od kad sam bio mali / učio sam romski tri puta dnevno / a sad učim pet puta dnevno /
128. Chercheuse : dobro / Elvira / šta si ti htela da kažeš ?
129. Elvira : a kad će da zvoni ?
130. Chercheuse : evo uskoro / sad ćemo još malo da završimo}
131. Elvira : XXX
132. Chercheuse : a neće / III NE brini se / ima još dvadeset pet minuta / stići ćete vi}
133. Elvira : dvadeset pet}
134. Chercheuse : jeste / ne brinite se / pazim ja na sat / a / šta mislite o učenju romskog u školi ? što se taj jezik uči u školi ? Šta ti misliš Elvira ?
135. Elvira : JA mislim kad učim romski u školu i moja drugarica me ne razume /
136. Chercheuse : aha / koja drugarica ?
137. Elvira : pa Natalija / ona što je rekla vi idete na vero (nasmejala se)}
138. Chercheuse : aha na veronauku / drugarica koju smo sreli ?
139. Elvira : da / i onda sedne sa mnom i JA kad pričam nešto romski}
140. Samir : ne razume}
141. Elvira : ONA ME NE razume i zato ja ne pričam romski
142. Chercheuse : ti ne pričaš romski
143. Elvira : da / i učiteljica me ne razume / a HOĆU da me razume

144. Chercheuse : ali te ne razume / pa šta misliš što se taj jezik uči u školi ? je l to / kako ti se to čini ?
145. Elvira : SRPSKI ?
146. Chercheuse : ne / ROMSKI što učite u školi / što može da se uči u školi / kako se tebi to čini ?
147. Elvira : pa...
148. Chercheuse : šta misliš o učenju romskog}
149. Elvira : PA MI KAD IDEMO na romskom mi ne pričamo romski}
150. Chercheuse : vi ne pričate romski}
151. Elvira : i naša nastavnica ne priča romski / nego srpski /
152. Chercheuse : mhm / dobro / a ti Samire / šta ti misliš o učenju romskog u školi ? šta ti misliš o tome što možeš da učiš taj jezik u školi / da izabereš romski ?
153. Samir : pa meni to se sviđa / i... sviđa mi se mnogo / mama me upisala / kada sam reko / hoćeš da ideš na romski jezik / ja sam to razumeo odma / ja kažem da}
154. Chercheuse : zašto si ti hteo da ideš na romski jezik ? šta te je podstaklo da izabereš / da ideš na romski jezik ?
155. Samir : pa možemo da crtamo / da pišemo i da čitamo /
156. Chercheuse : dobro / da pišete i da čitate na kom jeziku ?
157. Samir : na srpskom ili na romskom /
158. Chercheuse : i na srpskom i na romskom /
159. Samir : da /
160. Chercheuse : dobro / i šta ti više voliš ?
161. Samir : na romskom v
162. Elvira : (priča tiho) < ? zaboravila sam jaknu >
163. Chercheuse : gde ti je jakna ?
164. Elvira : tamo}
165. Chercheuse : dole ?
166. Elvira : da /
167. Chercheuse : dobro / stići ćemo pre časa / pre nego što zvoni / šta si rekao ? voliš da / šta voliš više d a čitaš i pišeš na času romskog ?
168. Samir : da pišemo i crtamo / možemo da crtamo/ igramo se neke igre /
169. Chercheuse : dobro / da crtate / pišete / igrate se i da pišete na srpskom i romskom / a šta ti više voliš na času romskog da pišeš i čitaš ? na kom jeziku ?
170. Samir : na romskom}
171. Chercheuse : na romskom}
172. Samir : ili na srpskom / i na romskom i na srpskom
173. Chercheuse : voliš i jedno i drugo}
174. Samir : da /
175. Chercheuse : dobro / Elvira/ šta te je podstaklo / zašto si ti poževela da ideš na romski jezik ?
176. Elvira : ja nisam mogla da idem tamo / nego / JA SAM VIDELA NA ROMSKI / rekla mi je učiteljica TI NE TREBA da ideš na romski / ja znam i da čitam i da pišem i SVE}
177. Chercheuse : znaš da čitaš i pišeš na kom jeziku ?
178. Elvira : pa znam na engleskom i na srpskom}
179. Chercheuse : aha / učiteljica kad ti je rekla ti znaš da čitaš i pišeš na kom jeziku je ona mislila ?
180. Elvira : ona je mislila na engleskom / ja učim na engleskom / i na srpskom
181. Chercheuse : da znaš već da čitas i pišeš}
182. Elvira : ali na romskom ne}
183. Chercheuse : na romskom ne / zašto si}
184. Elvira : ne znam mnogo da pišem}

185. Chercheuse : dobro / zašto si onda izabrala da / ti ideš na romski / je l tako ?
186. Elvira : da}
187. Chercheuse : pa zašto si onda izabrala ?
188. Elvira : ne znam /
189. Chercheuse : ne znaš (nasmejala sam se) / dobro / a šta vam se NAJVIŠE sviđa na času romskog ? šta najviše volite ? šta ti najviše voliš ?
190. Elvira : pa nekad pišemo rečenice i idemo napolje}
191. Samir : nekad pišemo rečenice na romskom i na srpskom}
192. Elvira : ne / ja pišem na srpskom}
193. Chercheuse : ti pišeš na srpskom / uvek pišeš na srpskom ?
194. Elvira : da / on na ROMSKOM}
195. Samir : imali smo da pišemo i na srpskom i na romskom
196. Elvira : a kad će da bude nešto kao žurka / kad je rekla će da igramo nešto / kao da igramo romsko}
197. Chercheuse : aha / romske igre / misliš na folklor}
198. Elvira : ne / on je reko FUDBAL (nasmejala se)}
199. Chercheuse : dobro / on misli na fudbal /
200. Elvira : ne / će da igramo romsko / ali ja ne znam romsko /
201. Chercheuse : da / romsku igru / romski folklor / da igrate na romskom /
202. Elvira : da / ja ne znam / ja neću da igram /
203. Chercheuse : dobro / je l ima još nešto što volite ?
204. Samir : ne}
205. Elvira : mmm (razmišlja)
206. Chercheuse : a sta NAJVIŠE NAJVIŠE volite ?
207. Elvira : ja najviše volim}
208. Chercheuse : na času romskog / šta NAJVIŠE voliš da radiš ?
209. Elvira : pa volim kad / ona moja nastavnica od romskog / ona mi je rekla da izađem na tablu da pišem nešto / i ja volim to /
210. Chercheuse : dobro / da pišeš na kom jeziku ?
211. Elvira : pa na srpskom /
212. Chercheuse : na srpskom / ti voliš da pišeš na srpskom / a ti Samire / šta NAJVIŠE voliš na času romskog ?
213. Samir : da crtam /
214. Chercheuse : dobro / kad vam nastavnica da da crtate / dobro / a je l ima nešto što UOPŠTE NE volite ? šta vam se ne sviđa na času romskog jezika ?
215. Elvira : ja ne volim kad neki dečaki idu da zarežu olovku / oni sed tu / kao deset minuta i ne volim kad galame /
216. Chercheuse : dobro / a je l ima nešto od aktivnosti / od onog što rade na času da ti se ne sviđa ?
217. Elvira : meni ?
218. Chercheuse : da / nešto ne voliš da radiš ?
219. Elvira : pa nema /
220. Chercheuse : sve voliš što radi nastavnica ?
221. Elvira : da /
222. Chercheuse : dobro / a ti Samire ?
223. Samir : isto /
224. Elvira : samo ne volim kad VRIŠTI /
225. Chercheuse : dobro / ne voliš kad vrišti}
226. Elvira : da / pošto neki dečaki nisu dobri i devojčice / jedan put jedan dečak je rekao "jebem ti mater"}

227. Chercheuse : dobro / a je l imaš ti Samire nešto što ti se uopšte ne sviđa ?
228. Samir : meni kad neko dolazi i kad me neko ometa / ja pišem / neko me ometa / ja pišem pišem / i kažem "šta je ?" / "daj mi gumicu" / "ŠTA JE ?" / "daj mi gumicu"
229. Chercheuse : da / ali ovako od aktivnosti od onog što radite na času / nema ništa što vam se ne sviđa ?
230. Elvira et Samir en coeur : ne}
231. Elvira : on ne razume mislim}
232. Chercheuse : šta ne razume ?
233. Samir : ne znam /
234. Chercheuse : razumeš Samire šta pitam ?
235. Samir : da}
236. Elvira : RAZUMEŠ TO ? }
237. Samir : da /
238. Elvira : dobro / on ne razume učiteljicu}
239. Chercheuse : a ne razumeš mnogo učiteljicu}
240. Elvira : pošto onaj put učiteljica je rekla imamo nešto za domaći i radili smo to za domaći / ali on je radio pogrešnu stranu}
241. Chercheuse : pa dobro }
242. Elvira : radio 47 stranu}
243. Chercheuse : pa dobro / važno je da je uradio domaći / je l tako ? važno da si uradio ? nema veze
244. Samir : da /
245. Chercheuse : a ovako / vidite / ovo smo rekli da je čarobni štapić / kad biste imali ovaj čarobni štapić / je l biste voleli da imate neki čarobni štapić ?
246. Elvira : da}
247. Chercheuse : i kažete "ćiri bu / ćiri ba" / šta biste vi promenili na času romskog ? je l ima nešto što biste voleli da radite na romskom / a ne radite ?
248. Samir : da imamo projektor}
249. Chercheuse : mhm / čekaj / sad ćemo je l imaš ti ?
250. Elvira : da /
251. Chercheuse : šta bi ti volela ?
252. Elvira : ja bih volela da nam da učiteljica tu loptu i da se igramo NAPOLJU pošto ona je rekla da će da nam da loptu / ali mi ne idemo napolje}
253. Chercheuse : ne idete / nije vam dala ?
254. Elvira : da / ali je REKLA da idemo napolje / ali nikad nije /
255. Chercheuse : ti bi najviše volela da idete napolje ? a zašto bi to volela ?
256. Elvira : što volim da se igram sa mojim drugaricama /
257. Chercheuse : Samire / a ti / šta bi najviše voleo na času romskog / ovako imaš čaroban štapić}
258. Samir : ja bi svaki dan da imao romski
259. Chercheuse : ti bi voleo da imaš svaki dan romski /
260. Samir : da /
261. Chercheuse : dobro / je l bi voleo da radiš nešto što do sada niste radili ?
262. Samir : ja bi voleo da radim / da pišemo / da pišemo nove rečenice...
263. Chercheuse : mhm / dobro /
264. Samir : i da čitamo /
265. Chercheuse : i da čitate / a da čitate I pišete na kom jeziku bi voleo ?
266. Samir : na srpskom i na romskom /
267. Chercheuse : na srpskom i na romskom / a je l možeš da mi kažeš zašto bi voleo da imaš svaki dan romski jezik ?

268. Samir : pa to mi je bolje i...
269. Chercheuse : mhm / to ti je bolje u kom smislu ?
270. Samir : ne znam /
271. Chercheuse : dobro / sada kada bi vam učiteljica rekla da sledeće godine nema časa romskog / kako biste se osećali ?
272. Samir : TUŽNO}
273. Elvira : srećno}
274. Chercheuse : tužno / dobro / čekaj da čujemo prvo / tužno Samire / zašto ?
275. Samir : tužno / pa ja sam / pa meni bi bilo tužno zato što smo učili romski i radili / crtali / bio bi tužan / radio sam samo domaći / a da bi bio domaći
276. Chercheuse : bio bi tužan zato što ne bi više crtao}
277. Samir : da}
278. Chercheuse : i pisao /
279. Samir : da}
280. Chercheuse : učio romski : zato što ne bi više učio romski i pisao
281. Samir : da /
282. Chercheuse : dobro / a zašto bi ti Elvira bila srećna ?
283. Elvira : zato što neću da idem TAMO}
284. Chercheuse : aha / zašto nećes da ideš ?
285. Elvira : zato što neki dečaci se / su se tukli / JA NE VOLIM TO}
286. Chercheuse : dobro / a na primer zbog ROMSKOG / na primer kada dečaci se ne bi tukli i na času bi svi bili mirni / i kada bi učiteljica rekla / šta bi ti rekla i kako bi se osećala / SAMO ZA ČAS ROMSKOG / ne svi dečaci / svi učenici / i devojčice i dečaci su mirni na času}
287. Elvira : pa isto tužno pošto ako bude dobro / ja VOLIM}
288. Chercheuse : dobro / dobro}
289. Elvira : pošto jedna devojčica rekla mi je da ja crtam kao đevrek / pošto rekla nas da crtamo kao nekog < ? fontana > da}
290. Chercheuse : učiteljica romskog ili vaša ?}
291. Elvira : ne}
292. Samir : da / da crtamo magnetete}
293. Elvira : ne / naša učiteljica /
294. Chercheuse : dobro / ali ja sam pitala samo za čas romskog
295. Elvira : aaaa}
296. Chercheuse : da / samo za čas romskog / ti bi znači bila tužna ako ne bi imala čas romskog ?
297. Elvira : da /
298. Chercheuse : dobro / a kako se osećate na času romskog ?
299. Samir : dobro /
300. Chercheuse : zašto se ti Samire osećas dobro ?
301. Samir : pa mi smo crtali / pisali / crtali i tako je to}
302. Chercheuse : a ti Elvira / kako se ti osećaš ?
303. Elvira : nervozna
304. Chercheuse : nervozna ? zašto što si nervozna ?
305. Elvira : zato što neki dečaci samo me pitaju}
306. Chercheuse : dobro / zato što se diraju sa tobom}
307. Elvira : NE}
308. Samir : prate nju}
309. Elvira : NEGO ja samo PIŠEM / oni me vide kako lepo pišem}
310. Chercheuse : aha / gledaju tebe}
311. Elvira : samo ovako (pokazuje kako dečaci gledaju u njenu svesku)

312. Chercheuse : dobro / dobro / a romski koji vi pričate / je l to po vama isti romski koji priča nastavnica ?
313. Elvira : NE / (odsečno i vrlo brzo odgovorila)
314. Chercheuse : a u čemu se razlikuje ?
315. Elvira : pa MI pričamo }
316. Samir : mi pričamo malo komplikovano / a ona ne
317. Chercheuse : dobro / polako / je l može sad / sačekaj samo da Samir kaže (Elvira hoće u isto vreme da odgovori) / vi pričate malo komplikovano }
318. Samir : malo komplikovano / a ona malo priča retko
319. Chercheuse : aha / šta to znači ? }
320. Samir : retko }
321. Elvira : RETKO / nije baš čisto /
322. Chercheuse : čisto /
323. Elvira : čisto kao naš (nasmejala se / teško joj je da izgovori reč "čisto")
324. Chercheuse : ne priča čisto /
325. Elvira : da /
326. Chercheuse : vi pričate komplikovano / a ona ne priča čisto /
327. Elvira : da /
328. Samir : da /
329. Chercheuse : ne priča čisti romski ?
330. Elvira : DA / a MI ČISTI /
331. Chercheuse : a vi pričate ČISTI romski / a je l možeš Elvira da mi kažeš kakav je to romski ?
332. Elvira : pa.. }
333. Chercheuse : kakav je to vaš ? }
334. Elvira : pa čisti / kao kažeš... sve čisto... ne lako da kažeš (nasmejala se) }
335. Chercheuse : je l možeš da daš neki primer / da mi objasniš pošto ja ne znam baš dobro romski / da mi kažeš kažeš kako / šta misliš ČISTO ?
336. Elvira : evo / pa ČISTO je kad ONA priča nešto na ROMSKOM i nije TAČNO pošto nešto ovako radi ovako "rrrrr" nešto }
337. Chercheuse : aha / ona malo drugačije izgovara }
338. Elvira : da / a ja ne razumem nju }
339. Samir : isto i ja / dva puta je nisam razumeo }
340. Elvira : ona kaže "HLEB" / ona ona / naš kaže slovi i "kako se kaže hleb ?" / mi kažemo...
341. Samir : "maro" }
342. Elvira : "maro" a ona kaže "mangro" }
343. Chercheuse : dobro /i šta vi mislite o tome ?
344. Elvira : pa meni nije lako to da }
345. Chercheuse : razumeš }
346. Elvira : da pričam }
347. Chercheuse : i kakav ti je TAJ JEZIK koji ona priča ?
348. Elvira : pa... nije lep /
349. Chercheuse : nije lep / a šta ti nije lepo ?
350. Elvira : pa ona što priča to / jezik romski / ali nije ČISTO /
351. Chercheuse : nije čist / a kakav je njen romski ? šta možeš da kažeš / je l možeš da mi objasniš / kakav je njen romski ?
352. Elvira : pa / VIDI / mi kad kažemo "HLEB" / ne / ja ću da kažem na romskom }
353. Chercheuse : dobro }
354. Elvira : hleb mi kažemo "maro" / a ona kaže "mangro"
355. Chercheuse : vi kažete "MARO" }
356. Samir : da }

357. Elvira : to je / ona "MANRO"
358. Chercheuse : i tebi se ne sviđa ta njena reč }
359. Elvira : mmm "maro"}
360. Chercheuse : dobro / a ti Samire / šta ti misliš ? kakav je tebi taj jezik ?
361. Elvira : aaa / ona priča gilanski}
362. Samir : NEEEE}
363. Elvira : DA DA (brzo izgovara i odgovara)}
364. Samir : od bijanovac / od bijanovac /
365. elvira : kako ? bijanovac ? (isčuđava se kao da nikad nije čula za tu reč) }
366. Chercheuse : je l postoji više vrsta romskog jezika ?
367. Samir et Elvira en coeur : DA /
368. Chercheuse : i koje}
369. Elvira : gilanski}
370. Chercheuse : koje poznajete ?
371. Samir : gilanski}
372. Elvira : gilanski poznajemo}
373. Samir : ja znam gilanski}
374. Elvira : isto kao}
375. Chercheuse : koji vi jezik pričate ?
376. Elvira : mi pričamo romski jezik}
377. Samir : romski /
378. Elvira : ja pričam malo romski, ali ČISTO, a ona ne}
379. Chercheuse : ČISTO/
380. Samire : koji ti jezik pričaš ?
381. Samir : romski / ali ČISTO /
382. Chercheuse : ČISTO/ Šta je to po tebi ČISTO / je l možeš da mi objasniš pošto ja ne znam baš romski / šta znači čisto ?
383. Elvira : ne to čisto da mi znamo mnogo / nego to čisto da ČISTO kažemo reč / a ona kaže nešto drugo /
384. Chercheuse : a vi kažete na jedan način / a ona kaže na drugi način /
385. Elvira et Samir : da /
386. Chercheuse : i taj vaš način po vama je čist /
387. Elvira et Samir : da /
388. Elvira : ona kaže hleb / ali nešto DRUGO
389. Chercheuse : da / drugačiju reč /
390. Elvira : da / to je isto hleb/ ali na drugi jezik / ali to meXXX ne ja ne volim taj jezik (konstatuje da ne voli taj jezik)
391. Chercheuse : ti ne voliš taj jezik / a ti Samire ?
392. Samir : to je taj jezik kad ona kaže ... ja je ne razumem / dva puta je nisam razumeo / dva puta /
393. (on entend les enfants parler dans le couloir)
394. Chercheuse : nije još zvonilo / ima još deset minuta / sad ćemo da završimo / brzo ćemo
395. Samir : retko imaju TO / ali kad pričaju to / ona kad priča/ mi kažemo (draka) ona kaže (drakha) }
396. Elvira : (drakha)
397. Chercheuse : drugačije
398. Samir : da
399. Chercheuse : i šta ti misliš o njenom jeziku ? šta misliš o tom romskm / o tom jeziku koji priča nastavnica ?
400. Samir : ne znam /

401. Chercheuse : a o tvom ? šta možeš da kažeš / šta misliš o romskom koji ti pričaš ? kakav je tebi to jezik ?
402. Samir : čist /
403. Chercheuse : isto čist / dobro / i šta mislite što kod nastavnice na času romskog / ona priča taj jezik ?
404. Elvira : pa priča taj jezik /
405. Chercheuse : šta mislite o tome da učite taj jezik ?
406. Elvira : ja neću da učim TAJ jezik / nije mi dobar / to je gilanski / ja ne volim / neke isto ovako pričaju / imamo jednu devojčicu drugo dva / i ona priča isto kao nastavnica /
407. Chercheuse : što se tebi to Elvira ne sviđa ?
408. Elvira : pošto ne znam / ne sviđa mi se /}
409. Chercheuse : a tebi Samire ?}
410. Elvira : nije kao tačna /
411. Chercheuse : nije tačan ? nije pravilan ?
412. Elvira : nije ta reč nešto da kažem nije tačna /
413. Chercheuse : nije tačna / a po tebi Samire / šta misliš o tome da učite taj jezik koji nastavnica priča u školi ?
414. Samir : imamo jednog kod nas / on se zove Kevin / on retko priča i ne pazi reči kako da priča / mi kažemo (maro) / on (MAO)
415. Chercheuse : dobro / ali šta misliš da učiš / o tome da UČIŠ romski jezik koji nastavnica priča ?
416. Elvira : ne razume / DA TI KAŽEM ?
417. Chercheuse : ajde prevedi mu / možda će}
418. Elvira : kako si rekla ?
419. Chercheuse : šta misli o romskom jeziku koji nastav / da UČI romski jezik koji nastavnica priča ?
420. Elvira : (elle traduit en romani cette question)
421. Samir : pa ja bi... ne znam /
422. Elvira : romskom}
423. Chercheuse : je ti se sviđa ili ti se ne sviđa ?
424. Elvira : (elle lui traduit cette question) *sviđini* ti se sviđina ?
425. Samir : da / sviđa mi se /
426. Chercheuse : je l bi voleo da učiš taj jezik koji nastavnica priča ?
427. Samir : da /
428. Chercheuse : a je l bi mogao da mi objasniš zašto bi voleo ?
429. Samir : ne znam kako da objasnim /
430. Chercheuse : a ne znaš da objasniš / je l možeš malo da razmisliš ?
431. Samir : mmmm (odmahuje glavom)
432. Chercheuse : dobro / ništa / je l imate nešto da dodate za romski jezik ?
433. Samir : ne
434. Chercheuse : ništa ?... dobro / pa hvala vam puno

Retranscription de l'entretien de groupe 4 (EdG 4)

Contexte : le 20 novembre 2019, dans la salle de classe, lors du 5e cours du matin

Données sur les interlocuteurs :

Dajana : fille de 10 ans, 2e année d'apprentissage du romani

Šaban : garçon de 10 ans, 2e année d'apprentissage du romani

1. Chercheuse : ko će prvi da nam objasni šta je nacrtao ?
2. Dajana : Šaban /
3. Chercheuse : ajde hoćeš ti Šabane ?
4. Šaban : može /
5. Chercheuse : da nam objasniš šta si nacrtao ?
6. Šaban : nacrtao sam/ drugare / učiteljicu kako učimo
7. Chercheuse : a šta je ovo ?
8. Šaban : srpski XXX učimo
9. Chercheuse : dobro / srpski jezik / šta si tu još nacrtao ?
10. Šaban : drugare kako uče / kako sede i uče /
11. Chercheuse : dobro / kako sede i uče / ko je ovo ?
12. Šaban : učiteljica /
13. Chercheuse : učiteljica / dobro }
14. Šaban : mislim nastavnica /
15. Chercheuse : dobro / a šta je ovo ?
16. Šaban : pa učimo / tu gledamo i prepisujemo i učimo }
17. Dajana : tabla }
18. Chercheuse : to je tabla / gledate i prepisujete sa table / a šta učite ?
19. Šaban : pa ženski i muški rod / jednina / množina / XXX
20. Chercheuse : dobro / znači učite jedninu i množinu / ženski i srednji rod / dobro / a zašto si to baš nacrtao za srpski jezik ? drugare / tablu / ?
21. Šaban : to mi je omiljen predmet /
22. Chercheuse : dobro /
23. Šaban : i da učimo /
24. Chercheuse : to ti je omiljeni predmet u školi ? Voliš srpski / dobro / a je li si tu sebe nacrtao negde ?
25. Šaban : evo me / (pokazuje sebe)
26. Chercheuse : i šta tu možeš da kaže za sebe ? kako izgledaš ? kako se osećaš ?
27. Šaban : pametno kao /
28. Chercheuse : šta to znači / je li možeš da nam objasniš ?... šta to znači pametno se osećaš ? šta si mislio / samo da mi objasniš ?
29. Šaban : pa da sam pametan / kao XXX
30. Chercheuse : da znaš sve / dobro / šta si jos nacrtao ?
31. Šaban : svoje drugare /
32. Chercheuse : dobro / a šta si ovde nacrtao ?
33. Šaban : engleski jezik / učimo boje /
34. Chercheuse : učite boje / šta možeš da nam kažeš }
35. Šaban : ona nama kaže XXX
36. Chercheuse : dobro/ ko je ovo ?
37. Šaban : nastavnica /
38. Chercheuse : a ovo ?
39. Šaban : ja sam ovo / a to su moji drugari
40. Chercheuse : a što si to baš odabrao da nacrtáš za engleski ? što si nacrtao nastavnicu / tablu / drugare ?
41. Šaban/ ne znam /
42. Chercheuse : šta te je podsetilo / zašto ti je to baš prvo palo na pamet da nacrtáš za engleski ?
43. Šaban : pa kad učimo / to radimo boje /
44. Chercheuse : aha / učite engleski u školi / a šta možeš da nam kažeš o sebi ?
45. Šaban : nisam taj / ovaj sam /
46. Chercheuse : dobro / izvinjavam se / šta možeš da nam kažeš o sebi ?

47. Šaban : pa učmo boje /
48. Chercheuse : dobro / dobro / hvala / da čujemo Dajanu / šta si ti Dajana nacrtala ? Je li možeš da nam objasniš ?
49. Dajana : nacrtala sam engleski / kako izadjem pred tablu da nacrtam nešto /
50. Chercheuse : dobro / je li možeš da nam kažeš gde si ti ?
51. Dajana : (pokazuje gde se ona nalazi na crtežu)
52. Chercheuse : i kako izgledaš ?
53. Dajana : nosim haljinu }
54. Chercheuse : dobro / a kako se osećaš ? kako izgledaš ? je li možeš da opišeš ?
55. Dajana : pa lepo /
56. Chercheuse : lepo / zašto ?
57. Dajana : zato što sam uradila zadatak /
58. Chercheuse : a šta je ovde ?
59. Dajana : sto /
60. Chercheuse : a šta sve ima na stolu ?
61. Dajana : sveske / knjige / pribor /
62. Chercheuse : iz čega ?
63. Dajana : iz engleskog /
64. Chercheuse : dobro / a ovo je ?
65. Dajana : nastavnica /
66. Chercheuse : i zašto si baš to izabrala za engleski ?
67. Dajana : zato što volim engleski jezik
68. Chercheuse : voliš engleski jezik / a zašto ?
69. Dajana : zato što mi je zanimljivo /
70. Chercheuse : a šta ti je zanimljivo ?
71. Dajana : kad pričamo engleski /
72. Chercheuse : kad pričate engleski / voliš da pričaš engleski ?
73. Dajana : da /
74. Chercheuse : a šta si ovde nacrtala ?
75. Dajana : kako učim nemački /
76. Chercheuse : kako učiš nemački / dobro / možeš li malo da nam objasniš šta si još nacrtala /
77. Dajana : nacrtala sam / u zaboravila sam nastavnicu / nacrtala sam sto / svesku / mene kako idem XXX
78. Chercheuse : dobro / a reci mi gde učiš nemački ?
79. Dajana : u učionicu /
80. Chercheuse : a gde ?
81. Dajana : u broju 4 /
82. Chercheuse : aha / je li ovde u školi učiš nemački ?
83. Dajana : ne učim tamo /
84. Chercheuse : ne ?
85. Dajana : samo sam crtala /
86. Chercheuse : volela bi da učiš nemacki ?
87. Dajana : ja sam bila tamo /
88. Chercheuse : aha bila si tamo i volela bi ovde u školi da učiš nemački
89. Dajana : da
90. Chercheuse : a zašto bi volela da učiš nemački ?
91. Dajana : pa... interesuje me / lep je jezik /
92. Chercheuse : mhm / a je li možeš da mi objasniš ? (Šaban je ustao i otišao da briše tablu / pozvala sam ga da sedne kako bismo mogli da nastavimo intervju)

93. Dajana : kad / zanimljivo mi je /
94. Chercheuse : a šta ti je to zanimljivo ?... je l možeš samo da mi objasniš šta ti je to zanimljivo ?
95. Dajana : kako pričam /
96. Chercheuse : dobro / aaa / je l možeš da mi kažeš šta misliš o engleskom ? kakav ti je to jezik ?
97. Dajana : dobar mi je /
98. Chercheuse : je l možeš da mi objasniš kako ti je dobar ?... a nemački ? kakav ti je ?
99. Dajana : zanimljiv /
100. Chercheuse : a šta ti je zanimljivo ?
101. Dajana : pa kad pričam /
102. Chercheuse : dobro / a Šabane / a tebi / kakav je engleski ?
103. Šaban : zanimljiv /
104. Chercheuse : i tebi je zanimljivo / a šta ti je zanimljivo ?
105. Šaban : kad kažem nešto XXX kad radimo stripove /
106. Chercheuse : na času ?
107. Šaban : dobro /
108. Chercheuse : dobro / a šta misliš o srpskom ?
109. Šaban : pametan /
110. Chercheuse : o srpskom jeziku ? je l možeš da mi objasniš kako je pametan ?
111. Chercheuse : pa... kad ti neko kaže srpski jezik / šta ti pomisliš ? kakav ti je to jezik ?
112. Šaban : < ? pa svetski >
113. Chercheuse : a je l možeš da ga opišeš ? šta bi reko za taj jezik ?
114. Šaban : pa srpski jezik ima množinu / jedninu / muški / ženski rod / sredni
115. Chercheuse : dobro / a jel ti je lep / ružan/ težak / lak
116. Šaban : svidja mi se /
117. Chercheuse : a šta ti se svidja ?
118. Šaban : pa kad radimo bajke /
119. Chercheuse : a što ti se to svidja ?
120. Šaban : bajke ?
121. Chercheuse : da ?
122. Šaban : pa... to radimo ... nema stvarnost / ne postoji / ali to je interesantno /
123. Chercheuse : dobro / a je l učite vi još neke jezike ?
124. Šaban : engleski /
125. Dajana : engleski / srpski
126. Chercheuse : ti učiš engleski / srpski/ a nemački bi volela da učiš
127. Dajana : da /
128. Chercheuse : dobro / i koji ti se od tih jezika najviše svidja ?
129. Dajana : nemački /
130. Chercheuse : zašto ti se najviše svidja nemački ? U odnosu na engleski i srpski ?
131. Dajana : interesantno je pričati /
132. Chercheuse : Šabane / a ti / je l učiš još neki jezik ?
133. Šaban : samo engleski i srpski /
134. Chercheuse : i koji ti se najviše svidja ?
135. Šaban : srpski mislim engleski /
136. Chercheuse : srpski ili engleski ? koji ti se više svidja ?
137. Šaban : pa kad pričaš zanimljivo je /
138. Chercheuse : a šta ti je zanimljivo ?
139. Šaban : kad pričaš /
140. Chercheuse : a koji jezik najmanje volite ?

141. Šaban : engleski / šalim se /
142. Dajana : ruski /
143. Chercheuse : zašto ruski ?
144. Dajana : to nikad nisam pričala / to mi nije tako zanimljivo /
145. Chercheuse : dobro / a ove jezike učite u školi ?
146. Dajana : da /
147. Šaban : nemački ne /
148. Chercheuse : dobro / nemački ne učite / ona je nacrtala da bi volela / a romski ?
149. Dajana et Šaban en coeur : da /
150. Chercheuse : pošto ste mogli da nacrtate sve jezike koje učite i romski / i srpski / i engleski / zašto ste se odlučili da nacrtate samo srpski i engleski ? zašto ste izabrali to da nacrtate ?
151. Dajana : (smeje se)
152. Chercheuse : je li Šabane / zašto si se odlučio da nacrtáš samo engleski i srpski ? Pošto si mogao da nacrtas sve jezike /
153. Šaban : jer mi je zanimljiv jezik /
154. Chercheuse : koji ? engleski i srpski ?
155. Šaban : da /
156. Chercheuse : a romski ? kakav ti je romski ?
157. Šaban : pa ja znam romski / nije mi zanimljiv /
158. Chercheuse : dobro / ti znaš romski / nije ti zanimljiv / a Dajana tebi ?
159. Dajana : isto /
160. Chercheuse : sta isto ?
161. Dajana : pa... dobro / volim romski jezik / nastavnicu / ali nije mi zanimljivo kad pričamo to}
162. Šaban : mi znamo romski jezik /
163. Dajana : ono... kako beše ?}
164. Chercheuse : šta ?
165. Dajana : ne baš romski / nego ono...
166. Chercheuse : šta učite ? Koji jezik učite ?
167. Dajana : kad imamo romski učimo ono... (elle cherche le mots mais n'arrive pas à le trouver)
168. Chercheuse : Šabane / šta učite ? (il est parti pour effacer la tableau / je le prie de laisser cela pour après) / šta učite na romskom ? koji jezik ?
169. Šaban : romski /
170. Dajana : ali nije baš čisto romski /
171. Šaban : učimo ZASTAVE}
172. Dajana : gurbetski/ gurbetski
173. Chercheuse : učite gurbetski ? (Dajana rit)
174. Chercheuse : dobro / i šta mislite o tom jeziku ? kakav vam je ?
175. Dajana : meni je smešno kad pričaju gurbetski (elle rit)
176. Chercheuse : zašto ti je smešno ?
177. Dajana : ima nekakve reči...
178. Šaban : smešne}
179. Dajana : da / na našem jeziku čistom / to znači nešto drugo i zato mi je smešno
180. Šaban : XXX ona kaže < ? kajci djej i dramo> (Dajana rit) to ja ne razumem}
181. Chercheuse : ti ne razumeš ?
182. Dajana : ni ja}
183. Chercheuse : dobro
184. Šaban : < ?haci dramo> tako nešto
185. Chercheuse : dobro /

186. Šaban : "dramo" je < ? put>
187. Chercheuse : sad znaš / a kakav je tebi taj jezik ? koji učite u školi ? kod nastavnice ? koji je u knjigama ? kojim nastavnica priča ?
188. Šaban : nije dobar /
189. Chercheuse : nije dobar / a zašto nije dobar ? šta ti }
190. Šaban : zato što mi se ne sviđa /
191. Chercheuse : a šta ti se ne sviđa ?
192. Šaban : ne znam ništa /
193. Chercheuse : ne razumeš ništa / zato / a Dajana tebi ? kako ti se čini jezik koji učite u školi ?
194. Dajana : aaa meni se to ne sviđa / (une réponse rapide et sèche)
195. Chercheuse : ne sviđa ti se / što ?
196. Dajana : zato što ne mogu / da sam kao ona / kako se zove to ? bugarski / to ? gurbetski / da sam gurbetka / razumela bih / ali ja nisam gurbeta i ne razumem to i zato mi se ne sviđa /
197. Chercheuse : zato ti se ne sviđa / zato što ne razumes / a ti si Dajana rekla da to nije čisti romski /
198. Dajana : da /
199. Chercheuse : a šta znači to ? pošto ja ne znam tvoj romski / ne poznajem pogotovu vaš jezik koji vi pričate / šta znači za vas kad kažete "čisti romski" ?
200. Šaban : kažemo }
201. Chercheuse : je l možete da mi objasnite ? šta je / kakav je to čist romski ?
202. Šaban : mi kažemo "so cerea" a oni kažu "so kerea"
203. Chercheuse : dobro }
204. Dajana : ne / oni kažu "so ceremo" / a mi "so cerea" / mi...
205. Šaban : mi kažemo čisti aaa mi kažemo čisti / a oni XXX
206. Chercheuse : dobro }
207. Dajana : mi kažemo drugačije / a oni nekako drugačije nešto /
208. Chercheuse : i je l možete da mi objasnite kad kažete "ČISTO romski" kako je to "ČISTO" ? je l možete da mi objasnite šta znači to za vas čisto ?
209. Dajana : aaa...
210. Chercheuse : kad kažete da je čisti romski / šta je to }
211. Dajana : nije / nije / nije kao / ono gurbetski /
212. Chercheuse : nije isti jezik ?
213. Dajana : da / mi pričamo čisti / a to znači... čisti da je }
214. Šaban : oni pričaju čisti / a mi prljavi /
215. Chercheuse : ko sad priča čisti / a ko priča prljavi ?
216. Dajana : prljavi pričaju bugari... ne bugarski... ovo... srp }
217. Šaban : XXX
218. Chercheuse : gurbetski ?
219. Dajana : e / da gurbetski
220. Chercheuse : dobro / da vidimo Dajana za tebe / šta si ti htela da mi kažeš / da mi objasniš to čisto / šta znači to za tebe kad kažeš to je "ČISTI" / a oni ne pričaju "čisti" jezik ?
221. Dajana : pa.. oni pričaju nešto drugačije / i zato mi kažemo što pričamo mi za čisti... mi pričamo drugačije i zato nazivamo taj jezik čisti /
222. Chercheuse : čist / zato što ne pričate isto /
223. Dajana : da /
224. Chercheuse : dobro / a Šabane ti si rekao da vi pričate prljavi jezik /
225. Šaban : ne / ja pričam čisti / nego mislim da NAŠ jezik je prljav / a njihov je čist /
226. Chercheuse : a koji... je l vi pričate isti ili ne ?

227. Dajana : ne / mi smo brat i sestra /
228. Chercheuse : XXX u odnosu na jezik koji učiš u školi ? koji ti je jezik prljav / a koji čisti ?
229. Šaban : pa NAŠ jezik je prljav /
230. Chercheuse : vaš jezik je prljav }
231. Šaban : a onaj gurbetski on nije prljav /
232. Chercheuse : aha ovaj koji učite u školi }
233. Šaban : to j nastalo iz Indije i oni su to rekli to "*kandjo*"
234. Chercheuse : dobro /
235. Šaban : oni su prvo rekli / pa posle mi /
236. Dajana : ne /
237. Chercheuse : znači ti ne misliš kao Dajana ? Misliš da je vaš jezik prljav / a da je u školi koji učite čist ?
238. Šaban : da /
239. Chercheuse : je l možeš samo da mi kažeš šta je to prljavo ? da mi objasniš ?
240. Šaban : tu je prljavo NAŠ jezik
241. Chercheuse : a je l možeš samo da mi objasniš šta to znači ? kako ? šta misliš kad kažeš "prljav jezik" ? kako je prljav ?
242. Šaban : nije pravi jezik /
243. Chercheuse : nije PRAVILAN jezik / nije PRAVI jezik/ a zašto ? U kom smislu nije pravi ? Šta po tebi / šta ti misliš / šta po tebi nije pravo u tvom jeziku koji pričaš ? (silence) A kakav je jezik koji učis u školi ? Kod nastavnice ? Kakav je taj jezik ?
244. Šaban : čist /
245. Chercheuse : taj je čist / a šta je po tebi čisto ?
246. Šaban : pa kad oni kažu / kad ona čita mi to ne RAzumemo / mi kao imamo drugu veru / a isto je }
247. Dajana : mi imamo srpsku veru i pričamo drugačije / a oni jedu sve i svašta
248. Chercheuse : dobro / oni su druge vere }
249. Dajana : da /
250. Chercheuse : a JEZIK ? }
251. Dajana : dobro ima one neke }
252. Šaban : a jezik isti su }
253. Dajana : gurbeti su isto muslimani
254. Chercheuse : a što se tiče jezika koji vi učite u školi / i oni koji vi pričate }
255. Dajana : nije isti /
256. Chercheuse : nije isti / a šta se tu menja ?
257. Dajana : pa reči / oni kada pričaju gurbetski / oni ne kaže "idem idem" / nego "djelem djelem" / i ima različite reči koje se }
258. Šaban : mi kažemo "*đava đava*" / oni kažu "*delem delem*"
259. Chercheuse : reči se menjaju / je l ima još nešto što je različito ?
260. Šaban : pa samo reči /
261. Chercheuse : samo reči }
262. Dajana : i ponašanje /
263. Chercheuse : ponašanje ?
264. Dajana : ovi gurbeti se ponašaju jako bezobrazno /
265. Chercheuse : dobro / al to nije }
266. Šaban : kao da su izašli iz džungle /
267. Chercheuse : dobro dobro / kad pričamo o jeziku / reči se samo menjaju / po vama se samo reči menjaju / i šta vi mislite sada o tome što u školi učite taj jezik ? Gurbetski ? što se u školi kod nastavnice uči }
268. Dajana : dobro je / ja poštujem to / ne govorim isto tako /

269. Chercheuse : ne govoriš isto / poštuješ
 270. Šaban : i ja isto / poštujem
 271. Chercheuse : ali šta mislite o tome što baš učite taj jezik ?
 272. Šaban : zašto učimo ?
 273. Chercheuse : da / što učite u školi ?
 274. Šaban : pa tako je rekao ovaj.. direktor
 275. Chercheuse : pa je l se tebi to sviđja / ne sviđja / šta ti misliš o tome ? je l ti se sviđja da učiš taj jezik / ne ? zašto ?
 276. Šaban : sviđja mi se da učim taj jezik ?
 277. Chercheuse : zašto ti se sviđja ?
 278. Šaban : pa kad kaže "*kandjimo*" to je smešno (Dajana rit)
 279. Chercheuse : tebi je smešno ? dobro/ Dajana / tebi ? šta ti misliš o tome ?
 280. Dajana : meni se ne dopada TAJ jezik /
 281. Chercheuse : tebi se ne dopada / dobro dobro/ zašto ?
 282. Dajana : pa / ja bi volela na romskom da učimo isto romski / ali čisto / ne to gurbetski /
 283. Chercheuse : aha / ti bi volela da učite tvoj romski / vaš romski /
 284. Dajana : da / i ja nisam htela da idem na romsko / ali ovaj posle mi je bilo žao nastavnice... i na drugom razredu prijavila sam se na treći pošto vidimo svi idu i... i oni se tamo igraju / imaju svaki dan fizičko / ja kad sam otišla treći razred / e tad nismo imali /
 285. Chercheuse : aaa / znači kad su bili drugi razred oni su se igrali / zato si htela da ideš na romski /
 286. Dajana : daaa / imali su svaki dan fizičko /
 287. Chercheuse : dobro /
 288. Dajana : a nama je to krivo pošto mi ostajemo i učimo nešto drugo /
 289. Chercheuse : a šta možete da mi kažete / kako vam se čini čas romskog ?
 290. Dajana : dobro / nastavnica je dobra / ne više /
 291. Šaban : PONEKAD nije /
 292. Chercheuse : ali kakav je ovako čas /
 293. Dajana : pa na času... šta radimo na času ?
 294. Chercheuse : šta najviše volite da radite na času ?
 295. Šaban : a kad imamo domaći }
 296. Dajana : da pevamo }
 297. Chercheuse : ti voliš da pevaš }
 298. Šaban : ja kad radimo domaći /
 299. Chercheuse : iz čega da radite domaći ?
 300. Šaban : iz srpskog / matematike / prirode i društvo / engleski /
 301. Chercheuse : a zašto to najviše voliš ?
 302. Šaban : pa kad idemo kući / neću da radim / zato (smeška se)
 303. Chercheuse : da uradiš u školi i da nemaš obaveza kod kuće ?
 304. Šaban : mmm / (potvrđuje)
 305. Chercheuse : a Dajana / zašto ti najviše voliš da pevaš ?
 306. Dajana : (elle ne répond pas)
 307. Chercheuse : slobodno razmisli / zašto to najviše voliš ?
 308. Dajana : (ćuti)
 309. Chercheuse : a je l ima nešto što vam se ne sviđja na času ? šta vam se ne sviđja na času od onog što radite ?
 310. Dajana : kad pišemo dugački tekst /
 311. Chercheuse : Šabane a tebi ?
 312. Šaban : isto /

313. Chercheuse : zašto ti se Dajana to ne sviđa ?
314. Dajana : kad pišem mnogo posle me bole ruke /
315. Chercheuse : dobro / a ti Šabane / zašto ti ne voliš ?
316. Šaban : i TO MORA DA ČITAMO pa zato /
317. Dajana : da /
318. Chercheuse : ti ne voliš da čitaš ?
319. Šaban : znam nego se stidim /
320. Chercheuse : a kada uzmete ovaj čarobni štapić i kažete ćiri bu ćiri ba / šta biste promenili na času romskog ? šta biste voleli da radite što ne radite / kakav bi bio vaš IDEALAN čas ?
321. Šaban : da igramo }
322. Dajana : da... promenimo jezik / da bude kao što mi pričamo / da budu deca / da ne budu bezobrazna kao što su na času romskog }
323. Šaban : da / kao kulturna da budu /
324. Chercheuse : aha / ti bi volela da promeniš jezik / da učite drugi jezik ?
325. Dajana : da /
326. Chercheuse : a zašto ?
327. Šaban : pa ne razumemo }
328. Dajana : ne razumemo jezik i zato /
329. Chercheuse : ne razumete / dobro / a je li bi volela da naučiš taj jezik ?
330. Dajana : ne /
331. Chercheuse : a zašto ?
332. Dajana : ne sviđa mi se /
333. Chercheuse : ne sviđa ti se / a ti Šabane ?šta bi ti voleo da promeniš ?
334. Šaban : da igram u učionicu /
335. Chercheuse : da se igraš / šta da igrate ?
336. Šaban : između dve vatre /
337. Chercheuse : da se igrate između dve vatre
338. Šaban : da / dobacivanje /
339. Chercheuse : dobro /
340. Chercheuse : a taj jezik / malopre kad smo pričali / koji učite da to nije isti jezik / a je li biste mogli da kažete da je to vaš jezik ?
341. Šaban : da /
342. Chercheuse : zašto ?
343. Šaban : pa mi smo iste vere /
344. Chercheuse : aha / iste vere ste /
345. Šaban : aha /
346. Dajana : pa isto tako / kao Šaban /
347. Chercheuse : je li možeš da kažeš taj romski koji učiš u školi / gurbetski / to je moj jezik ?
348. Dajana : pa... ono što ja pričam (smeška se) i gurbetski jezik / isti su / samo / isto je to vera / ima neki što nisu iste vere /
349. Chercheuse : dobro / to sad za veru pričaš / ali ja pitam sad da li možeš da kažeš to je moj jezik /
350. Dajana : pa to je moj jezik isto /
351. Chercheuse : isto je ?
352. Dajana : da / nije kako ja pričam /
353. Chercheuse : nije isto kao što ti pričaš / ali je tvoj jezik /
354. Dajana : da /
355. Chercheuse : a ti Šabane / da li možeš da kažeš da je tvoj jezik ?
356. Šaban : jeste /

357. Chercheuse : zašto je tvoj jezik ? šta možeš da kažeš ?... kažeš ovaj jezik koji učim u školi / romski / to je moj jezik ?
358. Šaban : pa MOGU da KAŽEM
359. Chercheuse : a je l možeš da mi objasniš zašto možeš da kažeš ?
360. Šaban : to je moja vera /
361. Chercheuse : to je tvoja vera ?
362. Šaban : da /
363. Chercheuse : a kada sledeće godine ne bi bilo romskog jezika / šta biste rekli ?
364. Šaban : ništa /
365. Chercheuse : kako bi se osećao ? sad učiteljica ti kaže / ne možete da idete na romski jezik sledeće godine / šta bi ti rekao ?
366. Dajana : dobro ?
367. Šaban : šteta /
368. Chercheuse : zašto šteta ?
369. Šaban : pa neće da ima platu /
370. Chercheuse : nastavnica neće da ima platu / dobro / a što se tebe tiče ? kako bi se ti osećao ?
371. Šaban : dobro / sve je normalno /
372. Chercheuse : ništa se ne menja ? svejedno ti je da li ćeš da ga imaš ili nemaš ?
373. Dajana : da /
374. Chercheuse : a ti Dajana ?
375. Dijana : pa i ja isto /
376. Chercheuse : dobro / a je l biste nešto dodali nešto o romskom jeziku u školi ili nešto o onom koji vi pričate... ?
377. Dajana : da / dodali bismo da pričamo kao naš jezik /
378. Chercheuse : kao vaš jezik ? ko priča kao vaš jezik ? je l možeš da objasniš pošto nisam razumela ?
379. Dajana : pa da pričamo kao NAŠ jezik /
380. Chercheuse : ti bi volela u školi da pričaš ?
381. Dajana : da /
382. Chercheuse : u školi da pričaš}
383. Dajana : ali za vreme časa NE / srpskog / engleskog / a za romskog da
384. Chercheuse : za vreme časa romskog ?
385. Dajana : da /
386. Chercheuse : da pričate vaš jezik / da učite vaš jezik
387. Dajana : da /
388. Chercheuse : a ti Šabane/ jel bi imao nešto da dodaš ?
389. Šaban : ne /
390. Chercheuse : a na drugim časovima ?
391. Dajana : da pričamo srpski
392. Chercheuse : mhm / a u školi / je l postoji u nekim situacija kada pričate romski osim na času romskog ?
393. Dajana : da /
394. Šaban : u učionici /
395. Dajana : kad idemo napolje / kad imamo odmor mali}
396. Chercheuse : na malom odmoru /
397. Dajana : dok nije tu učiteljica /
398. Chercheuse : a kad je učiteljica tu ?
399. Šaban : pričamo ponekad romski /
400. Chercheuse : ponekad romski : kada ? u kojim tu situacijama ?
401. Šaban : kada ne znamo nešto / ja pitam /

402. Chercheuse : i šta vam učiteljica kaže na to ?
 403. Šaban : pa gleda nas i pišti /
 404. Chercheuse : i pišti ?
 405. Dajana : zato što pričamo /
 406. Chercheuse : pišti ili vice /
 407. Šaban : vice /
 408. Dajana : kaže nam da ne pričamo romski /
 409. Chercheuse : a zašto ?
 410. Dajana : pa direktor je odlučio da ne pričamo u školi romski }
 411. Šaban : mi smo u republici srbiji i mi trebamo da kažemo }
 412. Dajana : srpski da pričamo /
 413. Chercheuse : i šta mislite o tome ? kako se osećate ? na času na primer kad ne možete nešto da kažete /
 414. Šaban : mogu kod učiteljice da kažem /
 415. Chercheuse : je l biste hteli još nešto da dodate ?
 416. Dajana : ne /
 417. Chercheuse : hvala vam puno /

Retranscription de l'entretien de groupe 6 (EdG 6)

Contexte : le 25 novembre 2019, dans la salle de classe, avant les cours (de 13h à 14h)

Données sur les interlocuteurs :

Sanela : fille de 8 ans, 1ère année d'apprentissage du romani

Marijana : fille de 8 ans, 1ère année d'apprentissage du romani

1. Chercheuse : je l možeš da nam kažeš šta si ti to nacrtala ?
2. Marijana : ovde sam nacrtala (govori tiho)}
3. Chercheuse : je l možeš samo MALO glasnije pošto ja te jedva čujem / a i Sanela ne znam da li čuje dobro}
4. Marijana : ovo si ti / držiš ove papire / a ja sam zaboravila da crtam što slika / a ovde < ?> mi se slikamo}
5. Chercheuse : kako se slikate / dobro / šta možeš još da nam objasniš ?
6. Marijana : ništa}
7. Chercheuse : šta si još nacrtala / pokaži nam tu da vidimo}
8. Marijana : ovo je od... srpski / ovo je tvoje radove / ovo je tabla kako pišemo / učimo slovi i... posle < ? dodje jedna nastavnica> treba da nam slika /
9. Chercheuse : nastavnica treba da vas slika ?
10. Marijana : da}
11. Chercheuse : dobro / a gde se ovo nalazi ? gde je to ?
12. Marijana : kod naše učionice /
13. Chercheuse : u učionici / šta je ovo na tabli ?
14. Marijana : (pokazuje na crtežu) ovo ?}
15. Chercheuse : mhm}
16. Marijana : ovde piše "baka idela je u prodavnici / kupila je četku / prvo je ostavila / vidim četku je / nema četku / posle videla je u prodavnicu / kupila je četku / posle kako čita knjigu
17. Chercheuse : mhm / jesu to rečenice na tabli koje pišete ?
18. Marijana : da}
19. Chercheuse : dobro / a}
20. Marijana : i slova}

21. Chercheuse : a i SLOVA }
22. Marijana : M i A }
23. Chercheuse : M i A / i SLOVA / mhm / i koji je to jezik ? šta pišete ? šta učite tu ?
24. Marijana : aaa }
25. Chercheuse : šta učite tu ?
26. Marijana : srpski }
27. Chercheuse : srpski / znači nacrtala si se kako učiš koji jezik ?
28. Marijana : srpski
29. Chercheuse : srpski / dobro / aaaa / šta je ovo ? je l možeš da nam objasniš ?
30. Marijana : od učiteljice knjige
31. Chercheuse : mhm / od tvoje učiteljice ?
32. Marijana : da / ovo je / ovo je od učiteljice da kaže šta treba da radimo / ovo su ocene / ovo su kao što je rekla da bojimo knjigu / ovo su oni < ?sveske >
33. Chercheuse : mhm / dobro / a ovo ?
34. Marijana : ovo je knjiga / a ovo je pribor / ovo je sat / ovo je tabla ?
35. Chercheuse : dobro / mhm / a je l možeš da nam pokažeš gde si tu ti ? gde si se nacrtala ?
36. Marijana : ti si ova / ovo sam ja i Sanela }
37. Chercheuse : a / to ste ti i Sanela / dobro / je l možeš da nam kažeš zašto si izabrala da nacrtas baš to za srpski jezik ? kako učiš srpski jezik ? zašto si nacrtala tablu / što / drugaricu / knjige / stolove /
38. Marijana : zašto / znala sam kako treba / rekla si kako da crtamo to / kako učimo /
39. Chercheuse : kako učimo / rekla sam da nacrtate kako učite i tebe to podseća kako učiš / koji jezik ? kako UČIŠ KOJI JEZIK si se ovde nacrtala ?
40. Marija : srpski /
41. Chercheuse : srpski / dobro / kako učiš srpski / sad ćemo da vidimo / pa ćemo da nastavimo / je l možeš ti Sanela da objasniš šta si nacrtala /
42. Sanela : ovo si ti / ovo sam ja i... kako se igramo / posle smo ovuda i rekla učiteljica da pišemo /
43. Chercheuse : rekla je učiteljica da pišete / koja učiteljica ?
44. Sanela : Nevena Marković /
45. Chercheuse : rekla je da pišete / šta da pišete ? šta je to na tabli ?
46. Sanela : "baka se igra na < ? rajnu > i četka je posla da se igra"
47. Chercheuse : dobro / da pišete rečenice / iz kog jezika ?
48. Sanela : od romskog
49. Chercheuse : iz ROMSKOG ? Mhm /
50. Sanela : dobro / ali ona zna romski jezik / tako da može da bude ona učiteljica Danijela }
51. Chercheuse : kod koje učiteljice }
52. Marijana : kod Nevena }
53. Chercheuse : kod učiteljice Nevene pišete na romskom ?
54. Sanela : da }
55. Chercheuse : je l pišete kod učiteljice }
56. Marijana : NE /
57. Chercheuse : dobro / na kom je onda to jeziku ? na kom je to času ? kod koga je to ?
58. Sanela : kod Danijele /
59. Chercheuse : kod Danijele / kod nastavnice / učiteljice romskog / nastavnice romskog
60. Sanela : da }
61. Marijana : zato što učiteljica / nastavnica sa nama govori romski jezik }
62. Chercheuse : ona zna romski jezik }
63. Marijana : da /
64. Chercheuse : dobro / i ti pišeš ovde rečenice na srpskom }

65. Sanela : da}
66. Chercheuse : kod nastavnice romskog / dobro / šta si još nacrtala ?
67. Sanela : ovo je drvo / ovo je astal / sto / ovo je stolica /
68. Chercheuse : aha / gde je ovo ? je l možeš}
69. Marijana : a mene nisi nacrtala (prebacujućim tonom) }
70. Sanela : zaboravila sam /
71. Chercheuse : dobro / nije ništa strašno / a gde se to nalazi ? /
72. Sanela : kod učiteljice Danijele / NE KOD TEBE /
73. Chercheuse : kod učiteljice Danijele pošto ja vam nisam učiteljica}
74. Marijana : ti si nastavnica /
75. Chercheuse : to je kod učiteljice Danijele u učionici /
76. Sanela : da /
77. Chercheuse : a šta je ovo /
78. Sanela : to je kao voda
79. Chercheuse : a ovo ?
80. Sanela : isto
81. Chercheuse : dobro / a je l možeš da nam kažeš zašto si to sve / ajde ovako prvo / nacrtala si se kako učiš tu koji jezik ?
82. Marijana : nastavnice / ona je nacrtala kako < ? trava> ima oblak /
83. Chercheuse : pa dobro / ako ona kaže da je to voda /
84. Marijana : (smeška se)
85. Chercheuse : pusti Marijanu / posle ćemo da vidimo zajedno / nacrtala si ovde sebe na kom jeziku ? kako učiš koji jezik ?
86. Sanela : romski /
87. Chercheuse : kako učiš romski / kako si na času romskog /
88. Sanela : da /
89. Chercheuse : i zašto si nacrtala tablu na koju su napisane}
90. Sanela : rečenice}
91. Chercheuse : rečenice na srpskom ?
92. Sanela : (tišina)
93. Chercheuse : ili zašto si nacrtala tablu / što / ovaj... stolicu / sebe / zašto ti je to baš palo na pamet kako / zašto ti je to palo na pamet da nacrtáš sebe kako učiš romski ?
94. Sanela : pa ću oću da zapišem /
95. Chercheuse : aha / učiteljica piše na času romskog /
96. Sanela : da /
97. Chercheuse : dobro / a koji jezik tu učite ?
98. Sanela : aaa /
99. Marijana : XXX (prevodi joj na romski / ali je mnogo tiho)
100. Chercheuse : mhm }
101. Sanela : srpski /
102. Marijana : XXX
103. Chercheuse : slobodno reci / koji jezik je to ?
104. Marijana : XXX
105. Sanela : < ? so phenava srpski>
106. Chercheuse : da da / reci slobodno to /
107. Sanela : "baka je došla" /
108. Chercheuse : ne ne / koji jezik ti tu učiš ? kod nastavnice romskog}
109. Marijana : ona je rekla / ne zna kako da kaže "srpski" /
110. Chercheuse : srpski}
111. Marijana : ona je samo nacrtala romski /

112. Chercheuse : da da / ali moje pitanje je koji jezik tu učiš na času romskog ?
113. Sanela : romski
114. Chercheuse : učiš na romskom / ali ove rečenice koje si napisala na kom jeziku su ? rečenice koje si napisala tu su na kom jeziku ?
115. Marijana : romski da li srpski ?
116. Chercheuse : mhm /
117. Sanela : na romski /
118. Chercheuse : rečenice su na romskom ?
119. Sanela : da /
120. Chercheuse : a šta si malopre rekla da su /
121. Marijana : na srpskom /
122. Chercheuse : znači na času romskog učite srpski kod nastavnice ?
123. Sanela : da /
124. Chercheuse : dobro / dobro /
125. Sanela : ove dve romsko/ ove dve /
126. Chercheuse : aha / znači dve su na romskom / dve su na srpskom/ dobro / dobro / to nećemo ništa da vidimo / evo ovako / samo još jednom da ponovimo / Marijana / ti si se nacrtala kako učiš koje jezike ovde ? je l možeš da mi kažeš jos jednom ?
127. Marijana : srpski /
128. Chercheuse : a Sanela / ti si se nacrtala kako učiš koji jezik tu ?
129. Sanela : romski i...
130. Chercheuse : slobodno reci... da li misliš na srpski ?
131. Marijana : da li}
132. Chercheuse : misliš na srpski / jeste srpski / je l ti teško da izgovoriš ? SRPSKI
133. Sanela : srpski /
134. Chercheuse : pa dobro / odlično / dobro / znači ti učiš romski i srpski / ti učiš srpski / je l učite još neke jezike u školi ? ili van škole ?
135. Marijana : mi učimo engleski / srpski}
136. Sanela : nemački /
137. Marijana : NEE
138. Chercheuse : čekaj / polako da vidimo / ti učiš engleski i srpski
139. Marijana : i romski /
140. Chercheuse : a ti Sanela ?
141. Sanela : nemački / romski / engleski i ništa više /
142. Chercheuse : dobro / a je l možete da sad mi kažete / Marijana / ti si mi rekla da učiš engleski / srpski / romski / zašto si nacrtala baš da učiš srpski ? sebe kako učiš srpski ? znači mogla si da nacrtáš sve ove jezike koje učiš / pošto smo rekli da nacrtate sve jezike koje učite / a ti si nacrtala samo srpski / je l možeš da nam kažeš zašto si izabrala samo srpski ?
143. Marijana : zato što ja volim srpski /
144. Chercheuse : zato što voliš srpski /
145. Sanela : i ja /
146. Chercheuse : i ti isto /
147. Sanela : i malo matematiku /
148. Chercheuse : dobro / a šta misliš / kakav ti je srpski jezik ? šta misliš o tom jeziku ?
149. Marijana : zato što mnogo je dobar /
150. Chercheuse : MNOGO je dobar /
151. Marijana : i volim /
152. Chercheuse : i voliš ga / dobro / a ti ?
153. Marijana : zato što ja kada učim / napiše učiteljica srpski / ja lepo pišem i znam

154. Chercheuse : mhm / ti lepo pišeš i znaš / dobro / a Sanela / ti si rekla da učiš romski / nemački / engleski / srpski / zašto si izabrala baš od SVIH jezika / sve jezike / znači ti si mogla da nacrtáš sve ove jezike / zašto si izabrala baš da nacrtáš za srpski i romski
155. Marijana : za srpski / romski / engleski /
156. Chercheuse : dobro / pusti je / zašto si izabrala baš da nacrtáš kako učiš srpski i romski
157. Sanela : pa volim
158. Chercheuse : a zašto voliš ?
159. Sanela : pošto da pišem i /
160. Chercheuse : šta voliš da pišeš ?
161. Sanela : srpski (smeškajući se)
162. Chercheuse : a zašto voliš srpski da pišeš ?
163. Sanela : pošto piše učiteljica lepo / a matematiku ne volim baš
164. Chercheuse : dobro / pošto učiteljica piše lepo / a za romski ? zašto si nacrtala kako učiš romski ?
165. Sanela : pa kako učim /
166. Chercheuse : kako učiš / šta učiš ?
167. Sanela : pa da čitamo / da pišemo /
168. Chercheuse : učite da čitate i pišete / a na kom jeziku učite da čitate i pišete ?
169. Sanela : na ovaj.. (pokušava da kaže srpski)
170. Chercheuse : na SRPSKOM / na srpskom učite da čitate i pišete /
171. Sanela : da
172. Chercheuse : učite da pišete i čitate na srpskom / dobro / a Sanela / a šta ti misliš o tome što na romskom učiš da pišeš i čitaš na srpskom ?
173. Sanela : volim /
174. Chercheuse : voliš / a zašto voliš ?
175. Sanela : pošto mi je dobro /
176. Chercheuse : je l možeš da mi objasniš šta ti je dobro ? slobodno reci / m ?
177. Sanela : pošto / nisam te čula !
178. Chercheuse : je l možeš da mi objasniš zašto voliš na romskom da čitaš i da pišeš na srpskom ?
179. Sanela : pa pošto / da crtamo / i učiteljica na primer crta i mi crtamo i čitamo /
180. Chercheuse : a zašto voliš da čitaš na srpskom / da čitaš i PIŠEŠ na srpskom na času romskog ?
181. Sanela : pa volim /
182. Chercheuse : voliš / dobro / Marijana / a ti / je l možeš da nam kažeš / ovde si se nacrtala kako učiš srpski / a romski ?
183. Marijana : a romski / danas nemamo romski /
184. Chercheuse : danas imaš romski / a šta misliš o romskom ? kakav ti je to jezik ?
185. Marijana : lep / kao da XXX
186. Chercheuse : a šta ti misliš kada ti neko kaže ROMSKI jezik / šta msliš ti to o tom jeziku ?
187. Marijana : ne sviđa mi se /
188. Chercheuse : a zašto ti se ne sviđa ?
189. Marijana : ne znam /
190. Chercheuse : šta ti se ne sviđa ? je l možeš malo da razmisliš ? ili slobodno reci na romskom ako ti je lakše / šta ti se ne sviđa ? zašto ga ?
191. Marijana : (elle parle en romani mais à voix basse, ce n'est pas compréhensible)
192. Chercheuse : šta je bilo ?
193. Sanela : NE ZNA reci šta da kaže /
194. Chercheuse : je l znaš na romskom da kažeš ?
195. Marijana : da

196. Chercheuse : mhm ? hoćeš na romskom da kažeš ? da objasniš ?
197. Sanela : hoćeš da ti kažem/ nastavnice zašto crtamo ove sve /
198. Chercheuse : a mogu posle da vam objasnim /
199. Marijana : ne nego sad /
200. Chercheuse : čekajte da vidimo moje pitanje / samo da ne zaboravimo to / zašto ne voliš / zašto ti se ne sviđa romski jezik ?
201. Marijana : zašto...
202. Chercheuse : šta ti se to ne sviđa / je l možeš da objasniš ?
203. Marijana : ne znam /
204. Chercheuse : a Sanela / kakav je tebi romski jezik ? šta ti misliš o tom jeziku ?
205. Sanela : lepo /
206. Chercheuse : a to ti je Marijana rekla sukar / a zašto ti je lepo ? zašto ti je lep romski jezik ?
207. Sanela : pošto lepo crtamo i lepo bojimo / lepo učimo /
208. Chercheuse : ali na primer ne na času / nego romski jezik ovako}
209. Marijana : E}
210. Chercheuse : kad te neko pita / kakav ti je romski jezik ? NEVEZANO za čas}
211. Marijana : nastavnice}
212. Chercheuse : NEVEZANO za čas}
213. Marijana : nastavnice / XXX nacrtinaja < ? sa ka> (elle rit)
214. Chercheuse : M ? (Marijana se lève) posle ćeš / sedi još malo /
215. Sanela : na primer KAAŽI da priča sa mnom romski /
216. Chercheuse : možeš da pričaš na romskom ?
217. Sanela : da /
218. Chercheuse : a šta mislite o romskom koji učite u školi / kod nastavnice na času ?
219. Sanela : da učimo /
220. Chercheuse : da / šta mislite o tome ?
221. Sanela : matematika /
222. Chercheuse : je l učite romski kod nastavnice ?
223. Sanela : gde ? kod Danijeje ?
224. Chercheuse : da ?
225. Sanela : da /
226. Chercheuse : Marijana / a ti ?
227. Marijana : da /
228. Chercheuse : i šta mislite o tom romskom koji učite ?
229. Marijana : lepo
230. Chercheuse : šta je lepo ?
231. Sanela : a sad ćemo da idemo na romski ?
232. Chercheuse : nećete / sačekajte da završite pa onda / šta je lepo Marijana ?
233. Marijana : ne znam (smeška se)
234. Chercheuse : šta mislite / ajde da vidimo ovako / šta mislite o tome što u školi MOŽETE da učite / da izaberete romski jezik ? Šta mislite o učenju romskog jezika u školi ? Što možete da idete na romski jezik ?
235. Marijana : meni se sviđa kad se igramo na romski jezik /
236. Chercheuse : kad se igrate ? a šta se igrate ?
237. Marijana : kad nismo bili u školi / i došli smo su nam gosti / i mi da igramo}
238. Chercheuse : a je l to na romskom ili kod vas kući ?
239. Marijana : kod nas kući /
240. Chercheuse : to ćemo posle / sad pričamo na času / u školi / to ćeš mi završiti / zapamti / nemoj da zaboraviš / neću ni ja / a ti Sanela / šta misliš o tome što možeš da učiš romski u školi ? šta ti misliš o tome ?

241. Sanela : ne čujem te lepo
242. Chercheuse : aha / ne razumeš me ili ne čuješ ? Šta MISLIŠ O TOME ŠTO MOŽEŠ DA UČIŠ ROMSKI U ŠKOLI ?
243. Sanela : pa zato što volim romski da pričam / učiteljica (Marijana se smeje)
244. Chercheuse : Marijana / smiri se samo malo / ajde da vidimo / romski da pričaš
245. Sanela : da imam srpski /
246. Chercheuse : aha / da imaš srpski na času romskog ?
247. Sanela : da /
248. Chercheuse : voliš da / aha / zašto voliš da imaš srpski na času romskog ? Marijana / nemoj da je /slušaj i ti / i tebe isto pitam / zašto voliš da imaš srpski na času romskog ?
249. Sanela : pošto lepo će da piše / lepo će da crta i će da gleda knjigu i će da pišemo /
250. Chercheuse : dobro / a zašto ste izabrale da učite romski jezik u školi ? šta vas je PODstaklo ? zašto ste poželele da idete na romski jezik ? Marijana ?
251. Sanela : pošto roditelji pričaju romski /
252. Chercheuse : mhm /
253. Marijana : zato što naši roditelji su romski zato što mi kad smo se rodili tako smo bili, mi smo romski zato što naši roditelji /
254. Chercheuse : zato što vi pričate romski otkako ste se rodili /
255. Marijana : da / zato što kad idemo na romski jezik mi sve razumemo šta učiteljica }
256. Sanela : sad je pet }
257. Marijana : sad je šest /
258. Chercheuse : nije nije / reći ću ti posle / aha kad dodjete na romski / vi sve razumete
259. Marijana : zato što / ja sam bila u dansku i ja... ne razumem mnogo srpski /
260. Chercheuse : ne razumeš mnogo srpski /
261. Marijana : da }
262. Chercheuse : i kad dođete na romski }
263. Marijana : ja sve znam /
264. Chercheuse : ti sve znaš / i kako se vi osećate na času romskog ?
265. Marijana : lepo /
266. Chercheuse : a zašto ?
267. Sanela : (elle demande quelque chose à Marijana)
268. Chercheuse : pusti je da završi pa ćemo da vidimo tebe / ajde da vidimo Marijana / zašto se ti osećaš lepo (les filles parlent à voix basse) ssss / Marijana / je l možemo da nastavimo / Marijana / zašto se ti osećaš lepo na času romskog ?
269. Marijana : zašto kad odemo mi na kad dođemo kod druge učiteljice /
270. Chercheuse : tebi je lepo / a zašto ti je lepo ?
271. Marijana : zato što / ja više kad je bila druga / ona je trebalo da dođe kod nas / i ja kažem "tata / sada imamo dve učiteljice" i moj tata kaže "pa kako možeš da imaš dve učiteljice" a imala sam jednu učiteljicu/ ona je bila lepa /
272. Chercheuse : aha / ali zašto kad ti odeš na čas romskog / zašto se lepo osećaš ?
273. Marijana : zato.. zato što učiteljica Danijela pusti nas da sedimo sa devojkicama /
274. Chercheuse : dobro : je l samo zbog toga ili ima još zbog nečeg ?
275. Marijana : i što je / kaže učiteljica da crtamo i ona je rekla jedan put XXX
276. Chercheuse : Marijana / ajde sedite zato što ne možemo / posle ćeš da mi pokažeš / samo da završimo / zato što ovako posle zakasnićete na čas / Sanela / jen / dva / tri namesto sedi ti! ajde / dobro / Sanela / a kako se ti osećaš na času romskog ?
277. Sanela : lepo /
278. Chercheuse : a zašto ? šta ti je lepo /
279. Sanela : što pričamo /
280. Chercheuse : šta pričate ? na kom jeziku ?

281. Sanela : srpski /
282. Chercheuse : a je l možete da mi kažete šta NAJviše volite na času romskog ?
283. Sanela : da crtamo / da pišemo / da učimo čitanje /
284. Chercheuse : to ti najviše voliš ?
285. Sanela : da /
286. Chercheuse : a zašto ?
287. Sanela : pa /
288. Chercheuse : zašto najviše voliš da crtaš / da šitaš / da pišeš ?
289. Sanela : pošto učiteljica reci pišete i mi pišemo /
290. Chercheuse : a ti Marijana / šta ti NAJviše voliš na času romskog ?
291. Marijana : kad učiteljica nam da da pišemo na romski /
292. Chercheuse : a kad vam piše na romski /
293. Marijana : da / i ja kad odem i ja vidim nije / i ja vidim / i ja sam ponekada XXX muški rod / pa posle to ja sve napišem}
294. Chercheuse : šta ? nisam baš razumela / je l možeš da mi objasniš ?
295. Marijana : pišem šta / ja sam devojčica XXX
296. Chercheuse : aha / u ženskom rodu ? a taj romski koji nastavnica / kod nastavnice na času/ je l to isti romski koji vi pričate kod kuće ?
297. Marijana : da}
298. Sanela : da}
299. Chercheuse : ili sa drugarima ? potpuno isti ili se nešto menja ?
300. Sanela : kod naše / u kanalu / mi pričamo samo romski /
301. Chercheuse : samo romski /
302. Sanela : da /
303. Chercheuse : a kod nastavnice ? kad učite / je l to isto romski ? je l isti romski jezik ? je l sve razumete ?
304. Marijana : da / ja sam pitala nastavnicu / učiteljicu Danijela da li je}
305. Sanela : ona je romska}
306. Chercheuse : mhm / dobro / i to je isti romski jezik /
307. Marijana : da / ja sam je pitala da li se rodila u srpski / da li ona po pravila / zna / rodila se / da li srpski / da li romsko / ona je rekla da se rodila u romski /
308. Chercheuse : mhm / a na primer sada kada imate ovaj čarobni štapić i kažete ćiribu ćiriba / sećate se / šta biste vi promenile na času romskog ?
309. Marijana : sada se ne plašim /
310. Chercheuse : sada se ne plašiš / šta biste promenile ne času romskog da imate čarobni štapić i da možete da promenite nešto / šta biste}
311. Marijana : ja volim da /
312. Chercheuse : šta bi ti promenila ? šta bi ti uradila ?
313. Marijana : XXX da imam jednu malu lutku :
314. Chercheuse : ali na času romskog na primer / šta biste voleli da radite / a nikad ne radite ?
315. Marijana : ja oću da stavim u XXX čarobni štapić i oću da kažem učiteljici XXX
316. Chercheuse : dobro / ali na času romskog / je l ima / razmisli Marijana / i sedi ovako da se vidimo / da li ima nešto što biste volele da radite / a nikad ne radite ? je l ima nešto što biste volele da radite na času romskog / a što nikad ne radite ?
317. Marijana : ja volim da radim na času romski da se igram žmurke /
318. Chercheuse : da se igraš / a ti bi volela to da radiš / da se igrate žmurke /
319. Sanela : ja žmurke /
320. Chercheuse : i ti isto bi volela da se igraš žmurke / znači na času romskog da se igrate žmurke /
321. Sanela : da /

322. Chercheuse : dobro / a kad bi se / a zašto biste to volele najviše ?
323. Sanela : ne znam /
324. Chercheuse : m ? zašto biste to volele najviše ? je li Marijana / zašto bi ti najviše volela na času da se igraš žmurke ?
325. Marijana : zato kad se igramo / ja volim da se igram žmurke /
326. Chercheuse : dobro / ti voliš da se igraš žmurke / a ti Sanela ?
327. Sanela : i ja /
328. Chercheuse : dobro / a kada bi vam učiteljica rekla / vaša učiteljica ili učiteljica Danijela "sledece godine ne možete da idete na romski / nema više romskog jezika u školi"}
329. Marijana : ja ću da budem tužna}
330. Chercheuse : zašto ?
331. Marijana : zato}
332. Sanela : pošto nemamo romski /
333. Chercheuse : ali / dobro / je l možeš da mi objasniš ?
334. Marijana : pa će da bude glupo
335. Chercheuse : glupo ?
336. Sanela et Marijana en coeur : GRUBO
337. Chercheuse : grubo / a šta to znači ? je l možeš da mi kažeš ?
338. Marijana : mi ne znamo da kažemo na srpski šta je tužno /
339. Chercheuse : tužno}
340. Marijana : da}
341. Chercheuse : bićeš tužna / a je l možeš da mi objasniš}
342. Marijana : grubo je grubo kad nemamo učiteljicu / kad ne idemo u romski da se igramo
343. Chercheuse : da se igrate}
344. Marijana : i biće XXX
345. Chercheuse : dobro / a je l biste voleli na času romskog}
346. Marijana : grubo}
347. Chercheuse : a šta mislite da na času romskog učite samo romski ? znači da čitate / da pišete / da učite nove reči / šta mislite o tome ? Marijana / šta misliš o tome da na času romskog učiš samo romski / da čitas romski / da pišeš romski / da pišete nove reči / šta misliš o tome ?
348. Marijana : pa ja volim da bude samo romski / da bi ja znala samo da XXX
349. (učiteljica Sonja je ušla)
350. Sonja : XXX izvini ti /
351. Chercheuse : zato što bila zauzeta tamo učionica / završavamo
352. Sonja : nema ništa}
353. Chercheuse : bila zauzeta učionica / pa sam ja}
354. Sonja : ma nema ništa / Majo izvini ti /
355. Chercheuse : ne / ne / nisam vam se ja ni javila}
356. Sonja : Majo NE / NE brini ništa XXX ispričaću ti /
357. Chercheuse : važi / važi /
358. Sonja : jedan novi trend u školi / da znaš kad ti odeš u Francusku / molim te obavezno da me obavestiš možda je i to tamo /
359. Chercheuse : važi / je l možete samo da zamislite da učite samo romski / da čitate / pišete / da učite nove reči / sve na romskom
360. Marijana : XXX ja volim zato što sve znam kako / učiteljica kad priča romski / ja znam šta ona kaže /
361. Chercheuse : ti bi volela znači da učiš samo romski /
362. Marijana : da / da imamo u školu od romski /
363. Chercheuse : a ti bi volela da imaš školu na romskom /
364. Marijana : da /

365. Chercheuse : mhm / a zašto ?
366. Marijana : zato što ja imam / kad bila bi romska škola ja bi / ja sve razumela / sve radila / ali na srpskom / ja malo ne znam /
367. Chercheuse : malo ne znaš / a ti Sanela / šta misliš o tome da učite samo romski / da čitate na romskom / da pišete / da učite nove reči / na času romskog / da ne bude srpskog / da pišete na srpskom / šta misliš ?
368. Sanela : da čitamo "baka / sin" XXX
369. Chercheuse : ali da nema srpskog / samo učite romski / šta misliš o tome ?
370. Sanela : na primer jedna devojčica priča sve na romski / šta radiš}
371. Chercheuse : mhm / je li bi volela ti da učiš samo romski ?
372. Sanela : DA}
373. Chercheuse : zašto ?
374. Sanela : pa pošto volim / moja tata i moja majka pričaju romski i baka i deda}
375. Chercheuse : mhm}
376. Sanela : i braća / svi romski}
377. Chercheuse : svi pričaju romski}
378. Sanela : da i Nafija }
379. Chercheuse : i ti bi zato volela da učiš romski u školi /
380. Sanela : da}
381. Chercheuse : i kako je na ostalim časovima /
382. Sanela : a učiteljica nas ne pušta da pričamo romski}
383. Chercheuse : a učiteljica vaša vas ne pušta da pričate }
384. Marijana : učiteljica pusti / ali ne pusti kad ona ne zna romski}
385. Sanela : da /
386. Marijana : hoće ona da razume mi šta pričamo}
387. Chercheuse : mhm}
388. Marijana : ali ona ne razume /
389. Chercheuse : ona ne razume}
390. Marijana : da / ali hoće da razume / jedan put... Sanela mi je / ja sam joj rekla "ajde ćemo da idemo kući" posle učiteljica Nevena je rekla "a <?kađadi> ćere i smejala se /
391. Chercheuse : znači / možete / u kojim situacijama kod učiteljice pričate na romskom ?
392. Marijana : samo srpski /
393. Chercheuse : samo ?
394. Marijana : srpski /
395. Chercheuse : a pričate samo srpski /
396. Marijana et Sanela en coeur : da /
397. Chercheuse : i kako se vi osećate ?
398. Marijana : i ponekada kad moramo da idemo malo na odmar / i tada mi pričamo romski da XXX
399. Chercheuse : aha šta hoćete / na primer / šta bi vam učiteljica rekla da pričate na romskom ? Šta mislite ?
400. Marijana : ona bi rekla XXX koji ide na romski /
401. Chercheuse : Sanela /
402. Marijana : XXX
403. Chercheuse : mhm / na primer učiteljica vas čuje da pričate na romskom / šta bi vam rekla / šta mislite ?
404. Marijana : XXX mislila bi da pričamo nešto važno i da kad smo XXX
405. Chercheuse : aha / prevele biste šta ste rekle /
406. Marijana : NE / ona je rekla šta ste/ ona uvek kad pričamo romski kaže "nemojte da pričate romski < ? ja ne razumem> ja kažem učiteljice mi smo pričali to /

407. Chercheuse : da / ti joj prevedeš / i kako se vi osećate što ne možete uvek da pričate romski ?
 408. Marijana : pa / malo tužno /
 409. Chercheuse : zasto ?
 410. Marijana : zato što učiteljica kaže "pa ja ne razumem romski / nemojte više da pričate XXX}
 411. Sanela : i ona se dere /
 412. Chercheuse : a ona se dere/ a ti se plašiš ? zašto se plašiš ?
 413. Sanela : (silence)
 414. Chercheuse : a je l imate nešto što biste htele da dodate / što sam ja zaboravila da vas pitam / a što biste vi rekly još nešto u vezi romskog jezika ? /
 415. Sanela et Marijana en coeur : NE /
 416. Chercheuse : hvala vam puno /

Retranscription de l'entretien de groupe 7 (EdG 7)

Contexte : le 27 novembre 2019, dans la salle de classe, avant les cours de l'après-midi

Données sur les interlocuteurs :

Anita : fille de 10 ans, 3e année d'apprentissage du romani

Remzija : fille de 10 ans, 2e année d'apprentissage du romani

Mirveta : fille de 9 ans, 3e ou 4e année d'apprentissage du romani

Dijana : fille de 9 ans, 2e année d'apprentissage du romani

1. Chercheuse : ko će prvi da počne ?
2. Mirveta : ja /
3. Chercheuse : evo ovako / Mirveta / je l možeš da nam objasniš šta si nacrtala ?
4. Mirveta : što sam na romskom na času /
5. Chercheuse : nacrtala si se na času romskog}
6. Mirveta : sa Remzijom}
7. Chercheuse : sa Remzijom / je l možeš sad da nam kažeš šta si sve nacrtala
8. Mirveta : tabla što napiše nešto tu /
9. Chercheuse : a šta si ovde napisala ?
10. Mirveta : volim da učim moje reči romske /
11. Chercheuse : dobro / voliš da učiš reči iz romskog / ko je ovo ?
12. Mirveta : nastavnica /
13. Chercheuse : dobro / nastavnica /
14. Mirveta : i Remzija i ja /
15. Chercheuse : Remzija i ti / šta radite ?
16. Mirveta : pa pišemo šta je napisala nastavnica /
17. Chercheuse : aha / prepisujete sa table / šta se nalazi tu na stolu ?
18. Mirveta : pa olovka / knjiga / pribor /
19. Chercheuse : knjiga / pribor /šta je ovo ?
20. Mirveta : sveska /
21. Chercheuse : iz čega ?
22. Mirveta : iz romskog /
23. Chercheuse : dobro / a je l možeš da mi kažeš zašto si baš nacrtala učionicu / tablu / stolove /
24. Mirveta : pa mi smo na romskom jeziku /
25. Chercheuse : aha / na času romskog / kako učite romski /
26. Mirveta : da /

27. Chercheuse : i rekla si zato što voliš da učiš romske reči / je l možeš da mi kažeš zašto voliš /
28. Mirveta : pa zato što znam romski i... kako JOŠ da kažem ? da razmislim prvo /
29. Chercheuse : kako ? voliš romski zato što ga znaš I šta si još htela da dodaš ?
30. Mirveta : pa... i volim romski zato što imamo fizičko i izadjemo ponekad napolje /
31. Chercheuse : voliš čas romskog zato što / dobro dobro}
32. Mirveta : pa DA /
33. Chercheuse : zato što imaš fizičko i izadješ ponekad napolje / jesi htela još nešto da nam dodaš o svom radu ?
34. Mirveta : ne /
35. Chercheuse : dobro / ko će da nam objasni dalje ? (Dijana se smeje)
36. Mirveta : šta gledate / ništa bre /
37. Chercheuse : ajde nećemo da se / znači što pre počnemo / pre ćemo završiti}
38. Remzija : je l možete vi da izaberete ?
39. Chercheuse : ajde ovako / ovako ćemo / Dijana / je l možeš da nam objasniš šta si ti nacrtala ?
40. Dijana : nacrtala sam... na času srpskog jezika /
41. Chercheuse : da si na času srpskog jezika / kako učiš srpski / dobro / šta možeš još da nam kažeš šta si sve nacrtala ?
42. Dijana : nacrtala sam svoje drugare kako prepisujemo sa table /
43. Chercheuse : svoje drugare / a sebe ? jesi nacrtala sebe ?
44. Dijana : (smeje se) da/
45. Chercheuse : dobro / ko je ovo ?
46. Dijana : učiteljica /
47. Chercheuse : kako prepisujete nešto ? šta prepisujete ?
48. Dijana : bajke /
49. Chercheuse : dobro / prepisujete bajke / i šta možeš za sebe da kažeš na času srpskog / kako se osećaš ? kako izgledaš ?
50. Dijana : lepo /
51. Chercheuse : lepo / zašto ?... (ćuti) šta misliš o srpskom jeziku ? Kakav ti je srpski jezik ?
52. Dijana : dobar /
53. Chercheuse : dobar / zašto ti je dobar ?
54. Mirveta : evo ja ću da kažem /
55. Chercheuse : pusti nju / zašto ti je dobar ?
56. Dijana : zato što naučim neke bajke i price /
57. Chercheuse : zato što učite priče i bajke / dobro / je l želiš još nešto da kažeš za svoj rad ?
58. Dijana : ne /
59. Chercheuse : dobro / a zašto si se nacrtala baš na času srpskog ? zašto si nacrtala tablu / učiteljicu /
60. Dijana : zato što volim /
61. Chercheuse : a šta voliš ?
62. Dijana : volim kad nešto učimo / a mi to ne znamo /
63. Chercheuse : aha / voliš da učiš na času srpskog ono što ne znaš / Anita / šta si ti nacrtala ? da nam objasniš / šta je ovo ?
64. Anita : brojevi /
65. Chercheuse : brojevi / na kom jeziku ?
66. Anita : na romskom /
67. Chercheuse : aha / na romskom/ dobro / a ovde /šta si nacrtala ? koga si sve nacrtala ?
68. Anita : učiteljicu / ja /Šaban / Remzija /
69. Chercheuse : i gde se vi nalazite ?

70. Anita : u školi ?
71. Chercheuse : dobro / šta je ovo ?
72. Anita : tabla ?
73. Chercheuse : je l ste vi u učionici ?
74. Anita : da /
75. Chercheuse : na kom je to času ?
76. Anita : na romskom /
77. Chercheuse : na času romskog / i šta vi radite ?
78. Anita : učimo /
79. Chercheuse : dobro / i šta možeš da kažeš za sebe ovde ? kako ti izgledaš / kako se osećaš na času romskog ?
80. Anita : dobro /
81. Chercheuse : zašto dobro ?
82. Anita : zato što volim da učim /
83. Chercheuse : zato što učiš / a kakav ti je romski ?
84. Anita : dobar /
85. Chercheuse : zašto ti je dobar ?
86. Anita : zato što pričamo romski...
87. Chercheuse : zato što pričate romski / a zašto ti je to dobro ? (Dijana se smeje, umirujem ih kako bismo mogli da nastavimo intervju; Anita ne odgovara) zašto ti je to dobro ?
88. Anita : zato što mi pričamo romski /
89. Chercheuse : zato što ti pričaš romski ?
90. Anita : da /
91. Chercheuse : dobro / A Remzija / je l možeš ti da nam objasniš šta si nacrtala ?
92. Remzija : nacrtala sam sebe kako učim srpski jezik
93. Chercheuse : kako učiš srpski / jer možeš da nam objasniš šta si ? (Mirveta dodaje) Tišina, rekli smo da ne komentarišemo ništa i da stvarno nema nečeg lošeg / sve je dobro / važno je da stvarno svako kaže ono sto je uradio / izvoli Remzija / slobodno : šta si sve nacrtala ?
94. Remzija : dve table / ovo je tabla za grupu B / mi kad imamo srpski / oni imaju matematiku /
95. Chercheuse : dobro /
96. Remzija : sebe / kako podvlačim prideve /
97. Chercheuse : gde podvlačiš prideve ? šta je to ?
98. Remzija : rečenice / učiteljica nam dala i treba da podvučemo /
99. Chercheuse : gde podvlačiš ? šta je ovo ?
100. Remzija : to je table /
101. Chercheuse : aha / podvlačiš prideve na tabli / dobro / a zašto si izabrala baš to da nacrtáš ?
102. Remzija : volim da učim /
103. Chercheuse : volis da učiš ? šta ?
104. Remzija : pa srpski jezik / imenice / glagoli / pridevi /
105. Chercheuse : a gramatiku / voliš da učiš gramatiku / a zašto voliš ? zašto ti se sviđja srpski / gramatika ? zašto ti se sviđja srpski ? zašto voliš da ga učiš ?
106. Remzija : ne znam /
107. Chercheuse : dobro / a je l možeš da nam opišeš tu sebe kako izgledaš kad izadješ na tablu da učiš srpski ?
108. Remzija : dobro / srećno /
109. Chercheuse : zašto ?
110. Remzija : zato što učim /

111. Chercheuse : zato što učim / dobro / ajde da vidimo ovako još jednom / ko će da mi kaže / za koji jezik ste se nacrtale ? da počnemo od Dijane / Dijana / ti si se nacrtala kako učiš koji jezik ?
112. Dijana : srpski /
113. Chercheuse : srpski /
114. Anita : romski /
115. Remzija : srpski /
116. Mirveta : romski jezik /
117. Chercheuse : dobro / a da vidimo Dijana / je l učiš ti još neke jezike ?
118. Dijana : da /
119. Chercheuse : aha / šta učiš ?
120. Dijana : engleski /
121. Chercheuse : engleski /
122. Dijana : srpski /
123. Chercheuse : srpski /
124. Dijana : i romski /
125. Chercheuse : znači ti učiš engleski / srpski i romski / Anita / a ti je l učiš još neke jezike ?
126. Anita : romski / nemački /
127. Chercheuse : romski / nemački / dobro / je l učiš još neki jezik ? U školi je l učiš još neki jezik ?
128. Anita : da /
129. Chercheuse : šta učiš ?
130. Anita : pa srpski /
131. Chercheuse : je lučiš još neki jezik ? znači učiš srpski / romski i nemački / to je sve
132. Remzija : (smejući se upitno) nemački učimo u školi ?
133. Chercheuse : ne / ne / u školi je rekla da uči srpski / a prvo kad sam je pitala šta uči / rekla je romski i nemački / a kad sam je pitala u školi / rekla je da uči srpski / znači nije rekla da uči nemački u školi / Remzija / da li ti učiš još neki jezik ?
134. Remzija : engleski jezik / srpski jezik i romski /
135. Chercheuse : engleski / srpski i romski / dobro}
136. Remzija : a nemački znam /
137. Chercheuse : nemački znaš / ne učiš ga ?
138. Remzija : ne /
139. Chercheuse : dobro}
140. Remzija : ali ga znam /
141. Chercheuse : to sam samo htela da vidim / znaš ga / ali ne učiš ga / a Mirveta ?
142. Mirveta : romski / turski znam}
143. Chercheuse : dobro /
144. Mirveta : a stvarno (na reakciju ostalih devojčica što je rekla da zna turski, molim ih da ne upadaju u reč) / romski / turski / srpski i ovaj engleski /
145. Chercheuse : dobro / a ovako / kad sam rekla šta treba da crtate / mogli ste da nacrtate sve jezike koje učite / dva / tri / četiri / u zavisnosti od toga koliko jezika učite / da vidimo Dijana / ti si rekla da učiš romski / srpski i engleski / zašto si baš izabrala da nacrtáš srpski jezik ? zašto si poželeda baš da nacrtáš samo srpski ? (ne odgovara) ... zašto ti je baš srpski prvo pao na pamet / a ne engleski i romski ?
146. Dijana : zato što više znam srpski jezik /
147. Chercheuse : više znaš srpski od romskog i engleskog ?
148. Mirveta : (dodaje tiho) nije / a romski ?
149. Dijana : (smeje se) znam /

150. Chercheuse : aha dobro : pa znaš i romski / pa dobro : a zašto nisi onda i nacrtala romski ? (ćuti) je l učiš romski ?
151. Dijana : da /
152. Mirveta : ja ne učim / ja znam romski /
153. Chercheuse : da / dobro /
154. Mirveta : ja ne učim / ja znam sve /
155. Chercheuse : ti znaš / dobro / a ti Anita / znači ti si isto mogla da nacrtáš sve jezike koje učiš / i engleski i nemački / romski / srpski / i nacrtala si samo za romski / zašto ? znači mogla si da se nacrtáš za sve te jezike / zašto si izabrala da nacrtas samo romski ?
156. Anita : zato što mi se dopada /
157. Chercheuse : zato što ti se dopada / a zašto ti se dopada romski ?
158. Anita : zato što je lep /
159. Chercheuse : a je l možeš da mi objasniš šta ti je lepo ? (ćuti) šta ti se to sviđja ? (ćuti) je l možeš samo da objasniš šta ti se to sviđja u romskom jeziku ? zašto ti se on dopada ?
160. Anita : XXX
161. Chercheuse : je l voliš da ga pričaš / da }
162. Anita : da /
163. Chercheuse : zašto voliš da ga pričaš ? (ne odgovara) ajde razmisli malo je l može ? / Remzija :/ rekla si da znaš nemački / i da učiš srpski / romski i engleski / i zašto si baš izabrala da nacrtáš sebe kako učiš srpski / a ne engleski i romski ? (Mirveta se smeje i dodaje nešto i ometa Remziju da odgovori / smirujem ih)
164. Remzija : volim da učim srpski i da pričam /
165. Chercheuse : voliš da učiš i da pričaš srpski / a romski i engleski ?
166. Remzija : i to volim / ali više mi se dopada srpski /
167. Chercheuse : dobro / a Mirveta / ti si isto rekla da učiš srpski : engleski i romski / zašto si izabrala da se nacrtáš }
168. Mirveta : i TURSKI (Dijana se smeje)
169. Chercheuse : i turski / rekla si da znaš/ dobro / i turski učiš / zašto si izabrala baš da se nacrtáš kako učiš samo romski / a mogla si da nacrtáš sve te jezike kako učiš ?
170. Mirveta : romski najviše volim /
171. Chercheuse : zašto ti se najviše dopada romski ?
172. Mirveta : pa znam romski / ne moram da učim i volim /
173. Chercheuse : a zašto ga voliš ?
174. Mirveta : LELE (devojčice se smeju)
175. Chercheuse : samo mi reci šta misliš / samo mi recite ono što vi osećate i mislite }
176. Anita : lele / opasno je }
177. Mirveta :šta ste rekli ?
178. Chercheuse : zašto voliš romski ?
179. Mirveta : dopada mi se /
180. Chercheuse : a zašto ti se dopada ?
181. Mirveta : pa zato što... ne znam /
182. Chercheuse : zašto ti se dopada taj jezik ?
183. Mirveta : pa sviđja mi se /
184. Chercheuse : a jel možeš da mi objasniš zašto ti se sviđja / šta ti se sviđja ?
185. Mirveta : pa romski jezik
186. Chercheuse : dobro / dobro / pa romski jezik /a možete / sad da porpičamo malo / rekli ste da učite romski / Mirveta / ti si rekla da učiš ?
187. Mirveta : ne učim / znam sve /
188. Chercheuse : ti znaš sve / ti ne učiš/ a u školi ?
189. Mirveta : ne učim /

190. Chercheuse : a kod nastavnice Danijele ?
191. Remzija : kako ne učiš ?
192. Mirveta : ne /
193. Dijana : NE UČIŠ romski ?
194. Chercheuse : šta radiš kod nastavnice na času ?
195. Mirveta : pa pričamo nešto /
196. Dijana : i pišemo /
197. Mirveta : pa ja znam romski sve
198. Chercheuse : dobro / znači ne učiš / a vas tri ? je l učite romski u školi ?
199. Remzija et Dijana : da /
200. Mirveta : pa učimo / znamo sve
201. Chercheuse : učite i znate sve}
202. Mirveta : pa kad imamo romski jezik sa nastavnicom}
203. Anita : so ćerea / sar jan}
204. Remzija : ponekad i romski ponekad XXX
205. Chercheuse : dobro / a šta možete da mi kažete o romskom koji učite u školi kod nastavnice ? kakav vam je }
206. Mirveta : maro (les filles rient) pa stvarno}
207. Chercheuse : kakav vam je ? }
208. Remzija : nije isto}
209. Chercheuse : nije isti jezik koji vi pričate ?}
210. Dijana : nije isto /
211. Chercheuse : nije isto /
212. Remzija : mi pričamo drugačije}
213. Mirveta : DA}
214. Chercheuse : je l možete da mi objasnite / polako sad / ajde da vidimo ovako / Anita / da li je to za tebe isti jezik ?
215. Anita : pa malo / pola pola /
216. Chercheuse : šta je pola pola / je l možeš da mi objasniš ?
217. Anita : e sad...
218. Chercheuse : šta je to različito ? je l se sve slažete / je l ste svi rekli da je to različito
219. Dijana : da /
220. Chercheuse : i koji je to jezik koji vi učite u školi ?
221. Anita : srpski /
222. Chercheuse : kod nastavnice romskog ?
223. Anita : romski /
224. Chercheuse : to je isti romski koji vi pričate ?
225. Dijana : pa nije BAŠ isti}
226. Mirveta : da /
227. Chercheuse : dobro /
228. Dijana : ona priča drugi jezik}
229. Mirveta : < ? cobanija >
230. Chercheuse : ona priča drugi jezik / a koji je to jezik ?
231. Dijana : gurbetski}
232. Mirveta : da }
233. Remzija : gurbetski /
234. Chercheuse : gurbetski /
235. Mirveta : mi kažemo "mangro" / ne ona kaže "mangro" / a mi kažemo "MARO"
236. Anita : "MARO" da /
237. Mirveta : to nije isto /

238. Chercheuse : dobro / nije isto / a šta je to različito ? šta se to menja ? šta je to drugačije u jeziku koji učite u školi i u onom jeziku / od jezika koji vi pričate sa (Anita et Dijana rient)}
239. Mirveta : pa ćutite malo bre /
240. Chercheuse : Anita / izaći ćeš ako se ne smiriš / Dijana isto / Samo se malo smirite da možemo lepo da popričamo i posle }
241. Mirveta : XXX
242. Chercheuse : isto / lepo sedi / pogledaj kako ona sedi / ajde da vidimo / šta se to / ajde Anita / šta se to menja / šta je to različito ? šta je to drugačije od romskog jezika / od gurbetskog koji učite u školi i romskog koji vi pričate ? šta se to menja ?
243. Anita : reči /
244. Chercheuse : menjaju se reči / znači reči su drugčije /
245. Mirveta : slova /
246. Chercheuse : dobro / je l ima još nešto ?
247. Dijana : brojevi}
248. Mirveta : NE / brojevi su isti / to nije matematika /
249. Chercheuse : dobro / znači menjaju se reči /
250. Dijana : i slova /
251. Chercheuse : dobro /
252. Soeur de Remzija : nastavnice / ja sam gotova /
253. Chercheuse : bravo / ti možeš da se spakuješ / možeš i da ostaviš taj rad ili da ponesiš / možeš čak da ideš malo i napolje i za deset petnaest minuta će zvoniti i ulaziš u učionicu ili ako hoćeš da budeš u školi možeš da budeš ispred / izaberi šta hoćeš / možeš da ostaneš i da crtaš još nešto ako hoćeš / ako želiš / dobro ostani tu (jedna devojčica je kihnula) nazdravlje! (on continue) Dobro / znači rekli ste menjaju se reči / i kakve su te reči po vama ? kako vam se te reči čine ?
254. Mirveta : nikako /
255. Chercheuse : zašto ti se ne čine nikako Mirveta ?
256. Mirveta : pa... ne znam /
257. Chercheuse : a tebi Dijana / kako ti se čine te reči ? (silence) ... kakav vam je taj jezik koji učite kod nastavnice ?
258. Remzija : grub}
259. Dijana : lose /
260. Chercheuse : grub / zašto ti je grub ?
261. Remzija : pa reči kad se izgovaraju }
262. Les filles en coeur : drugačije su /
263. Chercheuse : dobro / zašto je tebi Dijana loše ?
264. Mirveta : ona zna /
265. Chercheuse : dobro dobro / čekaj / zašto ti je loše ? možeš da mi objasniš pošto ja ne znam baš taj vaš romski koji vi pričate}
266. Mirveta : vi znate /
267. Chercheuse : a vi znate / zato je l možete da mi objasnite zašto po vama ovaj romski koji učite u školi loš ? Zašto je tebi Dijana loš ? šta ti je loš ? (je m'adresse à la soeur de remzija qui veut sortir / elle sort de la salle de classe / on continue l'entretien) ajde da vidimo Dijana / zašto je tebi taj jezik loš ? je l možeš da nam objasniš ? šta ti je to loše ?
268. Mirveta : pa nije to reč kad mi kažemo}
269. Dijana : a ti si Dijana ?
270. Chercheuse : tebi Mirveta nisu iste reči / pa jeste / mora neko da krene / tebi nisu iste reči / kakav je tebi taj jezik ?
271. Mirveta : pa rekla sam / nikako}
272. Remzija : može da bude i teško kad izgovaraš /

273. Chercheuse : a teško ti je / tebi je Remzija teško kad izgovaraš}
274. Remzija : pa ponekad / nije uvek /
275. (Les filles parlent en coeur XXX)
276. Mirveta : pa dobila sam pet kad sam prepisala /
277. Chercheuse : dobro dobro /a Anita kakav je tebi taj jezik ?
278. Anita : pa malo lep /
279. Chercheuse : a zašto ti je lep ?
280. Anita : zato što znam malo /
281. Chercheuse : ti znaš malo taj jezik / zato ti je lep / a Dijana je l možeš ti da mi kažeš zašto je tebi loš ?
282. Remzija : sad ćutite vi da ona malo priča / mi smo pričale /
283. Chercheuse : slobodno reci / i svako ima drugačije mišljenje / to je u redu / ne treba da budu svi isti odgovori / slobodno recite / samo pričamo / niko ovde ne ocenjuje / zašto ti je loše ? zašto ti se ne sviđa ? zašto kažeš da je loš taj jezik ?
284. Dijana : zato što nije isti /
285. Chercheuse : zato što nije isti / mhm dobro / zato što nije isti / a kakav je vaš jezik koji vi pričate ? šta možete da kažete ?
286. Mirveta : lepo}
287. Anastasija : i nije teško da izgovaraš /
288. Chercheuse : a nije teško da izgovarate}
289. Anastasija : lako je /
290. Chercheuse : lako je / dobro /
291. Mirveta : znamo sve /
292. Chercheuse : znate sve / dobro / tebi je / šta si rekla Remzija / kakav je tebi tvoj jezik ?
293. Remzija : naš ?
294. Chercheuse : jeste ?
295. Remzija : pa.. dobar /
296. Chercheuse : dobar / a zašto ti je dobar ? je l možeš da mi objasniš ?
297. Remzija : pa nije teško kad izgovaraš i bolje je da pričaš naš romski nego nastavničin
298. Chercheuse : aha / zašto ti je bolje da pričaš tvoj romski / zašto vam je bolje da pričate vaš romski / a ne onaj kao nastavnica ?
299. Mirveta : ćuti / ti si pričala (les filles se tortillent)
300. Chercheuse : ajmo malo devojčice /... zašto ti je ? je l možeš / šta ti misliš ? slobodno reci / zašto ti je ?
301. Remzija : ne znam /
302. Chercheuse : dobro / Mirveta / šta si rekla / kakav je tebi tvoj jezik koji pričaš ?
303. Mirveta : divno /
304. Chercheuse : zašto ?
305. Mirveta : pa... NAŠ jezik je lak /
306. Chercheuse : dobro / a Dijana tebi ? Kakav je tebi tvoj romski koji pričaš ?
307. Dijana : lak /
308. Chercheuse : zašto vam je lak ?
309. Dijana : zato što je lako da pričaš / a ne kao nastavničin jezik /
310. Chercheuse : a ne kao nastavničin / Anita / a kakav je tebi tvoj jezik koji ti pričaš ?
311. Anita : pa lepo /
312. Chercheuse : a šta ti je lepo ?
313. Anita : zato što mi znamo sve /
314. Chercheuse : zato što znate sve /
315. Mirveta : da /
316. Chercheuse : a šta mislite o tome u školi učite gurbetski ? Šta mislite o tome ?

317. Mirveta : kako ste rekli ?
318. Chercheuse : šta mislite o tome što u školi učite gurbetski ? Kod nastavnice na času romskog učite gurbetski ?
319. Mirveta : ne učimo }
320. Dijana : pa mi (les filles parlent en coeur) /
321. Chercheuse : ne učite /
322. Mirveta : ne / nego mi nešto drugo radimo }
323. Dijana : pričamo srpski jezik
324. Chercheuse : dobro / a knjige koje ste }
325. Dijana : romski }
326. Chercheuse : aha knjige na romskom/ koji je to jezik ?
327. Dijana : gurbetski /
328. Chercheuse : i šta mislite o tome što su knjige na romskom na / što su knjige na gurbetskom ?
329. Remzija : ja znam da čitam }
330. Mirveta : znamo da čitamo / ali... malo je teško meni }
331. Anita : reci }
332. Dijana : teško da čitamo }
333. Mirveta : da pričamo /
334. Chercheuse : i šta mislite o tome što su knjige na tom jeziku ? Što imate u školi na času romskog knjige na tom jeziku ?
335. Dijana : malo je loše /
336. Chercheuse : malo je loše / zašto ? }
337. Anita : da i teško je }
338. Dijana : zato što naše reči nisu kao gurbetske reči /
339. Chercheuse : nisu iste reči /
340. Mirveta : da /
341. Chercheuse : tebi je zato loše / Anita / a tebi ? Šta ti misliš o tome što su knjige na tom jeziku ?
342. Anita : molim ?
343. Chercheuse : šta misliš što su knjige na gurbetskom ? Kako se tebi to čini ? šta ti misliš o tome ?
344. Anita : pa loše /
345. Chercheuse : a zašto je tebi to loše ?
346. Anita : zato što je meni teško da čitam /
347. Chercheuse : teško ti je da čitaš taj jezik / dobro/ Remzija / a ti/ šta ti misliš o tome što su knjige na gurbetskom ?
348. Remzija : gurbetski jezik mi se ne dopada / ali znam da čitam /
349. Chercheuse : ali znaš da čitaš / dobro / a Mirveta ?
350. Mirveta : meni je svejedno /
351. Chercheuse : tebi je svejedno / a zašto ti je svejedno ?
352. Mirveta : pa.. interesantno mi je /
353. Chercheuse : šta ti je interesantno ?
354. Mirveta : nešto razumem /
355. Chercheuse : a razumeš /
356. Mirveta : da nešto / ne sve /
357. Chercheuse : dobro / pa je l biste voleli da naučite gurbetski ?
358. Anita : ja da }
359. Mirveta : da }

360. Chercheuse : u školi da naučite ? evo ovako / Anita šta ti kažeš ?... jel bi volela da naučiš gurbetski ?
361. Anita : malo /
362. Chercheuse : a zašto malo ? je l možeš da mi objasniš malo ?
363. Anita : zato što teško (elle dit à vois basse) /
364. Chercheuse : zato što ?
365. Anita : teško /
366. Chercheuse : zato što ti je teško ne bi da naučiš sve ?
367. Anita : da /
368. Chercheuse : Remzija / a ti / je l bi volela da naučiš taj jezik ?
369. Remzija : ne /
370. Chercheuse : zašto ?
371. Remzija : ne sviđja mi se /
372. Chercheuse : a šta ti se ne sviđja ?
373. Remizija : reči /
374. Chercheuse : a ne sviđjaju ti se reči / da pričaš ?
375. Remzija : da /
376. Chercheuse : Mirveta / a ti ? ... je l bi volela da naučiš taj jezik ?
377. Mirveta : NE /
378. Chercheuse : a zašto ?
379. Mirveta : nije mi interesanto /
380. Chercheuse : a zašto ti nije interesantno ?
381. Mirveta : nisu dobre reči /
382. Chercheuse : a zašto ti nisu dobre reči ? je l možeš da mi objasniš malo ?
383. Mirveta : ne razuemem ih /
384. Remzija : gurbetske su /
385. Chercheuse : a kad bi učila i da učiš nove reci / jel bi volela da naučiš taj jezik ?
386. Mirveta : pa malo /
387. Chercheuse : zašto malo /
388. Mirveta : pa neću sve /
389. Chercheuse : a zašto ne sve ?
390. Mirveta : pa nije interesantno /
391. Chercheuse : Dijana / a ti ? je l bi volela da naučiš taj jezik ?
392. Dijana : (odmahuje glavom)
393. Chercheuse : a zašto ne bi volela ?
394. Dijana : jer NAŠ jezik lak / njihov težak /
395. Chercheuse : a šta je tebi teško ?
396. Dijana : rečenice i reči /
397. Chercheuse : reči i rečenice / mhm / a da vidimo za čas romskog (Mirveta se glupira / smirujem je) je l možemo da vidimo za čas romskog / šta najviše volite / NAJviše / NAJVIŠE volite na času romskog ?
398. Mirveta : da pričamo }
399. Chercheuse : Dijana }
400. Dijana : fizičko /
401. Chercheuse : ti najviše voliš fizičko / je l možeš da mi objasniš / zašto voliš ?
402. Dijana : zato što se igramo i ponekad smo izašli da pišemo kako izgleda naša škola }
403. Remzija : priroda }
404. Chercheuse : gde ste izašli da pišete ?
405. Dijana : napolju

406. Chercheuse : aa / bili ste napolju / voliš kad ste napolju / kad se igrate / dobro / a Mirveta / šta ti NAJVIŠE voliš na času romskog ?
407. Dijana : da spavam /
408. Mirveta : da pišem / da pričam romski /
409. Chercheuse : a da pričaš romski / zašto voliš da pričaš romski ?
410. Mirveta : pa znam /
411. Chercheuse : zato što znaš /
412. Mirveta : da / i volim /
413. Chercheuse : a kako je na ostalim časovima ?
414. Mirveta : molim ?
415. Remzija : srpski / engleski /
416. Mirveta : pa na primer...
417. Chercheuse : ovako : rekla si da voliš čas romskog zato što možeš da pričaš na romskom / kako je na ostalim časovima ? kako pričaš na ostalim časovima ?
418. Mirveta : srpski i engleski /
419. Chercheuse : dobro / i šta misliš o tome ?
420. Mirveta : lepo mi je /
421. Chercheuse : znači svejedno ti je da li pričaš srpski ili romski ?
422. Mirveta : da / svejedno mi je / i srpski i romski }
423. Dijana : a gurbetski ?
424. Mirveta : a gurbetski / NE
425. Chercheuse : a koji jezik NAJVIŠE voliš da pričaš ?
426. Mirveta : romski /
427. Chercheuse : zašto ?
428. Mirveta : znam te reči
429. Chercheuse : znaš sve reči / dobro / Remzija / a šta ti NAJVIŠE voliš na času romskog ?
430. Remzija : kad pričam i kad pišemo nešto na table /
431. Chercheuse : kad pričate na kom jeziku ?
432. Remzija : na srpskom i može romski ponekad /
433. Chercheuse : zašto ponekad romski ?
434. Mirveta : pa zato što }
435. Remzija : pa nastavnica baš ne priča romski /
436. Chercheuse : aha kako nastavnica priča / srpski ti voliš da pričaš srpski / kad nastavnica priča romski / onda može i romski / a kad pišete / šta da pišete ? (ćuti) na kom jeziku ?
437. Remzija : na srpskom /
438. Chercheuse : mhm / na srpskom / i šta pišete ?
439. Mirveta : romski isto pišemo /
440. Remzija : bili ste tu kad smo napisali nešto na srpskom pa posle na romskom
441. Chercheuse : dobro / voliš i na srpskom i na romskom
442. Remzija : ali na našem /
443. Chercheuse : ali na vašem }
444. Remzija : jeziku }
445. Chercheuse : na vašem romskom / pa kako nastavnica piše / na kom romskom ?
446. Remzija : ne / ona piše na gurbetskom /
447. Chercheuse : i šta vi radite ?
448. Remzija : ništa / mi prepisemo /
449. Chercheuse : Anita / a ti / šta ti NAJVIŠE voliš na času romskog ? (devojčice pričaju između sebe; sve imaju bele patike i upoređuju; smirujem ih da izdrže još malo) ajde da vidimo / šta ti NAJVIŠE voliš na času romskog ?
450. Anita : pa da pričam /

451. Chercheuse : na kom jeziku ?
452. Anita : pa na romskom /
453. Chercheuse : zašto to najviše voliš ? (galama je u hodniku / devojčice se smeju na nešto što je neko rekao) / zašto najviše voliš da pričaš na romskom ?
454. Anita : zato što mi znamo i volimo da pričamo na romskom /
455. Chercheuse : dobro / zato što znate i volite da pričate /
456. Mirveta : i kad je svadba / mi pričamo na romskom /
457. Dijana : i kad je svadba (ponavlja tiho i smeje se)
458. Anita : < ? *djavaja* > }
459. Dijana : neko se ženi /
460. Chercheuse : a je l ima nešto što ne volite / što vam se UOPŠTE ne sviđja ?
461. Dijana : ništa /
462. Chercheuse : slobodno recite / je l ima nešto što vam se uopšte ne sviđja na času romskog ?
463. Remzija : GURBETSKI (ko iz topa je odgovorila) /
464. Mirveta : XXX }
465. Dijana : meni se ne sviđja kad pišemo gurbetski / a ja to ne znam da pišem i da čitam / ne znam da...
466. Chercheuse : da pišeš i da čitaš }
467. Mirveta : ne volim kad neko priča / boli me glava }
468. Dijana : i ja isto /
469. Chercheuse : dobro / ali ono što radiš na času ? one su rekle da ne vole gurbetski / je l ima Mirveta tebi nešto da se ne sviđja što radiš na času ?
470. Mirveta : samo gurbetski i to kad vrište /
471. Chercheuse : a zašto vam se ne sviđja gurbetski ? zašto vam se ne sviđja kad pišete na gurbetskom ?
472. Mirveta : pa teško je /
473. Chercheuse : Remzija/ ti šta si htela da kažeš ? zašto se tebi to ne sviđja ? (devojčice su se već uskomešale i smeju se / smirujem ih kako bismo ubrzo završili) zašto ti se ne sviđja gurbetski ?
474. Remzija : teško mi da čitam /
475. Chercheuse : teško ti je da čitaš/ dobro / Anita / a ti / šta se tebi ne sviđja uopšte na času romskog ?
476. Anita : da učimo /
477. Chercheuse : šta da učite ? (devojčice se smeju) Ajde da vidimo ko će da odgovori samo onda kada ga pitam ? Ajde Anita / šta se tebi uopšte ne sviđja na času romskog ?
478. Anita : da učim /
479. Chercheuse : a šta da učite / je l možeš da mi objasniš malo ?
480. Anita : da pričam /
481. Chercheuse : šta da pričaš ?
482. Anita : gurbetski /
483. Chercheuse : a zašto ne voliš da pričate na gurbetskom ?
484. Anita : zato što je teško /
485. Chercheuse : a Dijana / zašto ti ne volis gurbetski ? (Anita speluje i ometa intervju / smirujem je kako bismo nastavile i završile intervju) E ovako / kada biste imali čaroban štapić / šta biste primenile ? (hoće da priča više njih u glas) ajde da vidimo ovako / polako / ajde Dijana /
486. Dijana : učionicu / jezik/ i sebe i nastavnicu u čas /
487. Chercheuse : ajde reci Mirveta šta si htela (jedna devojčica je prosula nešto na Mirvetinu majicu / pa je ona otišla do vecea da to opere) / zašto bi promenila jezik ?
488. Dijana : pa nemam pojma da pričam gurbetski /

489. Chercheuse : aha / a promenila bi onda u koji jezik ?
490. Dijana : ili u srpskom ili u našem jeziku /
491. Chercheuse : aha / znači u vaš romski ili srpski / dobro / Anita / ti da imaš čarobni štapić i da kažeš ćiru bu ćiri ba / šta bi promenila na času romskog ? (devojčice su se uskomešale i teško ih je smiriti da slušaju i da dozvole jednoj da priča - razmestila sam Anitu i Dijanu da ne sede zajedno) ajde / šta bi promenila na času romskog da imaš čarobni štapić ?
492. Anita : da idem u nemačku (smeje se) /
493. Chercheuse : ali nešto na času romskog ?
494. remzija : ajde Anita /
495. Chercheuse : da li postoji nešto od aktivnosti ili nešto drugo nešto što bi volela da promeniš ?
496. Anita : da imamo srpski /
497. Chercheuse : a zašto bi volela da promeniš u srpski ?
498. Anita : da naučim azbuku /
499. Chercheuse : da naučiš azbuku / slova ? da pišeš ?
500. Anita : da /
501. (Mirveta je ušla u učionicu)
502. Chercheuse : šta bi ti promenila na času romskog ?
503. Mirveta : učionicu / tablu / mene da pravim kraljicu /
504. Chercheuse : čekajte / čekajte / samo još malčice / još minut (uskomešale su se) / ali od aktivnosti da li bi nešto promenile ?
505. Mirveta : učiteljicu /
506. Chercheuse : zašto ?
507. Remzija : zašto ? nastavnica je lepa / šta joj fali ?
508. Chercheuse : zašto bi promenila ?
509. Mirveta : ne / učiteljicu Ljubicu
510. Chercheuse : ali na času romskog ? šta bi ti na času romskog promenila ?
511. Mirveta : a na času romskog! ne nastavnicu / ona je lepa /
512. Chercheuse : a šta bi ? je l bi promenila nešto od aktivnosti na času romskog ?
513. Mirveta : djake mislim /
514. Chercheuse : ali od onog što radite ?
515. Mirveta : čas i na primer...
516. Chercheuse : a šta bi promenila na času ?
517. Mirveta : učionicu sve / da pravim /
518. Dijana : kuću!}
519. Mirveta : ne bre kuću / da svetli sve}
520. Dijana : u zlato /
521. Mirveta : daaa
522. Remzija : uaaa
523. Chercheuse : ali na času / šta bi promenila na času ?
524. Remzija : čas čas}
525. Chercheuse : da li postoji nešto / kakav je vaš IDEALAN ČAS / NAJLEPŠI ČAS romskog jezika / kako bi izgledao taj čas ?
526. Mirveta : lepo}
527. Dijana : mirno da bude /
528. Remzija : čist / čista učionica / da sve pričamo ili na srpskom ili na našem romskom}
529. Anita : na engleskom}
530. Chercheuse : dobro}
531. Remzija : engleski ne priča nastavnica (smeška se) /

532. Chercheuse : šta bi ti volela Dijana / koji bi tebi bio IDEALAN / NAJBOLJI čas / NAJLEPŠI čas romskog jezika /
533. Mirveta : opet ti /
534. Chercheuse : to ćemo samo malo zaviti i neće više izlaziti / šta bi ti promenila ? kakav bi tebi bio NAJBOLJI ČAS ROMSKOG jezika ?
535. Dijana : da promenimo učionicu / da ne pričamo i...
536. Anita : a kada zvoni ?
537. Chercheuse : evo za minut / ne brinite se / učiteljica zna / ići ćete vi na odmor /
538. Anita : znamo mi /
539. Chercheuse : (zvoni za početak prvog časa) evo samo ovo je poslednje pitanje / sada vaša učiteljica i nastavnica Danijela vam kaže 'Nema više romskog' / šta biste vi rekli ?
540. Remzija : ja bi bila tužna }
541. Chercheuse : zašto bi ti bila tužna ?
542. Dijana : ja bi plakala }
543. Mirveta : ja bi plakala /
544. Chercheuse : dobro / čekajte polako / ajde da vidimo Remzija
545. Remzija : zbog nastavnice /
546. Chercheuse : a je l možeš da mi kažeš zašto ?
547. Remzija : zato što može da izgubi posao /
548. Chercheuse : zato što može da izgubi posao / Dijana / kada bi ti rekli nema sledeće godine romskog / šta bi ti rekla / kako bi se osećala ?
549. Dijana : bila bi tužna i...
550. Mirveta : < ? kočija > plakala /
551. Chercheuse : zašto bi plakala ?
552. Dijana : zato što bila je prema nama dobra i izgubila svoj posao /
553. Chercheuse : dobro / Anita / a ti ? kada bi ti rekli 'ne možeš više da ideš na romski / nema više romskoj jezika u školi' / šta bi ti rekla ? kako bi se osećala ?
554. Anita : lepo / (devojčice se smeju)
555. Chercheuse : a zašto bi se lepo osećala ?
556. Anita : zašto da idem kući i da spavam (devojce se smeju) /
557. Chercheuse : aha / možeš da ideš kući i da spavaš / nećeš imati romski ?
558. Anita : (potvrđuje glavom) /
559. Chercheuse : dobro / Mirveta / a ti ?
560. Mirveta : svejedno ako idem kući spavam / ako dolazim dolazim
561. Chercheuse : svejedno ti da li imaš romski ?
562. Mirveta : da /
563. Remzija : ne bi bila tužna ?
564. Mirveta : ne / srećna /
565. Chercheuse : zašto bi bila srećna ? /
566. Mirveta : zato što ne volim romski ja
567. Chercheuse : a ti NE VOLIŠ romski ? zašto ne voliš ?
568. Mirveta : pa zato što }
569. Dijana : a nastavnicu }
570. Mirveta : pa da }
571. Chercheuse : dobro / ali zašto ne voliš romski ? }
572. Mirveta : nastavnicu / ko ne voli nastavnicu ?
573. Chercheuse : zašto ne voliš romski ?
574. Mirveta : pa zato što... nije mi interesantno /
575. Chercheuse : a šta ti nije interesantno ?
576. Mirveta : pa mi pričamo... ovo... gurbetski / nije mi interesantno /

577. Chercheuse : a tebi se ne sviđja što pričate gurbetski}
 578. Mirveta : i romski znam /
 579. Chercheuse : a romski znaš i onda ti}
 580. Mirveta : nije interesantno /
 581. Chercheuse : dobro / hvala vam puno /

Retranscription de l'entretien de groupe 8 (EdG 8)

Contexte : le 27 novembre 2019, dans la salle de classe, lors du 4e classe de l'après-midi

Données sur les interlocuteurs :

Nafija : fille de 8 ans, 1ère année d'apprentissage du romani

Edvin : garçon de 8 ans, 1ère année d'apprentissage du romani

Marvin : garçon de 9 ans, 1ère année d'apprentissage du romani

Particularité de l'entretien : La professeure des écoles m'a permis de réaliser l'entretien avec les élèves lors d'un cours. Elle m'a signalé que les enfants devaient se préparer vers 17h25 pour aller prendre le bus. Nafija a dû partir avant pour ne pas manquer le bus. J'ai reconstruit cette petite partie à partir de mes notes.

1. Marvin : XXX éer XXX
2. Chercheuse : Marvine / je l možeš samo na srpskom ? ako nešto ne razumeš / onda može na romskom /
3. Marvin : crtao sam jedna kuća i jedna sestra i jedan brat kako uči da čita i jedan ovaj XXX
4. Chercheuse : dobro / je l možeš da mi kažeš / kako uči da čita / šta uči da čita ?
5. Marvin : pa / uči učiteljica "mama ima tata" / aaa / "mama ima... lutku" /
6. Chercheuse : dobro / a na kom jeziku učite da čitate ?
7. Marvin : na nemački /
8. Chercheuse : na nemačkom / dobro / a je l možeš da mi kažeš / zašto si nacrtao kuću / sestru i brata ?
9. Marvin : zato što mi uđemo unutra u školu da}
10. Chercheuse : a to je ŠKOLA /
11. Marvin : aha}
12. Chercheuse : a to JE ŠKOLA / i šta učite u školi ? koje jezike učite u školi ?
13. Marvin : srpski /
14. Chercheuse : učite srpski ?
15. Marvin : da /
16. Chercheuse : znači nacrtao si tu školu i jesi nacrtao i sebe ?
17. Marvin : i ovde / i ovde napolje kad izađemo da igramo fudbal /
18. Chercheuse : dobro / kad izađete napolje / vi igrate fudbal
19. Marvin : da / ovaj moja sestra igra / aaa / dve vatre /
20. Chercheuse : između dve vatre / dobro /
21. Marvin : i ja igram fudbal /
22. Chercheuse : dobro / i ti igraš fudbal / aa / i koje jezike učite u školi / kad ste unutra / kad ste u školi ?
23. Marvin : kad smo unutra ? u školi ?
24. Chercheuse : mhm / šta učite / koji jezik ? šta si mi rekao malopre ?
25. Marvin : sss/ nemački /
26. Chercheuse : je l učite nemački ovde u školi ?
27. Marvina : da /

28. Chercheuse : a u kojoj školi ? gde je ta škola ?
29. Marvin : ovde /
30. Chercheuse : je l učiš nemački ovde u školi ?
31. Edvin : NE / nego samo francuski /
32. Marvin : učim u nemačkoj /
33. Chercheuse : a u Nemačkoj kad si bio / učiš nemački / aaa / nacrtao si vas ovde kako učite u ovoj školi koji jezik ? koje jezike učite ?
34. Marvin : nemački /
35. Chercheuse : znači ti si u nemačkoj ovde / ovo je nemačka
36. Marvin : da / i lepo je vreme /
37. Chercheuse : i lepo je vreme / dobro }
38. Marvin : igramo se lopte }
39. Ervin : XXX
40. Marvin : igramo fudbal i ovo je naši drugari i igramo fudbal i ovo je moja sestra igra između dve vatre /
41. Chercheuse : dobro / dobro }
42. Marvin : i lepo je sunce aaa / učiteljica je unutra / ne sme da izađe /
43. Chercheuse : dobro / dobro / kakav ti je nemački ? kakav ti je to jezik ? šta misliš o nemačkom ?
44. Marvin : pa pričam / učimo da pričamo / malo nemački / malo XXX
45. Chercheuse : srpski / dobro }
46. Marvin : i engleski /
47. Chercheuse : dobro / a kakav ti je nemački jezik ? kako ti se čini ? šta misliš o nemačkom jeziku ?
48. Marvin : pa kad uđem unutra / malo pričam romski a malo / pomalo srpski /
49. Chercheuse : dobro / dobro / hvala / je l može sad }
50. Edvin : hoću ja /
51. Chercheuse : ajde Edvine /
52. Marvin : koga pitam ?
53. Chercheuse : ne ne / ja pitam / on će samo da objasni / pa ćemo posle da vidimo / aa / je l možeš da nam objasniš šta si nacrtao ? mhm / šta si nacrtao ?
54. Edvin : ovo sam ja /
55. Chercheuse : dobro /
56. Edvin : ovo sam ja
57. Chercheuse : dobro }
58. Edvin : ovo je Timotej / ovo je Kenan / ovo je Ismail i ovo je Marvin
59. Chercheuse : dobro / a ko su oni ? ko su Timotej / Ismail / Kenan
60. Edvin : aaa / ovo sam ja /
61. Chercheuse : dobro /
62. Edvin : ovo je Kenan /
63. Chercheuse : dobro }
64. Edvin : Ismail i Marvin
65. Chercheuse : AHA / a ti / dobro : Kenan / Timotej i Marvin a ko su oni : šta su oni tebi ?
66. Edvin : drugari /
67. Chercheuse : dobro / i šta si još nacrtao ?
68. Edvin : i kako pišemo slova /
69. Chercheuse : pišete slova / a koja su to slova ?
70. Edvin : A B S T i V /
71. Chercheuse : dobro / na kom jeziku su to slova ?
72. Edvin : na srpskom /

73. Chercheuse : na srpskom / mhm / i gde se to nalazi ? gde si vas nacrtao ?
74. Edvin : ovde /
75. Chercheuse : gde ?
76. Edvin : u našu školu
77. Chercheuse : u vašu školu / u vašu učionicu /
78. Edvin : da /
79. Chercheuse : i na kom času ? koji je to čas ?
80. Edvin : XXX
81. Chercheuse : koji je to čas ? je l to matematika / priroda i dru}
82. Edvin : SRPSKI}
83. Chercheuse : srpski / na času srpskog / učite srpski}
84. Edvin : pa može imate likovno /
85. Chercheuse : a je l možeš da mi kažeš šta misliš o srpskom ? kakav ti je to jezik ?
86. Edvin : dobar /
87. Chercheuse : šta ti je dobro ?
88. Ervin : pa srpski /
89. Chercheuse : a je l možeš da mi objasniš šta ti je to dobro ? kakav ti je to srpski ? na šta te podseća ? šta ti padne prvo na pamet kad kažemo srpski jezik ?
90. Edvin : ne znam /
91. Chercheuse : kako ti se čini ? je l ti teško / lako / voliš / je l ti težak / lak / voliš / ne voliš}
92. Edvin : ja volim srpski /
93. Chercheuse : a voliš / je l možeš da mi kažeš zašto voliš ?
94. Marvin : pa zato što je < ? teško > matematika
95. Edvin : zato što je sve lako}
96. Chercheuse : zato što je sve lako / a je l možeš da mi kažeš šta ti je sve lako ?
97. Edvin : zato što mi je lako da pišem slova /
98. Chercheuse : važi / jesi hteo još nešto da mi kažeš ?
99. Edvin : ne /
100. Chercheuse : ajde da vidimo Nafija / šta si ti nacrtala / da nam objasniš /
101. Nafija : ja sam crtala ja i moja sestra idemo učimo u školu /
102. Chercheuse : mhm / učite u školi / i je l možeš da mi kažeš šta učite ?
103. Marvin : XXX
104. Chercheuse : Marvine / nećemo sad da postavljamo pitanja / nek ona priča /
105. Nafija : učimo da pišemo /
106. Chercheuse : da pišete / šta da pišete ?
107. Nafija : pišemo slova /
108. Chercheuse : slova / na kom jeziku ?
109. Nafija : srpskom /
110. Chercheuse : na srpskom / znači učite da pišete slova na srpskom /šta je ovo ?
111. Nafija : to je A / M / i D / U / T / S /
112. Chercheuse : dobro / šta je to ?
113. Nafija : table /
114. Chercheuse : dobro / tabla / znači na tabli su slova / a možeš da mi objasniš ovde šta si nacrtala ?
115. Nafija : ja sam crtala mene kako pišem slova /
116. Chercheuse : kako pišeš slova / dobro / i kako ti tu izgledaš kad pišeš slova ? kako se osećaš ?
117. Nafija : dobro /
118. Chercheuse : zašto se osećaš dobro /
119. Nafija : zato što ja volim to /

120. Chercheuse : voliš da pišeš i da učiš /
121. Nafija : da /
122. Chercheuse : a ovo je ?
123. Nafija : moja sestra /
124. Chercheuse : i šta ona radi ?
125. Nafija : ona isto piše /
126. Chercheuse : piše slova / i kakav ti je srpski ?
127. nafija : dobar ? /
128. Chercheuse : a šta ti je dobro ? je l možeš da mi objasniš ? kakav ti je to jezik ?
129. Nafija : meni je dobro to /
130. Chercheuse : a je l možeš da mi objasniš ? šta ti je dobro ? Reci /
131. Nafija : ZATO ŠTO dobro mi je i ja volim da učim /
132. Chercheuse : šta voliš da učiš ?
133. nafija : srpski / matematika i engleski /
134. Chercheuse : srpski / matematiku i engleski / dobro / a je l možeš da mi kažeš zašto si baš izabrala da nacrtáš tablu / sebe / i što / zašto si baš izabrala ovo da nacrtáš ? tablu / sebe kako prepisuješ / sestru ? zašto si baš to nacrtala ? je l možeš da mi objasniš ? zašto ti je to palo da nacrtáš ?
135. Nafija : ne znam /
136. Chercheuse : ne znaš / dobro / A Edvine / zašto si ti nacrtao isto tablu sa slovima i ovde sebe i drugare /
137. Edvin : pošto volim /
138. Chercheuse : šta voliš ?
139. Edvin : volim srpski /
140. Chercheuse : a zašto ti voliš srpski ?
141. Edvin : pošto je lako /
142. Chercheuse : zato što je lako / Marvine / zašto si ti nacrtao školu / sebe i sestru ?
143. Marvin : pa zato što ja volim da se XXX u školu i da učim u školu lepo i da se igramo sestra igra između dve vatre / a ja fudbal /sa Kenanom / Timotejem i sa... Ismailom i sa... i sa Ivanom /
144. Chercheuse : dobro / a rekao si}
145. Marvin : ne Ivan ne Ivan / samo ko romski to uči / ja Edvin i Kenan / Timotej i ... Samir i... Kenan i... XXX}
146. Edvin : ćuti bre}
147. Marvin : Leonardo}
148. Chercheuse : aha mali Leonardo / aha / dobro / koji je mali}
149. Marvin : kako igra fudbal Eee
150. Chercheuse : dobro / a / rekao si da voliš da pišeš / šta voliš da pišeš ?
151. Marvin : pa... volim da PIŠEM rečenice / "mama ima XXX tata ima devojčicu"}
152. Chercheuse : dobro / a iz kog to jezika pišeš ?
153. Marvin : iz srpskog /
154. Chercheuse : iz srpskog / dobro}
155. Marvin : i učimo}
156. Edvin : XXX mene bole oči}
157. Chercheuse : da / izgleda da ćeš se razboleti / izdrži još malo / pa ću ja reći učiteljici / izgleda da si se prehladio / sad ćemo da vidimo}
158. Marvin : i učimo i učimo}
159. Chercheuse : sad ćemo / zatvori prozor / ajde zatvori prozor / ne ne pusti njega / i učiš ?
160. Marvin : i učimo ono bre / JA i Adelisa ono kako igramo između dve vatre aaa}
161. Chercheuse : Edvine / jesi zatvorio prozor ?

162. Edvin : sad ću /
163. Chercheuse : ajde brzo / brojim do tri da si ovde / JEDAN / DVA / TRI (Edvin dotrćava na mesto)
164. Marvin : i Adelisa i Adelina / Edvin i Simona i još jedna Sanela i Adelina i}
165. Chercheuse : dobro dobro}
166. Marvin : i Marijana i... onaj}
167. Chercheuse : dobro / ima vas dosta}
168. Marvin : i Adelina /
169. Chercheuse : je l možete sada da mi kažete još jednom za koji ste se jezik vi nacrtali ?
Edvine/ ti si se nacrtao da ućiš / kako ućiš koji jezik ?
170. Edvin : srpski /
171. Chercheuse : Nafija / ti si se nacrtala kako ućiš ?
172. Nafija : matematika
173. Chercheuse : matematiku / šta si mi rekla ?
174. Edvin : UUU malo toplo}
175. Nafija : srpski /
176. Chercheuse : jeste jeste / posle ćemo da vidimo / nego samo izdrži još malćice / pa ćemo da vidimo sa ućiteljicom / Marvine / a ti si rekao da si se nacrtao za koji jezik kako ućiš u školi ?}
177. Marvin : aa ?
178. Chercheuse : koji jezik da ućiš u školi ? šta si rekao malopre da si se nacrtao ? za KOJI JEZIK ?
179. Marvin : za srpski /
180. Chercheuse : za srpski / dobro
181. Marvin : i crtam veliki dećak kako igra fudbal}
182. Chercheuse : dobro dobro / E / a da vidimo sada / Nafija / je l možeš da mi kažeš koji ti to / je l ućiš još neki jezik}
183. Nafija : da}
184. Chercheuse : ili samo srpski ? šta ućiš ?
185. Nafija : nemaćki}
186. Chercheuse : je l ućiš još neki jezik ?
187. Nafija : francuski /
188. Chercheuse : francuski / (Edvin prića) ss / rekli smo da ne prićamo / odmah ću vas poslati napolje kod ućiteljice / je l možemo da budemo mirni ? malo samo izdrži / Nafija / ućiš srspki}
189. Nafija : matematika /
190. Chercheuse : koji jezik ?
191. Nafija : francuski / nemaćki / engleski /
192. Chercheuse : mhm / je l ućiš još neki jezik ?
193. Marvin : ućiteljice / mene boli}
194. Chercheuse : Marvine / znaći rekli smo da se smiriš / je l može ? je l ućiš još nešto ili to je to ?
195. Nafija : to je to /
196. Chercheuse : dobro / Edvine / koji jezik ućiš ? je l ućiš samo srpski ili ima još neki jezik koji ućiš ?
197. Edvin : srpski / engleski / nemaćki}
198. Chercheuse : mhm / srspki / engleski /nemaćki
199. Edvin : romski /
200. Chercheuse : romski}
201. Marvin : XXX

202. Chercheuse : Marvine / PUSTI ga / Marvine / on zna koji jezik uči / znači moraš da se strpiš /
203. Edvin : francuski /
204. Chercheuse : i francuski / a Marvine / koje ti / je l učiš samo srpski ili još neki jezik ?
205. Marvin : da učim još neki }
206. Chercheuse : šta učiš ?
207. Marvin : nemački / francuski / belgija / beograd / padinska }
208. Chercheuse : čekaj / čekaj / koji jezik učiš / koji jezik učiš ?
209. Marvin : nemački / beograd }
210. Chercheuse : čekaj / to nije jezik / to je grad /
211. Marvin : nemački / ne ne / francuski / belgija
212. Chercheuse : dobro / belgijski
213. Marvin : zemun /
214. Chercheuse : al to nam nije jezik / rekao si srpski učiš u školi / je l učiš u školi još neki jezik ?
215. Marvin : čekaj / aaa srpski / romski / engleski /mmm / nemački / francuski aa...
216. Chercheuse : je to sve ?
217. Marvin : ne / još jedan / i tamo gde žive životinje / tamo ja učim
218. Chercheuse : dobro / dobro /
219. Marvin : ima jedna kuća i }
220. Chercheuse : važi / to ćemo posle / ovako sad / Edvine / ti si reko da učiš nemački / francuski / romski / engleski / srpski / je l tako ?
221. Edvin : da /
222. Chercheuse : a zašto si na svom crtežu izabrao / mogao si da nacrtáš SVE TE jezike / je l smo rekli možete da nacrtate koliko god hoćete tj. možete da nacrtate sve jezike koje učite / ti si se nacrtao kako učiš srpski / je l možeš da mi kažeš zašto si izabrao BAŠ da nacrtáš srpski / a ne i romski i nemački i francuski i engleski ? zašto si baš izabrao da nacrtas srpski ?
223. Edvin : pa zato što volim /
224. Chercheuse : a zašto voliš ? šta si mi rekao ? zašto voliš baš srpski ?
225. Edvin : pošto je lako }
226. Chercheuse : pošto je lako / dobro / Marvine / i ti si rekao isto da učiš i engleski i nemački i francuski i romski i srpski / a nacrtao si se kako učiš srpski }
227. Marvin : da i nemački i francuski }
228. Chercheuse : čekaj / ovde u školi / čekaj / koji učiš u školi ? šta si rekao ovde da si se nacrtao ? rekao si nemački i srpski si rekao }
229. Marvin : mmm/ nemački }
230. Chercheuse : a samo nemački ?
231. Marvin : mmm/ samo nemački /malo po malo nemački }
232. Chercheuse : ali ovde / na crtežu na crtežu /
233. Marvin : daaa / pomalo srpski / pomalo romski /
234. Chercheuse : dobro / dobro / znači sve pomalo /
235. Marvin : mhm }
236. Chercheuse : dobro : i koji jezik najviše voliš ?
237. Marvin : mmm / nemački }
238. Edvin : (en chuchotant) srpski }
239. Chercheuse : pusti ga / on zna koji jezik voli / možda ne voli isti jezik kao ti
240. Marvin : nemački aaa srpski / engleski }
241. Chercheuse : a koji NAJviše NAJviše NAJviše voliš ?
242. Marvin : Beograd /

243. Chercheuse : JEZIK JEZIK / koji NAJviše /voliš najviše srpski /romski / nemački ili engleski ?
244. Marvin : sad ću da ti kažem / francuski /
245. Chercheuse : Marvine / a KOJI JEZIK NAAJviše voliš ? hoćeš da mu prevedeš ?
246. Marvin : nemački /
247. Chercheuse : a zašto najviše voliš nemački ?
248. Marvin : zato što i.. padinska volim zato što ja / moj tata moj tata isto voli da ide tamo / došo sam ovde ovde bila poplava}
249. Chercheuse : dobro}
250. Marvin : i zato i}
251. Chercheuse : hoćeš maramicu da izduvaš nos ? (obraćam se Edvinu koji klima glavom) mhm / reci /
252. Marvin : i zato zato volim da idem na zemun
253. Chercheuse : dobro / dobro / a koji jezik NAJmanje voliš / koji ti se ne sviđa ? Koji ne voliš jezik ?
254. Marvin : ne sviđa mi se nemački / ni... sviđa mi se Zemun i Padinska < ?> i Francuska
255. Chercheuse : dobro / a Nafija / ti si isto rekla da učiš srpski / engleski i koji još jezik... nemački}
256. Nafija : da}
257. Chercheuse : i zato što si se ovde na svom crtežu nacrtala kako učiš samo srpski ? Mogla si da nacrtiš i engleski i nemački / a nacrtala si samo srpski / zašto ?
258. Nafija : zato što meni lako to /
259. Chercheuse : lako ti ?
260. Nafija : da /
261. Chercheuse : dobro dobro / a koji jezik NAJviše voliš od jezika koje učiš ?
262. Nafija : nemački /
263. Chercheuse : a zašto najviše voliš nemački ?
264. Nafija : zato što volim /
265. Chercheuse : a je l možda da mi objasniš šta ti se sviđa u nemačkom ? zašto ga voliš ?
266. Nafija : zato što}
267. Marvin : to mi XXX učiteljice}
268. Chercheuse : pusti je / pusti je}
269. Nafija : zato što lako mi je}
270. Chercheuse : a koji ne voliš jezik ? koji ti se ne sviđa ? je l ima neki jezik koji ti se ne sviđa ?
271. Nafija : ne}
272. Chercheuse : engleski / srpski / nemački / od jezika koje učiš ? NE / dobro / Edvine ? a možete sada da mi kažete / da pričamo malo o romskom jeziku}
273. Nafija : MOŽE}
274. Edvin : mogu ja}
275. Chercheuse : sačekaj / ne da pričaš na romskom nego da pričamo O romskom / o romskom jeziku koji učite u skoli ?
276. Nafija : ovde učimo kod učiteljice Danijele /
277. Chercheuse : dobro / je l možete da mi kažete romski koji učite u školi /da li je to isti romski kao što vi pričate ? da li kod nastavnice Danijele učite isti romski kao što vi pričate}
278. Nafija : DA}
279. Marvin : pomalo srpski pomalo romski / i kad učimo slovo }
280. Nafija : NE UČITELJICA }
281. Marvin : kad učimo slovo / pričamo na romskom / kažemo O / N / T/ U/ T/ V}
282. Chercheuse : dobro Marvine / učite slova / na kom jeziku učite slova ?

283. Marvin : na romskom tamo }
284. Chercheuse : učite romska slova ? }
285. Edvin : na srpskom }
286. Marvin : tako učiteljica }
287. Chercheuse : čekaj / polako/ slova koja učite / učite romska slova ili koja slova učite ?
288. Marvin : pomalo romska / pomalo i srpska /
289. Chercheuse : a pomalo i romska / pomalo i srpska /
290. Marvin : da / kad pevamo / stanemo ovako }
291. Chercheuse : dobro / dobro / na kom jeziku pevate ?
292. Marvin : na romskom i na onom / i na nemački /
293. Chercheuse : dobro / kod nastavnice Danijele pevaš i na nemačkom ?
294. Nafija : NE
295. Marvin : a ti si XXX
296. Chercheuse : dobro / dobro / polako / da vidimo / Edvine / romski koji učite u školi / i romski koji ti pričaš / jel to isti romski za tebe ?
297. Edvin : aaa / da /
298. Chercheuse : sve je isto ? ništa se ne menja ? sve razumeš nastavnicu ? mhm / dobro / Nafija / a tebi romski koji učiš u školi / jel isti kao što ti pričaš }
299. Marvin : kad idemo kući ?
300. Chercheuse : sačekaj }
301. Nafija : nije }
302. Chercheuse : nije isti ? nije / a šta nije ?
303. Nafija : nije isto romski /
304. Chercheuse : koji učiš u školi / nije isto ?
305. Nafija : nije }
306. Chercheuse : a šta je različito ? je l možeš da mi kažeš ? šta ti je različito ?
307. Nafija : meni je različito...
308. Chercheuse : šta ti je različito ? kod nastavnice / kad priča nastavnica i vi kad pričate / ili kad učite romski / je l to isti romski jezik ?
309. Nafija : NE
310. Chercheuse : a šta je različito ? šta nije isto ?
311. Nafija : nije isto romski / engleski / nemački }
312. Chercheuse : ali kod nastavnice romskog / je l učite romski jezik kod nastavnice ?
313. Edvin : DA!
314. Chercheuse : taj romski koji vi učite / da li je isti kao što vi pričate ?
315. Edvin i Nafija : DA
316. Chercheuse : ništa nije različito ? ništa ? dobro / dobro / a je l možete da mi kažete šta vam se NAJviše sviđa na času romskog jezika ? Marvine / šta ti se NAJviše sviđa na času romskog jezika ?
317. Nafija : meni je romski /
318. Marvin : i meni }
319. Chercheuse : čekaj / polako / je l možeš da mi objasniš ? šta si hteo da kažeš ? šta znači to romski ti se najviše sviđa ?
320. Edvin : da crtam i da bojim /
321. Chercheuse : a najviše voliš da crtaš i da bojiš na času romskog / a zašto to najviše voliš ?
322. Edvin : pošto je lako /
323. Chercheuse : pošto je lako / dobro / Marvine / a šta ti NAJviše voliš na času romskog ?
324. Marvin : srpski /
325. Chercheuse : najviše voliš da učite srpski ? }
326. Marvin : mhm }

327. Chercheuse : a zašto to najviše voliš ? }
328. Marvin : i matematika / aaa / romski }
329. Chercheuse : je l možeš da se setiš kod nastavnice Danijele kad imaš romski }
330. Marvin : da }
331. Chercheuse : šta ti se NAJviše sviđa ? Šta NAJviše voliš da radiš ?
332. Marvin : romski }
333. Chercheuse : voliš najviše da radiš romski }
334. Marvin : da }
335. Chercheuse : a zašto ?
336. Marvin : pa... zato što volim kad... čitam dobro i ona čita sa mnom }
337. Chercheuse : a čitate na kom jeziku ?
338. Marvin : na srpskom }
339. Nafija : na srpskom }
340. Chercheuse : a voliš da čitaš na srpskom ? a zašto ?
341. Marvin : pa zato što mi samo nemački a... a..
342. Chercheuse : nisi u Nemačkoj nego si u Srbiji
343. Edvin : on je u Srbiji u školu }
344. Chercheuse : dobro / dobro /
345. Marvin : ovo / kako se zove / karadorđeva broj 9 tako ?
346. Chercheuse : dobro / dobro / aha / tu živiš ? dobro / da da /
347. Marvin : u bezinsku pumpu /
348. Chercheuse : dobro / dobro / A Nafija / šta ti NAJviše voliš na času romskog ?
349. Nafija : romski /
350. Chercheuse : je l možeš da mi objasniš šta znači romski ?
351. Nafija : da / ja volim da čitam }
352. Chercheuse : da čitam /
353. Nafija : da crtam i da bojim /
354. Chercheuse : a šta voliš da čitaš ?
355. Nafija : u romskom ?
356. Chercheuse : na romskom ?
357. Nafija : da /
358. Chercheuse : ne / na času romskog voliš da čitaš ?
359. Nafija : da }
360. Chercheuse : na kom jeziku voliš da čitaš ?
361. Nafija : u srpskom /
362. Chercheuse : čitate na srpskom ? a zašto ti se to sviđa ?
363. Nafija : zato što to je LAKO /
364. Chercheuse : zato što je lako / a zašto voliš da crtaš i da bojiš ?
365. Nafija : i to je lako!
366. Chercheuse : a rekli ste na času romskog čitate i na srpskom / i šta mislite o tome / Edvine / šta misliš o tome što na času romskog učiš da čitaš na srpskom ? šta misliš o tome ?
367. Edvin : nemam pojma }
368. Marvin : (izmotava se) Nema pojma nema pojma /
369. Chercheuse : je l vam se to sviđa / ne sviđa }
370. Edvin : SVIĐA
371. Chercheuse : a zašto ti se sviđa da da učiš srpski na času romskog
372. Edvin : pošto volim
373. Chercheuse : pošto voliš / Nafija / a ti ? šta misliš što na času romskog učiš da čitaš srpski / da učiš da čitaš na srpskom ?
374. Nafija : zato što to je lako i ja volim da čitam /

375. Chercheuse : voliš da čitaš / na kom jeziku voliš da čitaš ?
376. Nafija : na srspkom /
377. Chercheuse : Marvine / a ti ? šta misliš što na času romskog učiš da čitaš na srspkom ?
378. Marvin : ja volim da... da.. u školu
379. Chercheuse : na času romskog ? slušaj me dobro / kod nastavnice Danijele
380. Marvine : na času volim /
381. Nafija : (smeje se)
382. Chercheuse : nema glupiranja /
383. Edvin : ne nego bole me oči /
384. Chercheuse : a bole te oči / dobro}
385. Marvin : volim da bazen napolje u romskom / volim da idemo sa učiteljicom Danijelom da napolje da se kupamo} /
386. Chercheuse : a volite da idete napolje sa nastavnicom}
387. Marvin : aha / u bazen / i u plažu volim
388. Chercheuse : dobro / dobro / Edvine/ je l može / a je l ima nešto što vam se NE SVIĐA na času romskog ?
389. Edvin : matematika}
390. Nafija : da}
391. Chercheuse : tebi se ne sviđa matematika}
392. Marvin : ni meni}
393. Chercheuse : čekaj polako }
394. Marvin : < ? grupo>još kad}
395. Chercheuse : SAčekaj Marvine / Edvine / zašto ti se ne sviđa matematika ?
396. Edvin : pošto je teška /
397. Chercheuse : na času romskog / kod nastavnice Danijele / kad imate romski ? šta NE VOLIŠ na času romskog ?
398. Edvin : matematika /
399. Chercheuse : da radite matematiku zato što ti je teška / dobro / Marvine / a šta se tebi ne sviđa da radiš na času romskog ?
400. Marvin : matematika i svet oko nas /
401. Chercheuse : a ne kod učiteljice Nevene / kod učiteljice Danijele / nastavnice Danijele / na času romskog / šta ne voliš da radiš ?
402. Marvin : da / ne volim / samo matematika ne volim i to je sve /
403. Chercheuse : a zašto ne voliš matematiku ?
404. Marvin : pa zato što grubo još / a tamo kad čitam nešto / grubo mi je kad ono pišemo sve
405. Chercheuse : kako ti je to grubo / je l možeš da mi objasniš / možeš da mi objasniš to grubo ?
406. Marvin : to grubo / kad pišeš / tebi je dosadno /
407. Chercheuse : a dosadno ti je /
408. Marvin : a srsпки / a teško da računamo /
409. Chercheuse : Nafija / a tebi / je l se nešto ne sviđa na času romskog ?
410. Nafija : NE
411. Chercheuse : sigurno / razmisli malo / je l ima nešto što ti se ne sviđa ?
412. Nafija : XXX
413. Chercheuse : je l ima nešto što ti se ne sviđa što ti se ne sviđa na času romskog ?
414. Nafija : mrzim...
415. Chercheuse : kod nastavnice Danijele / je l ima nešto što ti se ne sviđa ?
416. Nafija : nema /
417. Chercheuse : dobro / dobro / A na primer / imate ovaj čaroban štapić}
418. Nafija : NE
419. Chercheuse : što ? i kažete ćiri bu ćiri ba / znate u crtanim filmovima one magične moći ?

420. Nafija : da}
421. Marvin : da}
422. Chercheuse : imate magičnu moć}
423. Marvin : BIbi Bibi}
424. Chercheuse : e / dobro / Bibi / imate čarobnu moć / šta biste promenili na času romskog ?
425. Nafija : ja bi}
426. Marvin : to kao u Bibiji / i film i crtani}
427. nafija : ja bi / ja bi /
428. Chercheuse : jeste / šta bi ti promenila ? al na času romskog / slušaj / na času romskog / šta bi promenila na času romskog /
429. Edvin : da bi bila veštica}
430. Chercheuse : ne}
431. Marvin : ne da bi bila XXX
432. Chercheuse : ne / tišina}
433. Nafija : ne / da bude kod mene čarobni štap / ja bi radila da jedem nešto}
434. Chercheuse : ali na času romskog / šta bi promenila na času romskog ?
435. Marvin : ja bi voleo da jedem XXX
436. Chercheuse : ali na romskom / na času romskog / šta bi volela / kakav bi / šta bi volela da radiš na času romskog što nikad niste radili ?
437. Nafija : PISANA /
438. Chercheuse : pisana slova ?
439. Nafija : DA /
440. Chercheuse : na kom jeziku ?
441. Edvin : na srpskom}
442. Nafija : na srpskom /
443. Chercheuse : a na srpskom / a zašto bi to najviše volela ?
444. Nafija : zato što ja volim da učim
445. Chercheuse : volis da učiš / dobro / Edvine / a ti / da imaš čaroban štapić / šta bi promenio na času romskog ? šta bi najviše voleo da radiš ? što NIKAD niste radili na času romskog ?
446. Edvin : da pomeram stolice /
447. Chercheuse : ali / od AKTIVNOSTI na času /
448. Edvin : da jedem slatkiše /
449. Chercheuse : Edvine / bez glupiranja /
450. Nafija : (smeje SE)
451. Chercheuse : kakav bi po tebi bio NAJbolji čas romskog jezika ? Kako izgleda tvoj najbolji čas ?
452. Edvin : dobro}
453. Chercheuse : a je l možeš da mi objasniš / šta biste to radili na času ? kakav bi to bio čas ? m ?
454. Edvin : dobar /
455. Nafija : meni dobar /
456. Chercheuse : a ti / jesi htela nešto da dodaš ? kakav bi po tebi bio najbolji čas romskog jezika ?
457. Nafija : meni je / ja sam / hoću da ti kažem / šta ja volim /
458. Chercheuse : a je l u vezi sa časom romskog ? Marvine / a ti / da imaš čaroban štapić / šta bi promenio na času romskog ? šta bi voleo da radiš što NIKAD NIKAD nisi radio na času romskog ?
459. Marvin : ja bi voleo da imam biciklu i kola i}
460. Chercheuse : al na času romskog ?
461. Marvin : iii XXX i po celu pljeskavica da}

462. Chercheuse : Marvine / Marvine / je l mozes da me slušas / lepo da kažeš / kakav bi po tebi bio NAJlepši čas romskog jezika kod nastavnice Danijele ? Šta bi voleo da radiš ?
463. Marvin : ja bi voleo da imamo auto /
464. Chercheuse : dobro / dobro / to nije na času u školi / a je l možete samo još Edvine da mi kažeš / slušajte me dobro / šta misliš kad bi na času romskog učio samo romski ? da čitaš nove reči / da pišeš samo na romskom ? / šta misliš o tome ? kad bi samo čitao na romskom ? na času romskog bi učio nove reči na romskom / učili biste da čitate
465. Edvin : ja bi bio sretan /
466. Chercheuse : zašto ?
467. Edvin : pošto volim da čitam /
468. Chercheuse : dobro/ Nafija / a ti ? šta misliš da na času romskog učite samo čitaš na romskom / učite nove pesmice na romskom }
469. Nafija : i da pišeš }
470. Chercheuse : i da pišete na romskom / šta mislis o tome ? a da ne bude srpskog ?
471. Nafija : i ja da pišem / da pišem (prekinula sam snimanje pošto je bilo uskoro vreme da zvoni i da Nafija ide na autobus)
472. Chercheuse : Edvine / kad bi ti učiteljica Danijela i tvoja učiteljica sledeće godine rekla da nema romskog / šta bi ti rekao ?
473. Edvin : bio bi tužan
474. Chercheuse : a zašto ?
475. Edvin : pošto volim romski
476. Chercheuse : a zašto voliš romski ?
477. Edvin : zato što volim da pišem /
478. Chercheuse : aha / voliš da pišeš na kom jeziku na kom jeziku voliš da pišeš ?
479. Edvin : na srpskom /
480. Chercheuse : na srpskom/ a zašto ?
481. Marvin : XXX
482. Chercheuse : sačekaj / posle ćemo / a ti Marvine / kad bi ti rekla učiteljica Nevena i učiteljica Danijela / nema više romskog sledeće godine / šta bi ti rekao ?
483. Marvin : šta ?
484. Chercheuse : kad bi ti rekli "ne možeš više da ideš na romski sledeće godine ?"
485. Marvin : ja bi voleo da pišem /
486. Chercheuse : ti bi voleo da pišeš / al ako ti kažu "nema romskog. ne možeš da ideš na romski"
487. Marvin : onda će da budemo na učiteljicu Nevenu /
488. Chercheuse : a onda ćete da budete samo kod učiteljice Nevene / i kako bi se ti osećao tad ?
489. Marvin : a ?
490. Chercheuse : i kako bi se ti osećao tad ?
491. Marvin : dobro
492. Chercheuse : dobro

La reconstruction de l'entretien à partir des notes :

Afin que Nafija ne soit pas en retard et manque le bus, j'ai alors arrêté l'enregistrement et pendant qu'elle se préparait à sortir de l'école, je lui ai posé une question :

Chercheuse : kada bi ti nastavnica romskog rekla da sledeće godine nemaš romski, kako bi se osećala ? Šta bi rekla ?

Nafija : Bila bi tužna jer volim da pišem kod nastavnice. Nastavnica je mnogo dobra. Pušta nas da pričamo romski.

Retranscription de l'entretien de groupe 9 (EdG 9)

Contexte : le mardi 26 novembre 2019, pendant le 2e cours et la récréation de l'après-midi, dans la salle de classe

Données sur les interlocuteurs :

Elizabeta : fille de 10 ans, 4e année de l'apprentissage du romani

Leontina : fille de 10 ans, 4e année de l'apprentissage du romani

Anabela : fille de 10 ans, 3e année de l'apprentissage du romani

1. Chercheuse : Elizabeta/ je l možeš da nam objasniš šta si to nacrtala ?
2. Elizabeta : ja sam tu nacrtala kako ja učim romski jezik kad dodjem tu tako i ja se UVEK SMEjem }
3. Chercheuse : dobro}
4. Elizabeta : XXX kad < ? sa> nastavnicu / onda kad nastavnica nešto kaže... na primer kad smo bili kod vas / kad ste nam dali šta treba da pišemo tako / ja sam volela da pišem da volim turski jezik da učim i tako me UČI DRUGarica (smeška se / misli na Leontinu koja je uči turski / Leontina se smeška) i ona ponekad kad se družimo / kad se bijemo / kad se svadjamo / ona mi / opet se družimo i kao sestre /
5. Chercheuse : aha / tu si nacrtala sebe i drugaricu
6. Elizabeta : da /
7. Chercheuse : dobro / šta si jos rekla ? šta si napisala tu sve ?
8. Elizabeta : napisala sam "ja volim turski" i ovde sam napisala da volim arapski da pričam}
9. Leontina : ijaoj}
10. Elizabeta : ovde sam pisala da volim kod vas da dođem / a ovde sam napisala "ja < ? volim/imam>
11. Chercheuse : dobro dobro / znači nacrtala si se kako učiš romski / kako učiš}
12. Elizabeta : arapski / aaa (zbunila se)
13. Leontina : turski (šapuće joj) /
14. Chercheuse : turski ?
15. Elizabeta : da /
16. Chercheuse : dobro / nacrtala si se kako učiš romski i turski / dobro / a šta je ovo / šta znači ovo srce ?
17. Elizabeta : tu sam napisala "ja volim moju drugaricu Anabelu / Leontinu i Aldijanu" / znače one su mi NAJbolje drugarice (priča sa oduševljenjem) u školi}
18. Chercheuse : dobro}
19. Elizabeta : one znaju da < ?> onda ja njima tako sam tu napisala / odavde sam napisala od muškarca}
20. Leontina : od dečaka (smeje se) /
21. Chercheuse : od drugara (smeju se Leontina i Elizabeta) od drugara /
22. Elizabeta : Semran mi je dao jednu / juče mi je dao dva balona i on mi je najbolji drugari / nije mi da kažeš DEČKO
23. (Leontina se smeje)
24. Anabela : PA DA nije}
25. Chercheuse : drug je / dobro }
26. Anabela : da i juče dao je dva balona /
27. Chercheuse : dobro dobro / a zašto si nacrtala to srce ?
28. Elizabeta : zato što volim moje drugarice XXX (priča sa ushićenjem)

29. Chercheuse : dobro / zato što voliš svoje drugarice / da se vratimo samo za jezike koje si rekla da učiš / rekla si da si napisala ovde / da voliš romski / je l možeš da nam kažeš zašto voliš romski ?
30. Elizabeta : romski volim zato što kad dođem / nastavnica je DOBRA / LEPA... i na primer mi smo / kad smo bili JA prvi put / ja / Leontina / Anabela i Semran }
31. Anabela : nije bila XXX }
32. Elizabeta : bila je }
33. Chercheuse : dobro / dobo / nije važno nastavi /
34. Elizabeta : i ona nam je pisala u tablu i rekla nam je da da vidi kako mi učimo i tako / mi nismo bili ovde u učionicu / nego bili smo u podrumu }
35. Chercheuse : dobro }
36. Elizabeta : tamo smo učili / nastavnica je rekla da glumimo }
37. Chercheuse : a šta ste učili tamo ?
38. Elizabeta : slova /
39. Chercheuse : iz kog jezika ?
40. Elizabeta : iz romskog
41. Chercheuse : aha / učili ste romska slova }
42. Elizabeta : i iz srpskog isto
43. Chercheuse : dobro dobro / je l možeš da kažeš još zašto ti voliš romski jezik ? zašto ti se sviđa romski jezik ?
44. Elizabeta : sviđa mi se zato što nastavnica NAS voli i zato što... mi nismo takvi pred nastavnicom kao neki drugi "ŠTA OVO / ONO"... na primer da je psujemo / nismo takvi
45. Leontina : NIKAD nismo }
46. Chercheuse : a kao jezik ? sviđja ti se romski ? šta misliš o romskom kao jeziku ?
47. Elizabeta : meni se dopada / sećam se kad je nastavnica rekla "JA SAM MAJKA XXX (les filles rient)
48. Chercheuse : dobro / dobro / dobro / a za turski ?
49. Elizabeta : za turski jezik / ja volim da ga učim /
50. Chercheuse : a zašto voliš turski ?
51. Elizabeta : zato što turski volim da... imam neku svesku iz turskog (Leontina rit) i da čitam / da učim da čitam / i da te reči znam da pričam /
52. Chercheuse : aha / a zašto voliš da znaš te reči i da učiš ?
53. Elizabeta : zato što mnogo mi se dopada turska /
54. Chercheuse : turski jezik ili }
55. Elizabeta : bila sam tamo jednom na more /
56. Chercheuse : znači mnogo ti se dopada turski jezik / a Anabela / hajde nema veze sad (Leontina se javila)
57. Anabela : nacrtała sam se kako pričam ISTO nemački /
58. Chercheuse : nemački / kako pričam nemački / šta si to napisala / je l možeš da nam kažeš ?
59. Anabela : kom hia in srbija / to znači dođi ovamo kod nas u srbiju
60. XXX(devojčice nešto dodaju)
61. Chercheuse : nećemo da komentarišemo / je l smo rekli ?
62. Anabela : tu bis < ? trajna > ti si trudna
63. Chercheuse : dobro /
64. (devojčice se smeju na ovu njenu rešenicu) /
65. Anabela : pa šta ima veze /
66. Chercheuse : nema veze / dobro / dobro / (Elizabeta nešto dodaje) / tišina / rekli smo da nećemo da komentarišemo / dobro / nacrtała si se kako pričáš nemački ?
67. Anabela : da /
68. Chercheuse : a zašto si se nacrtała kako pričáš nemački ?

69. Anabela : pa volim /
70. Chercheuse : a zašto voliš
71. Anabela : pa kako da objasnim ?
72. Chercheuse : šta ti se sviđa u nemačkom /
73. Anabela : tamo ima more / ima... kad ideš na more / ima ti znaš šta kad ideš na more šta da naručiš
74. Chercheuse : aha / kad ideš u NEMAČKU
75. Anabela : DA
76. Chercheuse : a šta ti se sviđa u nemačkom jeziku ? zašto ti se nemački sviđa ?
77. (umirujem devojčice koje su počele da se smeju kako bismo mogli nesmetano da nastavimo intervju) /
78. Anabela : sviđa mi se MNOGO / sviđa mi se MNOGO (Leontina se smeje / Elizabeta je smiruje) sviđa mi se... i tako dalje /
79. Chercheuse : a dobro / a zašto si ti baš Elizabeta nacrtala sebe i drugaricu i kako kažeš da voliš romski i turski ?
80. Elizabeta : zato što ona mi je najbolja drugarica i ponekad kad ima 5 dinara / ona meni kupi žvake / sebi kupi / a meni ne kupi /
81. Chercheuse : dobro / dobro je l može Leontina ? je l možeš da nam objasniš šta si ti nacrtala ?
82. Leontina : ja sam nacrtala sebe i svoju sestru / ja sam pre ovoga njoj rekla neke reči na romskom i ona i ja sam nju malo prisluškiivala da li je zapamtila one reči koje sam ja rekla i nastavnica što je rekla i ja sam zapamtila i onda sam to rekla sestri i onda sam prisluškiivala da vidim da li ona to može da uči ona još i ona je to napisala na svesci to što sam joj ja rekla /
83. Chercheuse : to je za romski jezik ?
84. Leontina : da /
85. Chercheuse : pričaš o romskom}
86. Leontina : da / i nacrtala sam...
87. Elizabeta : srpski}
88. Leontina : i napisala sam srpski jezik /
89. Chercheuse : aha / napisala srpski jezik / ne nacrtala si se kako učiš srpski ?
90. Leontina : da i romski /
91. Chercheuse : srpski i romski / dobro / i šta si napisala ?
92. Leontina : ja sam nacrtala kako se moja mama trudi mnogo za nas da nas zaštiti od svega i ja sam tada malo bila tužna zato što kad god... (Anabela se smeje) kad god mi nešto uradimo / naša mama / nije baš tužna / ali je malo tužna / zato što mi kad plaćemo / i ona posle isto plače / a kad moja mama plače i ja plaćem zato što mi je / tužno / i ja ne želim da vidim svoju mamu tužnu već srećnu
93. Chercheuse : dobro / je l si to napisala ovde (pokazujem na reči koje se nalaze u oblačiću)
94. Leontina : da /
95. Chercheuse : mhm / to si napisala na kom jeziku ?
96. Leontina : ovde sam napisala na romskom / a ovde na srpskom /
97. Chercheuse : mhm / a šta ovo srculence znači ?
98. Leontina : pa zato što mnogo volim svoju majku i zato sam nacrtala srce /
99. Chercheuse : a zašto si nacrtala baš to / nacrtala si to romski i za srpski jezik / je l tako ?
100. Leontina : da /
101. Chercheuse : kako romski i srpski ?
102. Leontina : da /
103. Chercheuse : zašto si nacrtala baš to ?

104. Leontina : zato što volim.. i srpski / ali više volim romski zato što je to naš jezik i volim romski /
105. Chercheuse : dobro / znači voliš romski zato što je to tvoj jezik / dobro / a srpski ?
106. Leontina : pa volim i srpski / ali ne BAŠ kao romski /
107. Chercheuse : a zašto ?
108. Leontina : zato što imam svoj jezik kad mi je na primer u pitanju romski / nastavnica nam kaže... nastavnica nam nešto kaže i ja to zapamtim i pišem u svesci ako nisam zapamtila i kažem sestri ona kaže / pošto je to / ja joj posle objašnjavam i tako /
109. Chercheuse : a tvoja sestra ovde isto uči romski ?
110. Leontina : da /
111. Chercheuse : je l zna ona romski ?
112. Leontina : pa zna /
113. Chercheuse : zna/ dobro dobro / ti si četvrti / ona treći / dobro dobro / a da vas pitam ovako / je l učite vi još neke jezike ?
114. Elizabeta : da ja volim da učim turski (oduševljeno priča) i...
115. Chercheuse : ti učiš turski }
116. Anabela : ja volim }
117. Chercheuse : čekaj polako Anabela / ti učiš turski }
118. Elizabeta : romski i srpski / nemački / tako znam da brojim /
119. Chercheuse : znači turski / nemački / turski / romski / srpski / nemački ti učiš / Anabela / koje ti još jezike učiš ? je l učiš još neke jezike ?
120. Anabela : učim NEMAČKI / ENGLESKI / i ovaj turski /
121. Chercheuse : dobro }
122. Anabela : i to je to
123. Chercheuse : dobro / znači ti učiš engleski / nemački i turski / dobro / a ti Leontina ?
124. Leontina : ja isto učim engleski / turski / mnogo učim i... italijanski više ne učim zato što mi se ne sviđaju neke reči XXX neću više da učim... ovaj italijanski/ samo učim romski i turski /
125. Chercheuse : samo romski i turski /
126. Leontina : i engleski /
127. Chercheuse : engleski i ovde što si se nacrtała za koji jezik ?
128. Elizabeta : srpski /
129. Leontina : za samo romski i ovaj... srpski
130. Chercheuse : znači ti učiš srpski / romski / engleski / turski
131. Leontina : da /
132. Chercheuse : nemački / engleski (obraćam se Anabeli) / i ti učiš turski / srpski / romski i malo nemački /
133. Elizabeta : da /
134. Chercheuse : dobro / ovako / prvo Elizabeta / Elizabeta / mogla si da nacrtaš pošto sam rekla da nacrtať kako učite jezike / da se nacrtať kako učite jezike / mogla si da se nacrtaš kako učiš sve jezike / i engleski i nemački i romski i turski / zašto si ti odabrala da nacrtaš ovde kako pričaš romski i turski ?
135. Elizabeta : zato što kad dodje tako nastavnica i priča romski / mi to zapamtimo i mi posle kad dođemo na primer kao sad kad ste vi došli / vi nas pitate / mi napisali smo u svesci i inače zapamtimo / kad zaboravimo / mi to pročitamo i zapamtimo /
136. Chercheuse : aha / šta zapamtite ? šta pročitate ?
137. Elizabeta : kad nam nastavnica nešto kaže mi to napišemo u svesci
138. Chercheuse : a šta vam kaže / je l možeš samo da mi objasniš ?

139. Elizabeta : na primer kad nam nastavnica kaže učite ovo i... kad nam nešto na tabli i mi to napišemo u svesci i kad nas ona nešto opominje i mi to pišemo u svesci / zato što kada smo / kad nastavnica je bolesna i nešto}
140. Chercheuse : jel to pričaš za nastavnicu romskog ili ne ?
141. Elizabeta : da /
142. Chercheuse : dobro / a zašto si nacrtala za turski / a nisi nacrtala za engleski i nemački ?
143. Elizabeta : zato što volim turski i kad sam bila tamo na more / bilo mi je PRElepo / BAŠ PRELEPO / bili smo tamo kad je bio sneg / nova godina / kad je bio sneg / tamo kad ima sneg / tamo ima topla voda napolju /
144. Chercheuse : dobro / dobro / a Anabela ti ? zašto si baš odabrala da nacrtáš nemački / a mogla si da se nacrtáš za druge jezike koje učiš ? za engleski ?
145. Anabela : pa zato što meni se najviše sviđa nemački zato u nemačku ima MOORE ima topla voda unutra / kad ide sneg / imamo / (smeje se) i u nemačku ima
146. Elizabeta : ne (tiho) i ja sam bila u nemačku /
147. Anabela : e pa /
148. Elizabeta : ja kad sam došla / trebala sam da idem peti razred / a ne četvrti /
149. Chercheuse : a ti Leontina / ti si isto mogla da se nacrtáš za sve jezike / zašto si se baš nacrtala za srpski i romski ? a ne i turski i engleski ?
150. Leontina : pa... više volim na primer svoj jezik romski / nego turski zato što malo na turskom / moja mama ne zna / a ja to zaboravim romski i onda pričam turski / i moja mama kaže "šta je to ?" i ja posle opet zaboravim /
151. Chercheuse : čekaj / nisam razumela / šta zaboraviš ?
152. Leontina :pa neke reči /
153. Chercheuse : na romskom ?
154. Leontina : ne /
155. Chercheuse : na turskom ?
156. Leontina : i na turskom i na romskom /
157. Chercheuse : zato si se nacrtala kako učiš romski ?
158. Leontina : da /
159. Chercheuse : da ne bi zaboravila reči ?
160. Leontina : da /
161. Chercheuse : da ne zaboraviš reči / dobro / Anabela / a ti ? je l učiš romski jezik ?
162. Anabela : znam /
163. Chercheuse : ti znaš / ne učiš ga /
164. Anabela : ne /
165. Chercheuse : a u školi ?... a u školi /
166. Anabela : da kod nastavnice /
167. Chercheuse : jesi htela nešto da kažeš ?
168. Anabela : da}
169. Chercheuse : reci /
170. Anabela : mi kad dodjemo kod nastavnice / imamo romski / mi glumimo / pevamo / nastavnica je stavila neku pesmu da recitujemo i mi smo recitovali}
171. Elizabeta : nismo / nije dala / to je rekla koji znaju da pevaju /
172. Chercheuse : dobro dobro /
173. Chercheuse : a šta možete da mi kažete o romskom jeziku koji učite u školi / možete da mi kažete ?
174. Leontina : romski jezik je mnogo lep i... ja ga volim /
175. Chercheuse : ti ga voliš / a zašto ti je mnogo lep ?
176. Leontina : zato što je to moj JEZIK
177. Chercheuse : a o romskom jeziku koji učiš u školi / šta možete da mi kažete ?

178. Elizabeta : učimo one reči koje / mi OVDE ne znamo / retko ko sad i zna te reči }
179. Chercheuse : aha ta reč / šta si htela da kažeš /
180. Elizabeta : kako beše ? kod nas kaže se "metla" a kod njih kaže "šuladi" tako da
181. Chercheuse : aha / te reči / ne znate te reči /
182. Elizabeta : NE / ja ne znam / tako moj tata kad nekad / on malo zna zato što kad je bio u školi takve reči je pričao i on mi kaže / a ja ne razumem }
183. Chercheuse : mhm }
184. Elizabeta : i volim kad je nastavnica... kad XXX
185. Chercheuse : dobro mhm ?
186. Elizabeta : i nastavnica kad nekad / na primer / kad mi četvrto jedan / dođemo samo mi od četvrto jedan / mi najviše smo dobri }
187. Chercheuse : dobro dobro / samo da vidimo za romski jezik koji učite u školi / po tebi taj romski koji učiš sa nastavnicom ne znaš /
188. Elizabeta : niko ne zna od nas /
189. Chercheuse : aha niko ne zna ?
190. Anabela : ne /
191. Chercheuse : a ti Leontina / da li je to po vama isti jezik koji učiš ?
192. Leontina : nije /
193. Chercheuse : a Anabela ?
194. Anabela : nije / ja znam samo romski i ponekako... }
195. Elizabeta : i ja tako znam da pričam nešto / na primer...
196. Chercheuse : a koji je to jezik koji učite u školi / kod nastavnice na času ?
197. Leontina : romski }
198. Elizabeta : romski / zato što kad mi ne znamo takve reči }
199. Leontina : ona }
200. Elizabeta : nastavnica kad nešto kaže na romskom / ona priča isto kao naš /
201. Chercheuse : dobro /
202. Elizabeta : ali jednom pita nas "kako se zove na primer "jabuka" ? ona kaže nešto drugo / mi kažemo pabaj / a ona kaže nešto drugo / zato što kad kažemo za bananu ona kaže nešto drugo / za krušku nešto drugo / zato što mi nismo znali i ona sad nas uči takve reči /
203. Chercheuse : aha ona vas uči druge reči
204. Elizabeta : da
205. Leontina : da i više znamo romski jezik kod nas kao romi / a ne kao gurbetski kao što nastavnica priča i ne znamo baš taj... NE baš / ali /
206. Chercheuse : aha / ona priča gurbetski / nastavnica /
207. Elizabeta et Anabela : da gurbetski /
208. Chercheuse : učite gurbetski na času ?
209. Elizabeta : ALI }
210. Leontina : to je kao romski }
211. Elizabeta : ali više ne učimo to smo učili u trećem razredu / ali sad ne učimo zato što nastavnica piše nešto na tabli da učimo /
212. Chercheuse : dobro / a da vidimo onda to što ste učili u trećem razredu taj / šta si htela Leontina za gurbetski da kažeš ?
213. Leontina : pa... pa... nije baš lepo / meni jeste lep / ali nije baš lep / mi ne znamo neke reči I zato mi se ne sviđa nešto kad nastavnice priča / ali ne pričamo baš mi taj jezik / ona priča drugi / mi drugi /
214. Chercheuse : mhm tebi se znači taj jezik ne sviđa }
215. Leontina : da }
216. Chercheuse : zato što ne znaš reči }

217. Leontina : da }
218. Elizabeta : XXX nastavnica }
219. Chercheuse : čekajte da vidimo... šta si htela da kažeš ?
220. Elizabeta : Nastavnica kad je jednog dana napisala tako na tabli / ona je napisala na romskom gurbetski / napisala je i onda nam je rekla "znate šta znači ovo ?" mi nismo znali i onda nastavnica nam je rekla /
221. Chercheuse : dobro/ Anabela / šta možeš da nam kažeš za taj jezik ?
222. Anabela : za romski ?
223. Chercheuse : za taj koji učite/ koji učiš kod nastavnice/ koji učiš u školi ? je l to po tebi isti romski ili ne ?
224. Anabela : nije / ne
225. Chercheuse : a koja je razlika ? šta je različito ? šta se menja ?
- (Elizabeta veut dire répondre à cette question)
226. Chercheuse : čekaj da vidimo
227. Anabela : menja se... / mi kažemo "krušku" na romski/ a ona nešto DRUGO kaže /
228. Chercheuse : dobro / znači menja se reč / drugačije se kaže /
229. Anabela : da /
230. Elizabeta : mi pričamo kao neko srpsko }
231. Chercheuse : a šta }
232. Elizabeta : a oni pričaju nešto drugo / pravo romsko }
233. Chercheuse : oni pričaju }
234. Elizabeta : a mi ne pričamo pravo romsko
235. Chercheuse : a kako aha (je donne la parole à Leontina)
236. Leontina : malo srpsko malo romsko
237. Chercheuse : aha vi pričate malo srpski / malo romski / a šta si rekla Elizabeta/ da ona priča PRAVI romski/
238. Elizabeta : DA /
239. Chercheuse : a šta je to po tebi / pošto ja ne znam baš romski / ne razumem / šta je to pravi romski ?
240. Elizabeta : meni je pravi romski šta nastavnica priča tako neke reči koje mi ne znamo / pravilne neke reči }
241. Chercheuse : pravilne ?
242. Elizabeta : da / a mi ne pričamo pravilne reči romske }
243. Chercheuse : a kakve su to pravilne ? }
244. Elizabeta : na primer mi kažemo za "metlu" "metla" / a oni kažu "šuladi"
245. Chercheuse : dobro /
246. Elizabeta : za biciklu kažu "točku" / a mi ne kažemo "točku" nego biciklu }
247. Chercheuse : aha / i kakav je Anabela tebi taj jezik kod nastavnice ?
248. Anabela : mmm / ne sviđa mi se /
249. Chercheuse : a zašto ti se ne sviđa ?
250. Anabela : zato što ona drugo priča / a mi drugo pričamo /
251. Chercheuse : dobro/ a tebi Elizabeta ? kakav je taj jezik ? šta možeš da kažeš ? }
252. Elizabeta : ja volim da učim taj jezik / dobar je / nije loš / nije loš jezik takav / dobar je / i ja volim to da učim /
253. Chercheuse : a šta je dobro / je l možeš da nam objasniš ?
254. Elizabeta : dobro je zato što želim i ja tako da pričam... kad tamo idem kod moje babe tamo uvek / oni svi pričaju / a ja njih ne razumem /
255. Chercheuse : oni pričaju isto ?

256. Elizabeta : da / ali ja pričam njima / oni mene ne razumeju / zato što mi smo srbijanci / oni su tamo.. ove.. kako se beše zove... (Anabela joj šapuće)
257. Chercheuse : recite naglas / slobodno recite /
258. Anabela : gurbetski /
259. Elizabeta : e da /
260. Chercheuse : oni pričaju gurbetski ?
261. Elizabeta : da /
262. Chercheuse : pričaju gurbetski / znači tebi je dobar / volela bi da ga naučiš ?
263. Elizabeta : DA /
264. Chercheuse : volela bi}
265. Elizabeta : nije baš loš /
266. Chercheuse : nije loš /
267. Elizabeta : nije /
268. Chercheuse : dobro / a Anabela ti / kakav je tebi taj jezik ?
269. Anabela : pa malo super / pa nije /
270. Chercheuse : a zašto ?
271. Anabela : ONA priča DRUGAČIJE /
272. Chercheuse : a kako to priča drugačije ?
273. Anabela : so kere (elle dit en romani) / (les filles rient) mi to ne razumemo
274. Leontina : mi kažemo "so *cérea*" a ona kaže "so *kerea*"}
275. Anabela : da /
276. Leontina : to je na gurbetskom / a ovo na romskom /
277. Elizabeta : nastavnica kako želi priča /
278. Chercheuse : kako želi ?
279. Elizabeta : da / ponekad priča srpski / ponekad romski i tako /
280. Chercheuse : dobro / a kakav je vama vaš romski koji vi pričate ?
281. Elizabeta : lep}
282. Anabela : lep /
283. Chercheuse : čekajte da vidimo / Elizabeta / zašto ti je lep ?
284. Elizabeta : zato što moji reč / kad idemo tamo kod babe to kako se zove... (elle essaie de se rappeler le mot)
285. Chercheuse : gurbetski}
286. Elizabeta : gurbetski / oni mene ne razumeju / ja njima ne razumem / i pitam mamu i ona mi to prevede /
287. Chercheuse : dobro / a zašto ti je lep tvoj jezik / romski koji ti pričaš ?
288. Elizabeta : zato što lep / kad idem tamo kod babe niko neće da me razume / i na primer da pričam nešto sa nekim / imam tamo drugaricu / ona je bila isto tamo / ona sve zna / sa njom se družim / nikoga sa tamo drugog / nikoga /
289. Chercheuse : aha / dobro / znači tebi je lep / zato što te tamo niko ne razume ?
290. Elizabeta : da /
291. Chercheuse : dobro / a Anabela / kakav je tebi tvoj jezik ? šta možeš da kažeš ?
292. Anabela : super! moja tetka je tamo isto gurbetski i mi kad pričamo u telefon / u mobilni / ona drugačije priča / mi drugačije / ona nas ne razume / mi nju ne razumemo dobro
293. Chercheuse : dobro / i kako pričate onda ?
294. Anabela : i pričamo naš jezik / ona gurbetski
295. Chercheuse : i kako se razumete onda ?
296. Anabela : nikako ? (les filles rient)
297. Chercheuse : Leontina / a ti šta možeš da kažeš / kakav je tebi romski jezik koji ti pričaš ?

298. Leontina : meni je MOJ jezik super / VOLIM GA... volim ga više od drugih jezika zato što je to MOJ jezik /
299. Chercheuse : dobro / dobro / romski je tvoj jezik / a gurbetski ?
300. Leontina : pa nije zato što nije isto /
301. Chercheuse : nije isto / a šta nije isto ?
302. Anabela : da / nije isto /
303. Chercheuse : a šta nije isto ?
304. Elizabeta : zato što}
305. Leontina : neke reči / ne baš sve / al neke reči nisu iste kao naše}
306. Elizabeta : malo su}
307. Leontina : zato što nastavnica priča gurbetski / a mi romski / mi je ne razumemo / kad nas nešto pita / na primer pita / na tom njenom jeziku /a ona nas razume sve lepo / pa posle pitamo / i ona nam kaže na srpskom / pa mi razumemo i odgovorimo joj /
308. Chercheuse : dobro / Anabela / šta bi rekla koji je tvoj jezik ?
309. Anabela : šta ? (Elizabeta rie)
310. Chercheuse : šta bi rekla / koji je tvoj jezik ?
311. Anabela : romski
312. Chercheuse : a gurbetski koji učiš u školi ?
313. Anabela : nije moj jezik /
314. Chercheuse : zašto ?
315. Anabela : zato ona drugi jezik / a mi naš jezik /
316. Chercheuse : ona priča drugi jezik ?
317. Anabela : DA
318. Chercheuse : mhm / dobro /
319. Anabela : i naš jezik bolji je < ? od tog>
320. Chercheuse : zašto je tvoj jezik bolji ?
321. Anabela : mi to NE RAZUMEMO gurbetski i NE ZNAMO da pričamo /
322. Chercheuse : Dobro / a Elizabeta / šta bi ti rekla / koji je tvoj jezik ?
323. Elizabeta : romski /
324. Chercheuse : a jezik koji učiš kod nastavnice ?
325. Elizabeta : ne (odsečno)
326. Chercheuse : a zašto to nije tvoj jezik ?
327. Elizabeta : zato što moje reči MOJE REČI / a ta reč nije moja
328. Chercheuse : to nisu tvoje reči
329. Elizabeta : da / kad priča romski / mi nju ne razumemo /
330. Chercheuse : dobro /
331. Elizabeta : a kad priča srpski / mi je razumemo nju...
332. Chercheuse : pa šta mislite onda o tome što u školi učite taj jezik ?
333. Elizabeta : meni to dopada se / ali kad nešto ne razumem to onda mrzim /
334. Chercheuse : dobro/ tebi se onda ne dopada / mrziš
335. Elizabeta : da /
336. Chercheuse : a je l bi volela da naučiš taj jezik}
337. Elizabeta : DA (ko iz topa; odsečno)
338. Chercheuse : a zašto ?
339. Elizabeta : zato što dobar je / nije loš baš / volim da učim možda nekih deset dvadeset reči /
340. Chercheuse : a zašto samo deset dvadeset reči ?
341. Elizabeta : ne želim puno da naučim /
342. Chercheuse : ne želiš puno / a zašto ?

343. Elizabeta : zato što ne želim tako puno kad neko pita posle ja moram da mu vraćam i tako nešto /
344. Chercheuse : šta ? ti moraš da mu odgovoriš isto /
345. Elizabeta : da /
346. Chercheuse : na taj }
347. Elizabeta : posle neko me pita / na primer ja znam / oni ne znaju / a moram da im odgovoram / ne želim
348. Chercheuse : da odgovaraš šta ? na kom jeziku ?
349. Elizabeta : pa na tom < ? bernatskom >
350. Chercheuse : čekaj / čekaj /
351. Leontina : da mu objasni možda /
352. Chercheuse : a da mu objasniš / da mu objasniš taj gurbetski ?
353. Elizabeta : da /
354. Chercheuse : ili da mu odgovoriš na gurbetskom / nisam razumela
355. Elizabeta : da mu odgovorim /
356. Chercheuse : znači / ako neko }
357. Elizabeta : pita /
358. Chercheuse : pita te nešto na gurbetskom /
359. Elizabeta : DA ali ja ne volim da odgovaram /
360. Chercheuse : ti da odgovoriš na gurbetskom / ti to nećeš ?
361. Elizabeta : (potvrđuje glavom)
362. Chercheuse : Dobro / Anabela ? šta ti misliš o tome što učiš taj romski / gurbetski u školi ?
363. Anabela : meni to ne dopada se /
364. Chercheuse : a zašto ?
365. Anabela : zato što naš je drugačije / a tamo drugačije /
366. Chercheuse : a tebi Leontina / ne tebi / šta ti misliš o tome što u školi učiš taj romski jezik / taj gurbetski ?
367. Leontina : mislim XXX nije loš / ali ne priča mi se / ne dopada zato što ne mogu da je zapamtim i sve zaboravim da kažem XXX
368. Chercheuse : dobro / zato ti se...
369. Leontina : ne sviđa /
370. Chercheuse : ne sviđa ti se zato što ne možeš da ga zapamtiš ?
371. Leontina : (potvrđuje glavom) i nije baš...
372. Chercheuse : šta nije baš ?
373. Leontina : pa nije baš dobar za nas /
374. Chercheuse : što nije dobar za vas /
375. Leontina : pa mislimo drugačije/ a nastavnica / a nastavnica nešto drugo priča
376. Chercheuse : vi pričate drugačije ?
377. Leontina : da /
378. Chercheuse : a da li biste volele da naučite taj jezik ?
379. Elizabeta : pa ja bi želela }
380. Chercheuse : ti si rekla / da da / Anabela / da li bi ti želela da naučiš taj jezik
381. Anabela : malo nešto /
382. Chercheuse : šta bi ti želela da naučiš ?
383. Anabela : pa ne znam baš /
384. Chercheuse : ili zašto bi želela da naučiš malo ?
385. Elizabeta : pa meni se dopada / ne dopada mi se }
386. Anabela : neka reč je super / neka nije / nastavnica je da priča drugačije (les filles rient) i... malo mi je dobar /
387. Chercheuse : dobro / a ti Leontina ? da li bi volela da ga naučiš ?

388. Leontina : ne / zato što nisu isti /
389. Chercheuse : zato što nisu isti /
390. Leontina : da / neke reči / možda ne baš neke / ali
391. Chercheuse : dobro / a sada kada biste imale čaroban štapić / ćiri bu / ćiri ba / šta biste promenile na času romskog ?
392. Leontina : ja bih promenila neke reči kod nastavnice i uradila je kao što mi pričamo /
393. Chercheuse : aha / zašto ?
394. Leontina : zato što mi se ne dopadaju i mnogo bih volela da se nastavnica promeni i da priča na našem / ne baš na gurbetskom /
395. Chercheuse : dobro / Anabela / šta bi ti uradila da imaš čaroban štapić ?
396. Anabela : ja ću da promenim... učiteljicu da bude kao NAŠ jezik i mi da RAZUMEMO učiteljica šta priča i ona da razume NAS /
397. Chercheuse : dobro / da bi vas ona isto razumela i vi nju /
398. Anabela : da /
399. Chercheuse : a Elizabeta ti ? Da li bi ti / ako kažeš ćiri bu ćiri ba / ili bacila neke magične moći / šta bi ti promenila na času romskog ?
400. Elizabeta : da se šminkam (ostale devojčice se smeju) /
401. Chercheuse : dobro / sem da se šminkate / na času ROMSKOG ?
402. Elizabeta : da / želim da se šminkam / da namestim kosu /
403. Chercheuse : dobro Elizabeta / slušaj / šta bi volela da radiš od aktivnosti / u vezi časa / šta bi promenila ?
404. Elizabeta : želim nastavnicu / na primer nastavnicu... da radim ćiri bi ćiri ba /
405. Chercheuse : dobro ĆIRI BU ĆIRI BA }
406. Elizabeta : da nastavnicu prevodim na srpski jezik / da ne priča više gurbetski /
407. Chercheuse : aha / da ne priča više na gurbetski nego srpski /
408. Anabela : DA (odsečno) /
409. Chercheuse : srpski / a zašto bi želela da priča baš na srpskom ?
410. Elizabeta : zato što kad ona priča na romskom / mi ne razumemo / a na srpskom razumemo / a nastavnica onaj petak kad smo rekli / rekla nastavnica da će da imamo romski / nismo imali /
411. Chercheuse : niste imali zato što nastavnica se razbolela / u petak mi je javila / objasniću vam posle / a da vidimo / šta vas je podstaklo da izaberete da učite romski jezik u školi ? Zašto ste izabrale romski ?
412. Elizabeta : zato što je moj stric i moj tata / tamo su išli kod nje / radili su nešto / pomogli su joj / i tata me je upisao na romski / ja nisam znala / i nastavnica kad dođe /
413. Chercheuse : nisam razumela / A TATA te je upisao na romski ? nisi ti izabrala ?
414. Elizabeta : nisam znala / I posle kad dodje nastavnica i mene dodje uzme
415. Chercheuse : dobro / Leontina / zašto si ti izabrala romski ? šta te je podstaklo ? zašto si izabrala da učiš romski jezik ?
416. Leontina : zato što kad sam videla nastavnicu romskog / ona mi se mnogo dopala / Nemoj da me zasmehavaš (Elizabeta je zasmehava) / da sam htela odmah da je zagrlim
417. Chercheuse : A ti Anabela / zašto si ti izabrala da učiš romski jezik ?
418. Anabela : ja nisam znala prvi put otišla sam sa Leontinom i videla sam kako je nastavnica dobra / NEMOJ MOLIM TE (Elizabeta je zasmehava) i posle mnogo nastavnica mi se dopala / prvi put otišla sam i dopala mi se /
419. Chercheuse : a da vidim još za čas romskog / šta vam se najviše sviđa na času romskog ?
420. Elizabeta : kad smo Leontina / ja i Anabela / XXX lepo nam je bilo i posle uzimala nam je olovke i nisam znala (ushićeno priča) /
421. Chercheuse : ali šta voliš od AKTIVNOSTI da radiš na času romskog ?
422. Elizabeta : nastavnica šta piše i mi moramo da to pišemo tako / meni se mnogo dopada

423. Chercheuse : a šta pišete ?
424. Elizabeta : kad smo bili dole / bili smo dobri / napisali smo sve što treba na času /
425. Chercheuse : ali šta ? šta pišete ?
426. Elizabeta : naslov šta piše / napisali smo narodne bajke / sunce kad je udarilo u bajku /
427. Chercheuse : na kom jeziku je to bilo ?
428. Elizabeta : na romskom /
429. Chercheuse : aha / to je bila bajka na romskom ?
430. Elizabeta : da / i volim kad nas učiteljica tako kad imamo nešto da da nam da bojimo i ovde dođemo i pusti nas da pišemo po table / i pusti nas da crtamo / da nam listove / ponekad izlazimo napolje / pitamo nastavnicu / i tako lepo bude /
431. Chercheuse : dobro / Anabela / šta ti najviše voliš na času romskog ?
432. Anabela : da čitam / da pevam i da glumim /
433. Chercheuse : dobro / a je l možeš da mi objasniš zašto to najviše voliš ?
434. Anabela : volim da glumim / mi kad glumimo / nastavnica smeje se i tako
435. Chercheuse : a zašto ti Elizabeta voliš da pišeš na romskom ?
436. Elizabeta : zato što nastavnica nešto kad piše nešto / kad piše nastavnica / na romski... kad piše na romski / mi pišemo / a ko ne piše dobije jedan / a ko piše dobije pet /
437. Chercheuse : zato voliš /
438. Elizabeta : da
439. Chercheuse : dobro / Leontina / a šta ti najviše voliš na času romskog ?
440. Leontina : pa kad nam priča nastavnica najviše romski /
441. Chercheuse : kad najviše priča na romskom /
442. Leontina : da / posle mi to zapamtimo i mi posle znamo više romski nego srpski /
443. Chercheuse : a je l možeš malo da nam objasniš ?
444. Leontina : pa zato što je to MOJ jezik I najviše volim kad nastavnica priča na romskom
445. Chercheuse : dobro / i samo za kraj / kada bi vam učiteljica i nastavnica vaša rekla nema više romskog seldeće godine}
446. Elizabeta : (duboki uzdah) ijao}
447. Leontina : ja bih plakala i plakala bih mesecima /
448. Chercheuse : zašto ?
449. Leontina : zato što mnogo volim nastavnicu /
450. Chercheuse : a ti ?
451. Anabela : i ja bih celu noć plakala i ceo dan /
452. Chercheuse : zašto ?
453. Anabela : zato što nastavnica je DOBRA i ljubazna je na nas /
454. Chercheuse : aha / ljubazna je prema vama / a Elizabeta ?
455. Elizabeta : ja bih plakala i dala joj poklon NAJlepši i kupila bih joj /
456. Chercheuse : a zato bi plakala ?
457. Elizabeta : zato što mnogo puta smo bili kod nje od prvog razreda}
458. Anabela : da}
459. Elizabeta : do četvrtog razreda / do petog razreda / tako nešto / i tako mnogo volim nastavnicu / i nastavnica nas je čuvala i naučila / mi najviše smo ovde u prvi razred učili slova nego kod učiteljice}
460. Chercheuse : a koja slova /
461. Elizabeta : iz azbuke /
462. Chercheuse : dobro / jel biste nešto dodale za kraj ?
463. Leontina : nemamo ništa /
464. Anabela : koje je bilo pitanje ?
465. Chercheuse : pa da li biste nešto dodale što vas nisam pitala ? ako sam nešto zaboravila da vas pitam / nešto što biste volele da dodate u vezi}

466. Elizabeta : nastavnica kad je / mi ne pitamo uopšte / i onda nastavnice i ne kaže ništa / baš ništa /nego kad ustanemo / idemo / pijemo vodu/ ne želimo ništa više /
467. Leontina : zaboravila sam /
468. Chercheuse : dobro / ako se setiš / reći ćeš mi /
469. Anabela : ništa više /
470. Chercheuse : dobro / hvala vam puno /

Retranscription de l'entretien de groupe 10 (EdG 10)

Contexte : le 28 novembre 2019, dans la salle de classe, lors du 4e cours de l'après-midi

Données sur les interlocuteurs :

- Aldijana : fille de 9 ans, 2e année d'apprentissage du romani
- Semran : garçon de 10 ans, 4e année d'apprentissage du romani

Spécificité de l'entretien

L'entretien est réalisé lors du dernier cours des élèves. Ainsi, Aldijana a dû partir avant la fin de l'entretien pour ne pas manquer le bus.

1. Chercheuse : je l možeš da nam objasniš šta si nacrtala ?
2. Aldijana : napisala sam francuski /
3. Chercheuse : mhm
4. Aldijana : komo tu tapet / ja sam napisala z mapel Aldijana i napisala sam posle ovo daks maks tu niks tu i posle sam napisala ovo švedski / a ovo / kako se kaže ?
5. Chercheuse : ja ne mogu da ti pomognem / ne znam baš švedski /
6. Aldijana : a ovo...
7. Semran : heloi
8. Aldijana : da heloi gajs si doun pliz
9. Chercheuse : aha / to je engleski /
10. Aldijana : da / i ovo / ovo sam napisala na nemački sto ste < ? ganle> / to se piše tako... ega da / ega to nije dobro / ja sam tu rekla 'da' / napisala sam 'da ega'... 'okej gut je gut' i to je to /
11. Chercheuse : hoćeš još nešto da kažeš / šta si još nacrtala ? je l možeš da nam objasniš ?
12. Aldijana : nacrtala sam ovo što volim / ove price /
13. Chercheuse : šta je ovo ? je l možeš da nam kažeš ?
14. Aldijana : ovo je srce /
15. Chercheuse : voliš da /
16. Aldijana : volim da pričam /
17. Chercheuse : aha / voliš da pričaš te jezike / koje smo rekli ? francuski ?
18. Aldijana : francuski / švedski / nemački i engleski /
19. Chercheuse : dobro / šta si još nacrtala ?
20. Aldijana : nacrtala sam sebe kako ovo... pričam /
21. Chercheuse : pričaš / kako ti tu izgledaš ? kako se osećaš dok pričaš ?
22. Aldijana : nasmejano i tako držim ruke /
23. Chercheuse : dobro / nasmejana si / zašto si nasmejana ?
24. Aldijana : pa zato što učim ovaj da pričam /
25. Chercheuse : te jezike ?
26. Aldijana : da /
27. Chercheuse : i zašto si baš to izabrala da nacrtáš ? sebe kako pričaš te jezike ?
28. Aldijana : pa zato što je lepo /
29. Chercheuse : zato što ti je lepo / koji tu jezik najviše voliš ?

30. Aldijana : ovaj / francuski /
31. Chercheuse : zašto ?
32. Aldijana : pa zato što pričamo komo tu tpel / z mapel Aldijana /
33. Chercheuse : i to ti se sviđa ?
34. Aldijana : da /
35. Chercheuse : je l ima još nešto da ti se sviđa ?
36. Aldijana : pa ima isto i... ovo... kako se zove ?
37. Smeran; nemački bre /
38. Aldijana : engleski
39. Chercheuse : zašto ti se sviđa engleski ?
40. Aldijana : zato što se kaže helou i nastavnica kaže sit doun to znači 'sedi' i mi kažemo okej i sedimo /
41. Chercheuse : dobro / a je l / da li ima nekih od tih jezika koji ti se ne sviđa ?
42. Semran : nemački /
43. Aldijana : pa ne sviđa mi se kad... kad se kaže... ovo ega to /
44. Chercheuse : aha / koji je to jezik ?
45. Aldijana : na nemačkom /
46. Chercheuse : a zašto ti se on ne sviđa ?
47. Aldijana : pa zato što se kaže / po meni se kao / kao ga... kako se kaže ? gadljivo /
48. Chercheuse : gadljivo je / ružno ti je / ne sviđa ti se /
49. Aldijana : da / zato što se kaže ega /
50. Chercheuse : aha / samo ta reč ?
51. Aldijana : da /
52. Chercheuse : a nemački kao jezik ? šta misliš o njemu ?
53. Aldijana : to je sve dobro / samo nije mi dobro što se kaže ega /
54. Chercheuse : dobro / a šta ti je to dobro ? zašto ti je nemački dobar ?
55. Aldijana : pa ne znam / zašto učim da pričam / sviđa mi se najviše zato što kažes [vaks maks tu] / a ti na primer kažes [niks tu] / to je... vaks maks tu 'šta radiš ?' / ti kažes 'ništa' / a ti ?' / ona opet tebi kaže niks 'ništa'
56. Chercheuse : dobro / dobro / da vidimo Semran / šta si ti nacrtao ? Da nam objasniš
57. Semran : mene /
58. Chercheuse : aha / nacrtao si sebe /
59. Smeran : : da pročitam ?
60. Chercheuse : aha / jeste /šta radiš
61. Semran : ja pričam srpski /romski / turski ponekad / i nemački /
62. Chercheuse : aha / nacrtao si sebe / šta je ovo ?
63. Semran : kako se kaže ? Poruka /
64. Chercheuse : kao oblačić / poruka / dobro / gde si napisao kako pričaš srpski / romski / turski ponekad i nemački / zašto si to baš nacrtao ?
65. Semran : pa...
66. Chercheuse : zašto si to baš izabrao da nacrtas ? je l možeš da mi objasniš zašto ?
67. Semran : pa zašto / to mi... kako da ti kažem sada...
68. Aldijana : dobro /
69. Semran : da /
70. Chercheuse : aha / zato što si / zato što voliš te jezike / a je l možeš samo da mi objasniš zašto ?
71. Semran pa zato što je najlepší taj jezik}
72. Chercheuse : a koji / koji jezik ti je najlepší ?
73. Semran : nemački i turski}
74. Aldijana : kao ja /

75. Chercheuse : mhm / nemački i turski / zašto si rekao da su ti najlepší ?
76. Semran : zato što te nekad kad pričaju / najlepší su mi... nije baš težak /
77. Chercheuse : nije težak ?
78. Semran : da /
79. Chercheuse : a priče koje pričaju su najljepše / priče / je l možeš da mi kažeš na šta misliš ?
80. Semran : na / oni kad pričaju na seriju / jer vidiš neku seriju /
81. Chercheuse : a / kad gledaš seriju (shvatila sam šta je rekao) }
82. Aldijana : kao ja vaks maks i to /
83. Chercheuse : a / kad gledaš seriju }
84. Semran : da }
85. Chercheuse : onda ti se sviđa kako pričaju / dobro / a da li ima neki jezik koji ti se ne sviđa ? koji ne voliš baš ?
86. Semran : malo romski i srpski /
87. Chercheuse : aha / ne voliš baš / a zašto ?
88. Semran : ponekad mi je težak srpski / romski / moram da pričam sada na srpskom malo da }
89. Aldijana : (smeška se) pošto mi pričamo najviše romski nego srpski /
90. Chercheuse : dobro /
91. Aldijana : kući /
92. Chercheuse : mhm / i tebi je onda srpski malo težak ?
93. Semran : da /
94. Chercheuse : a zašto ti je srpski težak ?
95. Semran : pa zato što mi kad pričamo nešto na 'jabuku' 'pabaj' i moramo da kažemo 'jabuka' }
96. Aldijana : to ti znači jabuka / na romski 'pabaj' }
97. Chercheuse : 'pabaj' da da / ti kažeš 'pabaj' i teže ti je }
98. Semran : kruška kruškamoraš }
99. Chercheuse : moraš da kažeš 'jabuka' na srpskom }
100. Aldijana : na romski kruška / na srpski kruška / isto ti je /
101. Chercheuse : dobro / dobro a romski ? isto si rekao da ti se malo ne sviđa
102. Semran : zato što je malo težak... zato što kad pričamo nešto / teško ti je /
103. Chercheuse : a šta ti je teško ? je l možeš da mi objasniš ?
104. Smeran : pa neke životinje kad kažemo /
105. Chercheuse : to ti je teško ?
106. Semran : da /
107. Chercheuse : zato ti se malo manje sviđa ?
108. Smeran : da /
109. Chercheuse : dobro / hvala / da vidimo ovako za oboje / Aldijana / je l učiš još neki jezik ?
110. Aldijana : pa }
111. Chercheuse : je l ima još nešto što učiš ?
112. Aldijana : pa... počnem da učim sada... kako se kaže ?
113. Semran : kiša (pada kiša napolju)
114. Aldijana : kako se kaže bre... (pokušava da se seti reči) turski učim malo da pričam
115. Chercheuse : učiš malo turski / dobro / rekla si ovde francuski / nemački / švedski i engleski / je l učiš još neki jezik ?
116. Aldijana : pa da učim
117. Chercheuse : šta učiš još ?
118. Aldijana : aaa... ovo.. kako sam ono rekla ?
119. Semran : turski }
120. Chercheuse : turski / dobro / je l ima još neki jezik ili nista više ?
121. Semran : nemački
122. Chercheuse : ne / rekla je to /

123. Aldijana : pa ne znam / ću da vidim još /
124. Chercheuse : dobro / za sada ništa više /
125. Aldijana : da /
126. Chercheuse : a Semrane ti ? da li učiš / tamo si rekao turski / srpski / romski /
127. Semran : i nemački }
128. Chercheuse : i nemački / da li učiš još neki jezik /
129. Semran : malo engleski /
130. Chercheuse : učis engleski malo / je l učiš još nešto ?
131. Semran : pa... neke / kad / kineski /
132. Aldijana : na kineze /
133. Chercheuse : dobro / Aldijana / ti si mogla da se nacrtáš kako učiš i turski / zašto si baš odabrala da se nacrtáš samo za francuski / nemački i švedski ?
134. Aldijana : pa... to mi je dobro /
135. Chercheuse : dobro : je l možeš samo malo da mi objasniš ? šta ti je dobro ?
136. Aldijana : pa dobro mi je samo malo da nacrtam kako pričam i sve priča francuski / engleski / nemački / švedski /
137. Chercheuse : a zašto baš te jezike / a ne na primer turski koji isto učiš ?
138. Aldijana : pa... ne znam baš turski / i zaboravim /
139. Chercheuse : a / dobro / dobro / dobro / a ti Semrane / zašto si baš nacrtao samo za srpski / romski / nemački i turski / a učiš isto i engleski ? zašto si baš odabrao / pošto si i TI MOGAO da nacrtáš sve jezike koje učiš / zašto si baš odabrao da se nacrtáš za romski / srpski / engleski pardon nemački i turski / a ne i engleski ?
140. Semran : pa zato što / to sam zaboravio /
141. Aldijana : kao mene /
142. Chercheuse : Aldijana / a ti / u školi je l učiš još neki jezik ?
143. Aldijana : pa... učimo malo engleski }
144. Semran : i srpski }
145. Aldijana : da pričamo koliko je sati... to na primer učimo u školi da pričamo /
146. Chercheuse : dobro / i engleski / a je l postoji još neki jezik }
147. Aldijana : učimo malo da čitamo na engleskom /
148. Chercheuse : samo engleski učiš u školi ?
149. Aldijana : DA i DA / i počnem sada }
150. Semran : sada ima pet sati / jedan sat / kako se kaže ?
151. Aldijana : (smeška se)
152. Semran : it's clock /
153. Chercheuse : aa /
154. Aldijana : clock /
155. Chercheuse : one o'clock /
156. Aldijana : da /
157. Chercheuse : dobro / i ne učiš ništa više u školi ?
158. Aldijana : NE (kategorično) / kući učim sada da pričam turski /
159. Chercheuse : dobro / a romski ?
160. Semran : a romski }
161. Aldijana : romski ZNAMO /
162. Chercheuse : a znate romski / ne učite romski u školi ?
163. Aldijana : ne / znamo mi / mi smo ROMI /
164. Chercheuse : dobro / i u školi ne učite romski ?
165. Semran : ne }
166. Aldijana : NE }
167. Semran : zato što već znamo /

168. Chercheuse : zato što već znate / ne učite /
169. Aldijana : DA (smeška se) /
170. Chercheuse : a kod nastavnice romskog ?
171. Semran : pa... ponekad i srpski }
172. Aldijana : kod nje učimo malo }
173. Aldijana : da pričamo srpski zato mi malo znamo srpski da pričamo i tako /
174. Chercheuse : dobro / i onda kod nje učite srpski / i šta mislite o tome što kod nastavnice /romskog / na času romskog učite srpski ? šta misliš ti Aldijana o tome ?
175. Semran : ona priča gurbetski }
176. Aldijana : gurbetski / mi kad pričamo... "šta radiš ?" na romskim /ona kaže }
177. Semran : "so éeres ?" }
178. Aldijana : "so éereas" ona kaže " so éeres "
179. Chercheuse : dobro / dobro / aha sad ćemo da vidimo i za to / samo prvo da mi kažete šta mislite o tome što na času romskog učite i srpski ?
180. Aldijana : Učimo da pričamo }
181. Semran : da i srpski da pričamo }
182. Aldijana : učimo da pričamo "šta radiš" }
183. Semran : sve }
184. Aldijana : "kako si ?" i to učimo /
185. Chercheuse : aha / šta mislite o tome ? je l vama se to dopada / ne ? šta mislite što učite srpski na času romskog ?
186. Aldijana : meni je dobro /
187. Chercheuse : zašto ti je dobro /
188. Aldijana : pa zato što učimo dobro da pričaš /
189. Chercheuse : dobro da pričaš koji jezik ?
190. Aldijana : srpski /
191. Chercheuse : srpski / dobro ti je da učiš srpski /
192. Aldijana : da /šta radiš ? kako si ? evo sedim ti ? i tako /
193. Chercheuse : dobro / a Semrane ti / šta misliš što na času romskog učiš da pričaš srpski ?
194. Semran : pa... zato što moram ponekad da učim srpski / a i pravo da ti kažem sada (il parle en romani avec sa camarade / il cherche un mot en serbe) /
195. Aldijana : kad idemo kući }
196. Semran : a kad idemo kući / pričam sa <zetom ? dedom ?> / on mi je deda / ali on je musliman }
197. Aldijana : a on priča srpski }
198. Semran : i priča srpski i zato }
199. Aldijana : on gadzo ?
200. Semran : na ne gadzo /
201. Aldijana : e }
202. Semran : sar gadzo pegadz /
203. Aldijana : da sar sar.. on priča kao srpski / on je }
204. Semran : aškalija }
205. Aldijana : aškalija / kako se to kaže ?
206. Chercheuse : da da aškalija /
207. Aldijana : da to /
208. Chercheuse : i on priča srpski / i onda ti je dobro da uškoli učiš srpski da bi }
209. Aldijana : on uči sa dedom i kod nastavnice /
210. Chercheuse : a ti učiš i sa dedom da učiš srpski /
211. Semran : (nešto je rekao na romskom Aldijani nerazumljivo)
212. Semran : da / on je u Beograd /

213. Chercheuse : aaa / dobro dobro / je l voliš da ideš u beograd ?
214. Semran : da pošto je < ? najsvetlo>}
215. Aldijana : i ja sam išla kod tetke na beograd i bili smo na lidlu /
216. Chercheuse : a dobro / pričaćete mi posle / je l može ? a dobro / zato što moraš malo da učiš srpski / zato ti se dopada / dobro / a pomenuli ste da kod nastavnice / pošto sam htela da pričamo o romskom koji učite u školi / kod nastavnice / rekli ste da ona priča}
217. Aldijana : srpski}
218. Semran : gurbetski}
219. Chercheuse : za romski}
220. Aldijana : i gurbetski da}
221. Chercheuse : koji je isto u knjigama / je l ste videli}
222. Aldijana : na knjigama učimo aaa malo}
223. Semran : srpski}
224. Aldijana : malo srpski / posle donese nastavnica od nje knjige i to sve}
225. Semran : gurbetski}
226. Aldijana : na gurbetski /
227. Chercheuse : aha / gurbetski}
228. Semran : mora to da pročitamo da znamo šta je}
229. Chercheuse : aha / dobro /i kako vam se čini / kakav vam je taj jezik ?}
230. Aldijana : i ona posle pita nas na romski kako se kaže na primer "*so cerea* ?" / ona kaže na rimer "*so ceres* "
231. Chercheuse : da / kaže drugačije /
232. Aldijana : da /
233. Chercheuse : i šta vam je tu različito / u jeziku gurbetskom i u jeziku koji vi pričate ? koja je tu razlika ?
234. Aldijana : razlika je zato što mi pričamo drugi jezik / a ona drugi jezik /
235. Chercheuse : aha / i šta je različito tu po tebi ? šta se menja ?
236. Aldijana : zato što ona je... kako da ti kažem / ona je gurbetka /
237. Chercheuse : dobro}
238. Aldijana : a mi nismo gurbeti /
239. Chercheuse : a vi ste šta ?
240. Aldijana : nismo prave}
241. Semran : gurbetke}
242. Aldijana : da gurbetke /
243. Chercheuse : dobro}
244. Aldijana : ona je prava
245. Chercheuse : a vi ste ?
246. Aldijana : a mi nismo prave gurbetke /
247. Chercheuse : dobro/
248. Aldijana : mi pričamo kući srpski / mi smo kao gađovani da /
249. Chercheuse : dobro / ti pričaš srpski kući ?
250. Aldijana : da / sa mamom /
251. Chercheuse : a ti pričaš srpski / ne pričaš romski ?
252. Aldijana : da / ne /
253. Chercheuse : dobro /
254. Aldijana : samo sa drugaricama pričam romski /
255. Chercheuse : dobro / a ti Semrane ? šta ti pričaš kući ?
256. Semran : romsko /
257. Chercheuse : romski}
258. Semran : jezik}

259. Chercheuse : dobro / a sad da vidimo ovako / a kod nastavnice / i nastavnica koji priča i ono što je u knjigama / to je gurbetski ?
260. Aldijana : da /
261. Chercheuse : i šta je tu XXX / a ti Aldijana kažeš za sebe da pričaš koji jezik ?
262. Aldijana : aa...
263. Chercheuse : kad ne pričaš srpski / u porodici /
264. Aldijana : pa...
265. Chercheuse : recimo ovako / koji ti jezik pričaš /
266. Aldijana : ja pričam srpski /
267. Chercheuse : dobro / samo srpski /
268. Aldijana : da / sa bakom pričam romski pošto je moja baka je... romkija / kako da ti kažem /
269. Chercheuse : dobro dobro / romkinja }
270. Aldijana : a moja mama je... kako da ti kažem (elle cherche le mot) }
271. Semran : so ? (ils échangent en romani)
272. Semran : a njena mama je }
273. Aldijana : gađovanka /
274. Chercheuse : a da da /
275. Aldijana : kao vi /
276. Chercheuse : aa srpkinja / dobro / dobro a ti pričaš romski ? (je m'adresse à Semran)
277. Semran : da /
278. Chercheuse : koja je razlika / sad za tebe Aldijana kad pričaš romski sa bakom i ti Semrane kad pričaš sa drugarima ili kući / koja je razlika između romskog i gurbetskog po vama ?
279. Aldijana : meni je razlika što pričam / vidi / kod bake pričam romski / a kod mame pričam srpski /
280. Chercheuse : dobro / a šta je to po tebi drugačije između gurbetskog i romskog ?
281. Aldijana : na primer / evo pričam sa Semranom "so cerea ?"
282. Semran : ništa XXX
283. Aldijana : da / on kaže sada "ništa evo besamange tu" / tako na primer / }
284. Semran : na gurbetskom /
285. Chercheuse : na gurbetskom je nešto drugo ?
286. Aldijana : da / a kod nas nešto drugo / evo on na primer kaže "ništa evo besamange tu ?"
287. Chercheuse : dobro / Semrane / a po tebi / šta je to različito ? šta se menja ? znači po tebi se menjaju reči (je m'adresse à Aldijana) ?
288. Aldijana : da }
289. Semran : pa...
290. Chercheuse : šta je po tebi različito ?
291. Semran : pa.. najviše je romski / gurbetski /
292. Chercheuse : da / šta ti je različito između gurbetskog i romskog ? koja je razlika ? šta se menja ?
293. Semran : aaa / mi sad kad kažemo kruška / oni kažu nešto drugačije /
294. Chercheuse : *ambrol* /
295. Aldijana : *kruškice*
296. Chercheuse : *ambrol* }
297. Semran : *ambrol* }
298. Aldijana : *ambrol* /
299. Chercheuse : da da reči se menjaju }
300. Aldijana : da /
301. Chercheuse : kakav je tebi Aldijana gurbetski ? šta misliš o tom jeziku ?
302. Aldijana : Težak / kad kažem ja na primer / oni kaže... kako da ti kažem /

303. Semran : *so* ?}
304. Aldijana : ko romski XXX gurbetski phabaj ? (elle lui demande comment on dit en gurbet "pomme" ?)
305. Semran : aaa}
306. Aldijana : *kabaj kabaj* / oni kažu / a mi kažemo}
307. Semran : mi kažemo "jabuka"}
308. Aldijana : "*phabaj*" / a oni kažu "*kabaj*"
309. Chercheuse : i kakav je tebi taj jezik ? rekla si da ti je težak/ zašto ti je težak ?
310. Aldijana : da / težak / zato što mi na primer pričamo "*phabaj*" / a oni kažu teže "*pagaj*"
311. Chercheuse : a zašto ti je lako "*phabaj*" ?
312. Aldijana : pa zato što je naš pričaš / što pričamo romski / druga je / a oni što pričaju na}
313. Semran : gurbetski}
314. Aldijana : gurbetski to je drugo nešto /
315. Chercheuse : a Semrane tebi ? kakav je gurbetski ? šta misliš o gurbetskom ?
316. Semran : pa / kako da ti kažem sada /
317. Chercheuse : kakav je tebi to jezik ? šta misliš o njemu ?
318. Semran : gurbetski baš je težak}
319. Aldijana : da}
320. Semran : BAŠ težak /
321. Chercheuse : a zašto ti je baš, baš težak ?
322. Semran : pa zato što neke reči kad smo bili ovde / ovde ja mislim / kad smo bili na romski / i ti si bila mislim /
323. Chercheuse : verovatno}
324. Semran : i kad smo radili na tabli / meni je baš bilo teško ono što kažu}
325. Aldijana : da / ona nam ne piše "*so cerea*" / nego ona piše "*so céres*" / i mi pišemo drugo /
326. Chercheuse : šta vi pišete ?
327. Aldijana : mi pišemo "šta radiš ?" / a ona piše "*so céres*" (elle demande à Semran quelque chose en romani XXX)
328. Semran : "*so cere* ?"
329. Aldijana : "šta radismo ?" / a mi pišemo "*so céres*" / a ona kaže "šta radimo ?" i to
330. Chercheuse : a kakav vam je vaš ? šta možete da kažete za vaš romski ? Šta mislite / kakav vam je on ?}
331. Aldijana : mi kažemo "šta radiš ?" / a ona kaže "šta radismo" / samo što kaže "moo" /
332. Chercheuse : da drugačije / a šta možeš da kažeš o romskom koji ti pričaš ? kakav ti je taj jezik ?
333. Semran : pa..
334. Aldijana : pa meni je dobro / moj jezik /
335. Chercheuse : šta ti je dobro ? zašto ti je dobro ?
336. Aldijana : pa dobro što pričamo "*so cerea* ?" "*sar jan* ?" "*sar* XXX
337. Semran : a oni pričaju drugačije}
338. Aldijana : to vidi / "šta radiš ?" "kako si ?"}
339. Semran : kad kažemo "ja" / mi kažemo "su XXX" / a oni kažu nekako drugačije /
340. Aldijana : a ona kaže "*su ja*" / a mi kažemo "*su*"}
341. Semran : "*su*"}
342. Aldijana : a oni kažu "*suja*"
343. Chercheuse : i kakav je vama / tebi Semrane te reči koje ti pričaš na tvom romskom ?
344. Aldijana : meni je dobro}
345. Semran : BAŠ dobro}
346. Chercheuse : zašto ti je baš dobro ?

347. Semran : nešto mi je lako i baš mi je/ kako da ti kažem... baš je DOBAR jezik (Aldijana rit)
/
348. Chercheuse : dobro/ a je l možete da kažete da taj gurbetski koji učite u školi da je to vaš jezik ?
349. Aldijana : pa nije naš}
350. Chercheuse : zašto nije vaš ?
351. Aldijana : pa zato što na primer mi pričamo drugi jezik i sada ona priča sada na primer drugi jezik i nije to sada za nas dobro /
352. Chercheuse : aha / zašto nije dobro ?
353. Aldijana : pa zato što mi pričamo na primer / jek plus jek odvace duj/ i ona kaže / kako ono ?}
354. Semran : *jek XXX*}
355. Aldijana : zaboravili smo /
356. Chercheuse : dobro / dobro / nema veze što si zaboravila / a za tebe to nije isti jezik
357. Aldijana : i nije mi dobro kad na primer priča / ja pričam " *so cere*" / ona priča " *so keres*"
358. Chercheuse : nije ti dobro/ a zašto ti nije dobro ?
359. Aldijana : zato što je to teško kad pričaš " *so keres*" / " *so ceres*" / a.. da nije samo "s" / to bi bilo dobro / kao naš jezik /
360. Chercheuse : aha bilo bi kao tvoj jezik /
361. Aldijana : da
362. Chercheuse : to dobro kad kažeš / šta misliš / tačno}
363. Aldijana : mi kažemo " *so cerea*" / a ona kaže " *so ceres*"
364. Chercheuse : dobro / dobro / a Semrane / a tebi / je l to / za tebe / je l to isti jezik ?
365. Semran : NE /
366. Chercheuse : zašto ?
367. Semran : zato što mi pričamo drugačije / a oni drugačije /
368. Chercheuse : vi pričate drugačije /
369. Semran : da /
370. Chercheuse : a šta mislite / a šta misliš Semran ti/ što u školi učite taj gurbetski ?
371. Semran : ja ne učim taj jezik}
372. Chercheuse : a ti ne učiš ?
373. Aldijana : ni ja ne učim to
374. Semran : zato što smo mi muslimani / a oni nisu}
375. Aldijana : ona je PRAVA romkija}
376. Chercheuse : dobro}
377. Aldijana : a mi nismo pravi /
378. Chercheuse : a zašto vi niste pravi ?
379. Aldijana : pa zato što ja pričam...sa mamom}
380. Semran : ti znaš *kaljika* ?
381. Aldijana : da
382. Semran : < ? *toda*>
383. Aldijana : da /
384. Semran : E PA /
385. Aldijana : nismo mi pravi /
386. Chercheuse : je l možete da mi objasnite zašto niste pravi ?
387. Semran : ask... (il *cherche le mot*) /
388. Chercheuse : aa / vi ste aškalije
389. Aldijana : da / i mi nismo pravi gurbeti}
390. Semran : < ? *subare*>}

391. Aldijana : oni su pravi gurbeti / nastavnica / oni / a mi nismo pravi grubeti (elle trébuche sur la prononciation de ce mot)}
392. Semran : gurbeTKI}
393. Chercheuse : gurbeti}
394. Aldijana : da
395. Chercheuse : gurbeti / dobro /
396. Aldijana : da /
397. Chercheuse : gurbeti / gurbeti /
398. Aldijana : mi pričamo / ne pričamo gurbetski / mi pričamo kao... kako da ti kažem...
399. Semran : evo ja ću sad da kažem za nju "*kaj ja nije*" / ona će da kaže "*so se interesu TUT?*"
400. Aldijana : da on rekXXX}
401. Semran : a neće da kaže "*soi interesini tu?*"
402. Chercheuse : da da /
403. Aldijana : na primer / on kaže meni "gde si ti?" a ja kažem "ŠTA te BRIGA"
404. Chercheuse : dobro / dobro / a znači u školi vi ne učite taj jezik ?
405. Semran : da /
406. Chercheuse : a kad u knjigama na primer na primer}
407. Aldijana : pa kada ko... kako da ti kažem ? (elle cherchele mot)
408. Semran : so ?
409. Aldijana : kadtki knjiga mora da čitina /
410. Chercheuse : da da / moraš da čitaš}
411. Aldijana : kad je u KNJIGU mora da čitamo}
412. Semran : mora da se čita /
413. Chercheuse : aha i šta / je l volite vi to/šta možete da kažete ?
414. Aldijana : pa ne volimo / nego MORAMO /
415. Chercheuse : a ne volite / a zašto ne volite ?
416. Semran : pa zato što / šta ?
417. Chercheuse : zašto ne volite knjige koje su na gurbetskom ? zašto vam se ne sviđa ?
418. Aldijana : pa zato što nije DOBAR /
419. Semran : i težak}
420. Aldijana : da i težak}
421. Semran : mi to baš ne volimo taj jezik /
422. Chercheuse : a ne voliš taj jezik}
423. Aldijana : ONI i ja}
424. Semran : oni su}
425. Aldijana : SVE SU}
426. Semran : srpski XXX
427. Aldijana : sve što smo}
428. Semran : oni jedu svinjsko}
429. Chercheuse : dobro dobro}
430. Semran : a mi jedemo pileće}
431. Aldijana : i MI jedemo pileće}
432. Semran : PA DA /
433. Chercheuse : dobro/ a ti pričaš za nastavnicu ? (Aldijana rit)
434. Semran : DAAA /
435. Chercheuse : dobro}
436. Aldijana : (sourit) i mi smo sve što smo romke na školu / em što pričamo mi romski / mi ne pričamo / kako da ti kažem / mi ne PRIČAMO gurbetski / (une fille a ouvert la porte pour me saluer)
437. Chercheuse : vi ne pričate gurbetski /

438. Semran et Aldijana en coeur : DAA /
439. Chercheuse : dobro / dobro / a je l biste voleli da naučite taj jezik ?
440. Aldijana : pa}
441. Semran : NE}
442. Aldijana : NE... pa malo/ dobro malo /
443. Chercheuse : malo/ zašto bi ti Aldijana ti malo učila ?
444. Aldijana : pa zato što... na primer... mora da čitamo / a mi ne znamo ta slova gurbetski i mora da pričamo malo gurbetski /
445. Chercheuse : a zašto morate da pričate malo ? je l možeš da mi objasniš samo malo ?
446. Aldijana : pa mora malo da učimo jer treba da čitamo na gurbetski taj}
447. Semran : jezik}
448. Aldijana : da... na... gurbetski jezik /
449. Chercheuse : a zašto morate ?
450. Aldijana : aaa...
451. Chercheuse : gde morate ?
452. Semran : sada piše}
453. Aldijana : na knjigu /
454. Semran : na gurbetski / mi ne znamo taj jezik i moramo da pitamo nastavnicu
455. Chercheuse : a je l biste voleli da NAUčite to ?
456. Aldijana : da / na primer / nastavnica neće da ti kaže / ti moraš sam / a ne znaš ta slova/
457. Chercheuse : da da / a na primer / da li bi volela da naučiš i van škole da znaš taj jezik ? Ne samo na času da znaš da pročitaš / nego da znaš da pričaš i pročitaš i van škole ?
458. Aldijana : pa /malo /
459. Chercheuse : zašto ?
460. Aldijana : pa... ne znam ni ja više (elle rit)
461. Chercheuse : a ti Semrane / zašto ti ne bi voleo da naučiš ?
462. Semran : pa zato što je taj jezik težak i... ja ne volim mnogo taj jezik baš da pričam
463. Chercheuse : a zašto ne voliš da pričaš ?
464. Semran : pa... kako da ti kazem sad /
465. Aldijana : so manea ?
466. Semran : sepa / TEŽAK je /
467. Aldijana : AAA na romskom kaže se "paro" što je težak kaže se na romski "paro"
468. Semran : dobro}
469. Chercheuse : a da pričamo malo sad o času romskog / šta NAJviše volite na času romskog ?
470. Aldijana : pa da jedemo na primer / pusti nas /
471. Chercheuse : ali ono što radite na času ? Šta najviše voliš Aldijana ? Semrane ? šta najviše voliš na času romskog ? od aktivnosti ?
472. Semran : da čitamo
473. Chercheuse : a na srpskom / zašto voliš najviše da čitaš na srpskom ?
474. Semran : pa zato što je < ? *naivo* > (elle s'adresse à Aldijana en romani) < ? *sa kapi loko* >
475. Aldijana : aaa... NAJ Naaj}
476. Semran : lakše}
477. Chercheuse : od čega ti je lakše ?
478. Semran : Sada kad pričamo mi taj jezik / nastavnica napiše na tabli}
479. Aldijana : pričamo / pričamo}
480. Semran : jezik napiše na table /

(Zvonilo je, morala sam da prekinem intevju jer je Aldijana morala da ide na autobus. Pošto je otišla, nastavila sam sa Semranom.)

481. Chercheuse : evo / pričali smo malopre o času romskog / šta si mi rekao / šta NAJviše / NAJVIŠE na času romskog voliš da radiš ?
482. Semran : da crtam /
483. Chercheuse : mhm / zašto voliš najviše da crtaš ?
484. Semran : pa zato što je lepo /
485. Chercheuse : mhm / je l voliš još nešto ili samo da crtaš ?
486. Semran : i da pišem ?
487. Chercheuse : šta da pišeš ?
488. Semran : šta bilo /
489. Chercheuse : na kom jeziku da pišeš ?
490. Semran : na srpsko /
491. Chercheuse : zašto voliš na srpskom da pišeš ?
492. Semran : zato što / kada smo bili sad na romski jezik / mi ne pišemo romski / nego mi pišemo srpski /
493. Chercheuse : mhm / nego pišete srpski / a zašto pišete srpski ?
494. Semran : pa...
495. Chercheuse : šta misliš o tome što pišete srpski ?
496. Semran : zato što je lepo /
497. Chercheuse : dobro / a je l ima nešto što ti se uopšte ne sviđa na času romskog ?
498. Semran : da /
499. Chercheuse : što baš ne voliš da radiš ?
500. Semran : da igram nešto ne /
501. Chercheuse : da igraš neku igru ?
502. Semran : da / telefon baš ne diram u školi / i neću da ga donesem / još šta još bre ?
503. Chercheuse : šta još ne voliš na času romskog da radiš ?
504. Semran : da pričam /
505. Chercheuse : ne voliš da pričaš / šta da pričaš ?
506. Semran : šta bilo /
507. Chercheuse : da pričaš ovako na času ?
508. Semran : da /
509. Chercheuse : a kada bi imao čaroban štapić I kažeš ćiri bu ćiri ba / šta bi promenio na času romskog ? je l bi promenio nešto ? da li bi voleo nešto da radiš što nikada ne radite ?
510. Semran : ne /
511. Chercheuse : ne bi ništa promenio ? slobodno razmisli malo / da li bi to bila dobra ideja da se nešto promeni na času /
512. Semran : pa ideja / da /
513. Chercheuse : šta bi voleo ?
514. Semran : kako da ti kažem... kad nekako ne znamo na gurbetskom / nastavnica šta priča / mi ćemo da uzmemo štapić i će da joj uradimo ovo / kako se kaže ?
515. Chercheuse : ćiri bu ćiri ba i nastavnica će da priča koji jezik ?
516. Semran : srpski /
517. Chercheuse : srpski ?
518. Semran : da /
519. Chercheuse : a je l možeš da mi objasniš zašto bi voleo da nastavnica priča srpski ?
520. Semran : pa da razumem /
521. Chercheuse : dobro / a je l ima još nešto što bi još voleo ?
522. Semran : još malo će sneg da bude / pa da izadjemo napolje sa učiteljicom i sa nastavnicom i da se igramo sa grudvama /
523. Chercheuse : aa / da se igrate na snegu / da se grudvate ?
524. Semran : da /

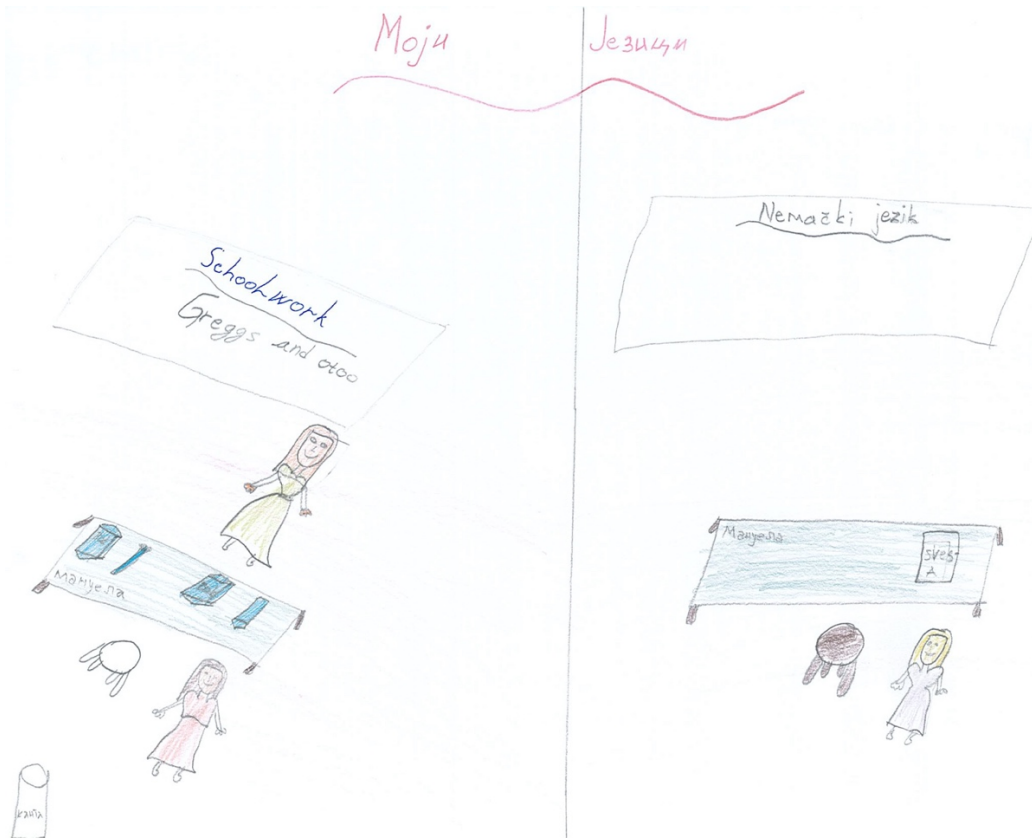
525. Chercheuse : a kada bi ti nastavnica rekla ili tvoja učiteljica Dragana /
 526. Semran : ne Dragana /
 527. Chercheuse : ne Dragana / jeste jeste / ti si kod učiteljice Milanke / sledeće godine nema romskog / šta bi ti rekao ?
 528. Semran : ako ide učiteljica / nastavnica romskog / ako nemamo u petom razredu / pošto mi kad smo bili prvi razred / imali su i osmi i svi su imali / znam i mi ćemo da imamo tako /
 529. Chercheuse : a kako bi se osećao ? kad bi rekla nastavnica "Nema romskog sledeće godine" / šta bi rekao ?
 530. Semran : ja ću da joj kažem "dobro nastavnice / zdravo !"
 531. Chercheuse : svejedno ti je ?
 532. Smerna : pa da /
 533. Chercheuse : a je l možeš da mi kažeš zašto ti je svejedno ?
 534. Semran : pa zato ako kaže sada / evo / danas je četvrtak / ako kaže sada nemamo romski / ja ću da idem u učionicu /
 535. Chercheuse : dobro / nećeš imati romski / imaćeš nešto drugo ?
 536. Semran : da /
 537. Chercheuse : je bi dodao još nešto / je l bi hteo još nešto da dodaš u vezi časa romskog / romskog jezika / što te nisam pitala / je l bi voleo nešto da kažeš ?
 538. Semran : ne /
 539. Chercheuse : hvala /

Dessins réflexifs

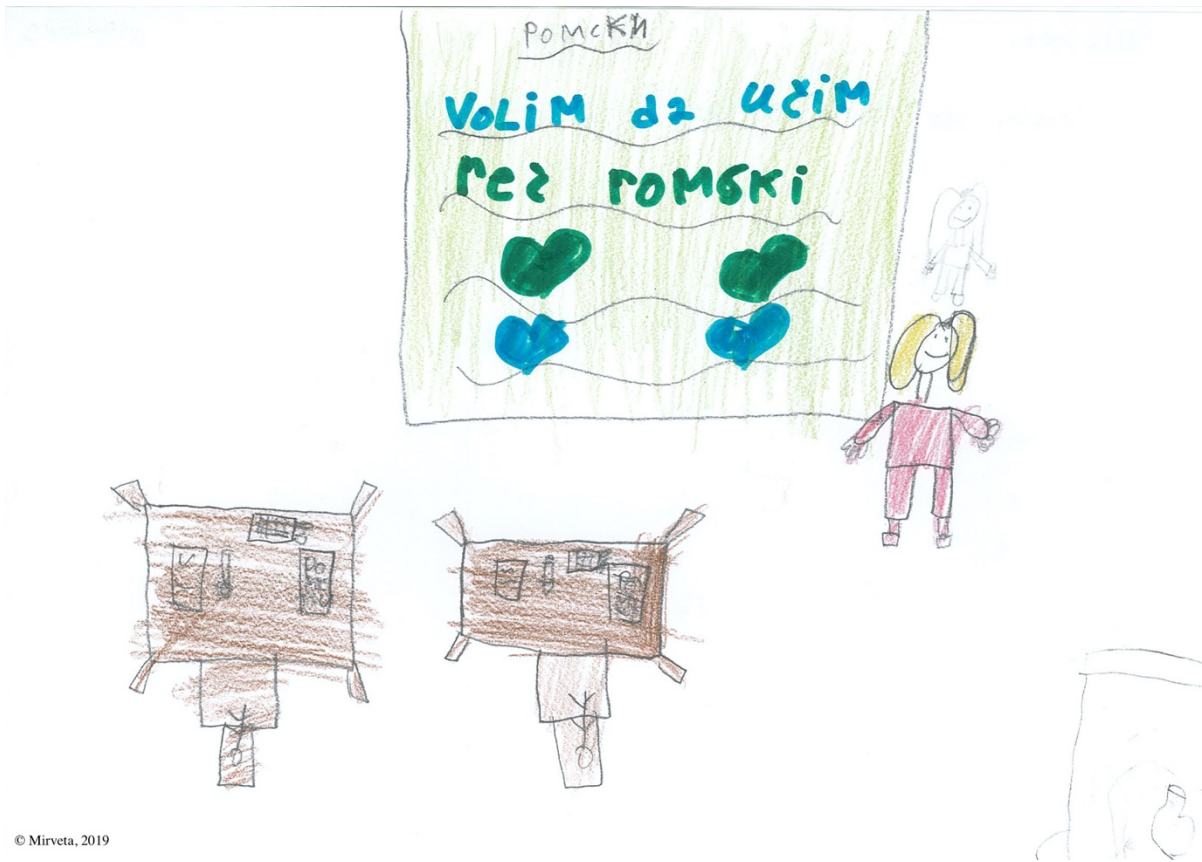
Dessin Aldijana (4e classe)

Dessin Dajana (4e classe)

Dessin Mirveta (4e classe)

© Mirveta, 2019

Dessin Elvira (2^e classe)

Писање Језик

